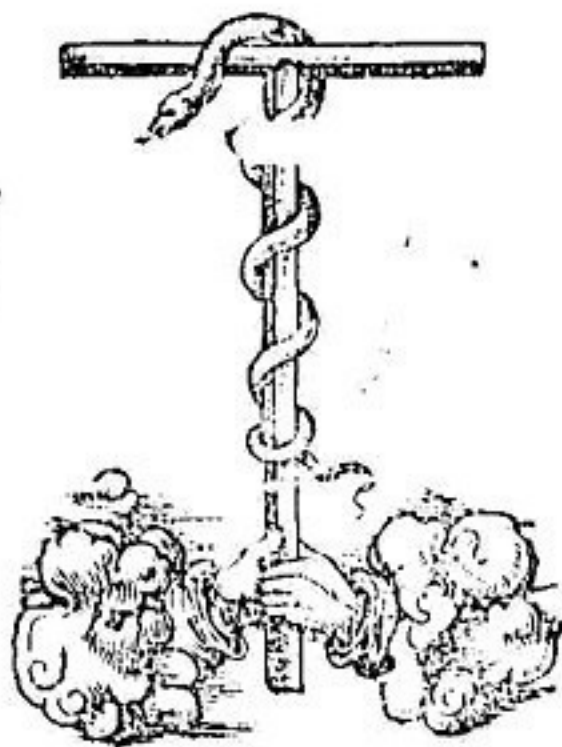

De re Grammatica

HEBRÆORVM OPVS, IN GRAM-
matiam studiosorum linguæ sanctæ, methodo
quàm facilima conscriptum,

*Authore Iohanne Quinquarboreo Aurilacensi, lingua-
rum Hebraïca & Caldæica Regio professore.*

Tertius & postrema editio cum authoris locuplete diligentique recognitione.

CVM PRIVILEGIO.

PARISIIS,

Apud Martinum Iuuenem, sub insigni D. Christophori,
è regione gymnasij Cameracensium.

1556.

DOCTISSIMO VIRO PAULO

Paradiso Veneto, Regi ab eleemosynis, atque Hebraicarum literarum Lutetiae Regio professori

Iohannes Quinquarboreus

S. P. D.

V M superioribus tēporibus, Lutetiae in linguā Hebraicā
 tabulas Nicolai Clenardi interpretandas suscepissem, vir
 ornatissime: & alienum sit ab instituto tabularum, singula
 persequi: victus amicorum ac discipulorum precibus, vt in
 re Grāmatica Hebræorum præceptis & exēplis illos iu-
 uarem; non potui illis, sæpius hoc rogantibus, denegare. Itaque, illorū ro-
 gatu, opus hoc, qua potui diligētia, facilitate, & methodo, aggressus sum.
 Sed, quod ualdē ominosum putabā; non defuerūt inuidi blaterones, qui
 vt cæci de coloribus volētes iudicare, conati fuerint persuadere patri; vt
 is, à tam sancto, & homine Christiano digno, studio me reuocaret. Quo-
 rum sanè verbis facilè morem gessisset; nisi apud illum plurimū valuisset
 authoritas doctissimi cognati nostri R. mundi Cabroli, vtriusque Iuris
 Doctoris illustris, atque in nostra Aueni. Regia vectigalia Electi. si-
 quidem, tali fuit anim. erga me ille; tantōque ore me prosequutus est;
 vt semper meorum: uidorū impetus sustinu- tā, vt hæctenus illius be-
 neficio erga me sua. captus sit animus pati sum omnino (grassante
 in Lutetianos incolas peste) interruptis uos studiis, inchoatū iam opus
 reliquimus. Postea verò, quā Dei optim. maximi beneficio tanta seda-
 est lues, vt opera nostra vti possent in hac arte amici; operi incepto
 finem imposuimus: idque tibi, viro amplissimo, non sine ratione dicand-
 dum duximus; nimirum, quòd te vltus sim præceptore, cui non minis
 erē familiaris est sermo Hebræus, quā sit aliis Latinus; quippè cum
 ab incunte ætate t: adedò diligenter in eo exercueris, vt in quo plurimū
 insudandum aliis sit, vt intelligant; in eo te facilè recrees; & omnes in
 tui admirationem, ingenij dexteritate trahas. Doctissimum virum, Fran-
 ciscum Vatablum, explicandi sacrae scripturae nodos facilitate, & inter-
 pretandi fidelitate celeberrimum, haud lubens prætulerim; quem etiā
 na cum Alano Restald. Calignio, magnæ eruditionis viro, similiter
 habui præceptorem. Prætereà, quòd beneficentia tua semper, mi Paule,
 mihi patuerint tuæ ædes amplissimæ: denique, quòd cum tantum studio-
 rum meorum patronum & defensorem habuerō; minis ab obtretrato-
 ribus mihi pertimescam. Accipe igitur, vir humanissime, æquo discipu-
 li tui studiorum primitias animo; vt ad tentanda maiora inuitetur. Ora-
 A ij tos porro

NICOLAI REGII, CAMPANI
in linguam Hebraicam,
ad Lectorem.

Si tribus è linguis quisquam sibi quærere gessit
Icogè comoditate supremam:
Huc animos vertat, reliquas Hebraica vincit:
Sancta est, cœlica, r. ligiosa.
Hac Deus in tabulis voluit describere leges:
Hac Moses decreta tonantis.
Hac nobis sacri cœlestia numina vates
Decantant, & diæ resoluunt.
Hinc instrumenti veteris quæcunque leguntur:
Græcia quæquid habet, latuümque.
Omnibus hæc primùm terris, ac gentibus olim
Ingenita est communis, & vna.
Quare age lector, ama venerandæ doçmata linguæ:
Atque hauri de fonte liquo
Purum, alius fons hæc, princ. & origo, parçnsque:
Huic reliquarum quæq; ministrat.

Eiusdem, Authore.

Ist aliquid primùm res inuenisse; repertas
Illustrasse, sua gloria maior, ope.
Sic tantam ferat laudem retulisse vr. methuus,
Phœbeis rapiens lamina sacra rotis.
Hæc, tibi qui profert proprij monumenta laboris,
Præsit, t. id, faciles influuntque vias.
Non contentus enim lingue præcepta referre;
Ad exit mira dexterrate facies.
Erga suam referat laudem; qui tanta laborum
Commoda largitur; commodiora dabit.

DE RE GRAMMATICA HEBRAEORUM opus, Authore Iohanne Quinquarbo-
reco Aurilacensi, linguarum Heb. &
Cald. Regio professore.

DE LITERIS.

Hebraeorum literæ viginti duæ, omnes consonantes.

PRONUNCIATIO si-
ue Potestas.

Nomina.

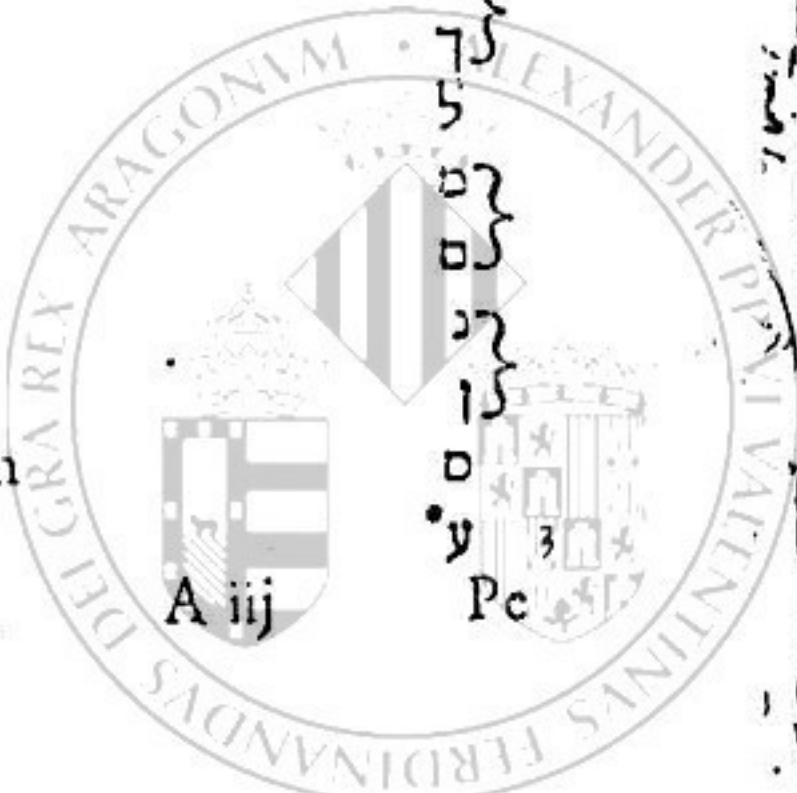
Corpus lite-
rarum.

* Quia litera Aleph, est affi-
ratio lenissima;
nullã habet li-
teram vel Græ-
cam, vel Lati-
nã, sibi respon-
dentẽ: expres-
simus eius po-
testatẽ, per spi-
ritũ lenẽ Græ-
cũ: & sic
ex lenitate sua
nõ videtur au-
diri e' s sonus,
sed tan. im, mo-
tionis vocalis,
qua afficitur.
* Huius literæ
us est suppres-
sa, quòd nullus
possit literis re-
ferri. est enim
aspiratio dẽsa.
non sonans
ch, sed denj.
aspirans quàm
h nostram, &
formatur in
nodo gutturis.
* Hæc litera est
aspiratio: qua
non scriptura,
sed tantum v-
na vox expri-
mere po-
fi. ut dum fla-
...o, nari, ad-
minic, i ex-
trei i gutturis
parte, rãguia-
tur, & ad sonum nostri g imo gutture pronuntiati, accedit.

b
g
d
h
v
i
n
m
c

א Aleph
ב Beth
ג Gimel
ד Da'
ה He
ו Vaf
ז Zaiin
ח Heth
ט Teth
י Iod
כ Caph
ל Lamed
מ Mem
נ Nun
ס Samech
ע Aiin

א
ב
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
כ
ל
מ
נ
ס
ע

tos porrò velim lectores, qui in nostras, aut aliorum inciderint lucubrationes; & perlegerint omnia, quæ ab illis nobisque scripta sunt; benèque habere viderint; vt Deum laudent, scriptoribus benè precetur: si verò aliqua aut deesse, aut desiderari cognouerint; ne propter pauca illa, quæ fortassis minime illis arriserint, omnia confestim fastidiant: sed ex illis, quæ proculdubio non frustrà scripta esse existimandum est, aliquid emolumenti fructusque comparare sibi conentur, ac studeant. Vale. Lutetia, Anno ab orbe redempto, M. D. XLVI. mense Maio.

AD LECTOREM.

Heu miserà hominũ conditionem! ecce enim, nunc nuper Paradisum viuentem spirantemque cõueniebam; cui & nomen illud idẽ erat insigne, tribusque Benjamin (vt ipse, de antiquitate suæ gentis mihi nonnihil referens, aliquoties commemorabat) eadẽ cum vase illo electo Paulo gentium Apostolo: sed is, proh dolor, non ita pridẽ, quàm inopinatò, è viuis discedens, haud quidem sine magna studiosorum omnium iactura, velut pius parens, orphanos solet liberos, nos magno sui desiderio afflictos, omnique eorum quondam liberalissimè auditorũ suorum omnium studia deseruit, destitutos reliquit. Verum, quis fato repugnet? Superest igitur hoc tandem, lector carissime, vt nos pro tot tantisque in hanc uiam in Academiam meritis quotquot illius discipuli fuimus, illum præcõm, & quietem precemur. Vale.

Obiit mortem ille, annõ salutis, millesimo, quingentesimo, quadragesimo nono, mense Iulio.

Factus verò est postea, Regius linguarum Heb. & Cald. professor, Iohannes Quinquarboreus Aurilacensis, Anno Domini 1554. mense Nouembri.

Hæ sex respondere etiã possunt } Tenuis, פ. ש. כ. ך. ת. ט.
 nouem mutis Græcorũ. Mutæ, } Mediæ, ב. ג. ד. ה. ו. ז.
 Aspiratæ, ח. ט. פ. צ. ק. ך.

De his sex literis latiùs, quum officium daghes punctuli, inscripti meditullio literarum, docebimus.

*seruiles siue
 additias, &
 radicales lite-
 ras cum the-
 m. locce-
 .mus.*

¶ Possunt etiam hæ quatuor literæ א. ה. ו. י, mutæ dici; quòd, quanuis motione afficiantur vocali; respectu omnium aliarum consonantium, exiguam habeant vocem; præsertim ה, & ו.

Vnic duplex videtur, ז, ז׳, siue זז.

¶ Soni ferè eiusdem.

ז ז׳ זז
 ח ט פ צ ק ך

¶ Omnes hæ literæ rursus in quinque distribuuntur classes, secundum differentiam & diuersitatem organorum humanæ vocis. א. e enim, dum profertur, adminiculo gutturis tiffimùm egent.

vt,

Alia palati. vt,

Alia linguæ. vt,

Alia dentium. vt,

Alia labiorum. vt,

א. ה. ו. י.

ב. ג. ד. ה. ו. ז.

ח. ט. פ. צ. ק. ך.

ש. ך. ם. ן.

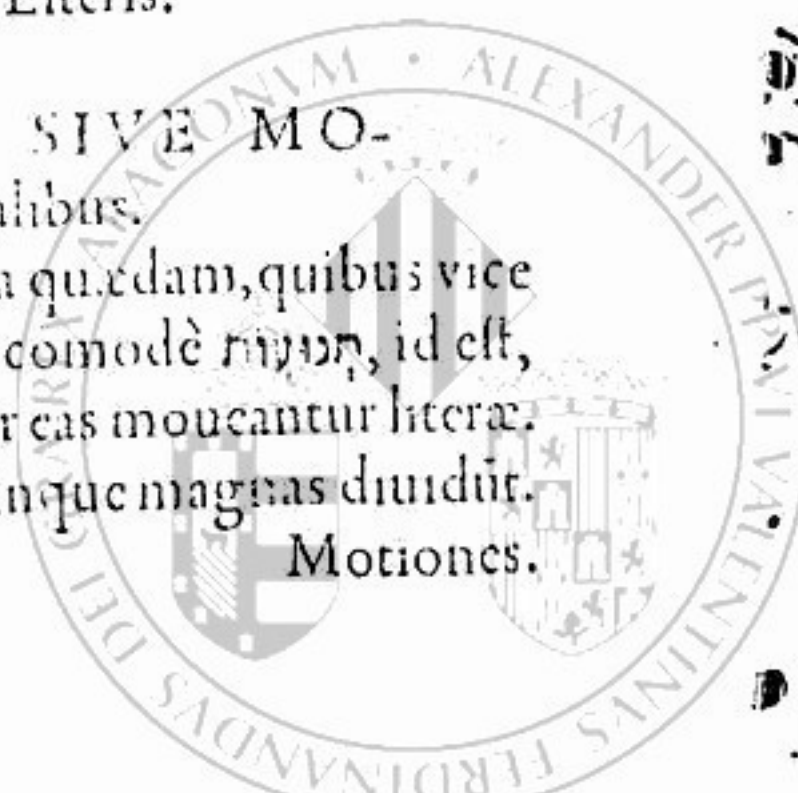
כ. ך. ם. ן.

Hactenùs de Literis.

DE PUNCTIS, SIVE MOTIONIBUS VOCALIBUS.

Sunt apud Hebræos puncta quedam, quibus vice vocalium vtuntur: quæ ab illis comodè נקודות, id est, motiones vocantur, quòd per eas moueantur literæ. Eas in quinque paruas, & quinque magnas diuidit.

Motiones.

P	פ Pe	פ
ts	צ Tsade	צ
k	ק Koph	ק
r	ר Res	ר
f	ש Sin	ש
t	ת Taf	ת

Quæ in serie Alphabeti, figura angulari iur guntur; duas habent figuras: quarum posterior, hanc dictionis tantum occupat. Ad scripturam enim decorum: quod ex illis literis, in principio, vel medio dictionum, contractum est; in fine extenditur. Quare ab Hebræis literæ פשוטות, id est, extensæ siue explicatæ, vocantur. פשוטות. Tales verò, כפופות, id est, reflexæ siue replicatæ. כפופות. tamen non finale, vocant פתוחה, id est, aperta; & finale סתומה, id est, clausum.

Ut eadem litera cum in principio dicitur, vocatur magis stricta, quàm si in fine dicitur, ut s, h. e. d, omnino sonat.

Sit tibi pro exemplo פ, sic reflexam; & ת finale, sic extensum.

LITERARVM DIVISIO.

Literarum scriptura penè similia, tibi figuras subiecimus; ita, ut affinis simili supponatur, ut.

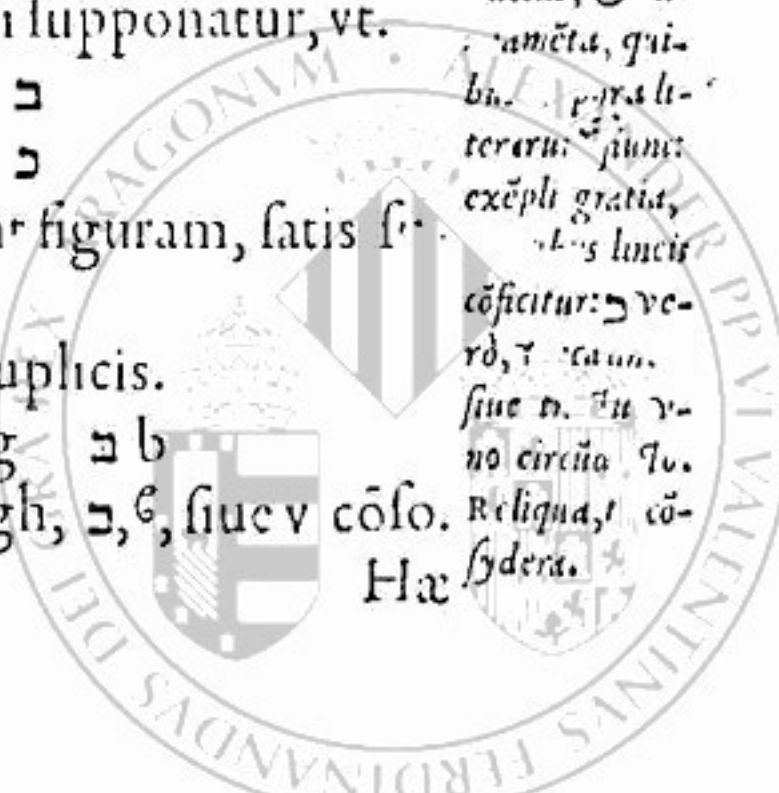
ב ג ד ה ו ט ט
כ נ ר ח ו כ ט

De his, quæ duplicem habent figuram, satis præ dictum est.

Aliæ sex, sunt soni duplicis.

ת th, פ ph, כ ch, ד dh, ג gh, ב, siue v cōso. Hæ

Ad discrimen hoc percipiendum; animadvertendi sunt vocales, & litteræ, quibus litterarum juncti exempli gratia, conficitur: ut verò, & ca. siue n. Tu vero circūto. Reliqua, cōsidera.

ח ת פ ק צ ד ג ב

Daghes, ab officio suo, fortificatum dici potest; quod literas fortificare videatur, tamen, adhuc est, etiam Iehudais, eius crymō incognitum.

Cum verò abest; molliùs siue remissiùs sonant: nempe ח th siue θ. פ ph siue φ. כ ch siue χ. ד dh siue d lenē. ג gh. ב vt ℓ, siue v consonans.

Regula.

Nunquam daghes in vltima litera aliqua apparet, præterquam interdum in his sex פִּקְרָת, vnius exemplum in præsentia sufficiat, פִּקְרָת.

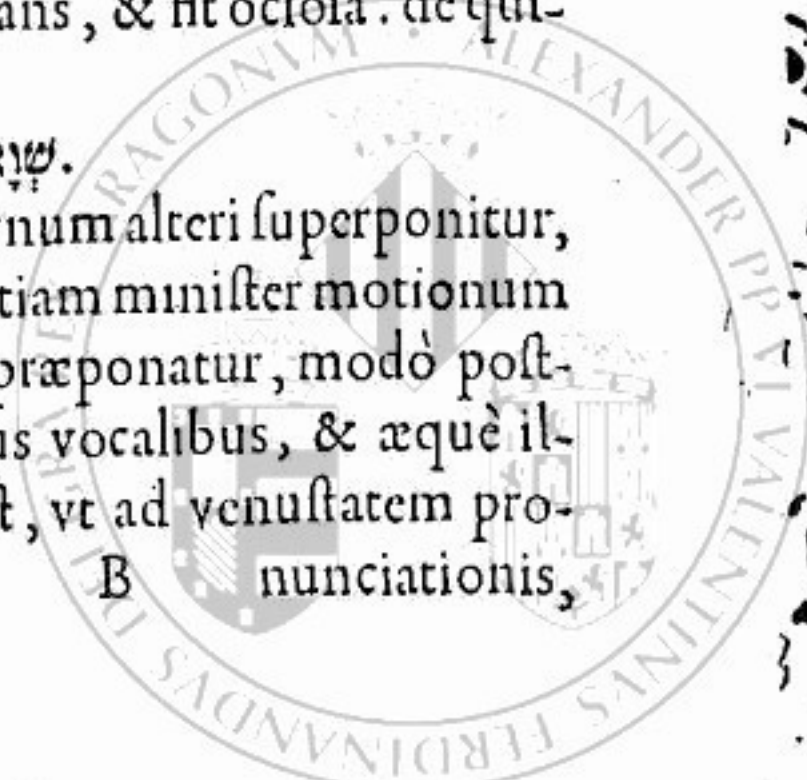
GENS

פִּקְרָת, productum, seu prolatum significat . n. nrum, quando vnius literarum פִּקְרָת, auditur vel sonus, vel coalescentia: dicitur illa, mappic, id est, prolata, & non ociosa.

Nec te conturbet, dictum esse, literas gutturales non admittere daghes; videasque frequenter ח cum punctulo in gremio. illud enim non est daghes; sed mappic (id est, signum pronunciationis ח) dicitur à Grammaticis. & est tunc ח, relatiuum, fœminini generis, tertiæ personæ, singularis numeri. vt, בְּנָה, filius eius: quod tamen punctum ח non debet: nam tunc, non esset relatiuum. vt, אֱלֹהֵינוּ Deus. Sunt in super quatuor verba, quæ habent ח pro tertia litera thematis, ח, ח, ח, ח; quod quidem punctum, indicat, ח illud nunquam excidere, sed consonum semper esse, aliter quam in omnibus aliis habentibus ח pro tertia thematis litera; quæ illic nonnunquam excidit; aut expressa, desinit esse consonans, & fit ociosa. de quibus latius suo loco.

De: שוּא.

Duo punctula, quorum vnum alteri superponitur, seu a appellantur. dicitur etiam minister motionum omnium, eo quòd modò præponatur, modò postponatur decem motionibus vocalibus, & æquè illis inseruiat. Eius natura est, vt ad venustatem pronunciationis,

Motiones.

Paruæ.		Magnæ.	
Patha פתח	ב a	Camets קמץ	ב a
Segol סגול	ב c	Tfere צרי	ב c
Hiric paruum } תריק קטון	ב i	*Hiric magnum } חירוק גדול	ב i
*Camets raptum, i.breue. } חטף קמץ	ב ou, o	Holem חולם	ב o
Kibbutz קבץ	ב u	Surec שורק	ב u

Similis est ratio aliarum omnium literarum cum his motionibus, atquè est in hac tabula cum ב.

Holem motio, modò super vaf, vt לו, illi, & dicitur holem plenū: modò sine vaf; vt לה, sic; & dicitur holem deficiens, reperitur. Surec autem, nunquam, nisi in gremio vaf כוא, vtinam.

*Hiric magnū à paruo differt, quòd Hiric magnū sequatur Iod, paruum minime.

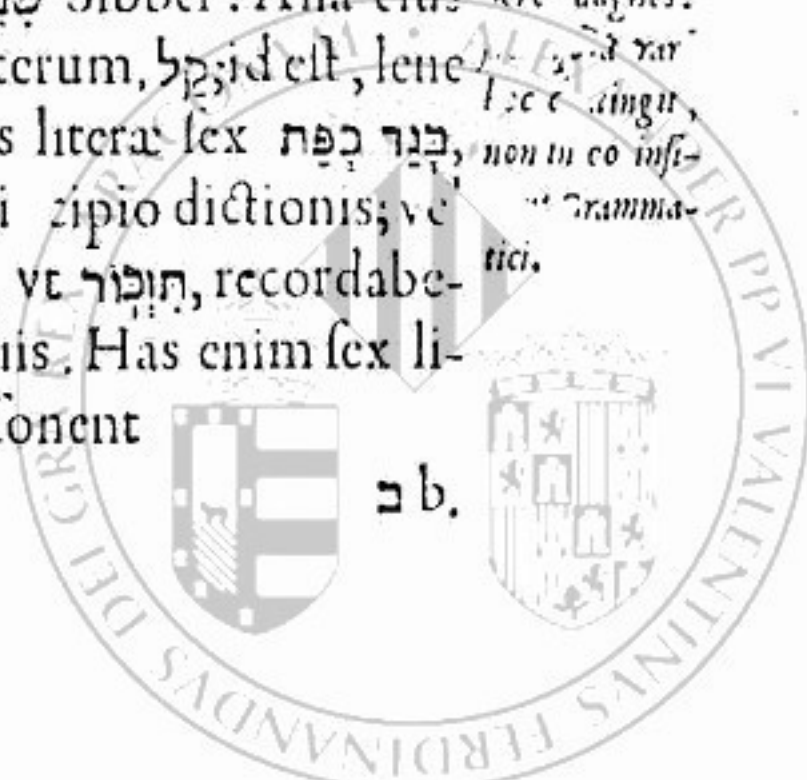
*Hateph camets p. o, vel ou, raptum legèdum cenfeo, ab eius nomine, חטף, quod raptum significat.

De דגש

Punctulum inscr. um meditullio literarū, atque Hebraeis daghes dicitur: cuius quidem capaces sunt omnes literæ, præter quatuor gutturales א, ח, ע, & ו. Illud porrò, est duplex: alterū חוק, id est forte; cuius officium est, vt sonum literæ (cuius gremio inscribitur) cōduplicare videatur: vt סבבר Sibber. Alia eius officia facilè vsus te docebit. Alterum, חל, id est, lene est; cuius tantum sunt capaces literæ ס, פ, כ, ב, ג, ד, dum ponuntur duntaxat in principio dictionis; vt post seua quiescens, plurimum. vt תזכור, recordaberis, masculini gene. & sic de aliis. Has enim sex literas ita mutat daghes lene, vt sonent

*Pauca tamen quibusdam in locis, reperiuntur, & ח, ה, ו, ha bere daghes: hoc est, linguæ non in eo inscribitur grammatici.

ב b.

virtute continet seua: quod quidem apparet, si quipiam adiungatur. vt in פקד, si addatur syllaba ת, formatiua secundæ personæ præteriti masculini generis; clucescit in ת seua. vt, פקדת.

Regula.

Notandum insuper; post seua mobile, nunquam sequi daghes; vnica tantum dictione excepta, שתיים: vbi post seua mobile ponitur daghes. Ichudai tamer in partibus orientalibus exulantes, dicunt שתיים in hac dictione intelligendum, sic, שתיים, pro שתיים, vt daghes in ת sit post seua quiescens.

Quare seua inter motiones vocales non numeretur, ratio est; quoniã aliquando legitur seua; aliquando verò quiescit, & trahitur cum sua litera ad præcedentem syllabã: Motiones . . . les verò, omnes, semper leguntur. Præterea, quòd dicitur nunquam cum seua solo inueniatur; sed opus est aliter huc aliis motionibus. antequam dicitio aliqua stare possit. quare seua, siue simplex, siue composita sit; dicitur nunquam ædificare sibi domum, ab Elia, Cantico sexto. De hoc in sequentibus latius, quum de hateph camets differemus.

Puncta rapta, id est, raptim legenda; quæ etiam semipuncta dici possunt.

semipathah. & a. חתה חתה Hateph pathah, id est, raptum, seu paruum pathah.

semifegol. & c. חתה חתה Hateph segol, id est, raptum, seu paruum segol.

Pathah & segol, quæ hîc vides composita cum seua; nihil aliud indicant; quàm, ipsum seua (alióqui

B ij breuissimè

nunciationis, certis in locis quiescat, & certis in locis legatur.

In locis tamen, in quibus legitur; omni Iehudæorum, de eius lectione, superstitione morosa relicta; cum doctissimis præceptoribus nostris, Regiis Professoribus, dicimus, ipsum sonare, vt e breuissimum: obiter, quâdo legi debeat, regulas certas subscribentes.

1 Primò, legitur seua, quoties sub prima dictionis litera ponitur. vt, **וְבָרִים** verba.

2 Secundò, quando præcedit ipsum vna magnarum motionum. vt, **שָׁמְרוּ** custodiuerunt.

3 Tertiò, quâdo ponitur sub litera, cuius meditullio inscribitur daghes. vt, **סָפְרוּ** narrauerunt.

4 Quartò, si eadē litera bis continenter scribatur, & prima habeat sub se se . habet illud mobile. vt, **הִנְנִי** ecce me, **הִלְלוּ** laudate.

5 Quintò, si duo seua veniant cōtinenter in medio dictionis; primum quiescet, & alterum legetur. vt

6 **וְלִמְרוּ** docebunt. In fine autē dictionis si duo seua concurrant; vtrunque semper quiescit. vt, **וַיִּבְךְ** & fleuit, Gene. 27. etiam sub litera habenti in complexu suo daghes. vt, **וַיִּשְׁתֶּ** & bibit, Genes. 9.

Regula.

7 Nusquam inuenitur seua expressum in fine dictionis, præterquàm in literis **בְּגֵרִית**; exceptis tantum tribus dictionibus, **וַיִּשְׁתֶּ** veritas, Prouerb. 22. **וַיִּשְׁתֶּ** & potum dedit, Genes. 29. **וַיִּשְׁתֶּ** declinabit, à **שָׁמְרוּ**.

8 Omnis vltima litera (quatuor literis **וְהוּ** exceptis)

virtute

Sunt etiam adhuc quædam causæ, propter quas
 2 literæ non gutturales, aliquando habent sub se ֿ . vt,
 cum ו præponitur literæ affectæ seuæ; dilatatur tunc
 seuæ per pathah, ornatus ac vocalitatis (vt David
 Kimhius ait) gratia. vt, וַיִּזְרַק & aurum, Genes. 2. Et
 alia. vt, Ezechiel. 26. Iudicum 5. & Numeri. 23.

Item, ab hoc verbo בֵּרַךְ benedixit, deriuata, in quibus
 accentus methesh est sub ב ; habet aliquando sub ר .
 vt, וַאֲבִירֵי כְהוֹן & benedicam ei, Genes. 27. $\text{וְהַחֲבֵרְכוּ-בּוֹ}$ &
 benedicent sibi in illo. Ierem. 4. & alia (vt, Iudicum
 5) magis vsu, quàm præceptis percipienda: in quibus
 variant exemplaria; vt de deriuatis ab אָבַל , quæ Elias
 Cantico duodecimo persequitur.

Regula.

Quando seuæ sequitur literam gutturalem: ex ֿ li-
 teræ gutturalis tunc fit ֿ . id est: ne alterū seuæ sequēs.
 legatur, & fiat κακοφωνία (Nihil enim aliud est ֿ quàm
 seuæ compositum, seu dilatatum per ֿ). vt, נַחֲלֵתֵנוּ
 לְיָרֵיחַ hereditas nostra vers: est ad alienos, Thre-
 no. quinto: vbi נִרְאֶה לְיָרֵיחַ . Eadem erit tibi
 de ֿ ratio.

De ֿ

Quauis ֿ sit הָטָה , id est, raptū; non tamen paulò
 antè adnumerauimus aliis duobus; eò quòd, plurimū,
 hoc numeretur inter decem motiones vocales (tamē,
 vt vsu videre licet; aliquando est seuæ dilatatur, seu
 compositum cum ֿ quòd indifferenter subscribatur
 omnibus literis; & quòd ex eo fiat vocabulū mono-
 syllabū, ֿ . quod, neque seuæ simplex, neque alia duo
 puncta rapta, præstare possunt. nulla enim ex illis so-
 lis constare potest dictio. De hoc, pauca suprà, in fine

breuissimè & obscuro sono legendum) clariùs, & létiùs sub literis gutturalibus legendum esse, ad illarum faciliore prononciatione. habent enim quatuor gutturales *והחך*, minus vocis, quàm aliæ consonantes; & sic, difficilioris sunt prolationis: extra quas, rarò admodum hæc puncta inueniuntur. quare, peculiaria gutturalium appellantur. ea daghes nunquam sequitur; rarò etiam seua: quòd, sub primæ syllabæ litera, nunquam illa præcedit. in medio dictionis tamen. uan- doque potest. vt, *ויעו*, & clamauerunt, Ionæ. 1. & alia. Ponitur etiã methegh, accentus protractionis (qui instar lineæ perpendicularis pingitur) cum motionibus, quæ præcedunt puncta rapta. Duo *והחך* etiam, mutuò nusquam sese consequuntur.

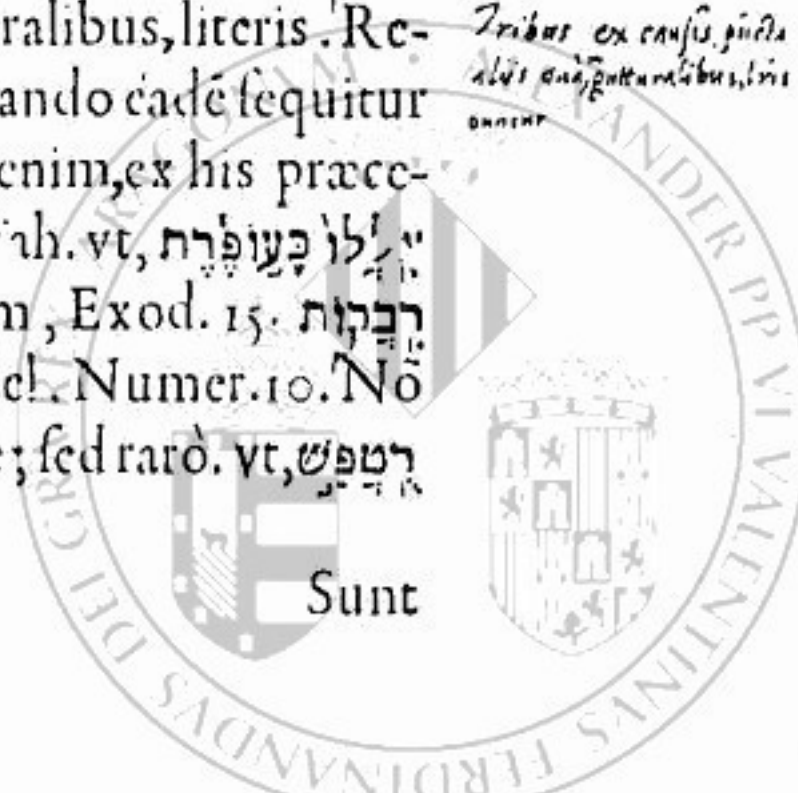
Aliquando tamen gutturales, in medio dictionis reperiuntur cum puro seua; In principio dictionis nunquam: uoniam, quoties seua debet legi sub gutturali; debet componi, seu dilatare. Hoc autem tribus regulis in fine uuius operis demonstramus: quibus ostenditur, gutturales literas posse habere seua simplex, & non compositum, in medio dictionis.

Dictum est supra, rarò admodum hæc puncta rapta, reperiri sub aliis, quàm gutturalibus, literis. Reperiuntur tamen; potissimum, quando eadè sequitur consonans in eodè themate. tunc enim, ex his præcedens. habet quãdoque hateph pathah. vt, *ויעו*. Demersi sunt, tanquam plumbum, Exod. 15. *רבות* Myriades milium Israel. Numer. 10. *אלפי* No sequente etiam eadem consonante; sed rarò. vt, *ויעו*. Succulentus fuit, Iob 33.

Notandum, gutturales literas, se, & præcedentes literas notare. hoc est: si gutturalis litera habeat hateph pathah: præcedens litera plurimum habebit. nem affinem, nẽpẽ pathah. Si uerò hateph segol: præcedens habebit segol. vt, *ויעו*. Ascendet.

ויעו addet. hoc etiã fit cū hateph camets. vt, *ויעו*. Statuetur. 186.

Tribus ex causis, quibus alii quædam gutturalibus, literis

Sunt

Cæterum, si post sequatur ה vel א: illud, etiam præ-
sente maccaph, erit longum. vt, תאוה הווא desiderabi-
lis ipsa (arbor erat,) Gen. 3. & וישקה לי, Et osculare me,
Genes. 27. & id genus alia. *Nullū genit exemplū de Aleph sequēte*

4 Quarta; in verbis, in quibus in vltima syllaba est ,
& nullus vnà cum illo est accētus (quod potissimùm
in quibusdam futuris obseruatur) tale , est camets ha-
tuph. vt ויקם קין Et surrexit Cain. Genes. 4. ויקץ מואב
Et anxius fuit Moab, Num. 22. *verū*

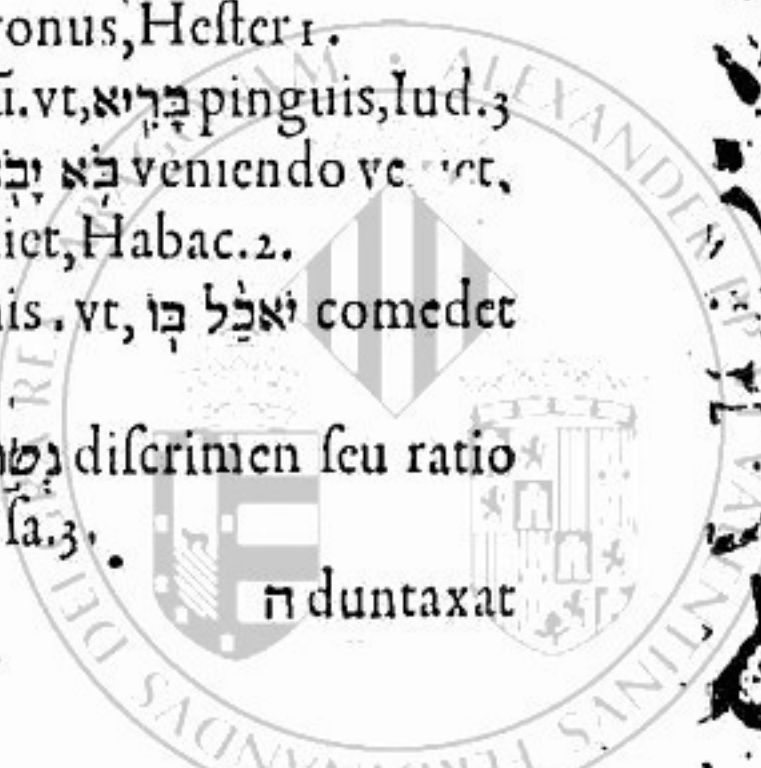
*Sander Soc.
2144.*

De literis אהוה.

Hæ quatuor literæ nullum sonum emittunt, nisi
motione afficiantur vocali: & ob id, literæ אהוה, id est
quiescentes, seu ἀφωναί, dicuntur. Illarum natura est, vt
semper, ad sint expressæ, motionibus magnis; aut non
expressæ, in ipsis lateant: ita, vt motionem magnam
proferre non possis, nisi adfuerit vel intelligatur vna
illarum. quare אהוה, , matres locutionis,
appellatæ sunt.

- Post . vt, צבא exercitus, Num. 1.
Post . vt, כסא thronus, Hester 1.
א, tantum in fine & medio di-
ctionis si-
let } Post hirec magnū. vt, בריא pinguis, Iud. 3.
Post holem. vt, באבא veniendo ve-
id est, certè veniet, Habac. 2.
In medio dictionis. vt, באכל בן comedet
ex eo. Exod. 12.
Post ו. vt, גטוא פנים discrimin seu ratio
personarum, Esa. 3.

ה duntaxat

seua. Huic motioni ~ , in quibusdam codicibus ascribitur seua dextero lateri, sic ~ , in quibusdã verò non. quare, in huiusmodi codices incidens **ne** allucineris; certas quatuor regulas tibi subscribam; quibus, camets motionem magnam, ab hateph camets, seu (vt placet Eliæ vocare) camets hatuph, discernes.

Ratio et ars discernendi
hatephcamets à camets,
scriptura non differunt

1 Prima: si aliquando, post ~ , venerint daghes & accentus: iam, illud camets, non est motio magna camets, sed camets hatuph; semper per ou, siu^o o, & non per a, legendum. vt, ~ ~ ~ absolute sunt preces David, Psalmo 72. ita in quibusdam exemplaribus legitur.

Omne camets, *hæc*
post quod ve- *perone*
nit seu *bet,*
saltē metm.
accētū produ-
ci, alioqui, seua
sequē non le-
getur: quia ca-
mets illud, est
camets ha-
tuph. Eliā cā-
tic. n. vide.

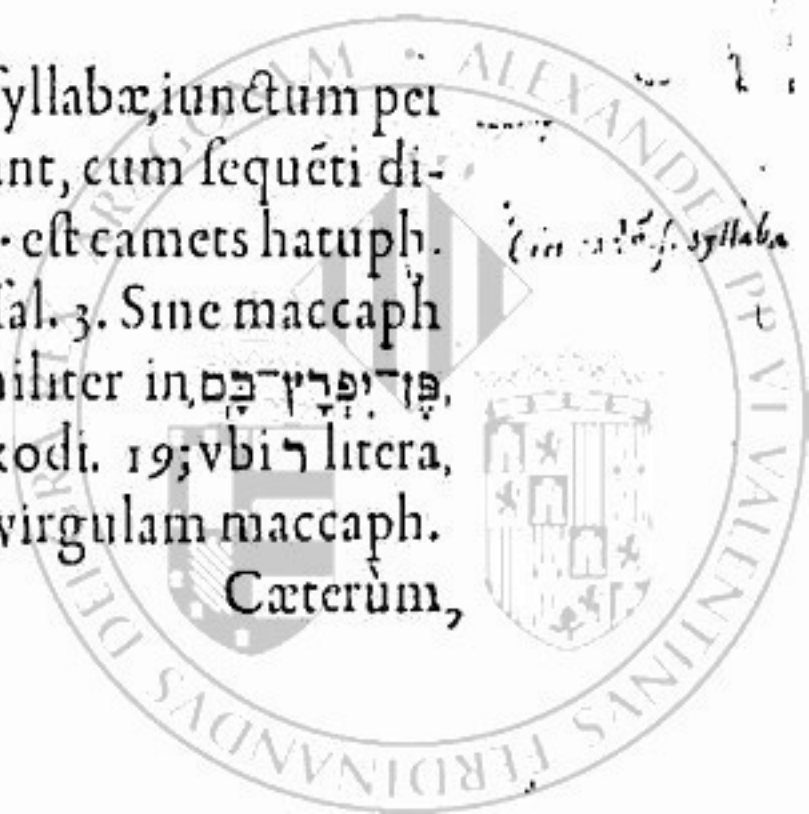
2 Secunda: si sequatur post ~ , seua quiescens: id est, si camets præcedens, non habeat iuxta se methegh, vel alium quemuis ~ accentum: tunc, non erit camets, sed camets hatuph. vt, ~ ~ ~ Sapientia vitam cor. fert possessoribus suis. Ecclesiast. 7. Quod, de natur ~ , & non per accidens, positum in dictione, intelligo. ~ ~ ~ Ruth secundo legatur, ~ In terram: seua, post tale ~ , non est legendum; eo quòd, vicem gerat motionis parvæ ~ , propter accentum distinguentem. status enim absolutus dictionis, est ~ .

Ha, *ischa*

3 Tertia, omne camets vltimæ syllabæ, iunctum per virgulam, quam Hebræi ~ vocant, cum sequenti dictione; si nō habeat post se ~ vel ~ est camets hatuph. vt, ~ ~ omnes inimici mei. Psal. 3. Sine maccaph enim, scribendū ~ per holem. similiter in ~ ~ ne irrumpat in eos (Dominus), Exodi. 19; vbi ~ litera, afficitur camets hatuph, propter virgulam maccaph.

Cæterum,

(in a. s. syllaba)

Regulae cum
de Hateph
Camets

Regula

Quòd literæ אהוי lateant in motione longa, patet ex Exod. cap. 20. vbi sic legitur. לֹא-תַעֲשֶׂה-לְךָ פֶסֶל. Nō facias tibi sculptile: vbi, in פ, dictionis פֶסֶל, non ponitur daghes propter vnā literarum אהוי, quæ subintelligitur post dictionis לְךָ. Simile itidem habetur in fine Psal. 13. בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי. In misericordia tua speraui. Sic, à שָׁבַב sedit: in futuro dicitur תִּשָׁבַב sedebit: vbi in literæ , latet , prima radice litera. Reliqua vsu inter legendum iunt obseruanda.

Hæ tres literæ אהוי, etiã in } גִּפְסָא iuncus.
 motione parua . actu quã } שָׂדֶה ager.
 doque quiescunt. vt, } דְּבָרֶיךָ verba tua

DE LITERIS PERMVTABILIBVS.

Quinetiam quatuor literæ אהוי à Grammaticis אוחיות סתחלפות, id est, literæ permutabiles appellantur, quòd frequenter vna in aliam commutetur.

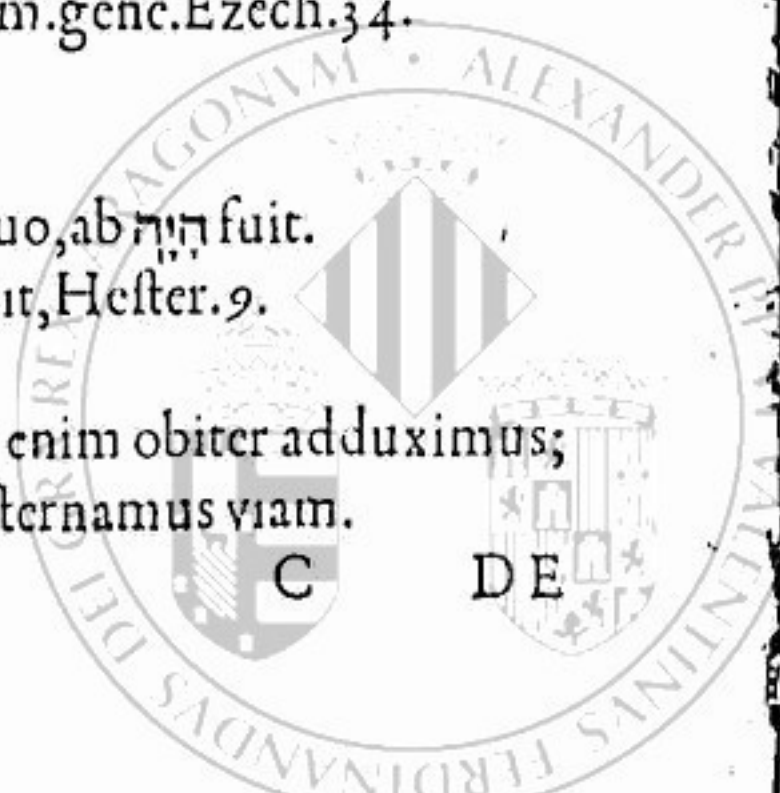
א. vt, } לֵי מָרָא ac amaram, Ruth. 1.
 } מָרָה pro מָרָה.

ה. & } כְּסֵה throneus, 1. Reg. 10.

ה. & } כְּסָה pro כְּסָה.
 ה. vt, } בְּרִיָה pinguis. foem. gene. Ezech. 34.
 } בְּרִאָה pro בְּרִאָה.

ו. pro ו, & } הָיוּ esto, Esa. 16.
 ו. vt, } הָיוּ Imperatiuo, ab הָיוּ fuit.
 } קָיָם confirmauit, Hester. 9.
 } קָיָם pro קָיָם.

& alia quamplurima. hæc enim obiter adduximus; vt tyronibus huius linguæ, sternamus viam.

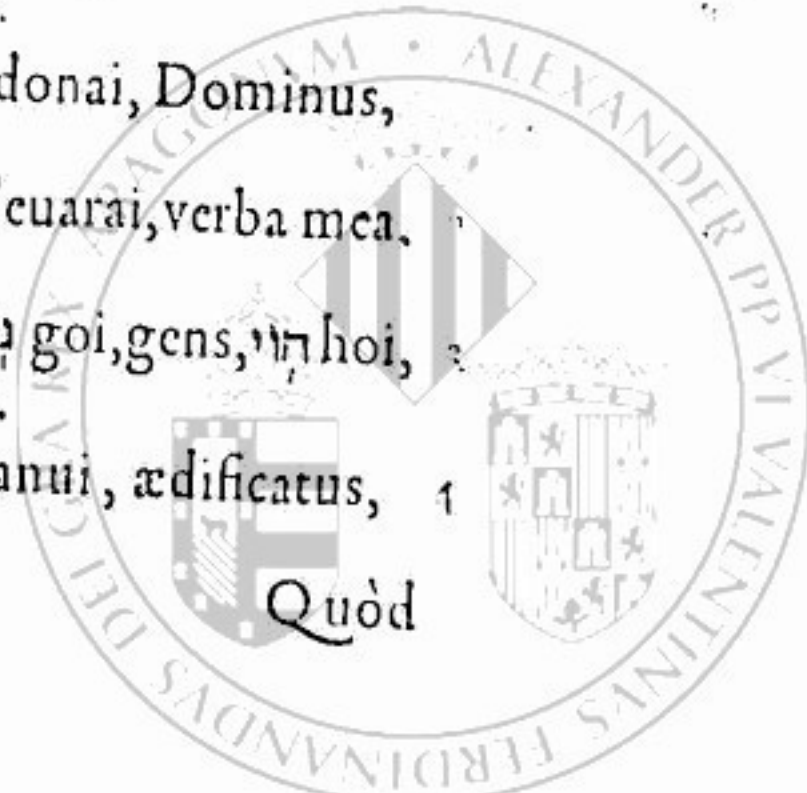
Post . vt, יְהוּדָה יִגְרָוּ יְהוּדָה, migrauit Ichuda,
 ח. dūtaxat } Threno. 1.
 in fine ob- } Post . vt, אֲרִיָּה, leo, Gen. 49.
 mutescit } Post holem. vt, גָּלָה, migrare, Amos. 5.

In medio. vt, בְּשִׁפְתָי נִבּוֹן תִּמְצֵא חֵכְמָה, In
 tantum } labiis prudentis inuenietur (inuenitur)
 quiescit } sapientia, Prouerb. 10. & in fine, semper
 sub holem. vt, לוֹ illi.

nō propriè silet & obmutescit in aliqua motionū;
 præterquàm in . vt, לִפְנֵי עֵינָי, corā oculis meis, Psal. 26.
 aut in . vt, דְּבָרָיו, verba illius: & alia propemodū infi-
 nita. Sic in . vt, דְּבָרָיָךְ, verba tua. Radicale tamen, nisi
 in . (quòd sciam) quiescere, percepi.

Post alias autem omnes motiones, i, vel est affectum
 motione vocali; & ac, consonans. vt, הָיָה, fuit: vel coa-
 lescit, motione destitutum. Coalescit autem in fine di-
 ctionis, post quatuor istas motiones, i, cum præ-
 cedenti syllaba, sicut, אֶפְתָּח מִן־אֶפְתָּח, apophthongo: & pro-
 nūciatur post = & -; vt y in dictionibus Gallicis, *may,*
diray, feray: Post holem; vt y, in dictione Gallica *toy*; &
 post i; vt y in fine dictionis Gallicæ *luy*.

97 Exemplar coalescētis in fine di-
 ctionis post qua-
 tuor præscriptas
 motiones. }
 Post . vt, אֲדֹנָי, adonai, Dominus,
 ξισυμάβας.
 Post - . vt, דְּבָרָי, deuarai, verba mea,
 ξισυμάβας.
 Post holem. vt, גּוֹי, goi, gens, הוֹי, hoi,
 हेυ, μονοσυμάβας.
 Post i. vt, בָּנִי, banui, ædificatus,
 διισυμάβας.

Quòd

stincta, vt liberata audiatur à daghes, ne eius sonus abrumpatur.

¶ E' cōtrario verò, motiones breues ipsas, semper sequitur daghes. vt, וְכָהּ pura, וְכָהּ solennitas illius: vel seua quiescens. vt, מִצְרַיִם Aegyptus, שְׁמֶרֶוּ custodite.

¶ Si tamen ponatur accētus iuxta motionem breuem; litera sequens rarò habebit daghes. vt, בַּיִת domus, בְּנֵי vestis: & similia. Quòd autem aliquando sequatur daghes, quanuis cum motione parua sit accentus; exempliū habes תִּשְׁמְטֶנָּה, dimittes eam, Exod. 23. & alia.

¶ Degenerant tamen pauca admodum participia præteriti temporis, vsu magis obseruanda; in quibus, post motionem breuem, quanuis ipsa non habeat iuxta se accentū, sequitur raphic. vt, מְקַרְיִים numerati, Exod. 30.

¶ De y, & n.

¶ Hæ duæ literæ, in principio vel medio dictionis; cū sint veræ consonantes; feriūt subscriptam vel sequentem motionem. In fine verò, post vltimas quatuor motiones magnas, habent pathah; post cuius vocem proferri debent. quare, iustæ tunc non sunt consonantes. Habent etiam semper accentum, proximè ante. Et quia huiusmodi etiam dictiones, aliis vna syllaba videntur longiores: pathah illud dicitur, וְנֹכַח פְּתַח, id est, pathah suffuratum, seu vs. פְּתַח; quòd, præter consuetudinem aliarum, huiusmodi, habeant pathah sub vltima thematis litera.

¶ Post hirec שִׁיתַּ plantæ.
magnū. vt תִּכְרִיעַ psterne.

¶ Post. vt } הִפְתַּח adaperire.
 } יִרְעֶה cognoscēs.

DE REDVNDANTIBVS LITERIS.

Adhuc etiam, literæ אָהָיָה dicuntur אֲחֵיחַת נִסְפּוֹת; id est, literæ additiuæ, siue paragoga: quòd sæpè, nihil significantes, subiungantur radicibus.

אָ in fine, additiuū, siue re- $\left\{ \begin{array}{l} \text{אָהָיָה} \text{ commotio, Esa. 19.} \\ \text{אָהָיָה} \text{ pro אָהָיָה.} \end{array} \right.$

אָהָיָה pariter paragogicum. vt, $\left\{ \begin{array}{l} \text{אָהָיָה} \text{ nox, Psa. 104.} \\ \text{אָהָיָה} \text{ pro אָהָיָה.} \end{array} \right.$

אָהָיָה itidem redundans. vt, $\left\{ \begin{array}{l} \text{אָהָיָה} \text{ bestia sy'ua,} \\ \text{אָהָיָה} \text{ Psa. 104.} \\ \text{אָהָיָה} \text{ pro אָהָיָה.} \end{array} \right.$

אָהָיָה similiter vacans. vt, $\left\{ \begin{array}{l} \text{אָהָיָה} \text{ habitās, in Abdia.} \\ \text{אָהָיָה} \text{ pro אָהָיָה.} \end{array} \right.$

אָהָיָה tamen in fine, si nullus statim præcedat, accētus; aliquādo æquualet præpositioni

אָ id est, ad vel in. vt,

אָהָיָה ad a-

ream, Mich. 4.

אָהָיָה nisi hic oīno redūdaret; dicendum esset.

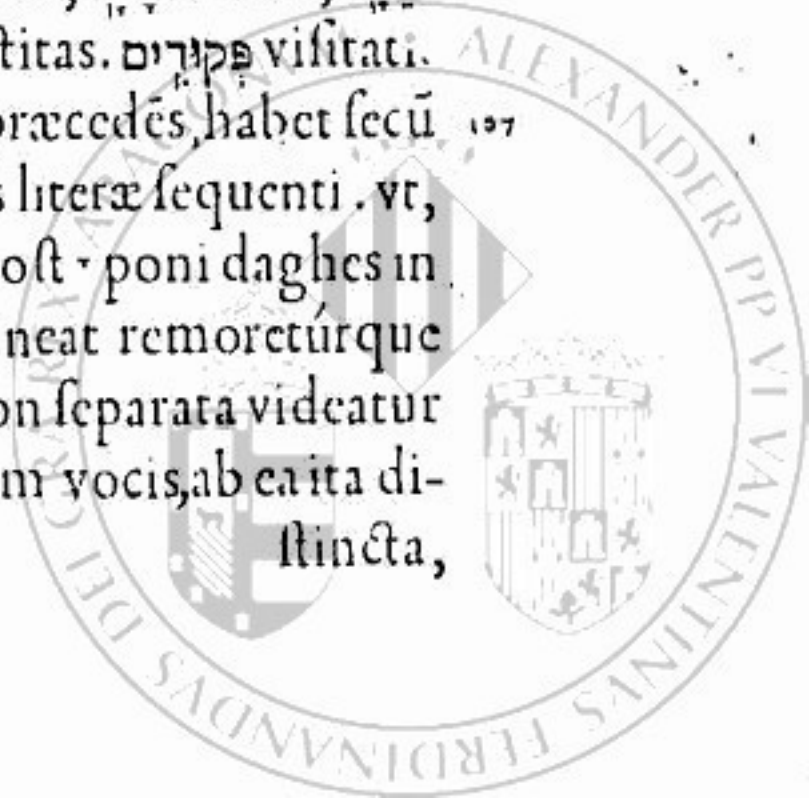
אָהָיָה ex pō-
por.ione e
grammatica a
nalogia.

Et alia, quæ breuitatis gratia omisimus: eiusmodi proculdubio paragoge, ad euphoniā, in Hebraismo frequens est.

DE VTRA VTRAQUE MOTIONUM NATURA.

Motiones magnæ, liberam pronunciationem postulant; quam daghes & seua quiescens abrumpit; post se neutrum illorum admittit. vt, אָהָיָה rectus, אָהָיָה licera, אָהָיָה præfecti, אָהָיָה sanctitas. אָהָיָה visitati.

In quibus tamen motio longa præcedēs, habet secū accentum; inscribi potest daghes literæ sequenti. vt, אָהָיָה in mari. אָהָיָה illic: vbi vides, post-poni daghes in אָ; sed accentu præcedēte, qui retineat remoreturque primam syllabam: ita tamen, vt non separata videatur à sequēte; sed suspensione quadam vocis, ab ea ita distincta,

1 Fœminina verò ea sunt nomina & participia, quæ terminantur in ה, præcedente -, & accentu in vltima. vt,

2 צדקה iustitia. מלכה regina, פוקרה visitans fœm. vel in ת, præcedente: Quæ omnia, semper accentum habet in penultima. vt, תפארת pulchritudo, עטרת diadema. פוקרת visitans fœm. Et carent semper numero plurali regulariter formato: nisi ת fuerit litera radicalis. tunc enim, plu. lem numerum habent. vt, א קשת arcus, fit regulariter in plurali, קשתות arcus, Esa. 13. Reliqua omnia, cuiuscunque fuerint terminationis, generis erunt masculini: nisi quòd aliquando (quemadmodum apud Latinos) quædam sunt irregularia. quorum genus facile inter legendum, vel ex adiuncto verbo, vel ex adiectiuo cognoscitur. vt, אבן יקרה lapis pretiosus, 2. Samuel. 12. vbi adiectiuum, fœmininum. ואש יצאה Et ignis egressus est. Num. 16. vbi verbum, fœmininum. Et alia.

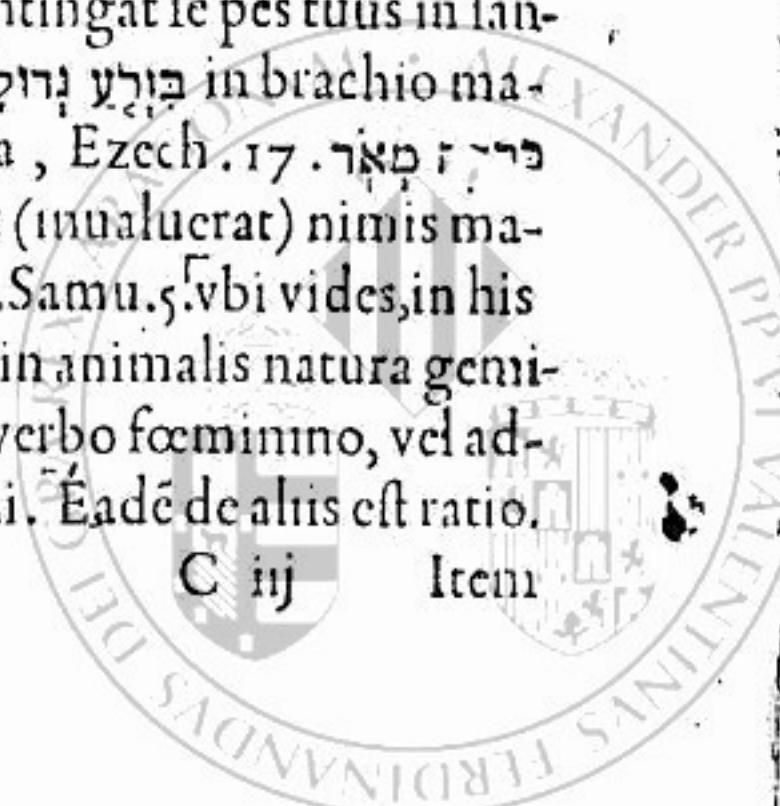
Inter quæ, recensenda sunt nomina, quæ naturam in animalis corpore semina sunt; quæ quanuis non terminentur in ה, præcedente.ntu, vel in ת præcedente: , ex orationis cõtextu plurimum generis fœminini deprehenduntur. vt, ואון חכמים תבקש דעת, & auris sapientum quæret scientiam (studet cognitioni,) Prouerb. 18. בדם רגלך תמחן רגלך בדם intingat se pes tuus in sanguine, vel rubeat, Psal. 68. בידע גדולה in brachio magno, id est, potentia magna, Ezech. 17. זכר כבודו כבודו nimis manus (afflictio) Domini illic, 1. Samu. 5. vbi vides, in his omnibus exẽplis, dictiones res in animalis natura geminas significantes, ex adiuncto verbo fœminino, vel adiectiuo, esse generis fœminini. Eadẽ de aliis est ratio.

מא לוא נב -
א פמינוס.

dinoru

inuncto verbo, no-
i. adiectiuo, g. n.
ibstatiu agnoscat

res in animalis
e geminas signi-
a fere g. i sunt
ini

Post .i. vt, { הוּא spiritus. Post holē. vt, { הוּא vngere.
 { וְיָדָע cognitus. { וְיָשָׁע audire.

Post etiam nonnunquam. vt, וְיָשָׁע Iosue, Aggei. i.
 Legitur etiam הוּא fiduciam habens (fretus,) Psal. 112.

Et hæc de Pronunciatione.

Illas præscriptas omnes regulas in medium protuli, beneuole lector; non vt eas initio, huius linguæ candidati, accuratè & nimis curiosè ediscant: sed. c. antaxat, illas percurrendo, ità animaduertant; vt, cum ali quantum promouerint; si opus fuerit, huc redeant. Cæterùm, satis erit candidato; si principio literas, & earum potestates, motiones vocales, daghes lene & forte; seu a, & ubi legatur; literasque quiescentes, memoriæ tradiderit. Nam reliqua omnia, assidua lectio, & præceptoris frequens admonitio, facilè monstrabit.

¶ De Nomine.

Sunt apud Hebræos, tantùm tres orationis partes, הוּא, id est, nomen, וְיָדָע, id est, verbum, & הוּא, id est, consignificatiuum: per quæ intelligunt, articulum, pronomen, & cæteras partes orationis indeclinabiles. Sed quia parum negotij est in declinandis nominibus; tum quòd accidentibus, nempe qualitate, figura, & specie, cum Latinis omnino conueniant (quæ breuitati studentes, omisimus) tum quòd genera, numerus, casus, declinatio, & gradus comparationis, breuiter tractari possint: De his, quàm breuissimè fieri poterit, dicemus: & primùm,

¶ De genere.

Hebræorum idioma, generibus duobus contentum, masc. & foem. neutrum genus nescit.

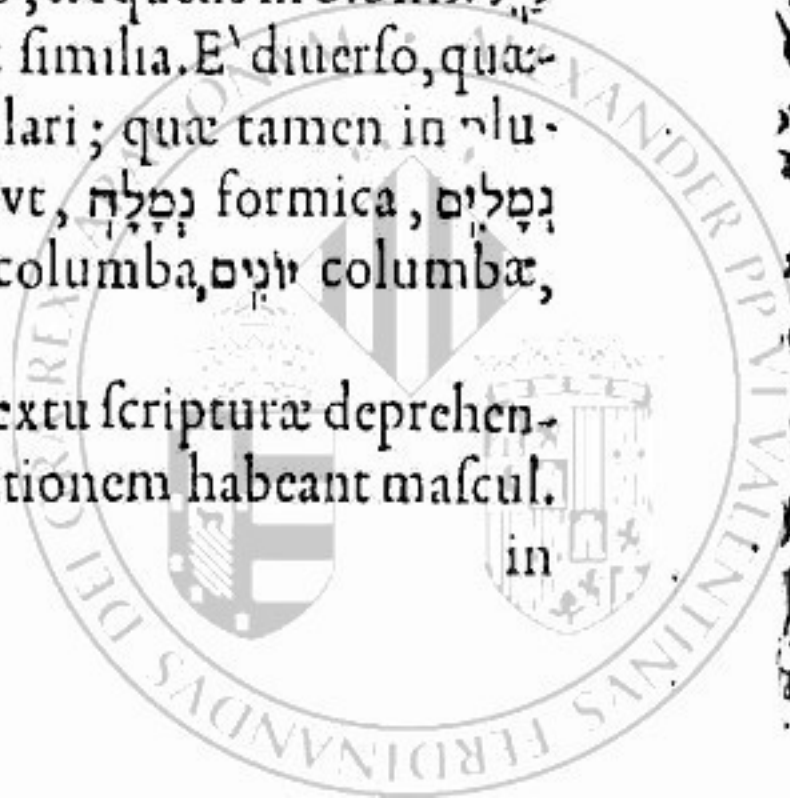
Fœmi.

pedes; ab אָן auris, אָזְנִים duæ aures, ab עֵין oculus, עֵינַיִם
 duo oculi. ab אָף naris, אַפִּים duæ nares, אַ שְׂפָה labium,
 שְׂפָתַיִם duo labia. & alia. Pluralis numerus masc. nomi-
 nis & participij, magna ex parte formatur, subiungē-
 do literam ם, vltimæ literæ singularis; quæ tunc af-
 fici debet hirc magno. vt, אַ צְדִיק iustus, formatur plu-
 rale צְדִיקִים iusti. אַ מֶלֶךְ, rex, fit מַלְכִים reges. Sunt ta-
 men nonnulla, quæ non adhibito ם, sed ן, insignitæque
 vltima litera singularis hirc magno, formant plural.
 num. masc. vt אַ קָרָן cursor, formatur קָרָנִים & קָרָנִים cur-
 sores, 4. Reg. 11. ab עֵצ aceruus fit עֵצִים, Psalm. 79. & עֵצִים
 acerui, Mich. 3. & alia in Miclol: In quibus omni-
 bus, accentus semper est in vltima.

Fœmininorum nominū & participiorum, itidem
 pluralis numerus, à singulari fit; mutādo ך, id est ה, &
 ך, in ו. vt, אַ טוֹבָה bona, fit plurale טוֹבוֹת bonæ; אַ גְּדוֹלָה
 magna, גְּדוֹלוֹת magnæ: quæ accentum etiam in vlti-
 ma semper habent.

Notandum etiam, quæ quædam anomala, à
 superioribus excipi regulis; quæ cum sint generis ma-
 sculini, in numero plurali, fœmininorum terminatio-
 nem sortiuntur. vt, אָב pater, In plurali fœmininam ha-
 bet terminationē, אָבוֹת patres, frequens in bibliis. לַיְלִוֹת
 noctes, Ionæ. 2. & similia. E' diuerso, quæ-
 dam, fœminina sunt in singulari; quæ tamen in plu-
 rali, masculini generis sunt. vt, גַּמְלָה formica, גַּמְלִים
 formicæ, Prouerb. 30, יוֹנָה columba, יוֹנִים columbæ,
 Cantic. 1.

Itē, alia fœminina ex contextu scripturæ deprehen-
 sa, cum in singulari terminationem habeant mascul.

Item, omnia nomina regionū, & urbium; cuiuscūque sint terminationis; generis sunt fœminini. vt, מואב הוי-סתר למו Moab sis latibulum illis, Esa. 16. vbi מואב est nomen regionis, cum imperatiuo fœmin eo, ab הוה fuit. ירושלים היא יבוס Ierusalem ipsa (est) Iebus, 1. Paralip. 11. vbi nomen urbis, cum relatiuo fœminino. Sic de aliis.

Quædam etiam sunt nomina, quæ vna v' ce sexum vtrunque significāt. vt, ארנבת lepus, Leuit. 11. חזיר sus, Prouerb. 11. & nonnulla alia.

Notandum insuper, plurimùm, genus fœmininū à masculino formari, adhibito ה, precedente = & accentu. vt, à גדול magnus, fit גדולה magna, à טוב bonus, fit טובה bona. & similia.

De numero.

Numerus in nomine, triplex, singularis. vt, אלף mil- le, מאה cētum. Dualis. vt, אלפים duo milia, מאתיים du- centa. Pluralis. vt, אלפים plura milia quàm duo. מאות pluries centum.

Notabis interim, pauca quædā, per dualem dunta- xat numerum declinari. vt, שמים caeli, מים aquæ, צהרים meridies, רחים duæ molæ pistrini, inferior & superior; אבנים postis, vel lapis super quem fingit figulus vasa tua; qui plurimùm, in modum duarum molarum & alia. Sic, per dualem inflectuntur numerū nomina significantia res natura geminas. vt, ידים duæ manus: In quibus formatur semper numerus ille dualis, à singu- lari, addendo ים syllabam, pathah & accentu posi- to sub litera mox præcedenti. vt, à יד manus, singulari: formatur duale ידים duæ manus, à רגל pes, רגלים duo pedes.

Ad hæc, obseruare debet diligēs grāmaticus, quādoque nomen pro propriū loco nominis sumi. vt, נָשִׂי לְמֶלֶךְ הָאֲנֹכָה אָזְמְרָתִי Vxores Lemechi auscultate sermonē meum; id est, vxores meæ auscultate sermonem meū, Gen. 4. Vbi etiā est tertia persona pro prima. frequens enim Hebrais est personarum inuicem substitutio.

Appendix.

Omn. nomē proprium, semper expers est quatuor sequentium rerum; regiminis, siue syntaxeos; pluralis numeri; affixi, siue pronom. corrupti; & הָא הִירָיַע, id est, ה connotatiui.

1 Per regimen; intellige, nomen proprium nunquam genitiuū casum regere. Dicitur quidē potest, מֶלֶךְ מִצְרַיִם, rex Aegypti; non tamen פֶּרַעַה מִצְרַיִם Parao Aegypti; sed cum nomine gentili, dices, פֶּרַעַה מִצְרַיִי Parao Aegyptius, מֹשֶׁה יְהוּדִי Moses Iudæus, & non יְהוּדָה Iudææ. sic de aliis.

2 Plurali numero, vt iam dictum est, carent nomina propria: sic ande, אֲבִרְהָאִים, יִצְחָקִים, sed אֲבִרְהָאִים, יִצְחָקִים.

3 Per affixum etiam; intellige, nomen proprium nunquam componi cum pronomine inseparato, siue corrupto; quod, affixum appellare solent. turpe enim esset dicere, מֹשֶׁהְךָ Moses tuus, דָּוִדְךָ David tuus. Similiter cum aliis affixis; quæ suo loco enumerabimus, ם sum illorum docentes.

4 Sic, ה notatum per pathah sequente daghes; quod הָא הִירָיַע, id est, ה connotatiuum (quod sepe Emphaticum habet) vocatur; nunquam nomini proprio hominis præponitur; vt dicere liceat, הַמֶּשֶׁה, הִירָיַעְךָ; sed

in plurali foemin. fortiuntur. vt, חרבו gladius. In plurali חרבות gladij, Efa. 21.

Quaedam praeterea in plurali terminatione masculinam & foemin. habent. vt, דור aetas. In plurali דורים & דורות aetates, Efa. 21. שנה annus. In plurali שנים anni, Leuit. 25. & שנות חיים anni vitae, Prouerb. 4.

Alia sunt etiã, quae carentia singulari; in plurali mascul. sunt. vt, חיים vita. quod nomen, dualiter magis habet terminatione; quia duplici vita viuimus, Psal. 21. בתולים virginitas, נעורים adolescentia, Efa. 54. וקנים senectus, Gen. 37. Cuiusmodi, quaedam masculinam & foemin. habent terminationem. vt, אפיקי populi, Psal. 117. & אפיקי familiae, Num. 25. & alia, quae vsus & lexicon facile suppeditabunt.

Regula.

Omnia nomina propria, vt אברהם Abraham, מרים Maria, carent numero plurali: quibus adiungenda sunt nomina specierum metallorum; vt, אורח aurum, כסף argentum, עופרת, plumbum. Quae omnia nomina, vno continentur verbi, Num. 21. Inuenitur tamen כסף in plurali numero cum inseparato pronomine bis, Genes. 42. Similiter בקיל semel, Efa. 1. Huius classis insuper sunt pauca quaedam alia nomina; quae in numero singulari tantum reperiuntur. vt, שמש sol, ירח luna: Quauis tamen pro mensibus dicatur in plurali ירחים menses, Exod. 2. לחם panis, יין vinum. & quaedam alia.

Notandum etiam obiter, nomina specierum animalium, crebro collectiuè capi. vt, אדם homo, & nonnunquam homines, צאן ovis, & grex ouium. & similia alia.

Ad

etorum formas, Deo duce, facilè docebimus. Priùs tamen, quàm ad verba nos accingamus: quid sit thema, seu radix; literas radicales à seruilibus fecernentes, doceamus.

¶ Radix, seu thema, quid.

Apud Hebræos, שרש, id est, radix (quam Græci *ῥίζα*) est primitiua & primogenia illa dictio, à qua, adiectis ut detractis literis vel syllabis, vel mutatis motionibus, manant personæ, numeri, genera, tempora, participia, nomina, & cætera id genus discrimina; quibus dictionē à dictione discernimus. Illa, duntaxat tribus cōstat literis radicalibus; quæ semper expressæ sunt in dictionibus perfectis. Quòd si detracta aut obmutescens fuerit trium illarū literarum aliqua: radix, seu dictio, tunc erit imperfecta: cuius cognoscenda, suo loco, post verba perfecta regulas docebo; & erit facilis ratio. Quæ pluribus autem, quàm tribus, constant radicalibus literis; pauca sunt pura Hebraica. aut enim *אבא* & peregrina. De quibus suo loco.

¶ Nunc tibi radicem, seu thema vnum dabo; à quo, adhibitis literis quibusdā seruilibus, vel syllabis, manare plures videbis voces. ut, à *לך* regnauit; quod thema perfectum est (ut constat) tribus constans literis substantialibus; fit, *לך* regnasti. vbi, *ל* syllaba, e^a formatiua secundæ personæ masculinæ præteriti. *לך* regnauit, *לך* formatiua est primæ personæ præteriti cōmunis generis. *לך* regnauerunt: vbi, *לך* formatiuum est tertiæ personæ communis generis, pluralis numeri. *לך* regnabo: vbi *ל* est formatiua litera primæ personæ

ine si præcedente, sine daghes in prima litera dices, משה משה. יהוהוהוהוה. Iohannes. & similia.

¶ De Casu & Declinatione.

Nomina apud Hebræos, duntaxat variantur è masculino genere in fœmininum: quod adiectiuorum proprium est. vt, שר princeps, שרה princeps fœmina: טוב bonus, טובה bona. Vel ex singulari in pluralem, vel dualem numerum: vt à טוב fit plurale טובים, à טובה fit plurale טובות, à שר fit plurale שרים, à שרה fit plurale שרות, à יר fit in duali ירים, רגלים רגלים, & sic de aliis.

Casus tamen (cùm in quouis numero nomina sint indeclinabilia) non ex terminatione cognoscuntur; vt fit apud Græcos & Latinos: sed præpositis articulis, aut præpositione, dicunt, ספר ספר, הספר libri, לספר libro, את ספר librum, מספר à libro. Vel ex orationis contextu. vt, ספר כיפא liber Petri. De his articulis postea latius suo loco.

¶ Annotatio.

Nullum habent comparatiui, con. varatiui, aut superlatiui gradus, sed cum circumloquuntur per particulas יותר, id est, magis; מן, id est, quàm; & מאד, id est, valde. vt, חזק חזק, יותר חזק, magis fortis (fortior,) מאד חזק valde fortis (fortissimus.) Quum tamen adhibet particulam מן comparatiuo; plurimum non exprimit יותר magis: quod tamen supplendum est. vt, טוב לחכות ביהוה מבטח באדם Bonum (est) confidere in Domino (magis) quàm cōfidere in homine, Psal. 118. secundum Latinos. 117: Vbi supplendum venit, magis.

¶ Classēs nominum imperfectorum; & reliqua, quæ de illis dicenda videbuntur; post verborum imperfectorum

De modis.

Modi verborum sunt quinque: indicatiuus, imperatiuus, optatiuus, subiunctiuus, & infinitiuus. Quandoquidem, præteritum (quod vnicum habent) similiter & futurum; cum occurrunt in bibliis; vertenda sunt pro commoditate & exigentia sensus, per indicatiuum, vel optatiuum, vel subiunctiuum. vt; פקד, significare, ut est, pro rei exigentia, visitauit, vel visitaret, vel visitauerit, vel visitauisset. Itidem futurum. vt, ופקד visitabo, vel visitem, vel visitauero. sic de aliis vtriusque personis. Infinitiuum autem, & Imperatiuum, separatim habent.

De tempore.

Tempora verborum, sunt quatuor: præteritū (quod, pro commoditate lectionis, vertendum est, modò per perfectum, modò per imperfectum; & modò per plusquàm perfectum;) Benoni, Paul, & Futurum.

Præterito tempore etiam frequenter (Prophetae præsertim) non mere, t̄ ti solent. Nam, præteriti temporis verbo nunciare aliquid euenturū; maiorem rei certitudinem significat. Non enim rara est Heterosis apud illos.

Obiter etiam notandum; apud Hebræos nullū esse verbum præsentis temporis pro indicatiuo, vel optatiuo, vel subiunctiuo; sed eos, nonnunquàm pro eo vt præterito. vt, וּרְחַשְׁמֵט & ortus est (id est, oritur) לו, Ecclesiastæ. i. & frequēter alia: Vel futuro, (præsertim in rebus solitis:) vt, מִן-יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל-עֲמָלוֹ שִׁיעָמֹל, Quid residui (est) homini, ex omni labore suo, quo laborabit; id est, laborare solet, Ecclesiastæ. i. & similia

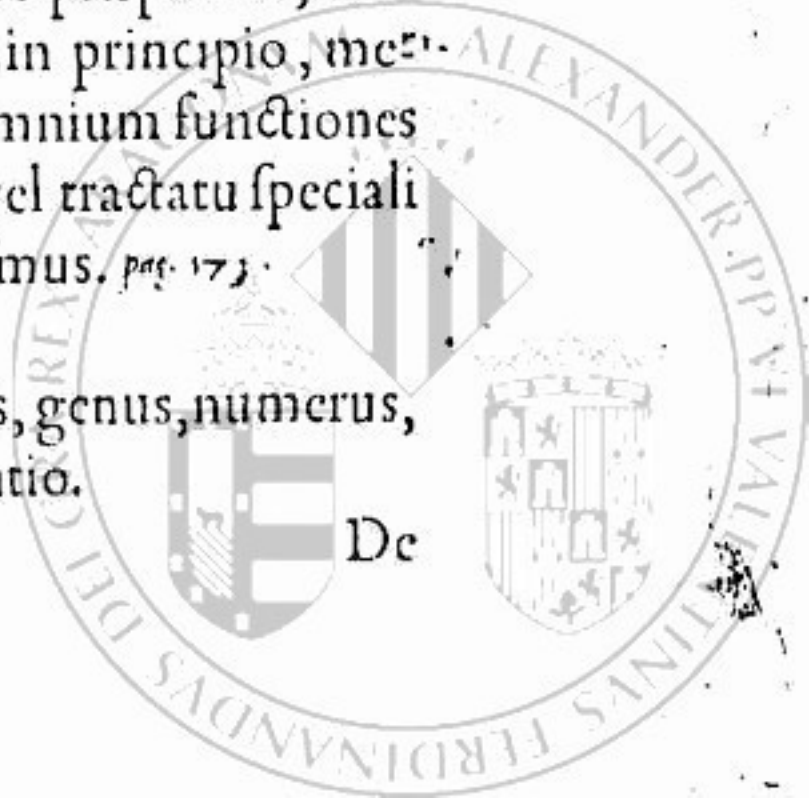
personæ futuri temporis, communis generis, numeri singularis. מִלְּךָ regnabit: vbi, tertiæ personæ futuri temporis, masculini generis, numeri singularis, est character. Motionibus vocalibus etiam mutatis, ab eadem radice formatur nomen מֶלֶךְ rex, מְלָכִים reges. vbi, ם, literæ, sunt formatiux pluralis numeri masculini. Et adhibito ה formatiuo generis fœminini, dicitur מַלְכָּה regina. Deinde, aduenientibus seruius literis aliis, ab eadē radice formatur מַלְכוּת & מְלָכֻת regnum. & alia: ex quibus omnibus, pro inueniēdo themate, detrahendæ sunt omnes illæ additiuæ literæ: postea consulendum lexicon, quod radicis tibi significationem suppeditabit. Dignum insuper notatu est (vt facilius thematis cognitionem assequaris) Hebræorum literas, in vndecim מְסוּדָּוּת; id est, radicales, seu (vt ita dicam) fundamentales, diuidi. Illæ sunt, נִרְוַח סַעַף צִקָּר, quæ semper sunt de corpore dictionis. quare, in functione illarum cognoscenda, nihil negotij est. & in vndecim מְסוּדָּוּת, ita etiam seruiles, seu ministeriales; נִכְתָּב שְׂבוּ אֲלֵיָהּ (quæ tamen nõnunquã sunt de corpore dictionis:) ex quibus, quatuor אֶלְפָּשׁ, tantum seruiunt, præpositæ primæ thematis literæ. Quatuor verò, בְּנֵהֻם, seruiunt, modò præpositæ, modò postpositæ themati. & tres, וַת, in principio, medio: sine ancillatur. Quarum omnium functiones posthac, vel sparsim in hoc opere, vel tractatu speciali in fine huius libelli, diffusè ostendemus. pag. 173.

¶ De verbo.

Verbo accidunt, modus, tempus, genus, numerus, persona, figura, species, & coniugatio.

De

Dinosa Seruili
L. 1. 1. 1.

אתה פקוד, tu visitatus: אני פקוד, ego visitatus. & sine pronomine, איש פקוד, vir visitatus. Sic in foemin. genere. vt, היא פקודה, illa visitata: את פקודה, tu visitata: אני פקודה, ego visitata. & cū nomine, אשה פקודה, mulier visitata. & c.

De Genere.

Genus duplex apud Hebræos sortiuntur verba; nempe verbale, & nominum. Nō enim omnium generum sunt verba Hebræa; vt Græca, & Latina: sed sunt mascul. generis. vt, פקד, visitauit vir: Vel foemini. vt, פקדה, visitauit mulier. Quædam etiam sunt, vtrique generi communia. vt, פקדתי, visitauit ego vir, vel ego mulier.

De Numero.

Numeri verborum sunt duo: singularis. vt, פקד, visitauit, & pluralis. vt, פקדו, visitauerunt.

De Persona.

Personæ verborum sunt tres. tertia: vt, פקד, visitauit. secunda: vt, פקדת, visitasti. & prima: vt, פקדתי, visitauit. Quæ tamen ratione personarum collocent, nō satis scio; nisi fortè honoris & modestiæ gratia. vt Galli solent. Dicunt enim illi, *luy, vous, & moy*. Quia immodestè diceretur, *moy, vous, & luy*. Vel quòd thema nudum, in tertia persona, à qua ceteræ deducuntur, potissimùm appareat.

De Figura.

Figure verborum sunt duæ. simplex. vt, פקד, visitauit. & composita. vt, פקדו, visitauit illum.

De Specie.

Species verborum sunt duæ. primitiua: vt, פקד. & deriuatiua. vt, אָן, auscultauit, siue aures prebuit. ab אָן, auris.

ia multa: Vel plurimum illud circumloqui per Benoni, id est, intermedium. Sic enim appellare solent præsens tempus; quòd sit constitutū inter præteritū, & futurum. Non tamen, quòd verbum sit; sed participium. Illud Latini præsens appellant. Cuiusmodi sanè circumloquutio, participij præsens pro præsenti verbo; quia creberrima est, exempli illustratione non eget. Imperatiuus autem, præsens temporis esse potest.

Sic, participium præteritum habent Hebræi, quod בְּעוּל appellāt; quo significatur, aliquid præterito tempore factū; quod tamē adhuc permaneat. vt, הַבַּיִת בְּנוּי , id est, domus ædificata, quæ tamen adhuc stat; vel (si de re materiata non sit sermo) cuius adhuc recens sit memoria. vt, פְּקוּר , id est, visitatus; recenti visitatione videlicet. Si enim loqui velles de domo iam solo æquata, vel de visitatione iam obliuioni tradita: vtendum esset, non hoc participio, sed præterito verbi passivi. sic, הַבַּיִת נִבְּקַר domus visitata fuit, sed iam diruta est; נִבְּקַר visitatus fuit visitatione quadam iam oblitterata.

Illud etiam notandum; Benoni & Paul, omnibus personis esse cōmunia, pro ratione dictionis, quæ illis adicitur: vt, si adiciatur pronomen tertiæ personæ: erit & benoni tertiæ. vt, הוּא פוֹקֵר ille visitans (est) id est, visitat. Si secūdæ: erit secūdæ personæ. vt, אַתָּה פוֹקֵר tu visitans (es,) id est, visitas. Si pronomini primæ personæ: erit primæ. vt, אֲנִי פוֹקֵר ego visitans (sum,) id est, visito; vel sine pronomine. vt, אִישׁ פוֹקֵר vir visitans (est,) id est, vir visitat. Similiter Paul. vt, הוּא פְּקוּר ille visitatus:

אַתָּה פְּקוּר

1 enim quæ frequentissima est; habet sub פ. id est, pri-
 ma thematis litera, פ; & sub ץ, id est, secunda, פ. vt פָּקַד
 2 visitauit, שָׁמַר custodiuit. Quæ rarior, habet פ. sub pri-
 ma, & ץ sub secunda: idque tantum in tertia præteriti
 masc. singulari. vt, רָבַקְתָּ adhaesit, שָׁכַן quieuit. In reliquis
 3 enim omnibus conuenit cum פָּקַד. Rarissima autem,
 פ. habet sub prima, & holem in secunda. vt, יָנַח ti-
 muit, יָלַח potuit. קָמַן minor fuit. Cuiusmodi certè, re-
 tinent holem per totum præteritum; præterquam in
 tertia persona sing. foemin. vt, יָכַלָּה potuit mulier. &
 tertia plurali. vt, יָכַלו potuerunt viri, vel mulieres. Et
 est tantum hæc diuersitas in præterito. nam alibi ubi-
 que imitantur פָּקַד; vel יָשַׁב sedit, eorū, quæ incipiunt א, י,
 paradigma. Excipitur futurū verbi יָכַל. vbi rationem
 tibi assignabimus, in classe verborū, quorū prima est ו.

¶ Hebræi, ordinem naturæ sequuti, à præterito tem-
 pore, quod naturæ iam ordinate ordine præcedit; cō-
 iugationem incipiunt: secundo loco, præsens ponunt;

quod tamen, verbum. si in Imperatiuo: tertio
 verò & vltimo, futurum.

Exemplum:

¶ Præteritum	שָׁכַן
* פָּקַדָּה vel פָּקַדְתָּ	פָּקַד
† פָּקַדְתָּ	פָּקַדְתָּ
	פָּקַדְתִּי
	פָּקַדְתֶּם
	פָּקַדְתֶּן
	פָּקַדְתִּי
¶ Præsens particip.	כֹּסֵף

*. indicat in-
 t. in ת si-
 de daghes, scæ-
 mininū genus,
 sicut ת, etiam
 ordinibus
 ו. orū... im-
 perfectis, ait
 Kimhi in
 tracto.
 ¶ In hac secū-
 da persona su-
 sing. tertia r.
 ...us not
 p. Jone. : yer -, quando
 illa est guttu-
 ralis. vt, בְּתִי שִׁמְעֵת. Audisti (pro audis) filia mea? Ruth
 conjugationibus; quæ vsus common, trahit.

¶ Hic, vocū, quarū vna
 alteri est opposita; dex-
 tera, masculini gen. est;
 & sinistra, foemin. Cui
 verò nulla opponitur;
 communis. vt, פָּקַד visi-
 tauit vir, פָּקַדָּה visitauit
 foemina, פָּקַדְתִּי visitauit
 ego, vir, vel ego mulier.

¶ alia id genus, etiam in aliis

E Vbi

De coniugatione.

Coniugationes Hebræorum, sunt septem (quas בְּיָמֵינוּ structuras vocant.) Tres, actiua; totidem, passiua; & vna, actiua & passiua: per quas omnes, vnum atque idem verbum (quod mirum est) coniugari potest, voce & significatione nonnihil immutata. Eas (vt Latini) non solent vocare primam, secundam, tertiam, &c. sed peculiari suo nomine vnae quamque appellant.

Annotatio.

Quia (vt iam dictum est) oportet omne thema tribus constare literis substantialibus: vsu factum est apud Grammaticos, vt per א, intelligant primam litteram cuiusque dictionis; per י, secundam; & per ל, tertiam: eo quòd in hac dictione הַיָּא, operatus est, prima litera sit א, secunda י, & tertia ל.

Coniugatio הַיָּא, siue הַיָּא.

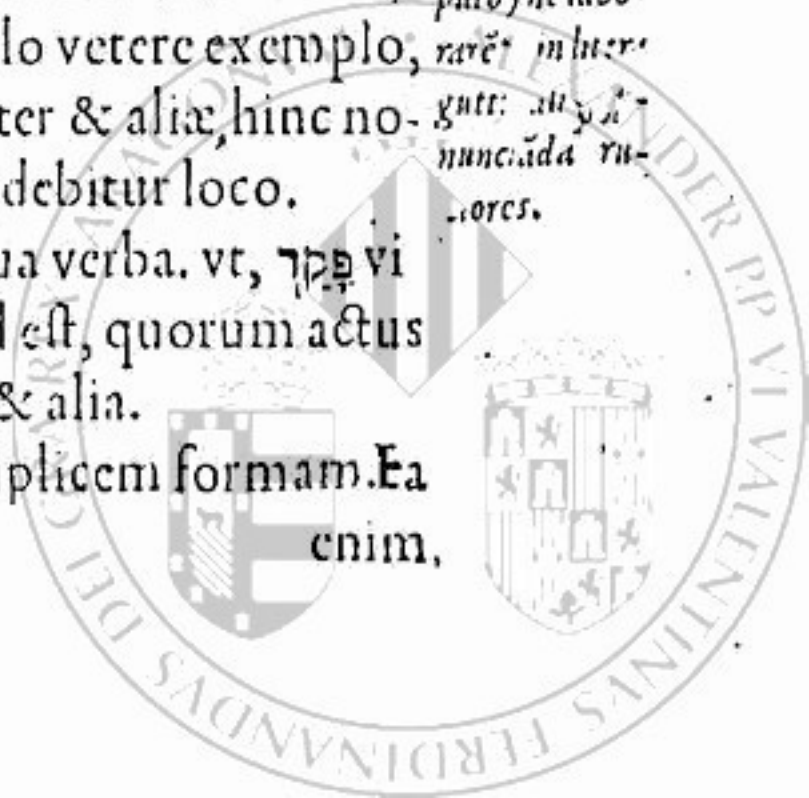
Hebræorum prima coniugatio הַיָּא est. A natura enim sua, הַיָּא, אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ, a expectata, vocatur: quòd pro coniugationis indice nullam asciscat sibi litteram seruilem, nec daghes forti secunda radicalis litera grauetur. Vocatur etiam הַיָּא, à vetere paradigmatate; à quo etiam sortitæ sunt denominationem ceterarum coniugationes. A הַיָּא enim, illo vetere exemplo, coniugatio הַיָּא appellatur: similiter & alia, hinc nomenclaturam sortiuntur; vt suo videbitur loco.

Cōplectitur hæc cōiugatio, actiua verba, vt, אָכַלְתָּ וִישַׁבְתָּ, visitauit, & neutra, seu intrāsiua; id est, quorum actus non transit in alium: vt, אָכַלְתָּ אֶת־הַלֶּחֶם, & alia.

Habet porrò hæc coniugatio triplicem formam. Ea enim,

הַיָּא, apud ceteros Graecos, ut in Grammaticis, comm. ne erat exemplum, vt nunc est

אָכַלְתָּ, quod à neoterico si st. אָכַלְתָּ, vt puto) ne laborarēt in litteris gutt: אוֹכַלְתָּ, nunciāda ruores.

confidens, & כִּסְפִי cōfusus. Vise suprā regulam de n, & y, in fine dictionis. ch. 19.

Aliquādo tamen vsu vēnit; vt, consulendo breuitati, vsurpatū - retrōferatur in Benoni, sub secūdam radicalem; sublato . . , quo illa notari debebat. vt, רוקע extendens, Psal. 136. pro רוקע, & c. id genus.

Quando tertia radice, est gutturalis: in participio sing. foer' pro :: :: substituitur - . vt, שומעתי audiēs foemin. Gen. 18. non שומעת. sic שוקעת findēs, Leuit. 11. non שוסעת.

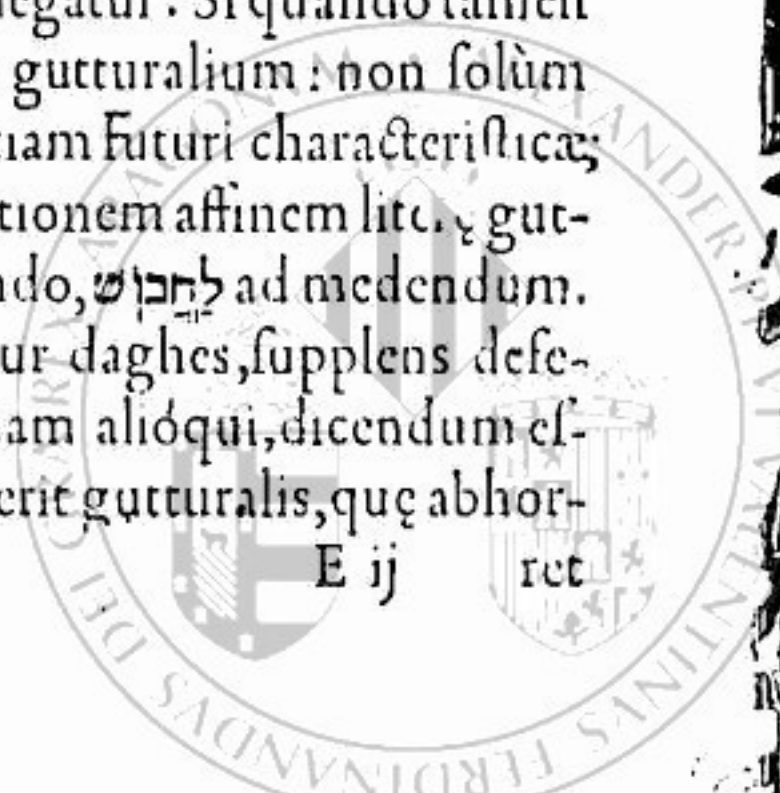
Infinitiuus, nullius est generis, numeri, & personæ. vnde, ab Hebræis dicitur סִקּוּר id est, fons, seu scaturigo temporum, generum, numerorum, & personarum omnium. Nimirum, quòd ab eo fluant varij significandi modi; non autem, quòd ab illo tempora, genera, numeri, & personæ formētur. Infinitiuo sepe numero in omnibus coniugationibus seruiunt quatuor literæ בכלם. ex quibus, ב & כ, plurimùm trahūt

In infinitiuo let . . . ; ל & מ verò, ad Futurum: sed quia frequenter occurrunt huiusmodi, nulla attulimus exempla. In hac coniug. istæ literæ adiectiua ככלם; pro seua, quo * propriè affici debent; habent hirc: & id, ne seua sequens legatur. Si quando tamen prima thematis fuerit vna gutturalium: non solum Infinitiuo literæ, בכל, sed etiam Futuri characteristica; habebunt, pro suo seua, motionem affinem literæ gutturali. vt, באכול in comedendo, לחבוש ad medendum.

סִקּוּר. Hic, in פ ponitur daghes, supplens defectum ן prepositionis כן. nam aliòqui, dicendum esset, כן סִקּוּר. Si verò prima fuerit gutturalis, quæ abhor-

infinitiuus

* Omnis ascitica, iue seruilis litera; quādo in dictionis principio seruiunt propriè infiguntur acuet seua. si enim litera uocatur; hoc fit per accidens: vt, hoc loco, ne duplex seua legatur סִקּוּר. ad uocatu. סִקּוּר. sic de cæteris.

Vbi duo signantur accentus; prior, qui iuxta = ponitur, vt seua sequens legatur (de quo supra ĩ camets hatuph) producit syllabā priorē: posterior autem, qui grāmaticus est accētus, attollit alteram.

Quę in tertia masculina singul. pręteriti, habent = & ..; non differūt à participio (seu pōtius nomine adiectiuo) masc. singulari. vt, רָבַק, adheřit, vel adheřēs. In plurali verò, רַבְּקִים, adheřentes.

Si quādo tamen vltima litera thematis fuerit ח, vel י: vtrūque participiu. n sing. masculinū. ĩ p̄ numero lōgius videbitur vna syllaba alię propter, vsurpatū. Nō enī dicimus, שָׁמַע; sed שָׁמַע. non יָדַע; sed יָדַע. sic in Infinitiuo, nō שָׁמַע, sed שָׁמַע. similis est ratio de ח. vt, בּוֹמַח,

Pluralis.

פּוֹקְרִים

Singularis.

פּוֹקֵר

פּוֹקְרַת

vel

פּוֹקְרוֹת

פּוֹקְרָה

Participium pręterit.

Pluralis.

פּוֹקְרִים

Singularis.

פּוֹקֵר

פּוֹקְרוֹת

פּוֹקְרָה

Infinitiuus

פּוֹקֵר

פּוֹקֵר vel פּוֹקֵר

פּוֹקֵר - vel

בְּפִקֵּר

בְּפִקֵּר - vel

בְּפִקֵּר

בְּפִקֵּר vel

לְפִקֵּר

לְפִקֵּר vel

מְפִקֵּר

מְפִקֵּר vel

Imperatiuus

צוּוּ

פּוֹקְרִי

vel

פּוֹקֵר

פּוֹקֵר

* Hęc r ix in omnibus iuris omnium ordinum, ex orationis contextu, vel p̄ secundam tertiam personā femininam erter - est. ab ea aliādo detrahitur quod men

Futurum

תִּפְקֹד

vel

תִּפְקֹד

תִּפְקֹד

תִּפְקֹד

תִּפְקֹד

vel

תִּפְקֹד

תִּפְקֹד

תִּפְקֹד

תִּפְקֹד

תִּפְקֹד

תִּפְקֹד

תִּפְקֹד

תִּפְקֹד

תִּפְקֹד

תִּפְקֹד

תִּפְקֹד

תִּפְקֹד

תִּפְקֹדְנָה

vel

תִּפְקֹדְנָה

vel

נִפְקֹד

נִפְקֹד

confidens,

vel תִּפְקֹד

ra ככל in Infinitiuo: nisi quòd א, cùm sit gutturalis; pro ו: habet tantùm ו: detractum enim est seua ex ו:, ne seua sequentis literæ legatur. Habent etiam hæ literæ איתן, quando prima radicis est gutturalis; motionem affinem motioni literæ gutturalis. vt, יהרוג, occidet, אהרוס, destruam.

64
12

¶ Notandū prætereà, primā personam futuri, vtriusque num: ו: interdum asciscere ה paragogicam literam in omnibus cōiugat. etiam imperfectorum verborum (vt sit in Imperatiuo) ad ornatum lectionis. vt, אֶזְכְּרָה recordabor, נִשְׁלַחְהֶם mittemus. secundam verò & tertiam plurales, masculini generis; habere in fine ך. vt, יִלְמְדוּ discent, תִּשְׁכְּרוּ custodietis. Et quia huiusmodi p̄crebra sunt; probatione non opus est. Eandem literam ך nonnunquam etiam accipit secunda singularis fœminini. vt, תִּדְבְּקִי adhærebis, Ruth. 2. Accidit etiam hoc tertiæ personæ plurali præteriti. vt, אָשַׁר, quod non nouerunt patres tui (maiores tui,) ל' ג. 8.

¶ Regula.

¶ Infinitiuus, Imperatiuus, & Futurum, verborum actiuorum cōiugationis Cal; in vltima syllaba habet holem. vt, יִזְכֹּר recordari vel recordare: (rarus tamen Infinitiuus actiuus, euphoniæ gratia, est cū - . vt, שָׁלַח extendere digitum, Esa. 58. pro שָׁלַחְוּ) cū - . vt, יִשְׁכַּב dormire & de. III. 4. Itodiet. Neutra verò, - . vt, יִשְׁכַּב dormire & de. III. 4. Reg. 14, pro Infinitiuo: & 2. Samuel. 13, pro Imperatiuo. pro futuro, וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח וַיִּשְׁכַּח, & impinguatus est Israel, & recalcitrauit, Deut. 32. & similia. Sunt tamen quædam, actiua, quæ similiter habent - . vt, יִשְׁכַּח equi-

paragoge he finalis, in 1^a na, singulari & plurali, vt, תִּשְׁכְּרוּ, תִּשְׁכְּרוּ, תִּשְׁכְּרוּ.

paragoge non finalis, et 3^a plurali, Futuri, vt, תִּשְׁכְּרוּ.

paragoge in 2^a lari, Futuri, vt, תִּשְׁכְּרוּ.

paragoge in 3^a lari, Futuri, vt, תִּשְׁכְּרוּ.

pro In- Imperati- uo, de n syllab: ut, sequete daghes: præterquam cū pr. - ponitur literæ & affectæ seua. tunc enim, cōtētum est ך, - nec t. pr. mit daghes ך, si, notato per seua.

et à daghes; vel ר: subscribetur ם . . vt, םהרוג, ab occi-
dendo. & similia.

Imperatiuus, similis est Infinitiuo, detractis literis
בכלם. & tantum habet secundam personam. Dicunt
enim Hebrei; nobis ipsis, vel absentibus, nos non posse
imperare. Huius personæ mascul. singulari, etiam in
verbis imperfectis, in omnibus coniugationibus; ali-
quando, ad ornatum lectionis, additur ה per Paragogen:
vt, in ista, dicitur, שכבה עמי, Gen. 39. pro
שכב. Quæ paragoge ה, ita fit in verbis neutris huius
coniugationis, vel etiam actiuis, habentibus pro se-
cunda aut tertia litera radicali, ה, vel ץ, vel ך, quæ ha-
bent sub secunda - . de quibus, in Futuro loquemur.

Nam actiua, quæ habent in secunda holem in Impe-
ratiuo; hac punctorum expressione habet ה parago-
gicum; & à וכוך, dices, וכוך לי, memento mei, Nehemia
5. Admittit etiam Infinitiuus interdum ה, per parago-
gen. vt, ויתן אתה למרטה, & dedit eum ad expoliendum,
Ezech. 21. mutato ho-
cammets hatuph; & transpositione moti-
(u motionem, seu liceat appellare), pro למרטה, si pro-
pter paragogen non mutaretur vultus dictionis. Iod
etiam vacans admittit. vt, להושבו עם גרובים, ad faci-
endum sedere cum principibus, Psal. 113. pro להושבו.
est infinitiuus quintæ coniugationis, ordinis eorum,
quorum prima est iod, à verb. ישב sedit, in Cal.

Futurum, fit ab Imperatiuo, præposita vna litera-
rum איתו, quæ in omnibus coniugationibus semper
sunt futuri temporis characteristicæ. Illæ in hoc Fu-
turo habent pro seua hirec, eadem ratione, qua lite-

Imperatiuus

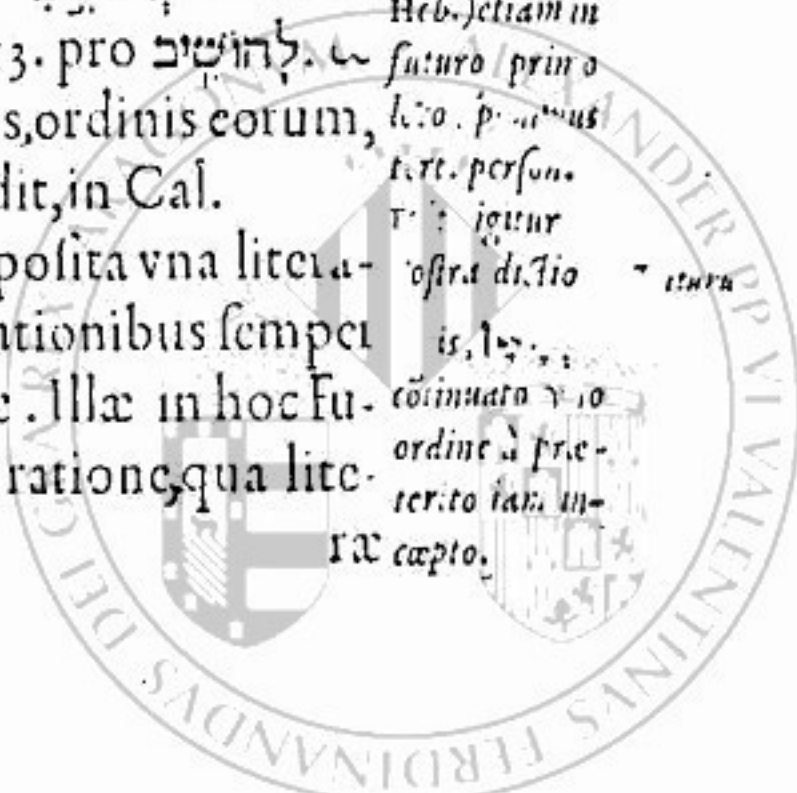
Paragoge he finalis
facta a perloni malei
na sing. Imperatiui

* In collocandis
personis fut.
non ratione ha-
bimus ordi-
nis literarum hu-
ius dictionis ar-
tis איתו, qua
primoloco, ne
scio qua ratio-
ne, ponit Heb.
primam personam
fut. sed institu-
ti nostri, quo
(sicut in præ-
terito
Heb.) etiam in
futuro prin-
cipio
tert. personæ
igitur
ostendit dicio-
nem

Paragoge
in Inf. it

continuat
ordine a præ-
terito iam in-
cepto.

Huic

bet, Ruth. 3. וַיִּחַרְדּוּ הָאִישׁ וַיִּלְפַּח & expauit vir, & incli-
 nauit se: vel melius, & expauit vir, & apprehensus est:
 quasi dicat, quòd complexus fuerit seipsum; vt expa-
 uescentes solent. Similiter, quædam sunt verba neutra, 4
 à quibus huius coniugationis verba formantur: neu-
 trius tamen significationis. vt, ab הִלְךָ ambulauit, fit
 passiuæ vocis verbum, נִהְלַכְתִּי ambulavi, Psal. 109.

sunt

Præterea, pauca alia quædam sunt, quæ in nulla 5
 alia coniugatione, præterquam hac, inueniuntur: quæ
 tamen, exponenda, ac si essent coniugationis Cal. vt,
 נִשְׁבַּע iurauit. נִשְׁעַן innixus est. Et habet hîc locum re-
 gula sequens, notanda:

Regula.

47 Omne verbum, quod in aliqua coniugationum in-
 uenitur in vsu, præterquam in Cal; ferè semper est ex-
 ponendum in significatione coniugationis Cal.

Exemplum:

Præteritum עָבַר

נִפְקַדְתָּ נִפְקַדְתָּ

נִפְקַדְתָּ נִפְקַדְתָּ

נִפְקַדְתָּ

נִפְקַדְתָּ

נִפְקַדְתָּ נִפְקַדְתָּ

נִפְקַדְתָּ

Præsens Participiū בּוֹנֵן

Pluralis. Singularis.

נִפְקַדְתָּ נִפְקַדְתָּ

Vbique

Differt hoc participium sing.
 masc. à præterito; quòd illud, ma-
 xima ex parte habeat -; hoc verò,
 - in secunda syllaba.

56 *a*, יִרְכַב, ascendet equum, vel equitabit: Et præsertim, illa, quæ pro tertia aut secunda habent א, vel ח, vel ע. vt, תִּשְׁחַק לְכֹל תְּלָעַי וְיִנְאָף adulterium committet, Levit. 20. תִּשְׁחַק לְכֹל תְּלָעַי וְיִנְאָף ridebis eos, subsannabis omnes gentes, Psal. 59. Sic וַיִּשְׁלַח סְפָרִים & misit epistolas, Hester. 1. Sic אָשְׁמַע audiā, Jerem. 11. & similia. Excipitur אָשְׁמַע, contēnā, Num. 23. & pauca alia. Quædā etiā, utroque modo afficiūtur. vt, תִּשְׁבּוֹת, Exod. 23. & תִּשְׁבַּת cessabit, Levit. 26. Quòd autē Imperatiuus, in huiusmodi, debeat notari; satis liquidò cōstat ex futuro, quod ab Imperatiuo, præpositis אֵיתָ, formetur. Tūm autē, summa illa sit; vt se in ista coniugatione exerceat sedulò tyro. quandoquidem, ceteras omnes, faciles ex huius cognitione habebit, ac inueniet.

¶ Coniugatio נִפְעַל.

¶ Secunda coniugatio, quæ passiuæ est significatio- nis; נִפְעַל appellatur; & formatur ab actiua superiori, præposita primæ thematis, נ, litera (quæ passiuæ vocis est characteristica) affixâ, quæ uenit uerba quæ uenit te sub prima thematis. vt, נִפְקַד visitatus tu.

Per hanc etiam coniugantur, passiuæ uerba non ab actiuis, sed neutris deriuata. vt, à uerbo neutro קָרַב appropinquauit se; fit נִקְרַב, adductus est, Exod. 22. Sic, ab הָיָה fuit, fit נִהְיָה factus est, Ioelis. 2.

¶ Item, alia, quæ ab actiuo formata uerbo, neutram habent significationem; uel actionis reciproca, & intrasitiuæ; quòd in seipsis sit actio, & passio. vt, יִעָשֶׂה לָא, & אִמָּסָה non custoditus est; uel, non custodiuit sese: id est, non cauit sibi. 2. Samuel. 20. Sic, לָפַת inclinauit, fit נִלְפַת inclinauit se. Cuius futurū, sic habet,

Nephal.

*Cuiusmodi uerba sunt
in coniugatione.*

sunt

*il sic, em, per, sue se
guardes*

100 ua & daghes, fiet .. motio magna. Quandoquidem 46
 æquiualeat motio magna, motioni parua & daghes.
 vt, à passiuo verbo נִאָמַר, dictum est; fit in Infinitiuo
 הִאָמַר, dici; בְּהִאָמַר cùm diceretur. & in futuro, יִאָמַר di-
 cetur, &c. A nomine נִרְנָן susurro, fit futurum passiuæ
 vocis (non tamen significationis) וְיִרְנָנוּ & murmura-
 runt, Psal. 106. & similia. vt, Prouerb. 22. Ionæ. 1. & a-
 liàs. Inu. ritur etiam Infinitiuus huius coniugatio-
 nis, cū litera passiuæ expressa; seruata forma, siue pro-
 34. portione, Infinitiuus actiuus. vt, וְנִשְׁלַח סְפָרִים בְּיַד הַרְצִיִּים &
 mitti; id est, & missæ fuerunt, literæ, per manum cur-
 sorum; Hester. 3. & alia pauca, etiam in Imperatiuo, in
 Miclol. Et memineris hoc loco, regulæ superscriptæ,
 qua Infinitiuus dicitur פִּקְקַר; quòd ab eo fluant varij
 significandi modi. Si quando tamen tertia radicalis
 litera, fuerit y: fiet contractio duarum syllabarum in
 vnâ. nam retro fertur - usurpatū, in locum .., quo infi-
 nitiri debebat secunda radicalis in Infinitiuo. vt, פִּהֲשַׁמַּע
 דְּבַר-הַטֵּלָךְ am au. . . ceptū regis, Hester. 2.
 pro פִּהֲשַׁמַּע. sic in futuro. vt, יִשְׁמַע, audietur, Esaia 60.
 pro יִשְׁמַע. Eadē est ratio de his, quæ in n terminantur.

1. 25.

in medio est apt. Latine
 ut p. 10. p. 2. p. 10. p. 10.

Notandum . 44

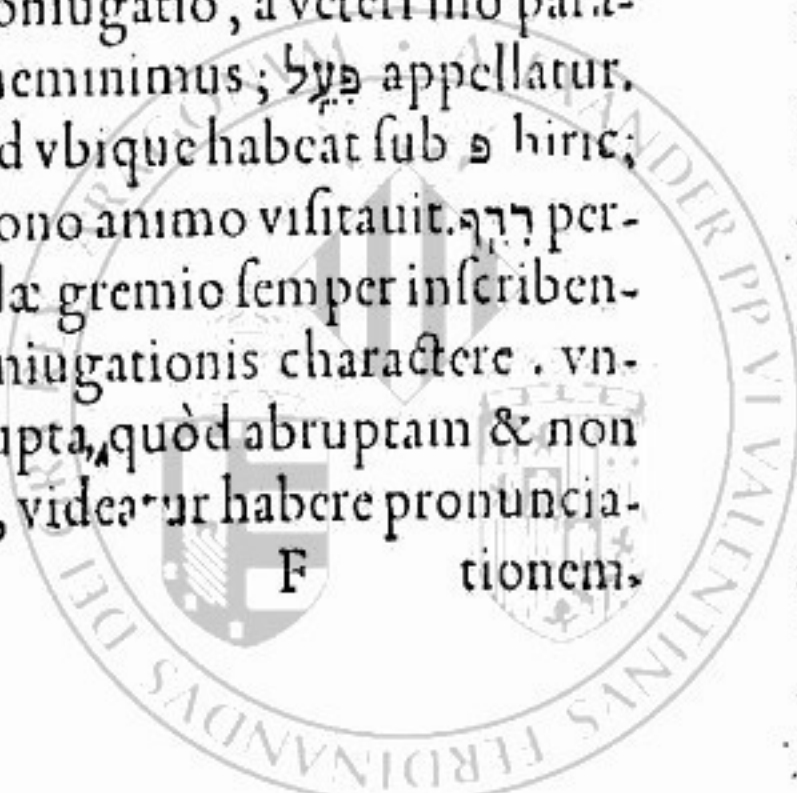
metaph.
 sedat in v. 10
 participio
 supra 34.

3

¶ Coniugatio Piel פִּעַל vel פִּעַל

Tertia Hebræorum coniugatio, à veteri illo para-
 digmate, cuius in קל meminimus; פִּעַל appellatur.
 Differt à Cal tamen; quòd vbique habeat sub פ hirc;
 & sub y .., vel -. vt פִּקַּר bono animo visitauit. רָרַק per-
 sequutus est. Eius secundæ gremio semper inscriben-
 dum est daghes, pro coniugationis caractere. vn-
 de ab aliis, קָפַר, id est abrupta, quòd abruptam & non
 liberam, propter daghes, videatur habere pronuncia-
 tionem.

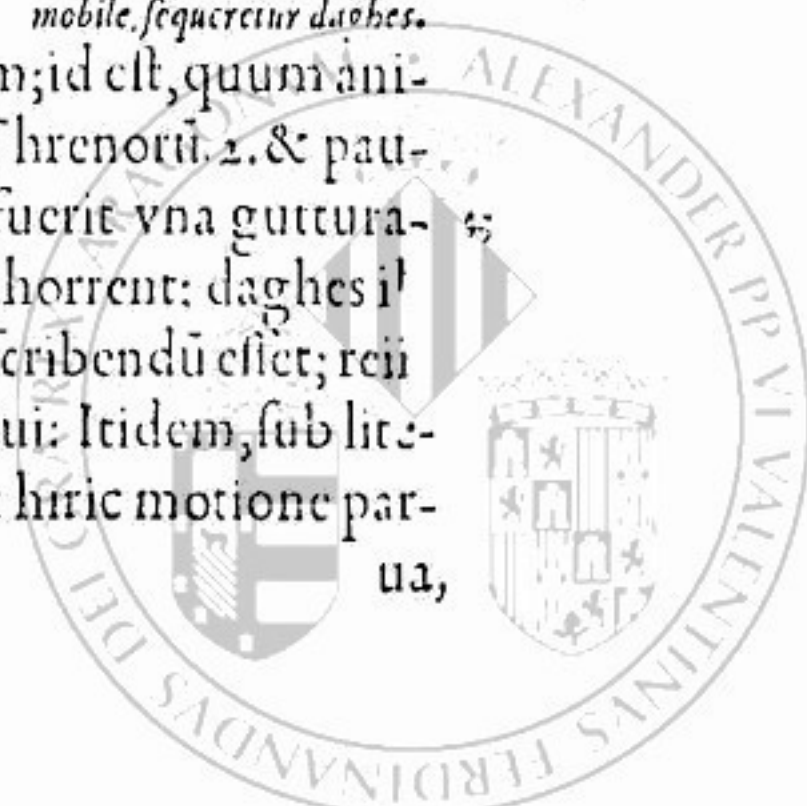
appellatur;

Ubiq; in Infinitiuo, Imperatiuo, & futuro huius cōiugationis, desideratur ך, passiuę vocis character: qui tamen suppletur per daghes, inscriptū complexui primę radicis literę. Verūtāmē, quia daghes forte (defectū literę hęc supplēs) nūquā inscribi potest alicui primę syllabę literę: idcirco preponitur illi literę primę, in Infinitiuo, & Imperatiuo, ה affectum hirc; vt daghes illud sit forte, & audiatur eius asperitas. In Futuro tamen, abiicitur ה illud semper: quia literę היתן, præpositæ primæ radicali literę, demonstrant satis, tale daghes esse forte. Cuiusmodi abiectio ה, etiam in Infinitiuo, aduenientibus fieri debebat: Qui tamen, quāuis iteras ך׃׃׃ habeat; nunquā illud reicere solet, præter quā paucis in locis. vt, pro הַעֲטִיב, dicitur, בַּעֲטִיב עוֹלִיל. In deficiendo paruulum; id est, quum animi deliquiū paterentur infantes, Threnorū. 2. & pauca alia. Porro, si prima thematis fuerit vna gutturalium עהה, vel ר, quæ à daghes abhorrent: daghes illud, quod primæ literę alióqui inscribendū esset; reicietur sub ה Infinitiuui, & Imperatiui: Itidem, sub literas היתן Futuri formatiuas: & sic, ex hirc motione par-

† * נפקרת † Quando tertia
 נפקרת vel נפקרת radice est gut-
 * Reperitur talis termina- tur: lis, possi-
 tio, Iona. 3. רבית. onen, pro- mium ה. aut ע:
 pter accētū distinguētē, pro pro. . . . sub-
 . . . substituitur. & Ilsa. 89. stituitur — .
 † Infinitiuus. מקור נשכחת, יט,
 הפקר Obluioni tra-
 בהפקר dita, seu negle-
 בהפקר Ela, Ilsa. 23. פרו
 להפקר נשכחת
 מהפקר
 † Imperatiuus. צווי
 הפקרי הפקר
 הפקרנה הפקרו
 † Futurum. עתיד
 תפקר תפקר
 תפקרי תפקר
 * אפקר
 יפקרו
 תפקרנה תפקרו
 נפקר

* Hic ex v: sub ה factum est; ne post ה mobile, sequeretur daghes. 13.

Infinitiuus, & re. rst. uus
 73
 forte non inscribi lex. actionis
 Futurum

aram, Numc. 4. non autem, aspergent cineribus aram. sic, in Cal dicitur **חָטָא** peccavit: In hac verò, **חָטָא** obtulit pro peccato, vel expiavit à peccato. vt, **חָטָאֲנִי** expiabis me, Psal. 51. & alia; quæ, cum occurrunt, diligenter obseruanda.

Forma coniugationis Pibet.

Exemplum:

Præteritum. **עָבַר**
פָּקַדָה vel **פָּקַד**
פָּקַדְתָּ
פָּקַדְתָּ
פָּקַדְתִּי
פָּקַדוּ
פָּקַדְתֶּם
פָּקַדְנוּ

Præsens partici. **בִּינְוִי**
 Plural. Singul.
מְפַקְרִים **מְפַקֵּר**
מְפַקְדֹת *
מְפַקְדָה vel **מְפַקְדוֹת**

* Reperitur talis participij terminatio. 1. Samuel. 1. & ali.

Particip. præterit **פָּעַל**
 Pluralis. Singularis.
מְפַקְדִים **מְפַקֵּד**
מְפַקְדֹת *
מְפַקְדָה vel **מְפַקְדוֹת**

* Reperitur talis participij terminatio, 1. zech. 38. & aliis.

Infinitiuus. **מְפַקֵּד**
מְפַקֵּד
מְפַקֵּד

Sexpenumero, quando secunda radice est vna gutturalium **אָהָרַע**, vel **ר**; quæ non recipiunt daghes: Daghes characteri dō coniugationis; secunda aliòqui inscribendum; reiicitur sub primam thematis literam. & sic, ex hirc primæ thematis, & daghes, in præterito fit **רָעָה**. vt, **רָעָה** reuicit, Numer. 22. Non autem, **רָעָה**. **בֵּרַךְ** benedixit, & non **בֵּרַךְ**.

In Benoni quoque, Infinitiuo, Imperat? **בֵּרַךְ** sub prima, pre - , ponitur **רָעָה**, pro daghes. Vt, in Infinitiuo & Imperatiuo, **רָעָה** reuere, vel reue: In futuro, **רָעָה** reuet, &c. à **בֵּרַךְ**, in Benoni **בֵּרַךְ** benedicens: In Infinitiuo & Imperatiuo, **בֵּרַךְ**, benedicere, vel benedic: In futuro, **בֵּרַךְ** benedicet, & non **בֵּרַךְ**. sic de aliis.

Similiter, in Paul, mutatur: & daghes, in holem motionē magnam,

*le daghes no potest
 e in matris inscribi:
 ita lem erat dicit in*

*vt, Infinitiuo, In
 Futuro one à
 dicitur mutatur dicit
 et quod in hirc no*

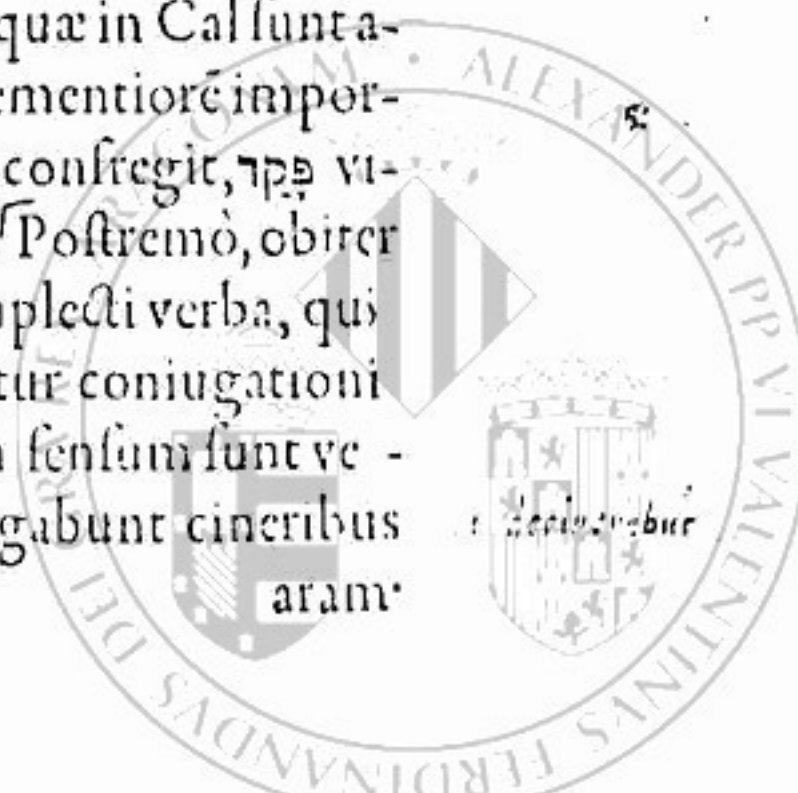
in Paul.

tionem. Ab aliis כָּבַר, id est, grauis; quòd semper eius secunda litera gestet daghes in vtero: Et ab aliis, בָּנִין, הָרְגִישׁ, id est, coniugatio dagheslata, denominata est.

Porro, eius significatio; propriè est transitiuorū, quæ nusquam in aliis inueniuntur cōiugationibus. vt, חָקַר, inuestigauit. דִּבֶּר, loquutus est. Complectitur etiam verba, quæ in prima sunt neutra, hîc verò transitiva. vt, הִלֵּךְ ambulauit, הִלֵּךְ deduxit, aut אמלל, ambulare fecit, Job. 24. טָמֵא immūdus fuit; טָמֵא polluit, vel polluere fecit, Ezech. 36. Eiusmodi enim (vt verba quintæ coniugationis) nō nunquā, agere altero suafore & authore significant. Præterea, pauca quædā sunt, quæ in prima coniugatione, & hîc, neutra reperiūtur. vt, וְשַׁעֲרֶיךָ צִמְחוּ. & capillus tuus creuit, Ezech. 16. פָּתַח הַסִּקְרָה, aperuit se yua acerba, vel minuta, qualis statim post detrusum florem apparet, Cantic. 7. Quæ profectò, habent in se ipsis magis absolutam actionē: id est, actionem, quæ extra agentem non transit, מַמְיָם significat, quàm in Cal. vt Kim... noluit. am quando creuit, creuit; superfluitatem quandam ex seipso manentem significat: quando verò, aperuit se; quandam vehementiam & vim ex se, quæ non in aliquem transeat, maiorem quàm in Cal. Ea verò, quæ in Cal sunt actiua; si per hanc coniugentur; vehementiore impertinent actionem. vt, שָׁבַר, fregit, שָׁבַר, confregit, בָּקַר, visitauit, בָּקַר, bono animo visitauit. Postremò, obiter notandum, hanc cōiugationem amplecti verba, quibus nulla similia in aliis inueniuntur coniugationibus: Nimirum, quæ in contrarium sensum sunt vertenda. vt, וְרִי יִסְּף אֶת-הַמִּזְבֵּחַ, & repurgabunt cineribus aram.

Cummodi verba in hac coniugatione continentur

Imperat. obseruare quandoque poteris; vt dicere possis חָשַׁב , pro חָשַׁבְתָּ latari, vel latare. sic de similibus.

Regula.

87. ¶ In omni coniugatione, quæ habet participio præsentis præpositum; literæ חָשַׁב eandē habebunt motionem, quam חָשַׁב participij, per omnes verborum ordines; vt conspicuum est in coniugationum formula.

Excipitur tamen quinta coniugatio, verborū, quorum thema secunda est ו ; vbi חָשַׁב participij, habet וֹ , & litera חָשַׁב , וֹ . de quibus suo loco. *pagina. s. sui notate, 87.*

¶ Coniugatio פָּעַל .

Puñol

4. ¶ Quarta Hebræorum cōiugatio, פָּעַל vocatur; quæ daghes obtinet in secunda litera vbiq; vt eius actiua præcedēs, à qua formatur: & habet sub פ וֹ , & sub ע וֹ . vt, סָפַר numeratus est. Porro hæc coniugatio à veteribus Iudæis grammaticis appellata est בְּנֵי שְׁלֵשׁ שִׁם-פְּוַעַלֵּי , id est, coniugatio, quæ non recordatur nominis sui agentis. vt, יִתְּנָן סָפַר Iohannes numeratus est. vbi, nume... illa sit mentio. Cæterū, sunt verba huius cōiugationis & textæ, significationis passiuæ semper; in Niphal verò, verba nonnulla (vt illud dictum est) significationem habent neutram, siue reciprocam. Videtur tamen recordari nonnunquam hæc coniugat. nominis sui agentis. vt, $\text{בְּחַסְדִּי וְאֵמֶת יִכְפַּר}$ $\text{וְיִיבְנֶה בְּיָדֶיךָ}$ beneficentia, & fide, expiabitur, seu auferetur, iniquitas, Prouerb. 16. Vbi, fides & beneficentia est... iniquitas destruat... Non etiam mihi videtur satis sufficiens sola illa ratio (nempe, quòd recipiant actionem passionis, id est, significandi rationem, ab alio; nempe agente) qua dixerint, coniugationes hæc & sextam

magnam, quæ frequenter cōfunditur cum ו. vt, סגול ל pollutus, Malac. 1. ספורד distinctus, Hester 3. סבורד benedictus, Psal. 113. Fallit tamen illa regula: quoniam multa reperiuntur, habētia mediam gutturalē, in quibus vbiq̄ue daghes coniugationis character omnino euanescit; nulla substituta motione lōga sub prima. vt, כער remouit, מחדאuidauit, רחם misertus est, נאר irritauit. & similia.

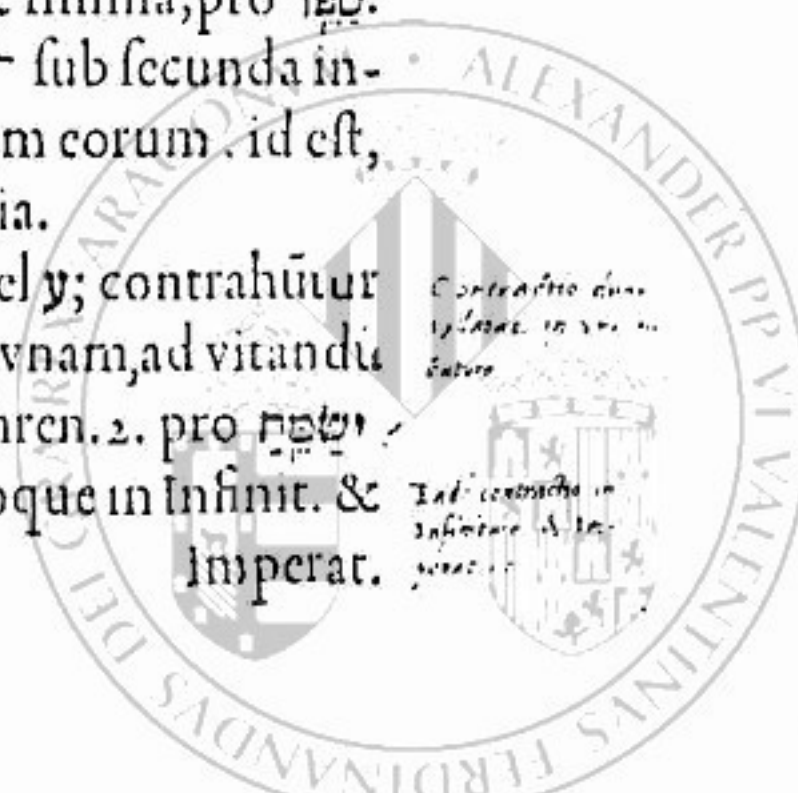
Pauca quædam etiam sunt, quæ non habentia mediam gutturalem; propter vsum illorum frequētem, perdūt daghes omnino. vt, לאבקשה רבר nihil postulat, Hester 2. הללו laudate, Psal. 148. Reperitur quādoque Infinitiuus huiusmodi אומהוה paragogico: affecta tamē seu, secūda radicali ה. vt, כו- טוב ופרה אלוהינו quia bonū (est) psallere Deo nostro, Psal. 147. pro ופר. & alia, vt Leuit. 26. sic & Imperatiuo additur. vt, ספרה narra. 2. Reg. 8. & similia, pro ספר.

Imperatiuus etiā interdum cum ה sub secunda inuenitur. vt, פלג לשונם, diuide linguam eorum. id est, varias eorum sententias, Psal. 55. & alia.

Quādo porrò tertia radicis, est ה vel y; contrahūtur sæpē, ad Euphoniā, duæ syllabæ in vnam, ad vitandū - vsurpatum. vt, ישמח exhilarabit, Thren. 2. pro ישמח. Eadem tibi erit de y ratio. simile quoque in Infinit. & Imperat.

	כפקר
	לפקר
	ספקר
Imperatiuus	צוי
	פקר
	פקרו
Futurum	טתיד
	יפקר
	תפקר
	אפקר
	יפקרו
	תפקרו
	נפקר

etiam
tamen
Paragoge he in
infinitiuo
Eadem paragogē
in Imperatiuo

בִּזְרָה benedictus est, בִּזְרָה declaratus est, בִּזְרָה. Cuiusmodi certè rara admodum sunt in Bibliis.

¶ Coniugatio הִפְעִיל.

Quintam coniugationem הִפְעִיל, à forma, quã habet, appellant: quòd primæ thematis literæ pro coniugationis caractere præponatur ה affectum hirc, sequente seu quiescente sub prima radice, & hirc magno c. ה accentu (exceptis nonnullis, vt in Miclol Kimhi is ait. vt, הִבְרִילָה diuisit, Exod. 26. & alia inter legendum obseruanda) sub secunda. vt, הִשְׁכִּיב iacere fecit. Eius significatio est, agere, altero suafore & auctore. Cõplectitur tamen verba quædam pauca, quæ in קל & hic sunt aliquãdo intransitiua. vt, à יָבֵשׁ confusus fuit, in הִפְעִיל dicitur, הִבְשִׁיב מוֹאָב confusus est Moab, Jerem. 48. Præterea, etiam quædam (vsu obseruanda) quæ in Cal non inueniuntur, per regulam, cuius in קל meminimus, erunt significationis קל. vt, הִשְׁלִיךְ proiecit הַנִּיחַ indicauit, à נָגַד, quod non est in vsu. & simi. illis. Ex exemplum:

Præteritum

* Occurrit etiam, sed rard, he... cum... sub הִפְעִיל: הִעֲבִיר: tr. ire fecisti, 1 ofue 7.

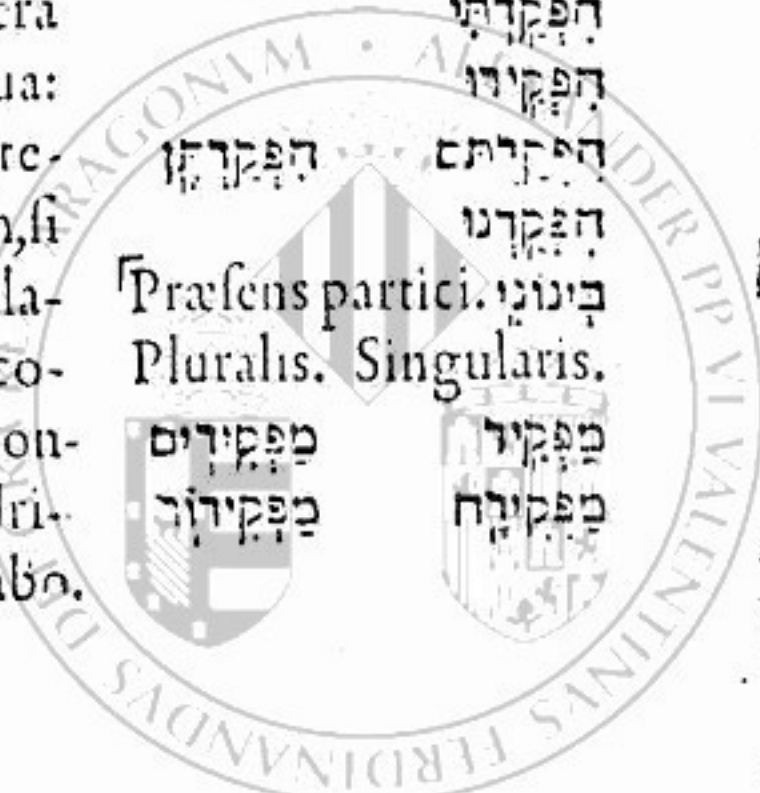
In prima & secunda persona vtriusque numeri huius præteriti; pro hirc magno, sub secunda thematis litera substituitur - motio parua: idque, ne seu sequentis literæ legatur: quãdo uidem, si egeretur, fieret ex tali syllabarum multiplicitate, cacophonia. Quare, breuitati consulentes; pro הִפְעִיל quadri-syllabo.

Præteritum עָבַר

הִפְקִיר *
הִפְקִירָה
הִפְקִירַת
הִפְקִירְתִּי
הִפְקִירְתָּ
הִפְקִירְתֶּם
הִפְקִירְנוּ

Præsens partici. בִּינְוִי
Pluralis. Singularis.

מִפְקִירִים
מִפְקִירָה
מִפְקִיר
מִפְקִירָח

carere Participio, & Imperatiuo: quin potius, quòd huiusmodi, non in vsu reperiantur in Bibliis, excepto Benoni in hac coniugatione, rarò, vt suo videbimus loco.

Formula coniugationis Pahal Exemplum:

Præteritum עָבַר

פָּקַד פָּקַדָה

פָּקַדְתָּ פָּקַדְתְּ

פָּקַדְתִּי

פָּקַדוּ

פָּקַדְתֶּם פָּקַדְתֶּן

פָּקַדְנוּ

Præsens partic. פּוֹקֵד

Pluralis. Singularis.

פָּקַד פָּקְדִים

פָּקַדְתָּ

פָּקַדְתֶּם

Infinitiuus פָּקֹד

פָּקֹד

פָּקֹד עֹבֵר

יִפְקַד יִפְקַדְתָּ

יִפְקַדְתֶּם יִפְקַדוּ

יִפְקַדוּ

יִפְקַדוּ

תִּפְקַדְנָה תִּפְקַדוּ

יִפְקַדוּ

Participiũ hoc, rarum est: & differt à præterito, q̄ habeat sub secunda כָּה גַעְטָה. vt, לְנַעַר הַיֶּלֶד. quid faciemus puero nato? Iudic. 13. vbi participium, nomen potius videtur esse adiectiuum. In sexta, nusquam inuenitur. Imperatiuum etiam, neutra habet.

Infinitiuus non inuenitur, nisi rarò. vt, גָּנוֹב גָּנַבְתִּי furando iuratus sum; id est, furtim sublatus sum, Gen. 40. Cũ literis autem בְּכָלִים, nunquam.

וְאִתּוֹ habent seua, vt in actiuo פָּעַל פָּעַלִּיתוּ, verò habet יָ; & y - & daghes; . . . i secunda fuerit טוֹטְרָלִיס, vel רִ. tunc enim, mutari debent יָ. & daghes יָ in holem, vel וּ; per regulam, qua diximus, motione וּ magnam æquialere motioni parua & daghes. vt, בּוֹרֵךְ

Infinitivus, Imperatiivus & Futurum

Infinitivus

cognata: altera alterius vicem frequenter subit. vnde, vltima syllaba Infinitivi, Imperatiivi, & Futuri, huius coniugationis; in omnibus verborum formis, esse potest, vel $\cdot\cdot$, vel hirc magnum. Nam (vt hinc vides) sine literis בְּכֹלֹם ; Infinitivus habet $\cdot\cdot$: cum illis autem, hirc magnum. Cæterum, perditur quandoque ה coniugationis, in Infinitivo etiam; sicut in Participiis, & Futuro. vt, $\text{לְעֵבֹר אֶת־בַּיִת הַזֶּה לָךְ}$ ad traducendum domum (domesticos) regis. 2. Samuel. 19. pro לְהַעֲבִיר . sic לְשַׁמֵּר ad disperdendum, Esa. 23. pro לְהַשְׁמִיר : & alia multa, tam in ordinibus perfectorum, quam imperfectorum verborum. Item secunda persona sing. mascul. Imperatiivi, habet $\cdot\cdot$, vt Infinitivus. Sed, si illi addatur ה paragogica litera: pro $\cdot\cdot$, hirc magnum substituetur. vt, $\text{הִקְשִׁיבָה יְהוָה}$ Imperatiivus, cum paragoge facit, $\text{הִקְשִׁיבָה יְהוָה אֵלַי}$, Attende Domine ad me, Ierem. 18. & alia. Postremo, hoc non rarò in Futuro occurrit. legitur enim ex tali cognatione, $\text{יִכְרֵת יְהוָה כָּל־שִׁפְתֵי חַלְקוֹת}$ Excindet Dominus $\text{כָּל־שִׁפְתֵי חַלְקוֹת}$ bla di loqua, P'sal. 12. pro יִכְרֵת . sic וַיַּעֲקֹב , & congregare fecit, Iudic. 4. pro וַיַּעֲקֹב .

Pauca quædã denique sunt, quæ in plurali habent sub secunda, seu a: in quibus cognoscitur coniugatio ex literis Futuri; quæ in ista, efferuntur per — proprie. vt, $\text{וַיִּדְרְכוּ אֶת־לְשׁוֹנָם}$ Intenderunt linguam suam, Ierem. 9. pro וַיִּדְרְכוּ . & alia, vt. 1. Samuel. 14. & 31. Perdit etiam nonnunquam hoc futurum, coniugationis in a. vt, וְלֹא יִחַטָּא & nõ aberrabit (pro aberrabat) Iudic. 20. & umilia, pro יִחַטָּא . Quod etiã interdum præterito accidit in tertia persona fœmin. vt, הִתְחַרָּה reliquum fecerat, Ruth 2. à יָחַר , & alia. Tum demum, quando ter-

G

tia

Post

syllabo, legunt **הִפְקִירָה**, quod tantum trisyllabum est. eadem de alius est ratio in omnibus verborum ordinibus.

In utroque participio huius coniugationis, adueniente **מ** formatiuo participij; tollitur de medio **ה** coniugationis character: ut videlicet vitetur seruilium literarum multitudo. Nam pro **מִהִפְקִיר**, in Benoni dicitur **מִפְקִיר**. in Paül pro **מִהִפְקִר**, dicitur **מִפְקִר**, posita motione **ה** sublata, sub **מ**, alioqui efferendo per seua. Quandoquidem, vulgatus est ille Hebraeorum mos; ut, si qua è medio tollatur litera; eius motionem proximè a-

dens assumat, propria abiecta: ut hic videre licet. Eadem etiam est ratio de literis **איתן** futuri: ubi pro **יִהִפְקִיר**, dicitur **יִפְקִיר**. similiter de aliis illius personis. Ezech. 46. tamè, (si velis) Paül vnum plurale fœmin. cum **מ** & **ה** expressis, videre licebit; nepe **מִהִפְקִירָה** angulata (atria:) quod, ut dicit D. Kimhius, aliique Hebraei; vnum est ex quindecim, quæ supersignata sunt punctis non vocalibus.

Regula.

Quia hinc magnum, & **, motiones sunt inter se cognatae:

Particip. præteri. **פְּעוּל**
Pluralis. Singularis.

מִפְקִירִים **מִפְקִיר**
מִפְקִירָה
vel **מִפְקִירָה**
מִפְקִירָה

* Repertur talis terminatio, I. eutic. 6.

Infinitiuus

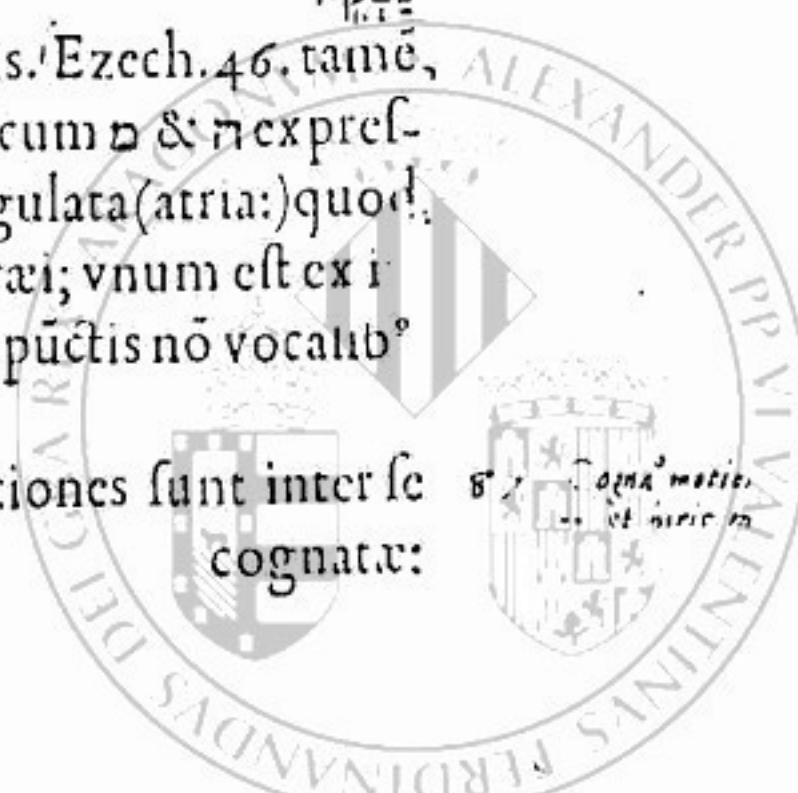
מִקְוֹר
† **הִפְקִיר** † Inueniuntur
בְּהִפְקִיר *quædam, infin.*
כְּהִפְקִיר *imperat*
לְהִפְקִיר *cū - in vltima.*
מִהִפְקִיר *הִרְחַק, וְ*
מִהִפְקִיר *elonga, vel elō-*
צוּי *gare fac, Job.*

Imperatiuus

הִפְקִירִי **הִפְקִיר** *הִפְקִיר*
הִפְקִירָה **הִפְקִירו** *transgredi. i.*
* Rara admodum est hæc vox. *Samuel. 15. sic*
alia pauca.

Futurum

תִּפְקִירֶיךָ **עֲתִיר** *infinitiuo l.*
תִּפְקִירֶיךָ **יִפְקִיר** *bent hinc sub*
תִּפְקִירֶיךָ **תִּפְקִיר** *הִפְקִיר & confun-*
תִּפְקִירֶיךָ **אִפְקִיר** *duntur cum*
תִּפְקִירֶיךָ **יִפְקִירו** *præter. to. ut,*
תִּפְקִירֶיךָ **תִּפְקִירו** *הַמְלִיט יִפְקִירו*
תִּפְקִירֶיךָ **נִפְקִיר** *uare, Esa. - .*

admodū. vt, **הָלַחְתָּ לֹא הִסְלַחְתָּ**
 saliendo non salita fuisti, Eze-
 chiel. 16. qui nunquam cum
 literis **הָלַחְתָּ** reperitur. Obiter
 etiam annotato in illa Ezechielis sententia; illam hu-
 ius coniugationis secundam personam fœmininam
 præteriti, videlicet **הִסְלַחְתְּ**, habere (vt alix nonnullæ)-
 sub **ח**, præ **וּ**ua; vt clarior & facilior sit pronuntiatio.
 Si quid d. dicēdū erat, ex p̄portione grāmatica, **הִסְלַחְתְּ**.

יִפְקֹד
 יִפְקְרוּ
 תִּפְקְדוּ
 תִּפְקְרוּ
 נִפְקֹד

¶ Coniugatio **עָלָה** vel **עָלָה**.

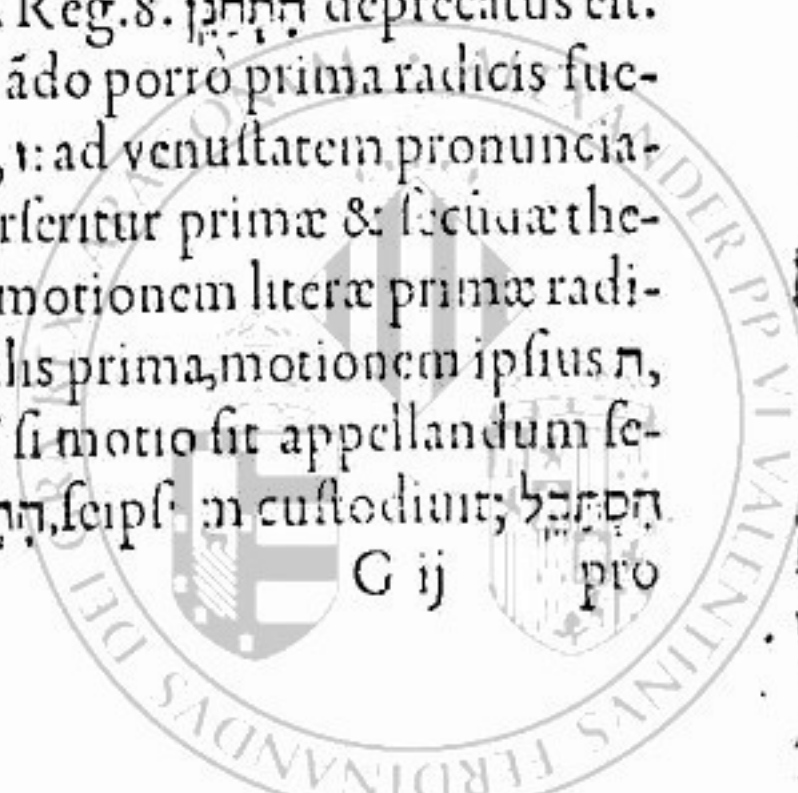
Septima, & vltima coniugatio; **עָלָה**, vel **עָלָה**, à
 forma ipsa appellatur; quod habeat primæ radicis
 præpositam syllabam **עָ**, cōiugationis formatiuam; &
 quod sub prima thematis habeat **וּ**, & sub secunda **וּ**,
 vel **וּ**; daghêsq̄ue, illius complexui inscriptum, vt in
 Piel. vt, **וְהִתְקַדְּשׁוּ** seipsum sanctificauit, **וְהִתְקַדְּשׁוּ** sese osten-
 tauit. Significant autem verba huius coniugationis,
 actionem reciprocam & intransitiuam; quod in ea
 idem sit agens & p̄act.

Excipiuntur tamen pauca, quæ in nulla alia con-
 iugatione reperta, significationem habent coniuga-
 tionis **עָלָה**; per regulam, cuius suprâ in **עָלָה** memini-
 mus. vt, **וְהִתְפַּלֵּל**, orauit. 1. Reg. 8. **וְהִתְחַנֵּן** deprecatus est.
 1. Reg. 9. & similia. Si quâdo porrò prima radicis fue-
 rit vna literarum, **וּ**, **וּ**, **וּ**, **וּ**; ad venustatem pronuncia-
 tionis, **עָ** syllabæ **עָ**, interferitur primæ & secundæ the-
 matis; vendicatque sibi motionem literæ primæ radi-
 calis: Litera verò radicalis prima, motionem ipsius **עָ**,
 iuxta est seua quiescens: (si motio sit appellandum se-
 ua.) vt, **וְהִשְׁמַרְתָּ** pro **וְהִשְׁמַרְתָּ**, seipsum custodiunt; **וְהִשְׁמַרְתָּ**

habere.

in Gram.

is in hac
 non quies f. radicis
 va. v. tribus h. v. l. 2.

ia radic. est π aut y : interdum retrofertur - vsurpatū; & dicitur π יִצְמַח Germinare fecit, pro יִצְמַח , Genes. 2. & יִשְׁמַח audire facias, Iudic. 18. pro יִשְׁמַח .

versu 9.

¶ Coniugatio הִפְעִיל .

Hebraic

Sexta coniugatio, actiuae superioris passiuæ, à forma, הִפְעִיל nominatur: quæ habet ante primam thematis, π affectum פ : quod plurimum perdit seu a, & nos hic utroque modo expressimus rudibus, propter exemplarium varietatem: interdum ה habet, nonnunquam etiam פ : siquidem, quatuor istæ motiones פ : פ : ו : & ה lem, permutabiles sunt: & ab Hebræis נקודות אחרות puncta sororia siue germana appellatæ, quod frequenter vnum pro alio substituatur. In hac, prima thematis habet seu a, & secunda פ . Significat verò pati, altero ei qui agit, suadente & curante. vt, הִפְקַד impulsus fuit visitare. De hac, supra etiam in הִפְעִיל meminimus: duæ enim hæ, parum, aut nihil significatione variant inter se. *Formula Coniugationis Hiphil.* Exemplum:

¶ Si quando prima th fuerit vna gutturalium: sub ה indice coniugationis, ponetur פ , & sub prima, פ : vt, הִפְקַד constitutus fuit. Eadem est ratio futuri. vt, יִפְקַד constituetur. Similiter & Paul Hiphil. vt, יִפְקַד constitutus.

	פרטתי	עָבַר
	הִפְקַדְתִּי	הִפְקַדְתִּי
	הִפְקַדְתָּ	הִפְקַדְתָּ
	הִפְקַדְתִּי	הִפְקַדְתִּי
	הִפְקַדְתִּי	הִפְקַדְתִּי
	הִפְקַדְתִּי	הִפְקַדְתִּי
	הִפְקַדְתִּי	הִפְקַדְתִּי
¶ Infinitiuus	הִפְקַדְתִּי	הִפְקַדְתִּי
¶ Futurum	הִפְקַדְתִּי	הִפְקַדְתִּי
	הִפְקַדְתִּי	הִפְקַדְתִּי
	הִפְקַדְתִּי	הִפְקַדְתִּי

¶ Hæc coniugatio, manca est. habet enim duntaxat Præteritum & Futurum. Habet etiam Infinitiuum; sed rarum ad modum.

cunda, quæ alióqui semper daghes inscriptū habere debet; non fuerit capax illius: reiicietur daghes sub primā; & ex — & daghes, fiet — ; vt dictum est in coniugatione על פעל. vt, הִתְפַּאֵר, glorificauit se; הִתְחַבֵּר, dixit sibi. Nō autē dicendū, הִתְפַּאֵר, הִתְחַבֵּר. & sic de aliis. Excipiūtur ה, ע & ח. nam quando sunt secundæ radicales; etiā in Piel; nullū plurimū remittunt daghes ad præcedentem litteram, sed perit omnino. vt, הִתְהַרְנוּ, לא הִתְהַרְנוּ, non purificati sumus, Iosue 22. pro הִתְהַרְנוּ. sic cū ח. vt, וַיִּסְאוּ לְהַתְנַחֵם, & reuult seipsum consolari, Gen. 37. pro לְהַתְנַחֵם. cū ע. vt, הִתְנַעַרְוּ מִעָפָר, excute te à puluere, Esa. 52. pro הִתְנַעַרְוּ. & alia postremo, quæ etsi habeant secundam, daghes capacem; perdūt illud omnino. vt, וַיְהִי לָוּ עַל-מִשְׁפַּחָהּם, & protesi sunt natales suos, & familias suas, Num. 1. & nonnulla alia.

In Benoni (non enim habet

הִתְפַּקְרָה	vel	הִתְפַּקֵּר
		הִתְפַּקֵּר
הִתְפַּקְרֵת		הִתְפַּקְרֵת
		הִתְפַּקְרֵתִי
		הִתְפַּקְרוּ
הִתְפַּקְרֵתוּ		הִתְפַּקְרֵתֶם
		הִתְפַּקְרֵנוּ
Præsens partic. בְּיוֹנוּ		
Pluralis. Singularis.		
מִתְפַּקְרִים		מִתְפַּקֵּר
	vel	מִתְפַּקְרֵת
מִתְפַּקְרוֹת		מִתְפַּקְרָה
* Reperitur talis participij terminatio, Ruth. 1. & Cantici canticorum 8.		
Infinitiuus		
		מְקוֹר
הִתְפַּקֵּר	vel	הִתְפַּקֵּר
בְּהִתְפַּקֵּר	vel	בְּהִתְפַּקֵּר
כְּהִתְפַּקֵּר	vel	כְּהִתְפַּקֵּר
לְהִתְפַּקֵּר	vel	לְהִתְפַּקֵּר
מִהִתְפַּקֵּר	vel	מִהִתְפַּקֵּר
Imperatiuus		
		צוּי
הִתְפַּקֵּר	vel	הִתְפַּקֵּר
		הִתְפַּקֵּר
הִתְפַּקְרֵנָה		הִתְפַּקְרוּ
Futurum		
		עֲתִיד
תְּפַקֵּר		יִתְפַּקֵּד
תְּפַקְרוּ		תִּתְפַּקֵּד
		אֶתְפַּקֵּד
		יִתְפַּקְדוּ
		תִּתְפַּקְדוּ

sanctem Thes. m. r. o. editione Parisien. lunc. pag. 847.

Partic. in præsens

G iij

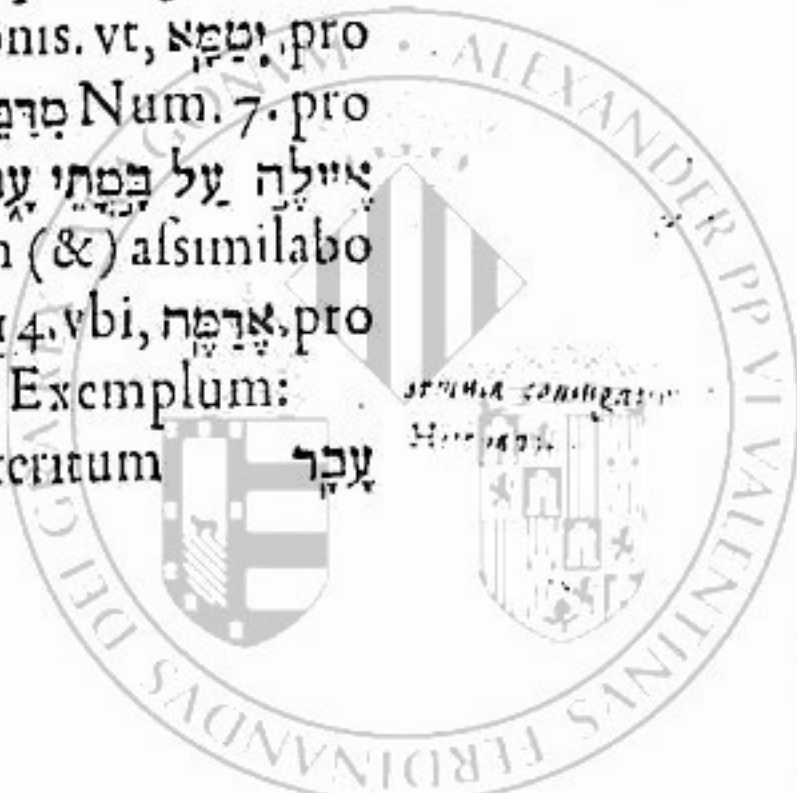
pro **התסבל** seipsum oneravit. Cæterum, si prima radi-
 cis fuerit **צ**; vsu factum est, vt pro **ת**, substituatur **ט**. vt,
התצדק, pro **התצדק**, seipsum iustificauit, siue excusauit
 sese. Insuper, si **ו** fuerit prima radicis litera: **ת** syllabæ
הת, migrabit in **ו**. vt, **התוודעו** pro **התוודעו** dilatū est, vel pa-
 rauit se. sic **הוודעו** purificate vos, Esa. 1. pro **הוודעו**. est
 enim **ו**, virtute, in daghes **ו**. Est autem, Hithpael impe-
 ratiuus, ordinis eorum, quæ habent **ת** pro **ת**. tia radi-
 cali: & Cal, est **וּכַח** mundauit. nam, si esset Niph'al eorū
 quæ duplicant secundam radicalem: accentus esset in
 penultima, inquit D. Kimhius in Miclol. Cuiusmodi
 mutatio **ת** in **ו**, magis ad Caldaismum & magistros
 pertinet: nimirum, quum vix vllū reperiatur in toto
 Hebraismo verbum huius coniugationis, habens pro
 prima thematis **ו**: Sed satisfacit coniugatio **נפעל**: in
 qua, huiusmodi incipiētia à **ו**, si occurrāt; huius signi-
 ficationem habebunt. Denique, si prima thematis fue-
 rit **ת**: absorbebitur **ת**, character coniugationis, per da-
 ghesh, in **ת** prima radical. Quæ, ne ter, in futuro
 præsertim, eadem scribatur litera; & fiat cacophonia.
 vt, **עם-גבר תמים תתם**. cum viro integro integrum te
 exhibebis; id est, exhibere soles (Domine Deus,) Psal.
 18. vbi, dicitur **תתם**, pro **תתם**. sic, quādo prima est,
 absorbetur per daghes **ת** cōiugationis. vt, **יטמא** pro
יטמא polluet se, Leuit. 21. vel **ו**. vt, **סדבר** Num. 7. pro
סדבר colloquens. sic, **על בסי עב ארמה לעליון**,
 ascendam super altitudines nubium (&) assimilabo
 me altissimo; id est, æqualis ero, Esa. 14. vbi, **ארמה**, pro
ארמה dicitur. & similia.

Sanctus Thef. 503.

Cum p̄ radicis, serit vel ;
vel Seth, vel Dialecti: Then
coniugationis, in futuro abs
p̄ daghes p̄ne radicali inf̄

In hac coniugatio: **ו**, si se-
cunda

Præteritum **עבר**

DEFECTIVIS PENVN.

do fit transpositio, vt dicamus **שָׁבַב**, & **שָׁבַב** pro agno; **שָׁבַב** & **שָׁבַב**, pro pallio.

¶ Absolutis iam, quæcunque in primis necessaria de verbis perfectis dicenda videbantur; accingam me nunc quàm breuissimè, ad imperfectorum classes declarandas: quibus nihil facilius est ei, qui diligenter se exercuerit in perfectorum verborum coniugationibus.

¶ Discerni inter themata perfecta & imperfecta, est; què perfectata themata, (vt supra dictum est) tribus tantummodò constant substantialibus literis, semper expressis, & consonantibus: Imperfecta verò, quæ aliquando suppressam habeant vnam, vel duas radicales literas: relictis tamè vestigiis, quibus facile detractam literam cognoscamus. Quædoquidem, alia, pro detractæ literæ signo, habent daghes, in supplementum literæ sublatae de medio: & dicuntur defectiua. Alia verò, motionem magnam; in qua latet & absconditur litera aliqua radicalis **אָהָה**: quæ tamen nonnunquam expressa; motione vocali destituta, nihil soni emittit. & dicuntur huiusmodi verba, quiescentia. Quæ omnia, subsequentiis exemplis, valdè dilucida, & plana fient.

DEFECTIVA PENVN.

¶ Nunc primùm aggrediamur verba illa, quorum prima radiceis litera, quæ est **א**, aliquando deficiens à scriptura, suppletur per daghes inscriptum in editulo secundæ: obiter annotando, quæ sequitur, regulam, commendandam memoria.

Regula.

Daghes, propriè, non sequentis, sed mox precedentis literæ defectum indicat.

Verbis Imperfectis quo defectus accipiunt.

penvn.

א

In

bet hæc coniugatio ^{נחפך} לִפְעֻלָּה & Futuro huius coniugationis, fit syncopa נ syllabæ תָּה formativæ coniugationis, eâdem ratione, qua supra in לִפְעֻלָּה diximus.

Infinitivus sine literis לְהִפָּחֵל , & Imperativus; sunt similes præterito. Quare, cum huiusmodi voces ambiguae tibi in Bibliis occurrant: sunt, diligenter consideratis antecedentibus, & consequentibus; pro sensus commoditate vertendæ, vel in sensum præteriti, vel infinitivi, vel imperativi.

Hoc futurum (rarò tamen) aliquando secundam habet affectam - .vt, $\text{אַל-תִּתְּהַדָּר לְפָנַי-סֶלָה}$. Non ostentabis te coram rege, Prouerb. 25. sic $\text{וַתִּשְׁמַח הַמֶּלֶךְ הָיָה$, & dissimulavit Aman, Hester 5. & similia. Te porro latere non debet, quædam inuenti verba, partim notata secundum Hophal, & partim secundum Hithpael. vt, וַתִּתְּקַדְּדוּ , numerati fuerunt, Num. 1. sic $\text{וַתִּשְׁפָּח הַיָּד$ impinguatus est, Esa. 34. pro וַתִּתְּקַדְּדוּ . Daghes etiam coniugationis character, cuius secunda e פ ax in eis est: sicut paulò antè dictum est de nonnullis aliis; adhuc desideratur in illis. Alia etiam ex aliis cõiugationibus, ac imperfectis ordinibus, cum Hithpael composita reperiuntur; vt sæpe Kimhius in Miclol & lib. radicum, te admonet.

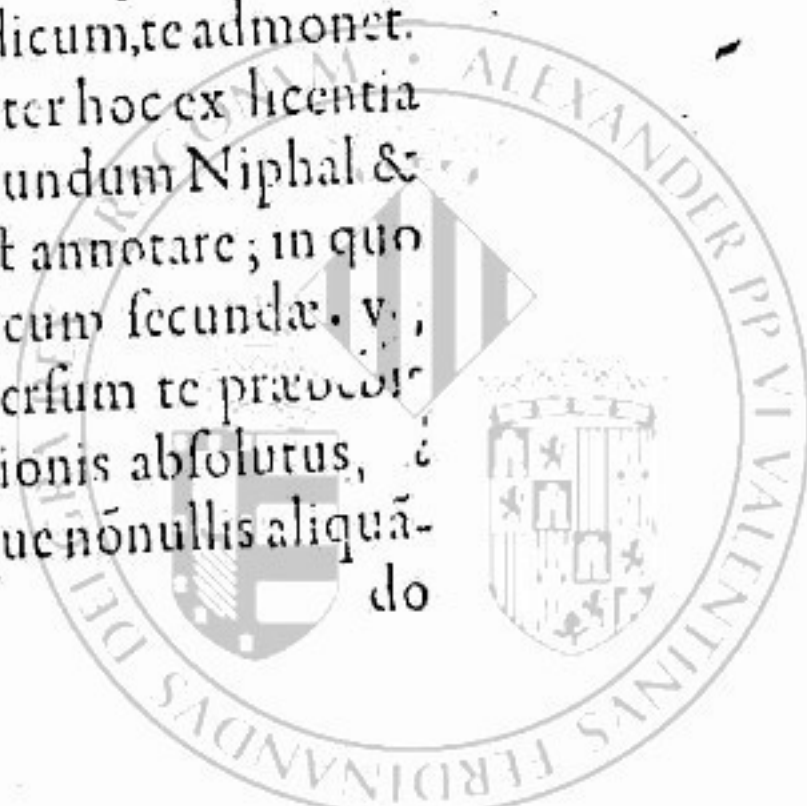
In cõmentariis quoque frequenter hoc ex licentia quadam videbis; & præsertim, secundum Niphal & Hithpael. Vnum denique superest annotare; in quo prima radicalis, translata est in locum secundæ. v. $\text{וַתִּתְּקַדְּדוּ עִמָּךְ}$ cum peruerso peruersum te præcedit 2. Samuelis 22. Status enim dictionis absolutus, וַתִּתְּקַדְּדוּ . Talis in nemine quoque nonnullis aliquândo

similis &...

rum

tem

Sanctes
Thes. 1066.
1791.

contranos, Ieremiae. 21. pro
 וְנָחַת, si perfectum esset. Ta-
 men est in cōtrouersia וְנָחַת
 כָּל-הָעִיר עֲלֵיהֶן, & strepuit to-
 ta ciuitas propter illas, Ruth.
 1. Nam וְנָחַת, pro וְנָחַת iuxta
 formam perfectam, secundū
 Eliā, dicitur: secundū Kim-
 hium v̄rò in libro Radicum; & post illum alios grā-
 maticos; hoc verbum est à הַיָּם, quiescēs in עַיִן; non au-
 tem à נָחַת. à cuius opinione non certè temerè recedē-
 dum esse puto: nimirum, cūm holem, indicet potius
 esse classis quiescētium, quàm defectiuorum: potue-
 ritque . . pro = substitutum esse, sicuti saepè fit.

vel < תְּנֹשִׁי תְּנֹשִׁי
 תְּנֹשִׁי תְּנֹשִׁי
 vel < תְּנֹשִׁי תְּנֹשִׁי
 תְּנֹשִׁי תְּנֹשִׁי
 vel < תְּנֹשִׁי תְּנֹשִׁי
 תְּנֹשִׁי תְּנֹשִׁי
 vel < תְּנֹשִׁי תְּנֹשִׁי
 תְּנֹשִׁי תְּנֹשִׁי

Infinitiuus

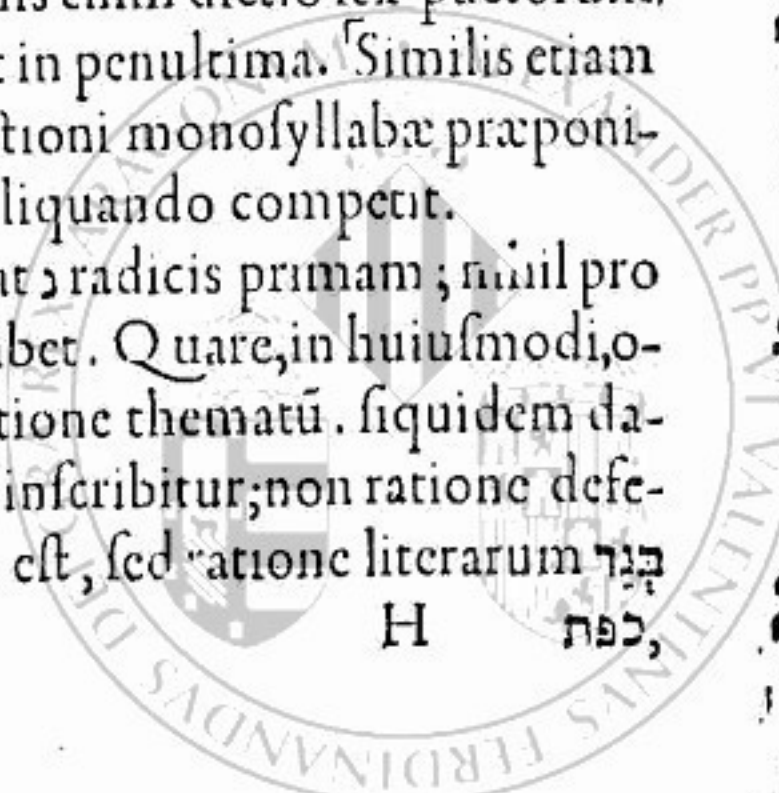
Infinitiuus, quādo a primam thematis perdit, su-
 scipit ת in fine: vt hīc conspicuum est. Habet etiam
 duplex - quando tertia est gutturalis; pro duplici . .
 vt עַת לְטַעַת, tempus ad plantandum, Ecclesiast. 3. א
 נָטַע, plantauit. & alia.

Cæterum, quòd ל, vna ex literis בְּכָלֵם, pro seua ha-
 beat -, fit, quòd præponitur dictioni habenti accen-
 tum in penultima. omnis enim dictio sex pūctorum,
 semper accentum habet in penultima. Similis etiam
 est illius ratio, cūm dictioni monosyllabæ præponi-
 tur. Quod etiam ב & כ aliquando competit.

Imperatiuus

Imperatiuus, si perdat a radicis primam; nihil pro
 illius defectus indice habet. Quare, in huiusmodi, o-
 pus est & vsu, & cognitione thematū. siquidem da-
 othes, quod in exemplo inscribitur; non ratione defe-
 ctus supplendi positum est, sed ratione literarum בְּנֵי

H כַּפַּת

DE DEFECTIVIS PENVN.

preterito & participio v. que

In hac verborum classe, Præteritū & vtrunque Participium, semper conueniunt cum perfectis verbis: Infinitiuus, Imperatiuus, & Futurum etiam, nōnunquam. vt, נפול תפול, cadendo cades; id est, certè corrues, Hester 6. נצור לשונך מרע, custodi linguam tuam à malo, Psal. 34. וּמִצְוֹתָיו יִנְצֹרוּ, & præcepta illius custodient, Psal. 78. præsertim, ybi secunda thematis fuerit gutturalis; cui quidē, daghes, defectum ג primæ literæ supplens, inscribi minime potest. vt, לֹא תִנְאָף, Non mœchaberis, Exod. 20. וְלֶחֶם יַעֲמֵם & panis absconditionum (clandestinus), dulcescit (iucūdus,) Prouerb. 9. הֲיִנְתַּק פָּרָא עַל־רֶשֶׁא, num ru-det onager iuxta herbā, Iob 6. Excipiuntur tamē pauca, secundam habētia gutturallem; in quibus daghes, alió-qui secundæ inscribendum, reiicitur sub literas איתן. unde pro hiric, illę habent. vt, מִי־יֵרֵד עִלְיָנוּ, quis e' scendet contra

Coniugatio
Exemplum:

קל

Præteritum עבר
 נָשָׂה נָשָׂה
 נָשָׂתָּה נָשָׂתָּה
 נָשָׂתִי נָשָׂתִי
 נָשָׂו נָשָׂו
 נָשָׂתֶם נָשָׂתֶם
 נָשָׂנוּ נָשָׂנוּ

Appropinquans.

Præsens partic. פּוֹנֵה
 Plural. Singular.
 נוֹשִׂים נוֹשֵׂה
 נוֹשֵׂת נוֹשֵׂת
 נוֹשֵׂת נוֹשֵׂה vel

Particip. præterit. פָּעַל
 Plural. Singular.
 נָוִשִׂים נָוִשָׂה
 נָוִשָׂתָּה נָוִשָׂתָּה
 נָוִשָׂתִי נָוִשָׂתִי
 נָוִשָׂו נָוִשָׂו
 נָוִשָׂתֶם נָוִשָׂתֶם
 נָוִשָׂנוּ נָוִשָׂנוּ

* Participium præteritum si reperiat. r in usu, rarum est.

Infinitiuus מְקוֹר
 נָשָׂה
 נָשָׂת
 נָשָׂת
 נָשָׂת
 נָשָׂת
 נָשָׂת
 נָשָׂת
 נָשָׂת
 נָשָׂת

Vide e regione ad hoc signum.

Imperatiuus צוּוּ
 וְשִׂי וְשִׂי vel וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי vel וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי

Futurum וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי
 וְשִׂי וְשִׂי

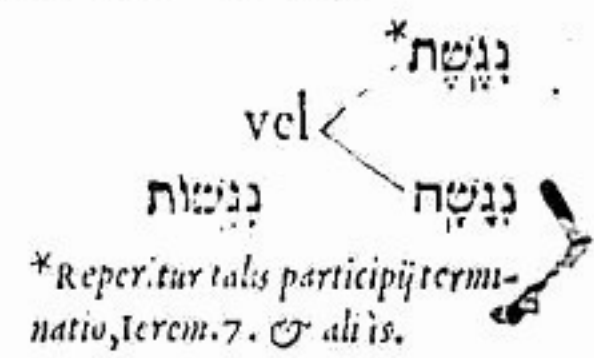

nae 3. pro וַנִּתְּחַם, si ך radicalē exprimeretur: vel וַנִּתְּחַם, si remitteretur daghes (aliō qui imprimendum ח) sub ך; & notaretur per ..! Daghes tamen vbiq̄ue in hoc präterito, & präterito coniugationis sequentis, est in eadem litera: sed (vt illic videbimus) diuersa ratione.

Infinitiuus, Imperatiuus, & futurum, vbiq̄ue perfecta sunt. nam daghes, quod vbiq̄ue vides in ך; nō supplet defectum primæ thematis, sed ך passiuæ vocis characteristica; eadem ratione, qua in verbis perfectis: quippè quum daghes verū officium sit, mox præcedentis, & non sequentis literæ defectum indicare.

Paucissima tamen quædam sunt, quæ in infinitiuo habēt ך radicalē suppressum; & daghes in secunda radicis. in supplementum illius; habentq̄ue in vltima syllabam holem. vt, הַנִּשְׁחָה הַנִּשְׁחָה cædendo cæditur, Iudic. 20.

Hæc coniugatio cum sua passiuæ, vbiq̄ue semper perfecta est; nimirū, quod daghes inscriptū secundæ literæ, character sit coniugationis; & quod

* Reperitur talis participij terminatio, Ierem. 7. & alijs.

Infinitiuus	מִקּוֹר
	הַנִּשְׁחָה
	בְּהַנִּשְׁחָה
	כְּהַנִּשְׁחָה
	לְהַנִּשְׁחָה
	מִהַנִּשְׁחָה
Imperatiuus	שִׁחֵה
	הַנִּשְׁחָה
	הַנִּשְׁחָה
Futurum	עֲתִיד
	וַנִּשְׁחָה
	תִּנְשָׁח
	תִּנְשָׁח
	אֲנִשְׁחָה
	וַנִּשְׁחָה
	תִּנְשָׁח
	נִשְׁחָה

Coniugatio
Exemplum:

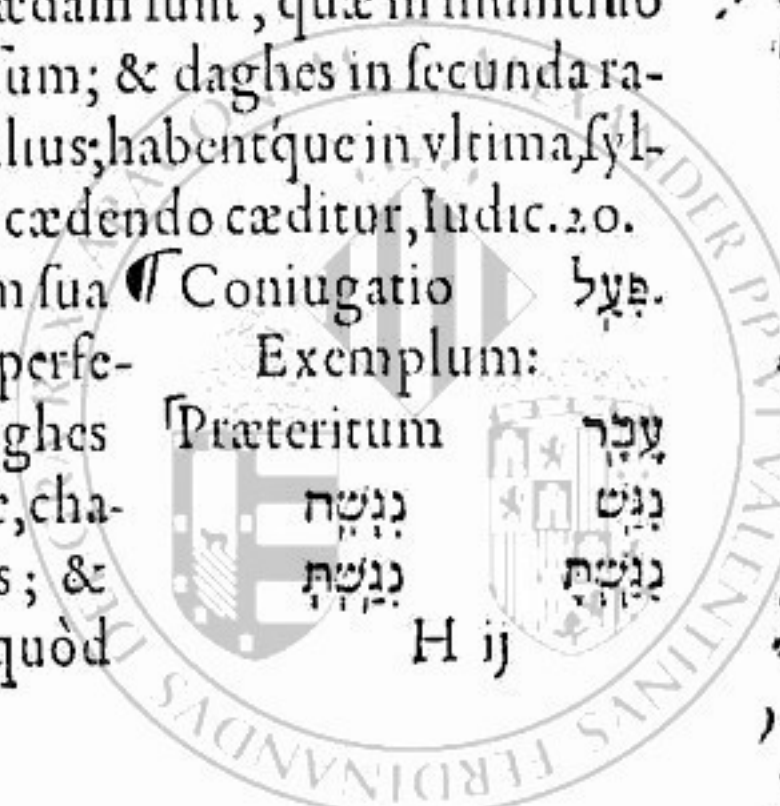
Præteritum	עָבַר
	נָשָׂח
	נִשְׁחָת

H ij

notio magna æquivallet
si paruz & daghes defe.
radicalis æstremanti.

Infinitiuus
& Futurum.

Pinel

קָפַח; quarum natura est, vt daghes habeant in principio dictionis. Quandoquidem daghes forte, in his defectum literæ supplens; nunquam inscribi potest gremio literæ primæ syllabæ.

Futurum, in hac, & aliis coniugationibus huius formæ; quoties desideratur a prima thematis; in secunda recipit daghes (quia præcedunt literæ אִיתָ.) in quo absorbetur a litera primaria; alióquin, si exprimeretur, afficienda seua; sic, אֲנַשׁ, וְנַשׁ. Paucissima tamen sunt, quæ omnino, propter illorum frequentem usum, nullo inscripto daghes secundæ, perdunt a primâ radicis in futuro. vt, וַיִּסְעוּ בַיּוֹם-סוֹף, & profecti sunt à mari carectoso, Num. 33. vbi וַיִּסְעוּ, vel וַיִּנְסְעוּ legendum erat. Habet etiam aliquando hoc futurum, more perfectorū, in vltima syllaba i. vt, יִבֹּל & cecidit fors super Ionā, Ionæ 1. & alia multa.

Futurum

In hoc præterito & participio, vbiq̄ue desideratur a prima thematis: in supplementum cuius, ponitur daghes in secunda. Nam a, quod apparet, passiuæ litera est. In quibusdam tamen, quòd habeant secundâ gutturalem; perditur omnino daghes: quod saltem remitti oportebat ad literam a, quæ affici deberet. vt, וַיִּנְחַם, & poenitudine ducitur; Ionæ 3.

Coniugatio

נִפְעַל

Niphal

Exemplum:

Præteritum

עָבַר

נָשָׂה

נָשָׂה

נָשָׂתָה

נָשָׂתָה

נָשָׂתָו

נָשָׂתוּ

נָשָׂתוּם

נָשָׂו

Præsens particip.

בִּנְוֹנִי

Pluralis.

Singularis.

נָשָׂוּם

נָשָׂה

61 DE DEFECTIVIS PE NVN.

bere. & similia.

¶ Coniugatio הפעל, quæ ideo hic omittitur, quod omnino imitetur perfectam.

Hiphil

¶ Defectiva est ubique hæc coniugatio cum sua passiva; quod duntaxat duas habeat radicales expressas literas. nã. quod sic, afficiendum הגניש, si coniugaretur perfecte; absorberetur per daghes inscriptum secundæ. Si tamen secundâ thematis nō capax fuerit puncti daghes: cōiugabuntur huiusmodi, iuxta formā perfectā. vt, הגניש האדיר, hereditare fecit, (in hereditatē dedit.)

Imperatiuus	צוי	הגיש
	הגישו	הגישו
Futurum	עתידי	תגישו
	תגישו	תגישו
	תגישו	תגישו
	תגישו	תגישו

¶ Sequens coniugatio, vt eius actiua superior, ubique imperfecta est.

¶ Coniugatio הפעיל
Exemplum:

Præteritum	עבר	הגיש
	הגישת	הגישת
	הגישת	הגישת
	הגישת	הגישת
	הגישת	הגישת

¶ Præsens particip. כינוני
Plural. Singular.

מגיש	מגיש
מגישת	מגישת

¶ Particip. præterit. פעל
Plural. Singular.

מגיש	מגיש
מגישת	מגישת

¶ Infinitiuus
הגיש

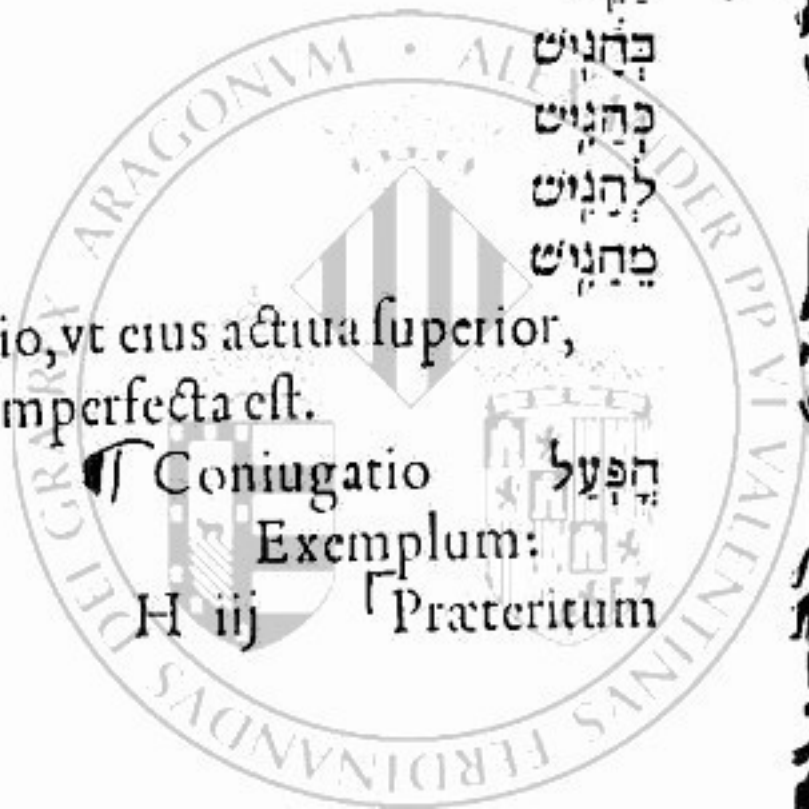
הגישו
הגישו
הגישו
הגישו

תגישו

* Hic quæ p seu mobile m. in ne sequi p. rej. daghes: ex sub fo. u. est. cum nubi sit. q. na. cōpositū fuerit reliquis ex l. ut. sit eadē rati. o.

ha.

¶ Coniugatio הפעל
Exemplum:
H. iij. ¶ Præteritum

quòd duo, coniugationem videlicet & defectu, minimè indicare possit; nec duplex daghes vni literè inscribi.

Porro, quãuis hoc præteritum, omnino simile sit præterito coniugationis נָפַעַל; tamen diuersa est ratio. nã illic daghes, defectum ג literè deperditæ supplet; hîc verò, cõiugationem indicat. Idcirco (quod animaduertendum diligenter) quãdo huiusmodi dictiones literis & pũctis similes occurrent: consideratis diligenter antecedentibus & consequentibus; vertendę erunt, pro sensus commoditate, actiuè vel passiuè. vt, **נָפַעַל** אֱלֹהִים בְּיָדוֹ tradidit illi. in Deus in manum meã. 1. Samuel. 23. vbi certè, ex orationis contextu, actiuè vertenda venit hæc dictio **נָפַעַל**. וְכָל יְבוֹרֵעַ וְאוֹר יְבֵשׁ נָרַף וְאִינָנוּ & omne semen riuuli (omne quod seminatum fuerit ad riuos) arefcet, propulsatum est, (propulsabitur) vt non sit, Esa. 19. vbi videtur נָרַף passiuè necessario verti debere.

	נָפַעַלְתִּי	
	נָפַעַלְתָּ	
	נָפַעַלְתָּם	
	נָפַעַלְתֶּנּוּ	
Præsens partici.	פֹּעֵל	
Plural.	Singul.	
	פֹּעֵלִים	פֹּעֵל
	פֹּעֵלֹת	פֹּעֵלֶת
	פֹּעֵלוֹת	פֹּעֵלֹת
Particip. præterit.	פְּעוּל	
Plural.	Singul.	
	פְּעוּלִים	פְּעוּל
	פְּעוּלוֹת	פְּעוּלָה
Infinitiuus	פִּקוּחַ	
	פִּקֹּחַ	
	פִּקֹּחַת	
	פִּקֹּחוֹת	
Imperatiuus	פִּקֹּחַ	
	פִּקֹּחִי	
	פִּקֹּחֵה	
Futurum	פִּקֹּחַתִּי	
	פִּקֹּחַתְּ	
	פִּקֹּחַתְּם	
	פִּקֹּחַתֶּנּוּ	
	פִּקֹּחַתְּנָה	

Cæterum, verbū **אָצַב**, egres-
sus est, excipitur à regula;
quippe quòd in eo, quanuis
habeat **צ**, nō daghes defectū
indicet, sed motio longa,
in qua latere solet. Vnde, qua
spectat ad **צ** classis est quiescē-
tium, & non defectiuorum;
quia dicimus in futuro, **אָצַב**
egredietur; ubi latet **ו**, in **ו** litera, futuri formativæ.

תָּצַב	אָצַב
תָּצַבְי	תָּצַבְי
	אָצַבְי

Brevitati consulens, & perso-
nas & coniugationes reliquas o-
misi; quòd hæc verba, ubique per
omnes coniugationes omnino si-
milia sint verbo **אָצַב**. Siquidem
eadem ratione, regula, & locis
eisdē, quibus illic excidit **ו** prima
thematis; similiter & **ו**, eadē hic.

Est quoque & aliud quoddam thema, **לָקַח**, acce-
pit; cuius prima litera, est **ל**; quod referendum est in
numerum defectiuorum **פָּא**. deficit enim in eo **ל** lite-
ra prima, in Infinitivo. vt, **לָקַחְתָּ טוֹסָר** noluerunt
recipere disciplinam, Jerem. 5. & Imperativo. vt,
קַח-נָא אֶת-בְּנֵךְ אֶת-יְהוֹרָה אִשְׁרָא-הַבָּת אֶת-יְצִחָק. tolle
nunc filium tuum, unicum tuum, quem dilexisti (di-
ligis) Isaac, Gen. 22. In futuro ponitur daghes in **ק**, in
supplementum thematis primæ. vt, **וַיִּקַּח אֶת-הַפָּאָלֶלֶת**
& apprehendit cultrum ad mactandum
filium suum, Gen. 22. vbi **וַיִּקַּח** pro **וַיִּלְקַח** legitur.

Propter frequentem vsum huius dictionis, sæpe-
numero abiicitur etiam daghes secundæ literæ. vt,
וַיִּקַּח אֶלֶיךָ פָּרָה רִזְיָה & adducet ad te vaccam rufam,
Num. 19. pro **וַיִּקַּח**. sic **וַיִּקַּח פָּת־לֶחֶם** & accipiam fru-
ctum panis, Gen. 18. pro **וַיִּלְקַח**, &c.

Preter quàm in Infinitivo,
& futuro primæ coniugatio-
nis. hæc verborū classis, ubi-
que per omnes coniugatio-
nes

Quiescentia **פָּא אֶלֶף**
Coniugatio **קַל**
Exemplum:
Præteritum **עָבַר**

Defectiuū unicum
Pe Lamed.

* Quādoq; Im-
peratiuus hu-
us verbi, inte-
ger hoc modo
reperitur

לָקַחְתָּ &
לָקַחְתָּ accipe,
Deut. 31. &
Exod. 19. &
alias. sic in
cap. 1. Re. 17.

Quiescentibus: ne
Pe Aleph.

DE DEFECTIVIS PE IOD.

Futurum	עתיד	Præteritum	עבר	Hithpa'
תגש	יגש	הגשה	הגש	
תגשי	תגש	הגשת	הגשת	
	אגש		הגשתי	
	יגשו		הגשו	
תגשנה	תגשו	הגשתו	הגשתם	
	נגש		הגשנו	

Coniugatio התפעל.

התגשתי	התגשית
התגשתי	התגשית
התגשתי	התגשית

Infinitivus מקור הגש 1

Hithpa'el

Exemplum:

Præteritum	עבר
התגשתי	התגשית

Defectiva פה יוד Defectiva Pe iod

Coniugatio קל Exemplum:

Præteritum	עבר
יצבה	יצב
יצבת	יצבת
	יצבתו

Præsens partici. בונני Plural. Singul.

Enumerat fere omnia verborum defectivorum Pe iod.

Particip. præterit. פעול Plural. Singul.

Infinitivus יצוב מקור יצבת

Imperativus יצבו Futurum עתיד

Et cætera, perfectorum more. Huius ordinis verba quòd sequantur normata defectivorum פה יוד, dicuntur defectiva פה יוד; & habent omnia, pro secunda radicis, literam ז. quorum (quoniam pauca sunt) in præsentia maiorem partem tibi subiiciam. Sunt autem, יצע, stetit, יצב, posuit, יצק, stravit, יצק, fudit, יצר, formavit, יצת, cobussit. Et duo præterea, obiter memoriæ commendanda. ut, יצה, posuit, יצה, circumdedit: Quæ quanvis non habeant pro secunda thematicis ז; perdunt י, eadem ratione, qua illa, quæ habent ז. Cæterum,

verbum præsertim, in mediū נאכל
attuli, vt regulæ illius vsum verum videas.

Futurum.

¶ In hoc futuro, & prima thematis, expressa, quiescit in holem motione literarum איתן, in omnibus personis; præterquam in prima; vbi, latet in holem, adueniente altero א, formatiuo primæ personæ singularis futuri: idque, ne fiat concursus duarum literarum similium. dicendum enim alióqui esset אאכל, pro אכל.

¶ Inuenitur tamen א, non scriptū etiam, delitescere in holem motione longa, in secunda persona singularis. vt, בְּנֵי אִם-יִפְתּוּךָ חַטָּאִים אֶל-תִּבָּא, Fili mi, si adulati fuerint tibi peccatores; non consenties, Prouerb. 1. vbi, תִּבָּא, pro תִּאָּבָּא; latente prima litera א in holem; & mutato ה, tertia radicali, in א, ex mutua permutatione literarum אהוי. thema enim illius, est אָבָּה. Ad hæc, quandoque in prima persona singul. huius coniug. occulitur א, prima radic. in ו. vt, וַיֹּאחֲזֵר, & permansi, Gen. 32. pro וַיֹּאחֲזֵר. facit autem ו, ex futur. præteritū sic reperitur אָהָב, diligam, Prouerb. 8; pro אֶהָב, si prima radicis exprimeretur.

Regulæ.

¶ Notandum insuper; personas singulares, tertiã n masculinam, & foemininam eandem, cum ו conuertente futurum in præteritum, mutare ultimæ syllabæ, in י. vt, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, & dixit Deus, Gen. 1. pro וַיֹּאמֶר & וַתֹּאמֶר רֹת, & dixit Ruth, Ruth. 2. pro וַתֹּאמֶר. sic etiam dicitur וַנֹּאמֶר, & diximus, Gene. 44. Quæ regula, semper vera est; nisi sint huiusmodi dictiones in accentu distinguente; vel illas proximè sequatur dicitio monosyllaba. tunc enim propter ו nulla fit mutatio. vt, וַתֹּאמֶר נָרָר וַתֹּרַר & vouit votū, & dixit, 1. Samuel.

nes, perfecta est. Consultò tamē; quāuis perfecta sint hæc verba; singularum expressimus coniugationum exemplum: vt videlicet assuescant rudiores, motionū mutationibus, quæ ob literas gutturales sūt. Nam eadem est ratio aliarum omnium gutturalium, quæ & hîc literæ א.

Porro, quiescere dicitur litera, quæ sub-intelligitur in motione lōga; vel quæ, quā-tumuis expressa, motione vocali destituta, desinit esse consonans; & fit ociosa.

Aliquando, in hoc Infinitiuo, quiescit א, facta contractione duarum syllabarū in vnā. Dicimus enim לאמר 7 ach. i. vbi א est ociosa, quiescens in motione magna, pro לאמר.

Memineris hîc obiter, regulæ; qua dictum est suprā, literas, præcedentes gutturales, affici motione cognata motioni literæ gutturalis: (si tamen motiones, semipuncta vocare liceat.) Quādoquidē, hoc verbum

comedit.

אכל
אכלת

אכלתי
אכלו
אכלתם
אכלנו

Præsens partic. בִּינְוִי
Plural. Singular.

אֹכֵל
אֹכֵלָה
אֹכְלוֹת vel אֹכְלָה

Particip. præter. פָּעַל
Pluralis. Singularis.

אָכַל
אָכַלָה
אָכַלוּת

Infinitiuus
מִקְוֹר
אָכֹל

בִּאֲכֹל
פִּאֲכֹל
לֵאכֹל
מֵאֲכֹל

Imperatiuus
אָכוּל
אָכוּלָה

Futurum
עֲתִיד
יֵאכֵל
תֵּאכֵל

תֵּאכְלוּ
אֵכֵל
כֹּלֵל
תֵּאכְלוּ

תֵּאכְלוּ

vid sit, autem
re literam.

Infinitiuus

12

67 VERBA QUIESCENT. PE ALEPH.

uo literæ ה, id est, ex daghes, quod alioqui inscribendum s, & hirc fit •• sub ה. eadem est ratio literarum איתן in futuro.

Imperatiuus	צווי
האכלי	האכל
האכלנה	האכלו
Futurum	עתיד
האכל	יאכל
האכלי	תאכל
	אאכל
	יאכלו
האכלנה	תאכלו
	נאכל

Pihel

Infinitiuus	מקור	Coniugatio פעל		Exemplum:
	אכל	Præteritum		עבר
	באכל	אכלה		אכל
	באכלי	אכלת		אכלת
	לאכל			אכלתי
Imperatiuus	מאכל		Præsens particip.	אכלו
	צווי		Plural. Singul.	בינוני
Futurum	אכל	מאכלים		מאכל
	אכלנה			מאכלת
Futurum	עתיד			מאכלות
	יאכל			מאכלת
Futurum	תאכל			מאכלת
	תאכלי			מאכלת
	תאכלנה			מאכלת

Coniugatio פעל
Exemplum:
ij Præteritum

muel. i. vbi propter accentum distinguentem וְרָבִיעַ, remansit - sic וְתִצְטַר לוֹ & dixit illi, Prouerb. 7. vbi etiā propter וְבִּי dictionē monosyllabam proximē sequentem, remanet -

Inueniuntur postremo, pauca quaedam; quæ, quòd rariùs occurrant, non differunt in hoc etiam futuro à perfectis. vt, à קָטַף collegit, dicitur יִצְטַף colliget, Iob 34. ab אָסַר ligauit, יִצְטַר ligabit, Gen. 42. ab אָהַב dilexit; וַיֵּאָהֵב הַמֶּלֶךְ, & dilexit rex, Hester 2. וַיִּיכַל & luxit, Threnorum 2. & similia.

**Quia: nihil aliud est, quam seuu compositum cum: hic sub sex: sit: ne seuu sequens, legatur contra canones grammaticos.*

In hoc Infinitiuo & Imperatiuo cum desit passiuæ vocis character, neque possit inscribi daghes supplens defectū illius meditullio ך, subscribitur .. pro .. ric par-

Coniugatio נפעל.

Nipad.

Exemplum:

Præteritum

עָבַר	נָאָכַל
נָאָכַלְתָּ *	נָאָכַלְתָּ
נָאָכַלְתָּ	נָאָכַלְתָּ
נָאָכַלְתָּ	נָאָכַלְתָּ
נָאָכַלְתָּ	נָאָכַלְתָּ
נָאָכַלְתָּ	נָאָכַלְתָּ
נָאָכַלְתָּ	נָאָכַלְתָּ
נָאָכַלְתָּ	נָאָכַלְתָּ
נָאָכַלְתָּ	נָאָכַלְתָּ
נָאָכַלְתָּ	נָאָכַלְתָּ

Præsens partic. בִּינוּנִי

Plural. Singul.

נָאָכְלִים	נָאָכֵל
נָאָכְלוֹת	נָאָכְלָה

Infinitiuus

מְקוֹר
הָאָכַל
בְּהָאָכַל
כּוֹיֵאָכֵל
זָאָכַל
מְהָאָכַל

VERBA QUIESCENT. PE ALEPH.

	vel	יֹאכִילוּ		vel	תֹּאכִיל		vel	יֹאכִיל
		יֹכִילוּ			תֹּכִיל			יֹכִיל
vel		תֹּאכִלְנָה		vel	תֹּאכִילוּ		vel	תֹּאכִיל
		תֹּכִלְנָה			תֹּכִילוּ			תֹּכִיל
	vel	נֹאכִיל		vel	נֹכִיל		vel	אֹאכִיל
		נֹכִיל						אֹכִיל

* Talem formam duplicem futuri Hiphil, ponit D. Kimhius in Miclol; propter quædam, quæ alterutram sequuntur proportionem: quæ vsus demonstrabit.

Hophal

Coniugatio הפעל

Exemplum:

	הֹאכֵל	Præteritum	עָבַר
Futurum	עָתִיד	הֹאכְלָה	הֹאכֵל
	הֹאכֵל	הֹאכְלָת	הֹאכְלָת
	תֹּאכִיל		הֹאכְלָתִי
	הֹאכֵל		הֹאכְלוּ
	יֹאכִילוּ	הֹאכְלָתוּ	הֹאכְלָתֶם
תֹּאכִלְנָה	תֹּאכְלוּ		הֹאכְלָנוּ
	נֹאכֵל	Infinitiuus	מְקוֹר

Hithpanes

Coniugatio התפעל

Exemplum:

Plural.	Singul.	Præteritum	עָבַר
מִתְאַפְּלִים	מִתְאַפֵּל	הִתְאַפְּלָה	הִתְאַפֵּל
	מִתְאַפְּלָת	הִתְאַפְּלָת	הִתְאַפְּלָת
	vel		הִתְאַפְּלָתִי
מִתְאַפְּלוֹת	מִתְאַפְּלָה		הִתְאַפְּלוּ
Infinitiuus	מְקוֹר	הִתְאַפְּלָתוּ	הִתְאַפְּלָתֶם
	הִתְאַפֵּל		הִתְאַפְּלוּ
	בְּהִתְאַפֵּל	Præsens partici.	מְתַפְּלֵנִי
	כְּהִתְאַפֵּל		לְהִתְאַפֵּל

VERBA QUIESCENT. PE ALEPH.

Puhal

אכלות	אכלה	Præteritum	עבר
Infinitivus	מקור	אכלה	אכל
Futurum	אכול	אכלת	אכלת
תאכל	עתיד	אכלתי	אכלתי
תאכלי	ואכל	אכלו	אכלו
	תאכל	אכלתם	אכלתם
	אאכל	אכלנו	אכלנו
תאכלנה	יאכלו	Præfens particip.	ביוננו
	תאכלו	Pluralis	Singularis
	נאכל	אכלים	אכל

Coniugatio הפעיל.

Hiphil

Exemplum:

hac coniugatione, si prima thematis fuerit vna ex gutturalibus; semper illi subscribe- tur ו , & præcedenti li- teræ ו , vt hic cerne- re est.

Infinitivus	מקור	Præteritum	עבר
	האכל	האכילה	האכיל
	בהאכיל	האכלת	האכלת
	כהאכיל	האכלתי	האכלתי
	להאכיל	האכילו	האכילו
	מהאכיל	האכלתם	האכלתם
		האכלנו	האכלנו
Imperatiuus	מקור	Præfens particip.	ביוננו
	האכל	Pluralis	Singularis
	האכילי	מאכילים	מאכיל
	האכלנה	מאכילות	מאכילה
*Futurum	עתיד	* Particip. præteri.	פעל
	ויכול	Pluralis	Singularis
		מאכילים	מאכל
		מאכלות	מאכלה

Regula.

* In hoc tempore, ubique in hac

Regula pro dictatione Participij præteriti.

contigerit, tertiam thematis gutturalem esse: vt clarior & facilior sit pronuntiatio; pro duplici :: substituetur duplex - vt, רָעַתִּי scire: non autem רָעַתִּי a verbo יָרַע sciuit, sic קָחָת accipere, & nō קָחָת a defectiuo לָקַח accepit, & alia.

Duo praeterea huius ordinis Infinitiu, rari admodum. reperiuntur; & ob id. diligēter obseruādi: קָחָת habitare, a יָשַׁב habitauit. vt, אָסֶה-כִּיֹּם, יָרַעְתִּי כִּי-כָל הַתּוֹכֵל, si manendo manseritis in terra ista, Jerem. 42. & יָרַעְתִּי כִּי-כָל הַתּוֹכֵל potuit. vt, יָרַעְתִּי כִּי-כָל הַתּוֹכֵל noui, quōd. praualēdo praualēbis, Job. 42. Cū aliō-qui. perfectē dicendum esset יָשַׁב, & יָשַׁב, iuxta formam יָשַׁבְתִּי: sed desideratur, nullo remanente quietis illius signo.

Imperatiuus vnus inter legendum occurrit, quem non piguit annotare. A verbo enim יָהַב attulit, vel dedit; dicitur הַב דָּא, siue adfer. vt, לְאֵלֶיךָ שְׁתֵּי בָנוֹת, הַבֵּה הַב, sanguifuge duae (sunt) filiae, affer, affer. id est, sanguifuga duas habet filias, quae nomen habent, affer, affer, Prouerb. 30. in plurali, הִבּוּ שְׂפָרַי, cedite mercedem meā, Zach. 11. & similia. Rep. ritur etiā cum ה paragogico. vt, הַבֵּה לִי בָנִים, da mihi liberos, Gen. 30.

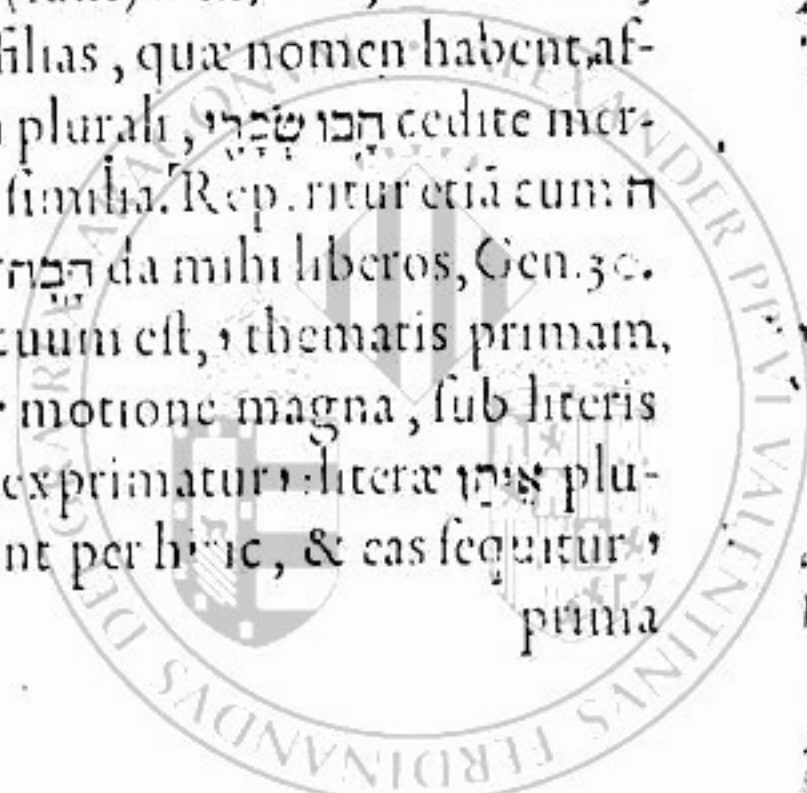
In futuro, satis conspicuum est, i thematis primam, quiescentem latere in .. motione magna, sub literis יָשַׁב. Nam, si aliquando exprimaturo literae יָשַׁב plurimum efferenda veniunt per hēic, & eas sequitur i

Imperatiuus	שָׁב	שָׁבָת
	שָׁבִי	שָׁבִי
	שָׁבָה	שָׁבָה
Futurum	יָשַׁב	יָשַׁב
	תָּשַׁב	תָּשַׁב
	תִּשָּׁב	תִּשָּׁב
	תִּשָּׁבֵנָה	תִּשָּׁבֵנָה
	יִשָּׁבוּ	יִשָּׁבוּ
	תִּשָּׁבוּ	תִּשָּׁבוּ
	יִשָּׁבוּ	יִשָּׁבוּ

Imperatiuus.

Futurum.

187

VERBA QUIESCENT. PE, I O D.

תתאכל	יתאכל	להתאכל
תתאכלי	תתאכל	כהתאכל
	אתאכל	צוו
	יתאכלו	התאכל
תתאכלנה	תתאכלו	התאכלו
	נתאכל	עתיד

Quiescentia פא יור
 Coniugatio קל
Quiescentia Pe Iod

Exemplum:

Prateritum עבר
 ישב
 יושבת
 ישבתי
 ישבתי

Præsens partic. בינוני
 Pluralis Singularis
 יושבים יושב
 יושבות יושבה

Particip. præteri. פעול
 Plural. Singular.
 ישובים ישוב
 ישובות ישובה

Infinitivus מקור
 ישוב
 יושבת
 ישובתי

Verba, quorum prima est י: cum perfectis, usque ad Infinitivum omnino conveniunt; nisi quod in Præterito reperitur. והיום ירד מאד. & dies descenderat valde, iudic. 19. ubi est ירד, pro ירד descendit; si ne. Sunt etiam in Infinitivo nonnunquam perfecta. ut, ירד ירדנו, descendendo descendimus, Gen. 43. Sapius tamē, dimouetur י prima; & postremae literæ adicitur ה. & est utraque motio: ut, יושבת; quibus-cum hæc omnino in Infinitivo & Imperativo, numero literarum conveniunt. unde, pro huiusmodi thematicis discernendis, usu opus est; vel consulendum Lexicon, in radicibus, quarum prima est י, vel נ. Si quā lo tamen contige-

73 DE VERBIS QUIESCENT. PE IOD.

73 DE VERBIS QUIESCENT. PE IOD.
73 יוכל, &c. à verbo יוכל potuit, cum י, pro י,
quod in illo latet, indicando: non autem cum י; ne
cum quiescentibus פא אלהי confundatur. Illic enim, à
verbo יוכל, in futuro dicitur אוכל comedam. Nec cum
.., vt par erat. à ישב enim, dicimus ישב. Sed ne pariter
confundatur, cum his quæ pro tertia thematis habet
ה, quæ cum י conuersiuo perdunt ה, & sub יתן ha-
bent similiter ..vt, ויתקבל & consummatum est, Exod.
39. à הלה consummauit.

In hoc Præterito & Beno-
ni vbique ex affinitate litera-
rum אהוי, quæ permutabiles
sunt; pro י thematis prima,
subrogatur י quiescens in ho-
lem.

In hoc Infinitiuo, Impe-
ratiuo, & futuro, י pro י sub-
rogatum, quod in præterito
& participio quiescit, fit cõ-
sonã seu mobile, vt videlicet
detur locus daghes, supplen-
ti defectum נ passiuæ vocis
characteristicæ; quod quidẽ
daghes minimè inscribi pos-
set literæ * quiescenti. Quare
Infinitiuo & Imperatiuo, hic
præponatur ה, & supprima-
tur in futuro; supra dictum
est in גפעל perfectorum ver-
borum. Quæ punctis adhuc
hæc

Coniugatio גפעל

Exemplum:

Præteritum עבר

נושבה נושב

נושבת נושבת

נושבתיו

נושבו

נושבתו

נושבנו

Præsens partic. פיונוני

Plural. Singul.

נושבים נושבת

נושבות נושבתה

Infinitiuus מקור

הושב

בהושב

כהושב

להושב

מהושב

Imperatiuus

הושבי

צווי

הושב

K

Niphat Benoni

Relicui

* Litera qui sces habere no potest daghes: quoniã illu' est, vt consonan- tiam literæ, cui imprimitur, vel roborat, vel con- mi- net.

40

prima thematis, desinens esse consonans, & ociosa: estque sub secunda - . vt, וְרָעוּ יִרְשׁוּ אֶרֶץ, & semen eius possidebit terram, Psal. 25. sic רָשׁוּ שְׂתֵינִים וַיִּגְקוּ venenum aspidum suget, Iob. 20. In cuiusmodi, perditur etiam interdum י radicali, & habent literæ אֵיתוּ tantum hi- ric. vt, וְכָל יְבוֹרֵעַ יִאֹרֵץ יָבֵשׁ, & omne semen riuli arefcet, Esa. 19. vbi יָבֵשׁ pro יָבֵשׁ. & c. Quia: & - sunt motio- nes commutabiles (vt aliàs dicemus) quædã sunt, quæ expressio י radicali, habent: in vltima. vt, וַיִּיָּרֶךְ & fin- xit, Gen. 2. sic וַיִּיקָּץ נֹחַ & euigilauit Noa, Gen. 9. Sunt nonnulla etiam, quæ habent literas אֵיתוּ affectas . . , & in secunda syllaba habent - . vt, לְמַעַן תִּשָּׁחַט, vt desoletur, Ezech. 12. sic וַיִּקָּרְקֶר, ardebit ardendo, Esa. 10. & alia; potissimum, quæ tertiam habent gutturalem. vt, אֶרְעָה sciam, Gen. 15. & אֶרְעֶה אֶגְרֵפֶרֶת, Deuter. 10. & similia.

Reperitur porro futu. huius coniug. terminatũ in holem, delitescente י radicali in . . literæ fut. vt, וַיִּאֲמָרוּ לָנוּ, as- sentientur nobis, Gen. 34. vbi, ter hoc futu. à verbo וַיִּאֲמָרוּ assentitus est, inuenitur.

Tum, in futuro, hæc verba cum י conuertente futu- rum in Præteritum, plurimum accentum retrahunt ab vltima in penultimam. quare, ex . . secunda syllabæ, fit: motio parua. vt, à וַיִּשָּׁב dicitur in futuro וַיִּשָּׁב: & cū י conuersiuo, וַיִּשָּׁב הָרָמֶלֶךְ עַל-סוּשָׁבוֹ, & sedit rex super sedem suam. 1. Samuel. 20. quæ porro accentus retra- ctio, & substitutio motionis breuis pro longa, propter huiusmodi י conuertens futur. in Præterit. commu- nis ferè semper est omnibus futuris omnium oramũ verborum.

Postremò vnicũ restat futurum huius clasis, וְכָל

Regula de pu. atton. & accent. notatione futuri m. præteriti cōuert. nene tenu. præter. gēnis cō.

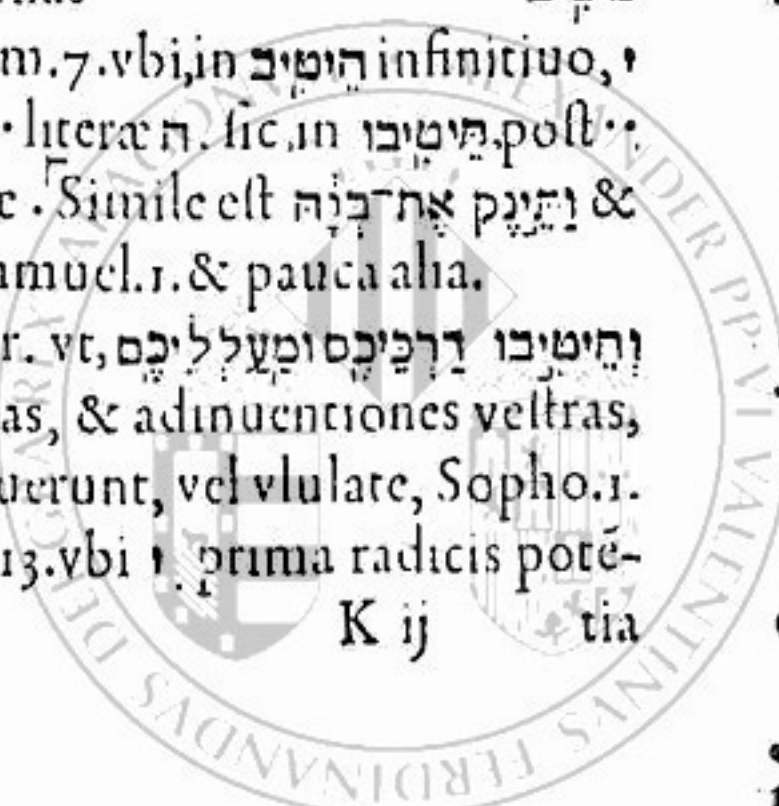

75 DE VERBIS QUIESCENT. PE' IOD.

expressum post literas איתן
 quiescēs) quæ, nō י, sed ipsum
 י, expressum habent, quiescēs
 in . . motione ה formatiui cō-
 iugationis . vt , וְלֹאֲבָרָם הַיָּטִיב ,
 & ipsi Abramo be-
 nefecit, propter illā, Gen. 22.
 Sic, quædam pauca, י habent
 latēs in ipso . . vt , הַיָּקִי וְנִרְיָהוּ
 lactauerunt catulos suos,
 Thren. 4. pro הַיָּקִי . quod iti-
 dē, מ ipsius Benoni cōmune
 est; vt videlicet quiescat י in
 . . participij, vt , רְאוּנָא לִי אִישׁ .
 videte (inuenite) מיני
 mihi virum beneficientē so-
 nare instrumenta; id est, pe-
 ritum pfallēdi. 1. Samuel. 16.
 eadem est ratio imperatiui,
 infinitiui, & literarū איתן fu-
 turi . vt , אִם־הַיָּטִיב תִּיטִיבוּ אֶת־
 דְּרָכֵיכֶם . si beneficiēdo bonas
 feceritis vias vestras, Ierem. 7. vbi, הַיָּטִיב infinitiuo, י
 quiescit expressum, post . . literæ ה . sic, תִּיטִיבוּ post . .
 ת literæ futuri formatiue . Simile est וַיִּנְקֹץ אֶת־בְּנָהּ
 & lactauit filium suum. 1. Samuel. 1. & pauca alia.

	מְשִׁיב	מְשִׁיבִים
	מוֹשֵׁבָה	מוֹשֵׁבוֹת
Particip. præteri.	פָּעַל	
Plural.	Singul.	
	מוֹשֵׁב	מוֹשְׁבִים
	מוֹשְׁבָה	מוֹשְׁבוֹת
Infinitiuus	מְקוֹר	
	הוֹשֵׁב	
	בְּהוֹשֵׁב	
	כְּרוֹשֵׁב	
	לְהוֹשֵׁב	
	כְּהוֹשֵׁב	
Imperatiuus	צוּו	
	הוֹשֵׁב	הוֹשִׁיבִי
	הוֹשִׁיבוּ	הוֹשְׁבֵנָה
Futurum	עֲתִיד	
	יִשָּׁב	הוֹשֵׁב
	תִּשָּׁב	תוֹשִׁיבִי
	אוֹשֵׁב	
	יִוֹשִׁבוּ	
	תִּוֹשְׁבוּ	הוֹשְׁבֵנָה
	נוֹשֵׁב	

Imperat. 11

DE VERBIS QUIESCENT. PE IOD.

hæc tria tempora huius ordinis imitantur.

הוֹשִׁבָנָה	הוֹשִׁבוּ
⌌ Futurum	עֲתִיד
תוֹשֵׁב	יוֹשֵׁב
תוֹשְׁבֵי	תוֹשְׁבִים
	אוֹשֵׁב
	יוֹשְׁבוּ
תוֹשִׁבָנָה	תוֹשְׁבוּ
	נוֹשֵׁב
	פִּעַל

Pahal

Coniugatio hæc, in isto ordine, propter daghes coniugationis characteristico, ubique cum sua passiva est perfecta. quandoquidem, fieri non potest, ut quiescat; eo quod daghes nunquam venire possit post literam aliquam quiescentem.

Coniugatio Exemplum:

⌌ Præteritum	עָבַר
יֹשְׁבָה	יָשַׁב
יֹשְׁבֹת	יָשְׁבֹת
	יֹשְׁבֹתַי
	יָשְׁבוּ
יֹשְׁבֹתַי	יָשְׁבֹתֵם
	יָשְׁבוּ

Similiter cætera omnia, etiam cum suo passivo,

Pual, perfectorum more.

Hæc coniugatio, à perfectorum verborum norma, prima syllaba tantum differt; nimirum, quod habeat ubique (præterquam in הוֹשִׁיבָה, ubi pro י, prima thematis, in eo quiescente, ostendendo) ו substitutum pro י, ex literarum וי mutuali permutatione.

Coniugatio הפעיל Exemplum:

⌌ Præteritum	עָבַר
הוֹשִׁיבָה	הוֹשִׁיב
הוֹשִׁיבֹת	הוֹשִׁיבֹת
	הוֹשִׁיבֹתַי
	הוֹשִׁיבוּ
הוֹשִׁיבֹתַי	הוֹשִׁיבֹתֵם
	הוֹשִׁיבוּ

Tibet

Hephel

Pauca tamè sunt (præsertim ea, quæ in futuro קָ retinet י expressum

Præsens partici. Plural. Singular.

97. DE VERBIS QUIESCENT. PE IOD.

Al'hyac.

Ubiq; huius classis con-
 gatio vltima, perfecta est: ni-
 si quòd interdum; cùm lite-
 ræ אהיו sint permutabiles;
 pro י substituatür ו, motione
 ipsius י affectū. vt, והתירו את-
 ם הטאתם & confitebūtur pec-
 catum suum, Numeri. 5. sic
 ולא עמר איש אהו בהחודע יוסף
 ואל-אחיו & nō remāsit quis-
 quam secū, dum cognoscen-
 dum se præberet Ioseph fra-
 tribus suis, Gen. 45. In futu-
 ro, בטר אה אליו אחודע, in visio-
 ne ad illum (illu) me manife-
 stabo, Num. 12.

Futurū.

Futurum	עתיר
תתישב	יתשב
תתישבו	תתישב
	אתישב
	יתשבו
תתישבנה	תתישבו
	נתישב

Coniugatio חפעל
 Exemplum:

Præteritum	עבר
התישבה	התישב
התישבת	התישבת
	התישבתו
	התישבו
התישבתן	התישבתם
	התישבנו
Præsens partici.	בינוני
Plural.	Singul.
מתישבים	מתישב
	מתישבת

vel

מתישבת
 Infinitiuus

מתישבת	מתישבת
מתישבת	מתישבת
מתישבת	מתישבת
מתישבת	מתישבת
מתישבת	מתישבת
מתישבת	מתישבת

Imperatiuus
 צווי
 התישב
 התישבו

Quiescencia עין ו, & Ain Iod.

Coniugatio קל.

Verba, quorum secunda
 theinatis, est ו; plurimūm, il-
 lud absconditum habent in
 motione magna ם, vel ם. In

Exemplum:

Præteritum	עבר
בנה	בן
בנת	בנת

K iij

etic Ain van.

forma Præteriti coniugationis.

theiuro

ו ם est radicalis dictio secundū Rabbi David, ex qua fit verbū in Coniugatione Cal. ם, quod est intelligere & sentire.

tia est in... Quomodo autē huic infinitiuo addatur, per paragogen; vide in fine annotationum imperatiui Cal perfectorum. 35

Rarissima denique sunt, quæ habent ה characteristicon coniugationis, in hoc futuro expressum, quiescente. vt, וְיִלְלוּ מְשֻׁלָּיו וְיִלְלוּ, dominatores eius vlulabunt, Esa. 52. & alia, quæ ה suppressum habent; affecto tamen i thematis prima, motione ה characteris cōiugationis syncopati; ad scilicet seruilium literarum multitudinem vitandam. vt, וְנִכְוֶה מִפְּרִתְךָ וְיָרַע, & altum à longè cognosceret, seu cognoscere faciet, Psal. 138. sic וְיִלְלוּ vlulabit, Esa. 15. bis.

Hæc cōiugatio in hoc ordine, habet ה cum ו. vt, הוֹרֵד הוֹרֵד שְׂאוֹל נְאוּנָה descendere coacta est (demersa est) in infernum superbia tua, Esaia 14. sic in futuro. vt, אֶדְאֵל-שְׂאוֹל אֶדְאֵל הוֹרֵד veruntamen in infernum cogēris descēdere (destrudēris,) Esaia cap. eodem.

Infinitiuum non inueni; sed illum, tantum ex coniectura pono.

Coniugatio הַפְעֵל

Special

Exemplum:

Præteritum עָבַר

הוֹשֵׁב הוֹשֵׁב

הוֹשֵׁבֶת הוֹשֵׁבֶת

הוֹשֵׁבְתִי

הוֹשֵׁבוּ

הוֹשֵׁבְתֶיךָ הוֹשֵׁבְתֶיךָ

הוֹשֵׁבְנוּ

Infinitiuus מְקוֹר הוֹשֵׁב

Futurum עָתִיד וּשְׁב

תוֹשֵׁב וּשְׁב

תוֹשְׁבִי תוֹשֵׁב

אוֹשֵׁב

וּשְׁבוּ

תוֹשְׁבֶיךָ תוֹשְׁבוּ

נוֹשֵׁב

Vbique

et
 pro מְתִי מִקָּדָם מְתִי; מְתִי מִקָּדָם מְתִי; מְתִי מִקָּדָם מְתִי;
 pro מְתִי מִקָּדָם מְתִי; מְתִי מִקָּדָם מְתִי; מְתִי מִקָּדָם מְתִי;
 Huius cō-
 iugationis verba, formæ בָּן,
 vel מָת; præterquàm in tertia
 persona vtriusque generis &
 numeri; in Præterito, sub pri-
 ma radicis, - pro = substitu-
 tum habent; ne seua sequens,
 mobile fiat. Idcirco, cū quie-
 scere solet seua semper in
 Præterito sub tertia radicali,
 in aliis quàm tertius personis;
 dicimus nō בָּנָה, sed בָּנֵה, & c.

Futurum עָתִיד
 vel < תָּבוּן
 vel < תָּבוּן
 vel < תָּבוּנִי
 vel < תָּבוּנִי
 vel < תָּבוּן
 vel < תָּבוּן
 vel < יָבוּנוּ
 vel < יָבוּנוּ
 vel < תָּבוּנוּ
 vel < תָּבוּנוּ
 vel < נָבוּן
 vel < נָבוּן

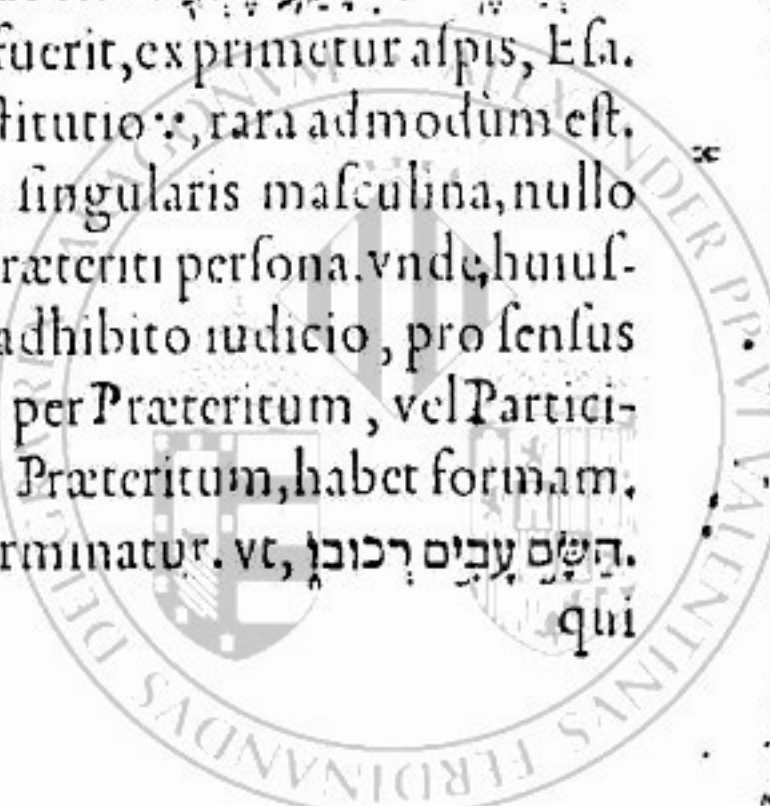
ne seua sequens legatur, ad euphoniā: cognoscitur-
 que thema ex vultu, siue notatione dictionis; quia nō
 est ordo huic similis in huiusmodi personis.

3 In hōem denique qui quiescens habent alia. vt, תָּבוּקָר
 אִשׁוּר manē illuxit, Genes. 44. Adhibetur interdum e-
 tiam ה paragogica litera; & dicitur à לִון remansit.
 וְלָנָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ & remanebit in medio domus eius,
 Zach. 5. vbi præterea: pro =; cū aliō qui dicendū
 esset, וְלָנָה. Simile etiam habetur וְהוֹרֵד תִּכְבֶּקַע אֶפְסָה
 & cui (à quo) compressum fuerit, exprimetur aspis, Esai.
 59. Cuiusmodi sanē substitutio:; rara admodū est.

In בָּיִנוּנִי, tertia persona singularis masculina, nullo
 modo differt ab eadem Præteriti persona. vnde, huius-
 modi voces, ex contextu, adhibito iudicio, pro sensus
 exigentia, sunt vertendæ per Præteritum, vel Partici-
 pium. Hoc triplicem, vt Præteritum, habet formam,
 quandoquidē, aut in = terminatur. vt, הָיָה עִבְרִים רְכוּבוֹן.
 qui

Bene...

duplex huius forma
 in =

7. vt, קם suri exit, קום: quod, si vsus postularet perfectè declinari; dicendum esset, קום.

17 Porro, quia א & ו, sunt ex pmutabilib⁹ quatuor literis: reperitur hoc verbum habere א quiescens pro ו. vt, וקצם וקצף. & surget tumultus in populo tuo, Hoseæ 10. Quod א, interdū etiam mobile efficitur. vt, ורצפה ורצה & sublimis erit, & habitata (Hierusalem) Zachariæ 14. vbi ורצה pro ורצה. Quæ duo, Rabbi David Kimhi in cōmentariis, suo loco annotauit. In ו absconditur ו. vt, 2. In ו absconditur ו. vt, ויארסו-מת הילר ויארסו-מת num mortuus est puer? & dixerunt, mortuus est. 2. Samuel. 12. vbi, מת pro מת, iuxta formam perfecti ופין. Cuius sanè simile, rarò occurrit etiam inter pfecta; videlicet, in quo absorbeatur ת radicis tertia, in daghes (ne eadē litera bis continenter scribatur) in prima persona singulari, & secunda vtriusque generis, & numeri Præteriti. מת, מת, מת

בנתו
בנו
בנתם
בנו*

בנתו

vel

בנו

* Absorbetur per daghes nōnunquam, 3 tertia radice: ne concurrant duæ literæ similes. Hoc etiam fit in multis aliis verbis, etiã perfectis, habentibus 3 pro tertia radicali: quæ, in Miclol, defectina lamed 3 dicuntur à Kimhio.

Præsens partic. בינוני
Plural. Singular.

בנים בן
בנות בנה

Participiū præte. פעל
Plural. Singular.

בונים בון
בונות בונה

Infinitiuus סקור

בון vel בון
בכון vel בכון
לכון vel לכון
מכון vel מכון

Imperatiuus צווי

בוני vel בון
בונת vel בונה
בונת vel בונת

di futura, sunt in accentu distinguente. vt, וַיִּחַי רִאֲשֵׁי הַיָּמִים וַיָּמָת וַיָּלֶךְ-וַיָּמָת viuat Ruben, & non moriatur, Deut. 33. sic וַיָּמָת & mortuus est, pro וַיָּמָת. frequens, Gen. 5. Extra accentum distinguentem verò, redeunt holem & ו, in camets hatuph; potissimum cum ו, conuertente futurum in præteritum: idque, quòd propter ו conuersuum, retrahatur accentus ab vltima in penultimam. vnde, parua pro magna, subrogatur motio. vt, וַיָּרֵץ וַיָּרָץ & cucurrit seruus obuiam ei (Rebecæ,) Gen. 24. pro וַיָּרֵץ. sic, pro וַיָּקָם, dicitur וַיָּקָם & surrexit Cain, Gen. 4. pro וַיָּקָם, dicitur propter ו, וַיָּקָם מוֹאָב & anxius fuit Moab, Num. 22. vbi camets vltimum, est hatuph.

Sine ו conuersiuo quoque; quando hoc futurum proximè sequitur monosyllaba dictio. vt, pro וַיָּשׁוּב, dicitur, sequente dictione monosyllaba, וַיָּשׁוּב-נָא עֲבָדְךָ, reuertatur queso seruus tuus. 2. Sam. 19. & alia p̄ multa.

Postremò, reperiuntur hæc verba cum ו conuersiuo (vt modò dixi) propter retractum accentum ab vltima in penultimã, habere etiam pro ו, motionem paruaam. vt, וַיִּסֶר הַמֶּלֶךְ אֶת-טַבַּעְתּוֹ, & detraxit rex, seu tulit, anulum suum, Hester 3. & וַיִּשֶׁר אֲבִימֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל & dominium exercuit Abimelech in Israel tribus annis, Iudic. 9. & alia nonnulla.

Accidit secūdx & tertix personę futuri fœmininæ, vt = literæ ת, migret in seua; nisi in mox sequenti syllaba ponatur accensus. vt, לְהַמִּית נַפְשׁוֹת אֲשֶׁר לֹא-תָמוּתָנָה, ad interficiendũ animas, quæ non morientur (moriuntur,) Ezech. 13. Siquidem cum = sub ת, accētus in mox sequenti syllaba, sic תָּבוּנָה, collocari debet per gr̄amicam

qui ponens est (ponit) nubes currum suum, Psal. 104.
 Aut in . . . vt, **אֶתְּחַלְּכֵהוּ וְלֹא תִחְיֶה** impera do-
 mui tuæ, id est, dispone de domo (vel de domesticis
 tuis) quia mortuus tu, & non viues, Esa. 38. cuiusmo-
 di certè, sunt magis adiectiua nomina, quàm partici-
 pia; vt in Benoni **קָל** perfectorum diximus.

34

Aut alia postremò in holem; itidem magis adiecti-
 ua nomina. vt, **וְהִנֵּה יוֹב כֹּיֵב וְרָאוּ וְרָאוּ כִי-טוֹב יְהוָה**, gustate & videte,
 quoniam bonus Dominus, Psal. 34.

Æminina vox singul. huius Benoni, a tertia præ-
 teriti fœminina, solo accentu differt. Nam **בָּנָה** partici-
 pium, accentū habet in vltima; vt hîc videre licet: Præ-
 teritum verò, in penultima. vt, **בָּנָה** intellexit mulier.

Participiū præteritum; quòd ferè omnia hu-
 ius coniugationis verba sint neutra, in hoc ordine ra-
 rissimum est. hoc vnum tamen inuenire licuit. vt,
וּפְקַדְתִּי עַל-כָּל-כּוֹל בְּעַרְלָה, & visitabo super omnē cir-
 cuncisum in præputio, Ierem. 9.

Tabul

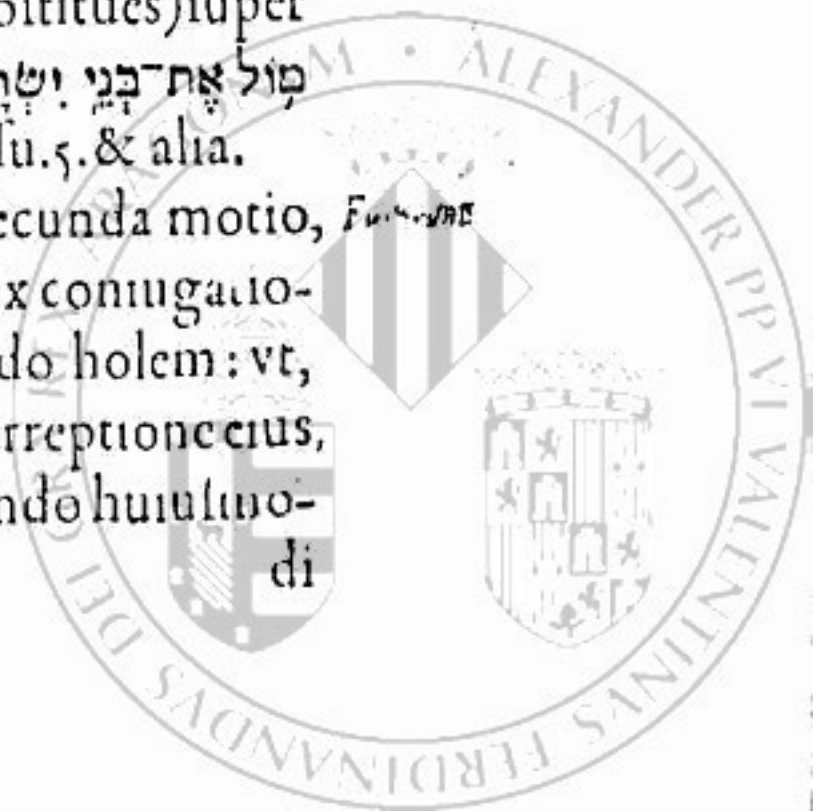
Infinitiuus habet, vt **פָּעוּל**. vt, **לֹא-אֹכֵל קוֹם** non po-
 tero surgere, Thren. 1. sic Imperatiuus. vt, **קוּם לְךָ אֶל-**
נִינְוָה surge, vade ad Niniuem, Ionæ 1. Nonnunquam
 etiam, horum vterque, cum holem inuenitur. vt, **שׂוּם**
 ponendo pones (certè cōstitues) super
 te regem, Deut. 17. Imperatiuus. vt, **כּוֹל אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**
 circuncide filios Israel secundò, Iosu. 5. & alia.

Infinitiuus.

Imperatiuus.

In futuro, literæ **אֵיתוּ** habent = & secunda motio,
 in qua est sedes accentus, est = . c. latis ex coniugatio-
 nis paradigmate liquet: Aut aliquando holem: vt,
וְאֵל-תִּקְוֶיךָ בְּתוֹכָהּ, & non fastidies in correptione eius,
 (Domini,) Prouer. 3. & præsertim, quando huiusmo-
 di

Futurum

vt in hac serie coniugationis perspicuum est: cū aliōqui productionem per methegh sub ג, si ׀ remaneret; fieri oporteret. Signatur etiam nōnunquān ג, motione .. vt,

הם כל-בשר מפני יהוה כי געור
 קדשן כסעון קדשן
 conticesce omnis caro à conspectu Domini; quoniam de domicilio sanctitatis suæ excitatus est, Zachariæ 2. vbi געור cum .. sub ג. Quod suo loco à Kimhio in commentariis & Miclol

annotatur: Nam eadē est vis (ait ille in Miclol) motioni-

Futurum .

bus ׀ & .., continendi in se easdē literas אהוי. Huius futurū, & aliorū habentium primā thematis gutturalē, vel ר; habet .. sub literis איתן. Ex daghes enim; quod supplere deberet ג passiuam literam; si illius esset capax, radicis prima: & hirc, quod aliōqui literis איתו subscribendum esset; sit .. vt, ועור סורפתי-ארץ, & gens magna excitabitur à lateribus terræ, Ierem. 6. & כחפשמ כה בכפה תרוץ: cū apprehenderint illi te; manu tua cōfringēris, Ezech. 29. sic de aliis personis; ה Infinitiuī, & Imperatiuī.

Præteritū.

In Præterito, adueniente altero holem; primum, in plurimum commutatur: ne duo puncta similia, mutuò se consequantur, & fiat hiatus.

¶ Coniugatio פעל.

Infinitiuus	מקור
	הבון
	בהבון
	כהבון
	להבון
	מהבון
Imperatiuus	צווי
	הבוני
	הבוננה
Futurum	עתיר
	יבון
	תבון
	אבון
	יבונו
	תבונו
	תבוננה
	נבון

ticam rationem & proportionem. Alioqui enim, nisi in seua mutaretur =, vel statim in proxima syllaba locaretur accentus: = sub ת, methegh, seu retinaculo, accentu tarditatis fulciendum esset; vt produceretur aliquatulum eius prolatio; ne nimis abrupta esset pronuntiatio: sic, תְּמוֹתָהֶן, quod in eiusmodi vocibus non vsu fit.

Regula.

Obiter tamen annotare non piguit regulam, qua dicitur: Si longè fuerit à motione magna accentus grammaticus: fulciēda tunc est illa motio magna, lineam perpēdiculari methegh, seu retinaculo, expressio vel subintelligendo; ne abrumpatur, sed producat paululum eius sonus. vt, וּבְרַכְתָּ אֶת־יְהוָה & benedices Domino, Deut. 8. vbi, in בְּרַכְתָּ, primus accentus, methegh est, qui rhetoricus dicitur: vltimus verò, grammaticus, attollens syllabam.

Coniugatio נִפְעַל Niphal.

Exemplum:

Præteritum עָבַר עָבָר

נָבַר נָבָר

נָבְרוּ נָבְרוּ

נָבְרוּ

נָבְרוּ

נָבְרוּ

נָבְרוּ

Præsens partic. בִּינְוִי בִּינְוִי

I. plural. Singular.

נָבְרוּ נָבְרוּ

נָבְרוּ נָבְרוּ

נָבְרוּ נָבְרוּ

Ubi nota est in Complut. editione...

* Reperitur talis huius participij terminatio (vt in Micah docet) 2. Samuel. 18.

literis & noni. holem

85 DE VERBIS QUIESCENT. AIN VAV.

passiui פעל, tātūm vna & eadē sit vox. vt, כוֹנֵנֶת אֶרֶץ וְתַעֲמֹד, firmasti terram, & constitit, Psal. 119. vbi, כוֹנֵנֶת, est significationis actiuae, coniugationis Piel. sic, סִיהָרָה סַעֲעָרִי, à Domino gressus viri directi sunt (diriguntur,) Psal. 37. vbi, כוֹנֵנִי (pro כוֹנֵנו, propter accentum distinguentem) est coniugationis passiuae פעל. Alia huiusmodi, in Miclol licet videre.

אֲבוֹנִי
יְבוֹנֵנו
תְּבוֹנֵנָה
נְבוֹנִי

Benoni et Paul.

Benoni a Paul differt; quod in vltima syllaba בִּינוֹנִי sit ם, in פֶּעַל verò ך. & rarò inuenitur.

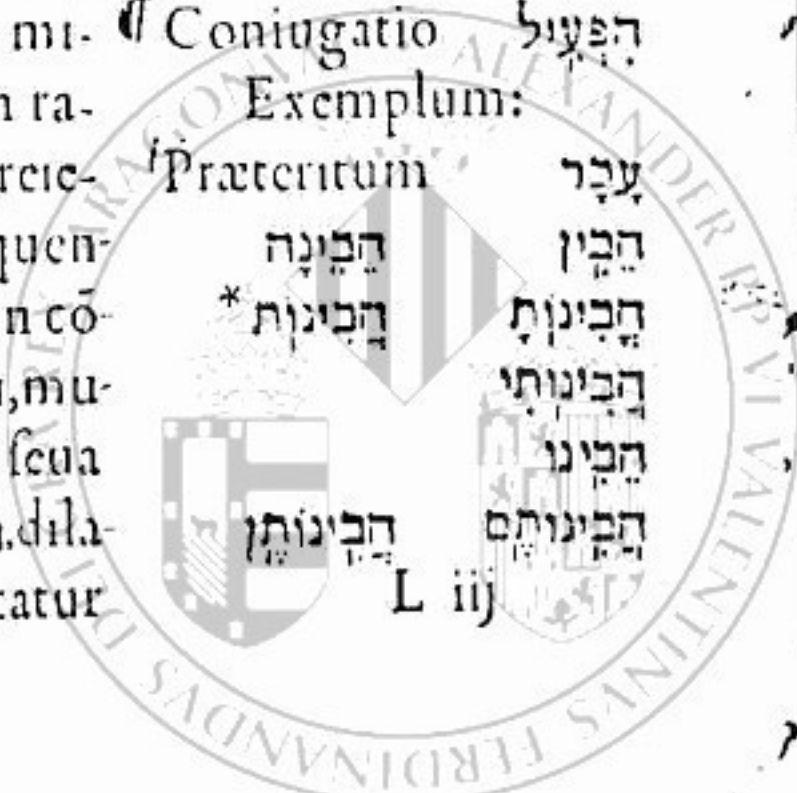
Quaedam etiam verba huius classis, in hac coniugatione, perfecta reperiuntur; tamen, ex literarum permutacione, pro ו substituto. vt, קִיַּמְתָּ אֶרְוִי, confirmauit, pro קִיַּמְתָּ. Quod in forma quadrata sic, יְקַמְּם, in futuro tantum, in vsu reperitur. Et קִיַּמְתָּ iuxta formam

*In huiusmodi vocibus huiusmodi scilicet quando prima radicalis est gutturalis; ipsi subscribitur tātūm —, vt, הַעֲוִירֹתִי. q. u. m. b. r. in miclol. et non venit cum seua similit. aut cōposito, sc. quæcūq; aliqua ex gutturalibus.

פֶּקְרוּ, pro קִיַּמְתָּ. sic Infinitiuus לְקַיֵּם. Quæ quidem voces omnes, historiae Hester cap. 9. habentur: itidem & Psal. 119, Imperatiuus. vt, קִיַּמְתָּ קִיַּמְתָּ רַחֵמֵי כִּי־רַחֵמֵי, recrea me secundum verbum tuum. Accidit etiam hoc coniugationi Hithpael; sed rarò. vt, וַיִּצְטַיְרוּ, & alterauerunt se; seu & fixerunt se (esse legatos,) Iosua. 9.

In hac coniugatione, ministerialis litera ה, eadem ratione (videlicet propter reiectum accentū à mox sequenti syllaba) qua ך, vel ם, in coniugatione נפעל superiori, mutatur in seua: quod tamē seua hic sub litera gutturali ה, dilatatur

הַפֶּעַל
Exemplum:
Præteritum
הָבִינָה
הָבִינוּ
הָבִינוּתִי
הָבִינוּתֵם
הָבִינוּתֵי
הָבִינוּתֵיכֶם
L iiij

In isto ordine, hæc coniu-
gatio affectam habet primã,
puncto holem, in quo quie-
scit 1, radiceis secunda. Siqui-
dem, cum daghes, coniu-
gationis index, inscribi nõ pos-
sit literæ 1 quiescenti: conge-
minatur, daghes præ indice
coniugationis, tertia thema-
tis; & dicimus, בּוֹנֵן, non au-
tem בּוֹן. Unde, nonnulli ex He-
bræorum grammaticis, hanc
(quòd habeat quatuor lite-
ras expressas) בּוֹנֵן מְרַבֵּעַ, con-
iugationem quadratam ap-
pellarunt: Cum tamen reue-
ra פִּעֵל sit appellanda; vt satis
arguūt, מ participiorū, literæ
מ בְּכֵל & אֵיתָן. Quæ omnes, cū
sint notatæ ex proportione
פִּעֵל; efferuntur per seua. De-
nique, coniugatio הִתְפַּעֵל hoc
satis commōstrat; in qua ite-
dem, loco daghes, congemi-
natur radiceis tertia.

Porro hæc verba; conside-
rato sensu; in ore verborum
communium Latinorū, acti-
uè, vel passiuè vertenda sunt.
Nimirum, quòd פִּעֵל, & eius
passiui

Exemplum:

Tibel

Præteritum עָבַר
בּוֹנֵן בּוֹנָה
בּוֹנְנָה בּוֹנְנָת
בּוֹנְנָתִי בּוֹנְנָתֵי
בּוֹנְנָו בּוֹנְנָוּ
בּוֹנְנָתָם בּוֹנְנָתָם
בּוֹנְנָנוּ בּוֹנְנָנוּ

Præsens partic. בּוֹנֵנִי
Plural. Singular.

מְבּוֹנְנִים מְבּוֹנֵן
מְבּוֹנְנָתִי מְבּוֹנְנָתֵי

vel

מְבּוֹנְנָתִי מְבּוֹנְנָתֵי

Particip. præter. פִּעוּל
Plural. Singular.

מְבּוֹנְנִים מְבּוֹנֵן
מְבּוֹנְנָתִי מְבּוֹנְנָתֵי

Infinitiuus מְקוֹר
בּוֹנֵן
בּוֹנֵן
בּוֹנֵן
בּוֹנֵן
לְבּוֹנֵן
מְבּוֹנֵן

Imperatiuus צוּוּ

בּוֹנֵן בּוֹנֵן
בּוֹנְנָה בּוֹנְנָה

Futurum עָתִיד

תְּבּוֹנֵן תְּבּוֹנֵן
תְּבּוֹנְנִי תְּבּוֹנְנִי

Futurum

In hoc futuro, literæ אית; cum potius per .. efferri deberent, ut ב participij præsentis, iuxta regulam, cuius meminimus in פּעַל verborum perfectorum; per .. efferuntur. Quod ita factum est; ne cum quiescentibus אית hæc verba confundantur, habent enim illa .. in קל sub אית, & in syllaba secunda. Et cum sit tanta cognatio inter .., quod illic est in secunda syllaba; & hirc magnum, quod hinc est in secunda syllaba; ut alterum, alterius vicem frequenter subeat, ut supra, in הַפְעַל perfectorum diximus) hinc literæ אית non .., sed .. sortiuntur.

Cum ו conuertente futurum in præteritum; hirc, & ו huius futuri, in .. commutantur. ut, וַיָּבֵן דָּוִד בְּנֵי שֵׁת, & intellexit David, quod mortuus esset puer. 2. Samuel. 12. pro וַיָּבֵן. Quando autem prima thematis est gutturalis: non .., sed - subrogatur. ut, וַיַּעַר מְלָאֲכָד, & contestatus est angelus Domini Iehosua, Zach. 3. pro וַיַּעִיר. Cuiusmodi certè motionis parua: .. vel - pro hirc magno substitutio, fit propter retractum accetum ab ultima in penultimam propter ו conuersiuum. Simile quoque fit, quando sequitur monosyllaba dictio. ut, לִיטִיגֵת לִי litiget sibi (pro se,) Iudic. 6. bis. & aliàs. Solet quoque, quando tertia radic. est y, aut ו; duarum syllabarum in vnâ fieri contractio, præposito vau conuertete futurum in præteritum. Id est: hirc magnum, quo notari oportebat primam radicis; tollitur de medio; & וּנְיָה, quod esse debebat sub gutturali tertia radicali, migrat sub primam: diciturque וַיָּנַח & requieuit, Exod. 20, pro וַיָּנַח. sic de similibus. Eadem tibi erit ratio huius patha usurpati, etiã in Benoni;

tatur per -, vel :; & fit -: , vel
 :. vt, הקימותי את בריתי איתם .
 statui foedus meum cum eis,
 Exod. 6. הקימותי ועורתי עמך .
 cui-gilavi, & adhuc ego (sum) te-
 cum, Psal. 139. Interdum, que
 habent tertiam radice, gut-
 turalem, vel ר; non affecta ha-
 bent secundam radicalem hi-
 ric magno, vt par erat; sed - .
 vt, הרע malefecit, Exod. 5.
 את בריתי הפר foedus meum
 irritum fecit, Gen. 17. & pau-
 ca alia. pro הרוע, & הפיר.

Ut discrimen sit a prateri-
 to; Infinitiuus. & Imperati-
 uus habent ה coniugationis
 index, affectum ט, quod qui-
 dem in quibusdam inter-
 dum perditur. vt, לרין עמך, ad
 iudicandum populum suum,
 Psal. 50. pro להרין. & Eccle-
 siast. 6. sic, שיתו לבבכם על-
 פניכם ponite cor vestrum
 super vias vestras (confidera-
 te opera vestra,) Aggaei. 1. pro השיתו.
 & alia. Praterito
 itidem hoc nonnunquam contrahit. vt,
 מרוע אליו ריבות, vt, contendisti
 aduersus eum contendisti, Iob. 33. Vbi
 perditו ה coniugationis, in praterito
 dicitur ריבות, pro הרובות, &
 הקימותי attentè consideravi, Dan. 9.
 pro הקימותי.

חביונו
 Præfens partic. ביניני
 Plural. Singul.

מבין *
 מבונה

Particip. præter. פעול
 Plural. Singul.

מובנים
 מובנה

Infinitiuus מקור

הכו

בהבין

בהבין

להבין

סהבין

Imperatiuus צווי

הכו

הבני

הבני

הבנה

הבני

Futurum עתיד

עתידי

תבין

תבין

תבני

תבין

אבין

יבין

תבנה

יבין

נבין

נבין

נבין

נבין

נבין

נבין

נבין

* Habet hoc
 Benoni, ple-
 runque (ait in
 Micloly sub pri-
 ma rad. quan-
 do tertia est
 מפר, ר. ז. ר.
 dissip. as. Iob. 5.

Imperatiuus
 Infinitiuus.

71

Acro.

אִבְּן
יִבְנוּ
תִּבְנֶנָּה
תִּבְנוּ

Hithpa'el .

Coniugatio הִתְפַּעֵל.

¶ Ut diximus in Piel ; in hac
 44 coniuigatione congeminatur
 thematis tertia, propter da-
 ghes, conuocationis caracte-
 risticon ; quod literæ secun-
 dae ו quiescenti, inscribi non
 potest. Legitur tamē וַתַּחֲלֵל וַתִּפְלֶךָ
 & consternata est ani-
 mo regina, Hester 4. vbi, nul-
 lum ו, virtute, aut actu positū
 est, ait D. Kimhius in Miclol.
 eius enim Cal, est וָל doloit.
 pauca porrò ei similia sunt.
 Quaedā denique rarissimè
 34 occurrunt, in quibus ו mobile
 pro ו (vt suprā in Piel) substi-
 tuitur. vt, וְצִטְרוֹנוֹ viaticum ha-
 bimus ; vel, pro viatico acce-
 pimus , Iosua 9. In quo, cò
 quòd צ sit prima thematis (vt
 2. suprā in Hithpa'el perfecto-
 rum diximus) ט pro ת syllabę
 תה, formatiuę huius coniuiga-
 tionis, immiscetur primæ &
 secundæ radicalibus.

Exemplum:

Præteritum	עָבַר
הִתְבּוֹנְנָה	הִתְבּוֹנֵן
הִתְבּוֹנְנֶנָּה	הִתְבּוֹנְנֶנָּת
	הִתְבּוֹנְנֶנָּתִי
	הִתְבּוֹנְנוּ
הִתְבּוֹנְנֶנְתֶּן	הִתְבּוֹנְנֶנְתֶּם
	הִתְבּוֹנְנוּ
Præsens partic.	בִּינּוֹנִי
Plural.	Singul.
מִתְבּוֹנְנִים	מִתְבּוֹנֵן
	מִתְבּוֹנְנָת
	vel
מִתְבּוֹנְנֹת	מִתְבּוֹנְנָה
Infinitiuus	סָקוֹר
	הִתְבּוֹנֵן
	בְּהִתְבּוֹנֵן
	בְּהִתְבּוֹנֵן
	לְהִתְבּוֹנֵן
	מִהִתְבּוֹנֵן
Imperatiuus	צוּוּ
הִתְבּוֹנְנִי	הִתְבּוֹנֵן
הִתְבּוֹנְנֶנָּה	הִתְבּוֹנְנוּ
Futurum	עֲתִיד
תִּתְבּוֹנֵן	תִּתְבּוֹנֵן
M	תִּתְבּוֹנֵן

noni, infinitiuo, & imperatiuo: tamen in illis non retrahatur accentus. vt, **מַרְע** malefaciens, Prouerb. 17. pro **מַרְעֵי הַשָּׁע** claudere, Psalm. 39. pro **הַשָּׁעֵי**. Futuro quoque hoc accidit, etiam non præposito **ו** conuertente fut. in præterit. vt, **אַרְע** malefaciã. 1. Samuel. 26. pro **אַרְעֵי**. Tertia etiam non existente gutturali. vt, **תִּלְן** morabitur (moratur,) Iob. 17. pro **תִּלְיִן**. Pro Infinitiuo, non dedit exemplũ in Miclol: sed est ille, sine literis **בכלם**, proportionis Imperatiui.

Accentu grammatico remanente in sede sua, nempe in syllaba secũda; aut alioqui **ה** producto per methegh, seu retinaculum; formari potest hoc præteritum, vt .. perpetuum sit sub **ה**; vt ex hoc exemplo satis liquet.

In hac coniugatione, **ה** habet **ו**, & thematis prima, **ו**; omnino, vt in quiescẽtibz period. Quare, in huiusmodi verbis occurrentibus, consulendum est Lexicon, in ordine eorum, quorum prima est **ו**, vel secunda **ו**. & sic, inuenta vocis significatione; sensui illa applicanda est.

תּוֹבָו	וּבָו
תּוֹבְוּ	תּוֹבּוּ

הַעֲבַר הַפְעִיל הַמֵּן אַחַר
Præteriti hiphil forma altera.

Altera forma Præter in Hiphil quiescentiũ

הַבִּינָה	הַבִּין
הַבִּנְתָּ	הַבִּנְתָּ
	הַבִּנְתִּי
	הַבִּינוּ
הַבִּנְתֶּן	הַבִּנְתֶּם
	הַבִּנְנוּ

Coniugatio **הַפְעֵל**
Exemplum:

הַפְעֵל

Præteritum **עָבַר**
הוֹבִינָה הוֹבִין
הוֹבִנְתָּ הוֹבִנְתָּ

הוֹבִנְתִּי
הוֹבִינוּ
הוֹבִנְתֶּם
הוֹבִנְתֶּן

Infinitiuus **סָקַר**

Futurum **הוֹבִין עֲתִידִי אֹבִין**

DE VERB. QUIESCENT. LAMED ALEPH.

num infinitiuis, saepenumero perfectorum normam in pūctis sequantur; remanente tamen & ocioso: exprimendam tantū curauimus vbiq̄ue formam imperfectā; quippè quæ in n definit: cū in perfectis iam nihil sit negotij: quandoquidem. vt פקוד, vel פקוד; dicere etiam possumus קרוא, vel קרוא, vocare.

	מפעאת
Imperatiuus	צווי
	מפאי
	מפא
	מפאנה
Futurum	עתיד
	תפא
	תפאי
	תפא
	תפאנה
	תפאי
	תפא
	תפאנה
	תפאי
	תפא

Imperatiuus

Secunda persona fœminina pluralis imperatiui verbi קרוא vocauit, certè à cōsuetudine horum verborum valdè recedit. vt, קראו לו ויאכל לחם, vt comedat panem, Exod. 2. vbi א; cūm potiùs quiescere deberet, mobile est. Deinde, præter morem, perit ה syllabæ נה; cūm dicendum esset קראנה.

Prætereà accidit etiam quandoque huic personæ, vt in ea quiescat א, sed perditו ה syllabæ נה. vt, קראו לי, קרא vocate me amaram, Ruth. 1.

Niphath

Coniugatio נפעל.

Exemplum:

Præteritum	עבר
	נפא
	נפאת
	נפאתי
	נפאו
	נפאתם
	נפאנו
Præsens partic.	פועני
M ij	

Præsens Participiū.

Huius participij plurale masculinum nōnunquam etiam

תְּחַבֹּנְנִי	תְּחַבֹּנְנִי
	אֶתְחַבֵּן
	יִתְחַבֵּן
תְּחַבֹּנְנָה	תְּחַבֹּנְנִי
	נִתְחַבֵּן

¶ Quiescentia לְטֹר אֶלֶף.

¶ Coniugatio קָל.

Cal.

In hac verborum forma, & radice tertiam, motione vocali priuata, desinens esse consonans, semper quiescit vel in ׀, vel in ם, vel ן, vel ׃, in omnibus modis & temporibus coniugationum omnium; exceptis vocibus, in quibus post & sequitur ה, vel ו, vel י, vel ם. tunc enim, mobile semper efficitur &, vt hic in singulis coniugationibus videre licet.

Obiter tamen notandum, hæc verba; more illorū, quorum tertia est ה; interdum amittere &. vt, מָלֵךְ הַמֶּלֶךְ חָסַם repleuerunt mediū tui (interiora tua) iniquitate, Ezech. 28. vbi מָלֵךְ, pro מְלִיכָה. sic צָמַתְּ sitisti fœmin. generis, pro צָמַתְּ, Ruth 2.

¶ Quauis hæc verba in omnibus omnium coniugationum

Exemplum:

Præteritum יִיחִיד

עָבַר	עָבַר
מָצָא	מָצָא
מָצָאתִי	מָצָאתִי
מָצָאתֶם	מָצָאתֶם
מָצָאוּ	מָצָאוּ
מָצָאתִי	מָצָאתֶם
מָצָאתֶם	מָצָאוּ

Præsens partici. בְּיוֹנְנִי

Plural.	Singul.
מוֹצְאִים	מוֹצֵא
	מוֹצְאָת

vel

Particip. præter. מוֹצְאוֹת

מוֹצְאוֹת	מוֹצְאוֹת
מוֹצְאוֹת	מוֹצְאוֹת

In finitiuus

מָצָא	מָצָא
מָצָאתִי	מָצָאתִי
מָצָאתֶם	מָצָאתֶם
מָצָאוּ	מָצָאוּ
מָצָאתִי	מָצָאתֶם
מָצָאתֶם	מָצָאוּ

23 DE VERB. QUIESCENT. LAMED ALEPH.

	יִמְצֵא	תִּמְצֵא	יִמְצֵא
תִּמְצֵאנָה	תִּמְצְאוּ	תִּמְצְאוּ	תִּמְצְאוּ
	נִמְצֵא		אִמְצֵא

Coniugatio פִּעֵל.

	מִצָּאָה	מִצָּאָה	Exemplum:
Infinitivus	מִקְוֹר	מִקְוֹר	Præteritum עָבַר
	מִצְאָת	מִצְאָת	מִצָּאָה
Futurum	עֲתִיד	עֲתִיד	מִצְאָת
	יִמְצֵא	יִמְצֵא	מִצְאָתוֹ
יִמְצֵא	תִּמְצְאוּ	תִּמְצְאוּ	מִצְאוֹ
תִּמְצְאוּ	אִמְצֵא	אִמְצֵא	מִצְאָתְהֶם
	יִמְצְאוּ	יִמְצְאוּ	מִצְאוֹנוֹ
תִּמְצְאוּנָה	תִּמְצְאוּ	תִּמְצְאוּ	Præsens partic. בִּינוּנִי
	נִמְצֵא	נִמְצֵא	Plural. Singular.
			מִצְאוֹ
			מִצְאוֹיִם

Coniugatio הַפְּעִיל.

	מִמְצֵא	מִמְצֵא	Exemplum:
	מִמְצְאוֹת	מִמְצְאוֹת	Præteritum עָבַר
Infinitivus	מִקְוֹר	מִקְוֹר	הִמְצִיאָה
	הִמְצְאוֹת	הִמְצְאוֹת	הִמְצְאוֹת
	בְּהִמְצְאוֹת	בְּהִמְצְאוֹת	הִמְצְאוֹתִי
	כְּהִמְצְאוֹת	כְּהִמְצְאוֹת	הִמְצְאוֹ
	לְהִמְצְאוֹת	לְהִמְצְאוֹת	הִמְצְאוֹתֶם
	מִהִמְצְאוֹת	מִהִמְצְאוֹת	הִמְצְאוֹנוֹ
Imperativus	צֹוֹ	צֹוֹ	Præsens partic. בִּינוּנִי
	הִמְצִיא	הִמְצִיא	Plural. Singular.
	הִמְצִיאוּ	הִמְצִיאוּ	מִמְצְאוֹ
Futurum	עֲתִיד	עֲתִיד	מִמְצְאוֹיִם
	יִמְצִיא	יִמְצִיא	מִמְצְאוֹת
	תִּמְצִיאוּ	תִּמְצִיאוּ	Particip. præter. פְּעוּל
	אִמְצִיא	אִמְצִיא	Plural. Singular.

DE VERB. QUIESCENT. LAMED ALEPH. 91

tiam reperitur cum seua sub secunda pro ך. vt, כָּנוּס אֶרְוֹת כּוּל הַיְהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוּשַׁן grega omnes Ichudæos, qui inuenti (erunt) in Susan, Hester. 4. & alia ex aliis radicib⁹.

Imperatiuus & futurum formam imitantur perfectorum in punctis, & aliquando ocioso remanente, vt videre hic licet.

	יִמְצְאוּ
תִּמְצְאוּנָה	תִּמְצְאוּ
	נִמְצְאוּ

Plural.	Singul.
נִמְצָאוּם	נִמְצָא
נִמְצָאוֹת	נִמְצָאָה
Infinitiuus	מִקְוֹר
	הַמְצָאֵת
	בְּהַמְצָאֵת
	כְּהַמְצָאֵת
	לְהַמְצָאֵת
	מִהַמְצָאֵת
Imperatiuus	צֹוִי
	הַמְצָאֵי
	הַמְצָאֵנָה
Futurum	עֲתִיד
	יִמְצָא
	תִּמְצָאוּ
	אִמְצָא

Coniugatio פִּעֵל

Plural.	Singul.
מִמְצָאִים	מִמְצָא
מִמְצָאוֹת	מִמְצָאָה
Infinitiuus	מִקְוֹר
<i>Hic infinitiuus magis in usu est iuxta formam perfecti in punctis.</i>	מִצָּאֵת
	בְּמִצָּאֵת
	כְּמִצָּאֵת
	לְמִצָּאֵת
	מִמְצָאֵת
Imperatiuus	צֹוִי
	מִצָּא
	מִצָּאֵנָה
Futurum	עֲתִיד
	יִמְצָא

Exemplum:

Præteritum	עָבַר
	סָצָא
	סָצָאֵת
	סָצָאֵתִי
	סָצָאֵתִי
	סָצָאֵתֶנּוּ
	סָצָאֵתֶנּוּ
Præsens partic.	בּוֹנֵוִי
Plural.	Singul.
מִמְצָאִים	מִמְצָא
מִמְצָאוֹת	מִמְצָאָה
Participiu præter.	פִּעֵל

Quiescencia לָטַר הָא
Coniugatio קַל.

Præteritū. Præteriti tertia persona masculina, propter ה in hac classe duplex habet = Eius quidem quadruplex est forma.

Huius quadruplex forma.

- 1 nimirum, quod ה in fine, quiescat. vt, הָיָה fuit. aut abscondatur. vt, הָיוּ fuerunt. aut in ת raphatum, ieu aspiratū, propter alterum ה notā fœmin. generis (ad pronūciationis venustatem; ne subinde duo ponantur ה, & fiat cacophonia) cōmutatur. vt, הָיְתָה fuit mulier; non autem הָיָה. quod si, adueniente ה fœminino, ablata fuisset tertia radice: nulla certè dissimilitudo fuisset inter masculinam tertiam personam singularem, & fœmininam eādē.
- 2 aut postremò, in reliquis personis huius tēporis, ex אָהָוּ mutua permutatione, in ו conuertitur. vt, הָיְתָה. quod quidem קַל חָוִי quietere solet in hirc: in niphāl, pual, & hophāl, post in piel verò, hiphil, & hithpael; in vtrauis motione, eitra

Exemplum:

Præteritum	עָבַר	גָּלָה
	גָּלְתָה	גָּלְתָה
	גָּלִיתָ	גָּלִיתָ
	גָּלִיתִי	גָּלִיתִי
	גָּלוּ	גָּלוּ
	גָּלִיתוּ	גָּלִיתוּ
	גָּלִיתֶם	גָּלִיתֶם
	גָּלוּם	גָּלוּם
Præsens partic.	בִּינְוִנוּ	בִּינְוִנָה
Plural.	בִּינְוִנִים	בִּינְוִנִים
Singul.	בִּינְוִנָה	בִּינְוִנָה
Particip. præter.	פָּעַל	פָּעַל
Plural.	פָּעִלִים	פָּעִלִים
Singul.	פָּעִלָה	פָּעִלָה
Infinitiuus	מָקוֹר	מָקוֹר
	מָקוֹרָה	מָקוֹרָה
	מָקוֹרִים	מָקוֹרִים
	מָקוֹרִים	מָקוֹרִים
Imperatiuus	צִוּוּ	צִוּוּ
	צִוּוּהֶם	צִוּוּהֶם
	צִוּוּהֶן	צִוּוּהֶן
Futurum	עָתִיד	עָתִיד
	יִגְלֶה	יִגְלֶה
	תִּגְלֶה	תִּגְלֶה
	תִּגְלֶה	תִּגְלֶה

Reuicid

DE VERB. QUIESCENT. LAMED ALEPH 94

אֲמַצְיָא

יִמַצְיָאוּ

תִּמַצְיָאנָה

תִּמַצְיָאוּ

נִמַצְיָא

Coniugatio הפעל
Exemplum:

	הִמַצְיָאֵת	Præteritum	עָבַר
Futurum	עָתִיד	הִמַצְיָאֵה	הִמַצְיָא
	יִמַצְיָא	יִמַצְיָאֵת	הִמַצְיָאֵת
	תִּמַצְיָאֵי		הִמַצְיָאֵתִי
	אֲמַצְיָא		הִמַצְיָאוּ
	יִמַצְיָאוּ	הִמַצְיָאֵתֶן	הִמַצְיָאֵתֶם
תִּמַצְיָאנָה	תִּמַצְיָאוּ		הִמַצְיָאֵנוּ
	נִמַצְיָא	Infinitivus	מִקּוֹר

Coniugatio התפעל
Exemplum:

	כִּהֲתַמַצְיָאֵת	Præteritum	עָבַר
	לְהִתַמַצְיָאֵת	הִתַמַצְיָאֵה	הִתַמַצְיָא
	מִהֲתַמַצְיָאֵת	הִתַמַצְיָאֵת	הִתַמַצְיָאֵת
Imperativus	צֹוּ	הִתַמַצְיָאֵתִי	הִתַמַצְיָאוּ
	הִתַמַצְיָאֵי	הִתַמַצְיָאֵתֶן	הִתַמַצְיָאֵתֶם
הִתַמַצְיָאנָה	הִתַמַצְיָאוּ	יִמַצְיָאוּ	יִמַצְיָאוּ
Futurum	עָתִיד	Præsens part. Plural.	מְיַמַצְיָאִים
	יִתַמַצְיָא	Singul.	מְיַמַצְיָא
	תִּתַמַצְיָא	מְיַמַצְיָאֵה	מְיַמַצְיָאֵה
	אֲתַמַצְיָא	מְיַמַצְיָאוֹת	מְיַמַצְיָאוֹת
	יִתַמַצְיָאוּ	Infinitivus	מִקּוֹר
תִּתַמַצְיָאנָה	תִּתַמַצְיָאוּ	הִתַמַצְיָאֵת	הִתַמַצְיָאֵת
	נִתַמַצְיָא	כִּהֲתַמַצְיָאֵת	כִּהֲתַמַצְיָאֵת

rum syllabarum in vnam fit contractio: quandoquidem, tollitur de medio ה; & proximè antecedens litera (vt moris est apud Hebræos) assumit sibi illius motionè, propria reiecta: vt, pro הוּלֵימֵי dicimus הוּלֵי; pro הוּלֵימֵי dicimus הוּלֵי; pro הוּלֵימֵי dicitur הוּלֵי. Eadem porrò ratio est de tertia plurali Præteriti, vbi הוּלֵי & non הוּלֵי. Idem, certarum personarum Imperatiui & Futuri, eadem est ratio. Simile obserua, etiam in cæteris sequentibus coniugationibus.

*Participii
præteriti*

In Paul, pro ה, vbiq; substituitur ו; in singulari quidem masculino, coalescens post ו, tanquam vocalis in diphthongo (de quo supra.) In aliis verò vocibus omnibus, mobile est.

*Infinitiuus
huius triplex
forma.*

Infinitiuus triplex est forma. sine literis הוּלֵי enim (si modò, per Paronomasiam, verbum idem, verbo plus significanter iungatur) desinet in holem, ה, ociosè remanente, & ו sub prima, more perfecti in punctis. vt, הוּלֵי יִשְׂרָאֵל & Israel migrando migrabit; id est, certissimè, captiuus migrabit, Amos 7. & sine expressione ה, aliquando. vt, הוּלֵי כִּי כִּי, quòd rebellando rebellauerim; id est, certè quòd rebellis fuerim, Thren. 1. etiam sine paronomasia. vt, הוּלֵי bibere, Aggai. 1. & אֵס. Cuiusmodi proculdubio paronomasia, ad magis exaggerandum & affirmandum, percrebra sunt apud Hebræos, in omnium verborum formis. Aut aliquando etiã, habet seua sub prima; & holem in vltima, more perfectorum; citra paronomasiam. vt, הוּלֵי פָנֶיךָ לֹא פָנֶיךָ לֹא, videre faciem tuam nunquam cogitasset, Gen. 48. sic cum ו sub prima הוּלֵי, Ecclesiastæ 9. Demum, cum literis הוּלֵי vertitur ה in ו, & asciscitur

N tur

tra discrimen, reperiri solet.

אגלה

99 Sunt tamen pauca quædam, quæ in Præterito, pro ה suffe- ctum, mobile habent. vt, ab חקה

תגלינה

יגלו

תגלו

נגלה

speravit, dicitur חקוּוּ חקוּוּ sperauerunt in eo, Deut. 32. & in fœminino genere. vt, בָּהּ חָקִיתָ נַפְשִׁי in te speravit a-

98 nima mea, Psalm. 57. sic in Imperatiuo, & futuro. vt, תִּבְעֵינָּהּ תִּבְעֵינָּהּ si interrogaueritis, interrogate (adhuc,) Esaiæ 21. & אֵל שָׁלַח fœliciter successit, dicitur, וְשָׁלַח

Tota est he sufferta, mobi quada verba, ut in Præteri & in Imperatiuo, in quibus & accetus existit. ut in

לְשָׂרָיִם לְשָׂרָיִם abundabunt (abundare solent) taber- nacula, prædonibus, Job. 12. In quibus, existunt = & accentus ante י; vt eius consonantia magis audiatur: videlicet, cū alioqui חֲסִי & חֲסִי, scribendū foret, &c.

Benoni, plurimum in secunda syllaba habet :: & accentum; nisi illud sequatur monosyllaba dictio: vt, וַיִּבְנֶה עִיר, & fuit ædificans urbem, Genes. 4. sic

Benoni

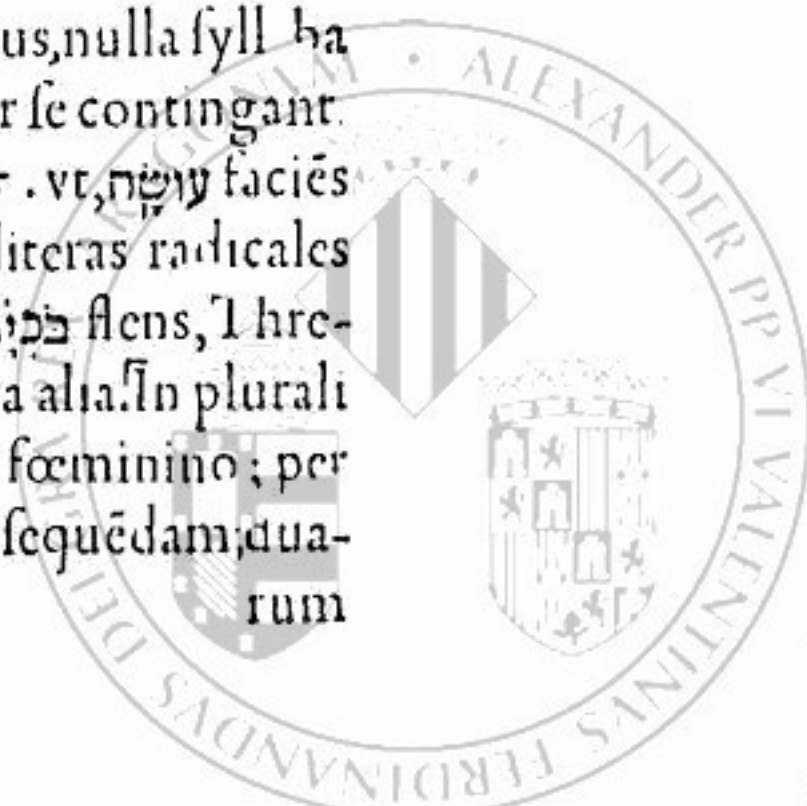
יַעַץ faciens malum, Malac. 2. aut dictio accētum habens in penult. vt, פָּלַח פָּלַח faciens miraculū, Exod. 15. Tunc enim, nonnulla in vltima syllaba habent ::,

non autem ::. Et, siue ::, siue :: habeant: retrahitur semper accētus ab vltima in penultimam, propter huius- modi dictiones monosyllabas, aut accentum habentes in prima; ne videlicet duo accentus, nulla syll

interposita, se consequatur, seque inter se contingant.

Singulare fœmininum, desinit in =. vt, וַיִּשָּׂא facies mulier. quod aliquando tres habet literas radicales consonates, sed י pro ה subrogato. vt, בָּכִיָּה flens, Threnor. 1. & עֲשֵׂיָּה errans, Cantic. 1. & plura alia. In plurali autē vtriusque generis, ac in singulari fœminino; per

constitutā coniugationis formulam sequēdam; dua- rum

99 DE VERB. QUIESCENT. LAMED HE.

veniunt, perditio ה. vt, אל-תפן nec respicias, Num. 16. pro תפנה. sic. אל-תתע. ne oberres, Prouerb. 7. per... & - sub gutturali, pro תתעה. Est adhuc magis irregulare futurū. vt, וישת * מן-היוו, & bibit de vino, Gen. 9. pro וישתח. & וירך מים ער-ים & dominabitur à mari vsq; ad mare, Psal. 72. pro ויררה. Hoc vñū, interdū cū - sub lit. fut. sequēte seu a sub prima; perinde, ac si esset Hiphil, inuenitur. vt, וירא אלהים את-האור & vidit Deus lucē, Genes. 1. pro ויראה. sic ויתו & videat, Micheæ. 4. pro ויתח. & aia. Cuiusmodi certè defectus ה tertiæ radicalis, etiam aliis omnium coniugationum Futuris communis est (præterquàm pual & hophal;) vt suo loco in singulis annotabimus. Futurum cum י mobili pro ה, in annotationibus præteriti videre licuit.

* In huiusmodi, in hiphil, fut. notantur per -, vt illic videbitur. in om. mpto f. co. ut Hiphil.

96

Regula.

Coniugatio נפעל.
Exemplum:

Niphal

In omnibus aliis coniugationibus, & ratione eadē, & locis iisdē, ה thematis tertia, vel euanescit; vel in ת, vel in י cōmutatur; quibus in cōiugatione קל: vt hīc in cōiugationū formula videre licet. Præter à, מ vtriusque participij, literæ ככלם, & איתן; vbiq; eodem omnino efferuntur modo, quo in perfectis verbis.

Præteritum	עבר	נפלה	נפלו
	נפלה	נפלות	נפלות
	נפלות	נפלות	נפלות
	נפלות	נפלות	נפלות
	נפלות	נפלות	נפלות
	נפלות	נפלות	נפלות
	נפלות	נפלות	נפלות
	נפלות	נפלות	נפלות

Participij pui & pter. om

Infinitiuus.

Quādoque habet infinitiuus iste, ה rad. expressum, obmutescēs in holem. vt, להראה aa conspici (vt conspiceretur)

Præfens partic.	ביןני	נפלה	נפלה
Plural.	נפלים	נפלה	נפלה
	נפלות	נפלה	נפלה
Infinitiuus	סקור	הנלות	בהנלות

Iudic.

N ij

tur ת. vt, בְּנִלּוֹת &c. Aut (vt in Miclol dicitur) secundū nonnullos, ת est pro ה subrogatum, & י est tantū comes holem pleni.

Imperatiuus, sub prima rad. habet seua, & sub secunda, quod sequitur ת radicale; quod in plurali masculino, & singulari fœminino euanescit. Fœmininus tamen pluralis, mutat illud in י quiescens post. Imperatiuum cum י mobili pro ת, vidisti in annotationibus præteriti. Quando porrò, prima radice, est gutturalis: insignitur illa vel -י, vel ::; vel, quando prima est א, ::. vt, הַלֵּךְ ascende, Deut. 10. הָיְהוּהוּ esto, Exod. 24. וְהָיִיתֶם venite, Eisa. 21. in quo etiã, est י mobile, pro ת tertia radice. & thema est הָתֵם. sic אָפוּ coquite, Exod. 16. אֲפֹה: vt videlicet maiori cum otio, א pronuncietur.

Imperatiuus

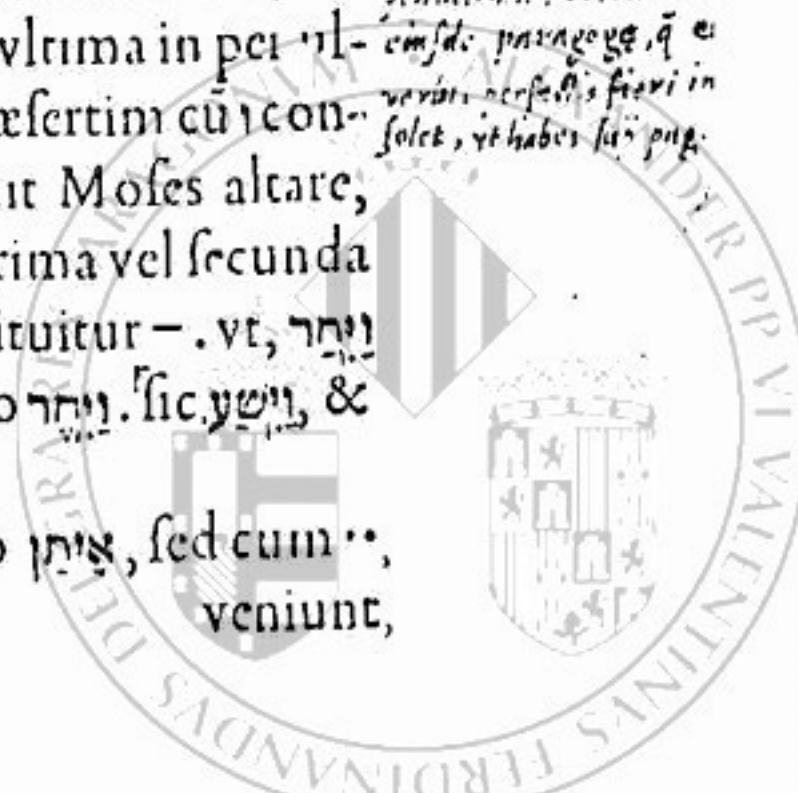
In futuro, literæ אֵיתוּ, omnino afficiuntur, vt in perfectis: sed in secunda syllaba est ::. Pauca tamen reperiuntur cum ::. vt, תַּעֲשֶׂהָ facias. 2. Samuel. 13. sic תִּבְרָא consenties, Prouerb. 1. à verbo אָבַר. de quo satis, supra in futuro quiescentium הָלַךְ dictum est. & nonnulla alia. sic, vnum cum -. vt, אֲשַׁעֲךָ dabo operã, Psal. 119.

Futurum.

Præterea, hoc necessariò notandum; multa huius ordinis verba, in futuro, sæpè venire cū defectu ת, tertiæ thematis; & retrahi accentum ab vltima in penultimam, sic, וַיֵּלֶךְ, pro וַיֵּלֶךְ, Iob. 20. & præsertim cū conuersiuo. vt, וַיִּבֶן מִשְׁחָה מִזְבֵּחַ, & extruxit Moses altare, Exod. 17. pro וַיִּבְנֶה. Quando verò prima vel secunda radicalis, est gutturalis: pro ::, substituitur -. vt, וַיִּחַר לוֹ & iratus est illi, vel sibi, Ionæ 4. pro וַיִּחַר. sic, וַיִּשַׁע, & respexit, Gen. 4. à שָׁעָה.

Apocope He litteræ: retractioq; -tus i penultima: cetera in alio modo paragoq; q; e verbi perfecti fieri in solet, vt habet sup. pag.

Quædam etiã, non cum hirc sub אֵיתוּ, sed cum ::, veniunt,

iugationis. Et imitatur in pūctis formam perfectam. Aliquando etiam inuenitur Infinitiuus iste. cum holem, expresso ה radic. vt, קנה expectare, Psal. 40.

Imperatiuus

Perditur interdum ה radicale in hoc Imperatiuo. & tūc, propriè habet - sub prima. vt, צו אה בני ישראל

Futuru

Num. 5. pro צוה. Similiter in futuro. vt, וסוד אהר אל תגל & arcanum alterius nō reuelabis, Prouerb. 25. pro תגלה. & alia multa. Dicitur etiam ויהי & fuit, Ionæ. 1. cū hirc sub ה, pro -, ad vitandam coalescentiam ו post -; ne fieret cacophonia: diciturque ויהי non ויהי, vel integrè ויהיה. D. Kimhius tamen, in Miclol, vult esse Cal; sed seua, quod sub ה debebat esse, transposito sub ו; & hirc, quod sub iod debebat esse, sub ה translato. Idem, Elias in libello compositionis dicit.

Imperatiuus	צוה	מגלות
	גלו	גלה
	גלינה	גלו
Futurum	עתיד	עתידי
	תגלה	וגלה
	תגלי	תגלה
		אגלה
		וגלו
	תגלינה	תגלו
		נגלה

Dyhal

Coniugatio פעל. Exemplum:

	Plural.	Singul.
* Ex proportione Benoni, procedentis conjugat. dice. dū erat מגלה. sed alter postulat vsus: qui etiam rarus, admodum.	גלים	* גלה
	גלות	גלה
Infinitiuus	מקור	מקור
	גלות	גלות
Futurum	עתידי	עתידי
	תגלה	וגלה
	תגלי	תגלה
		אגלה

Præteritum	עבר
	גלה
	גלית
	גליתיו
	גלו
	גליחם
	גלינו
Præsens partic.	מגליל
	N iij

DE VERB. QUIESCENT. LAMED HE.

Iudic. 13. in quo exemplo, daghes, supplens defectum formatiui Niphal; quod locum habere non potest in ה; relegatur sub ה; vt in Niphal perfect. supra. 10.

כהגלות
להגלות
מהגלות

Imperatiuus

צווי

הגלי

הגלה

הגלינה

הגלו

Futurum

עתיד

תגלה

יגלה

תגלי

תגלה

אגלה

וגלו

תגלינה

תגלו

נגלה

40

37

Reperitur etiã nonnunquã hoc futurum cum defectu ה radice. vt, תגל עתידך, detur turpitudine tua, Esa. 47. pro תגלה. sic ותעש & fiet, Hester 5. pro תעשה. cũ tamen sub ת litera futuri; propter daghes,

quod gutturalis litera habere non potest; vt supra in

Reperitur quãdoque hoc Benoni cum in vltima. et, Pinei

מורה differ

gens, lere. 3.

In quo daghes

coniu. relega-

tar sub ה, &

ex - & da-

ghes, fit. quo-

niamt. in ni-

phal perfect.

di. ñ est aqu-

pollet meo

magna. . . .

. parue

daghes. sic in

correctis exem-

plaribus text-

סיורה

precipiens,

isa. 55.

Coniugatio פעל.

Exemplum:

Præsens partic. בינוני.

Præteritum

Plural. Singul.

גלתה

גלה

מגלים * מגלה

גלית

גלית

מגלות מגלה

גליתו

Particip. præter. פעל

גלו

Plural. Singul.

גליתו

גליתם

מגלים מגלה

גליתו

מגלות מגלה

Infinitiuus מקור

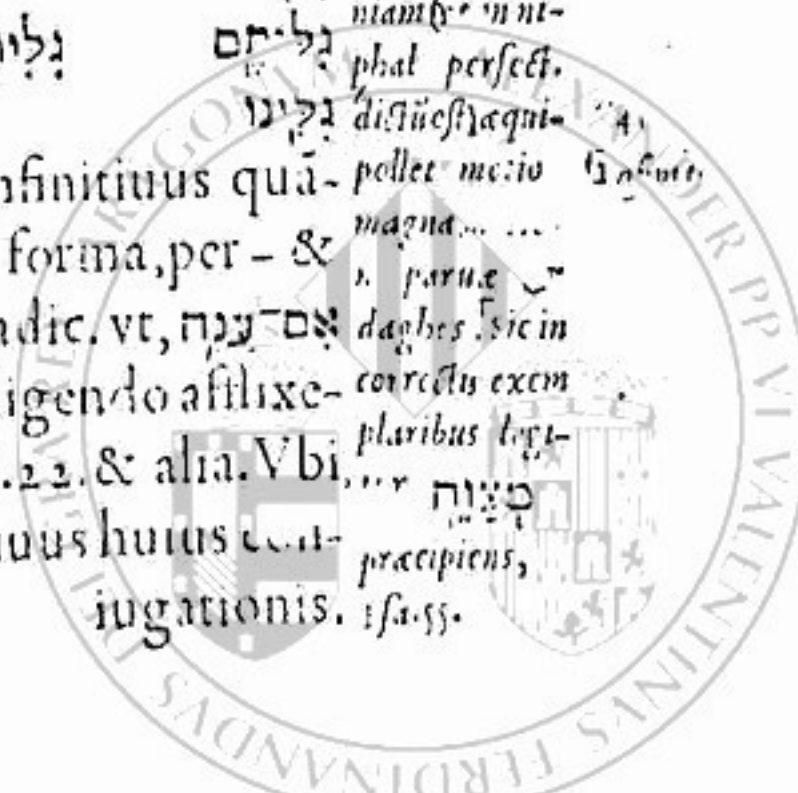
גלות

בגלות

כגלות

לגלות

Inuenitur Infinitiuus quãdoque in hac forma, per - & . . . expresse ה radice. vt, ענה, si affligendo afflixeris eum, Exod. 22. & alia. Vbi ענה est Infinitiuus huius coniugationis.

DE VERB. QUIESCENT. LAMED HE.

derato ה. vt, וישק & potum dedit, Exod. 2. pro וישקה. Sic ירד dominari faciet, Esa. 41. pro ירדה. & similia.

Quando autē prima est gutturalis; praesertim y aut h: pro :: substituitur --. vt, ותעל & ascendere fecisti, Ionæ 2. pro ותעלה. quod etiam nonnunquam coniugationi קל competit. quare, attendas orationis sententiæ opus est.

Si verò secūda radic. fuerit gutt. efferetur prima per ה. vt, ויטע errare fecit, siue in errorē induxit. 2. Paral. 33.

חוקים.

Coniugatio הפעל.

Exemplum:

	הגלות vel הגלה	Præteritum	עבר
Legitur etiā	Futurum	הגלחה	הגלה
bis. הגלת.	תגלה	הגלית	הגלית
acta est in ex-	תגלו		הגליתו
ilium, Iere. 13.			הגלו
pro הגלו.		הגליתו	הגליחם
	תגלינה		הגלינו
		Infinitiuus	סקור

*Legitur etiā bis. הגלת. acta est in exilium, Iere. 13. pro הגלו.

חוקים.

Coniugatio התפעל.

Exemplum:

	מתגלה	Præteritum	עבר
	מתגלה	התגלתה	התגלה
Infinitiuus	סקור	התגלית	התגלית
	התגלות	התגליתו	התגליתו
	בהתגלות	התגלו	התגלו
	כהתגלות	התגליחם	התגליחם
	להתגלות	התגלינו	התגלינו
	מהתגלות	Præsens partic.	ביןנו
		Plural.	Singul.

אָגַלְתָּ
יִגְלוּ
תִּגְלוּ
נִגְלָה

תִּגְלוּנָה

Coniugatio הפעיל.

Exemplum:

Hiphil

Legitur etiam הִגְלָה cum
sub ה, Hester 2. & הִרְאָה vi-
dere fecit, Ecclesiastæ 2. & a-
liàs. sic etiam cum sub ipso
ה coniugat. vt, הִעֲלָה ascende-
re fecit, Abac. 1.

Præteritum

עָבַר

demigrare fecit

הִגְלַחְתָּ

הִגְלָה

הִגְלִיתָ

הִגְלִיתָ

הִגְלִיתִי

הִגְלוּ

הִגְלִיתֶם

הִגְלִיתֶם

הִגְלוּנָה

Præfens partic. בִּיגְלוֹנִי

* Reperitur
quãdoque, sed
rarò admodù;
infiniit. iste cum
in vi. ex

Plural. Singular.

מִגְלוֹם

מִגְלָה

מִגְלוֹת

מִגְלָה

Particip. præter.

פָּעַל

pressa ה תוּרַע.

Plural. — Singular.

רָבַח

radical. vt,

Imperatiuus

צוּוּ

הִרְבַּח. face-

הִגְלוּ

הִגְלָה

re augere,

הִגְלוּנָה

הִגְלוּ

Gen. 3.
pro, faciendo

Futurum

עָתִיד

augere

תִּגְלָה

יִגְלָה

תִּגְלוּ

תִּגְלָה

אִגְלָה

יִגְלוּ

תִּגְלוּנָה

תִּגְלוּ

נִגְלָה

אִגְלָה

אִגְלָה

אִגְלָה

אִגְלָה

אִגְלָה

radicalibus

Singul

מִגְלוֹם

מִגְלָה

מִגְלוֹת

מִגְלָה

Infinitiuus

מִקְוֹר

הִגְלוֹת vel הִגְלוֹת

בְּהִגְלוֹת vel בְּהִגְלוֹת

פְּהִגְלוֹת vel פְּהִגְלוֹת

לְהִגְלוֹת vel לְהִגְלוֹת

מִהִגְלוֹת vel מִהִגְלוֹת

Patitur nonnunquam de-
fectum ה radicalis, iste Impe-
ratiuus. & effertur tunc, per
vt, הִרְבַּח סָאָף define ab
ira, Psal. 37. pro הִרְבַּח. Itidem
Futurum. vt, וַיִּגַּל אֶת-יִשְׂרָאֵל,
& migrare fecit Israel
in Assyriã. 2. Regum. 7. pro
וַיִּגַּל. Occurrit adhuc magis
irregularare fut. quãdoque, cū
- sub lit. fut. notatis prima & secūda, per seua & uel-
derato

appellata sunt, quòd tertiam literam, secundæ habeant similem. Ea sæpenumero perfectè coniugantur. vt, שָׁלַלְתִּי, שָׁלַלְתָּ, spoliauit. & similia multa.

Dici similiter, defectiua עָיִן possunt; quòd in illis crebrò syncopè patiatur secūda the- matis; & iuppleatur per da- ghes, complexui tertie radi- cis impressum. Nimirū, quòd daghes, non sequentis, sed mox præcedentis literæ defe- ctum propriè suppleat. quod daghes, etiam perditur, quo- ties tertia litera (cui aliòqui inscribendum esset) dictionè claudit, sic, סָבַח: Sed procul- dubiò exprimèdum est, qua- cunque sequatur litera, vel syllaba. vt, סָבַחְתָּ, סָבַחְתֶּם, &c. Ete- n̄ n, ne molesta & difficilis sit pronuntiatio; vltimæ lite- ræ dictionum, non nisi rarò daghes inscribi solet.

Prima litera, tūm וֵ, diffe- rant hæc à quiescentibus עָיִן, (quæ in certis personis præ- te. ita habent: ׀) vbiq̄ue in hoc præterito

Exemplum:

Præteritum	עָבַר	עָבַרְתָּ
	סָבַח	סָבַחְתָּ
	סָבַחְתָּ	סָבַחְתֶּם
		סָבַחְתִּי
		סָבַחְתְּ
	סָבַחְתֶּם	סָבַחְתֶּם
		סָבַחְתֶּנּוּ
Præsens partic.	בִּינְוֵנִי	
Plural.	Singul.	
	סָבִיחִים	סָבִיחַ
	סָבַחְתָּ	סָבַחְתָּ
Particip. præter.	פָּעוּל	
Plural.	Singul.	
	סָבַחְתֶּם	סָבַחְתָּ
	סָבַחְתֶּם	סָבַחְתָּ
Infinitiuus	סָבַחְתָּ	
	סָבַחְתָּ	
	סָבַחְתָּ	
	סָבַחְתָּ	
	סָבַחְתָּ	
	סָבַחְתָּ	
Imperatiuus	סָבִיחִי	סָבִיחִי
	סָבִיחִי	סָבִיחִי
Futurum	סָבִיחִי	סָבִיחִי
	סָבִיחִי	סָבִיחִי
	סָבִיחִי	סָבִיחִי
	סָבִיחִי	סָבִיחִי
	סָבִיחִי	סָבִיחִי
	סָבִיחִי	סָבִיחִי

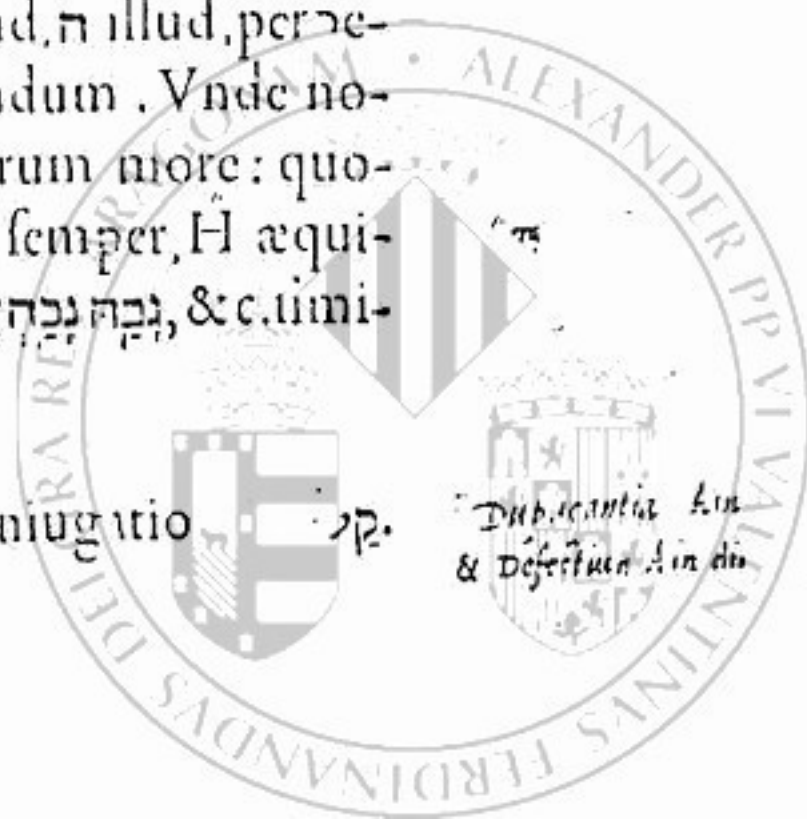
Fit etiā aliquando in secūda persona masculina huius Imperatiui, apocope ה tertiae rad. vt, **שָׁכַב עַל-מִשְׁכַּבְּךָ וְהִתְחַלְּלָה** recumbe super lectum tuū, & aſſimula te aegrotum. 2. Samuel. 13. pro **וְהִתְחַלְּלָה** sic in Futuro, eodē capite, **וַיִּתְחַלְּלֵהוּ** & aſſimulauit ſe egrotum, pro **וַיִּתְחַלְּלֵהוּ**. Est tamē - in his duobus exemplis, in vltima, pro - , quando perdunt ה. quod fit propter accentum, habentē vim diſtinguendi, quo inſigniūtur; qui mutauit motionem parua in magna. Exemplum autem legitimum cum - , eſt **אַל-תִּתְּרַע אִתְּךָ אֶת-רֵעִי** ne amicitiam contrahas cum homine iracundo, Prouer. 22. pro **תִּתְּרַעֶנָּה**. Sunt porro nonnulla (vt docet in Micloh) quæ perditio ה; citra accentum diſtinguentem, poſſunt terminari in - . illa vſus te docebit.

Quatuor porro ſunt verba, quorum ſuprà adhuc in daghes meminimus; **נָבַח** ſuperbit, **נָבַח** concupiuit, **נָבַח** ſplenduit, & **נָבַח** admiratus eſt: Quæ gremio ה. punctulum inſcriptum habent; ad ה illud, per ætuum eſſe, & non mutabile, indicandum. Vnde notantur hæc quatuor verba, perfectorum more: quoniam in illis, ה non eſt ocioſum; ſed ſemper, H æquiualeat. Siquidem dicitur, **נָבַח נָבַח נָבַח**, &c. ſimiliter de aliis tribus.

¶ Duplicantia עין.

¶ Verba hæc, duplicantia עין appellata

Imperatiuus	צווי
התגלה	התגלה
התגלו	התגלו
התגלונה	התגלונה
Futurum	עתיד
תתגלה	ותתגלה
תתגלו	תתגלו
	אתתגלה
	יתתגלו
תתגלונה	תתגלונה
	נתתגלה

litera formatiua vel numeri, vel personæ: daghes, defectum alterius similis literæ supplens, sequitur: sed accentu vnâ cum motione magna in penultima: vt videlicet seruetur regula, quam suprâ, post literas אָתָּוֹ docuimus. Quòd si accentus fuerit in vltima: propter daghes, non holem, sed cametz hatuph, vel י. substituetur. vt, רָנִי בַת צִיּוֹן, exulta filia Sion, Sophon. 3.

Cum ו etiam reperitur infinitiuus. vt, à בָּרַר elucidauit; לָבָר, Ecclesiast. 8. Vnde, cum quiescentibus עִין confunduntur, quare lexico opus est. Dicitur etiam à רָר extendit, siue strauit, in infinitiuo לָרַר ad sternendum, Esa. 45.

In Futuro, literæ אֵיתָּו per ׀ efferuntur; & secundæ syllabæ motio, est ו; vt in coniugationis exemplo videre est. Quod tamen, cum ו conuersiuo; (vt ו in quiescentibus עִין) propter retractum accentum ab vltima in penultimâ, in camets hatuph mutatur. vt, וְנָסַב אֶת־הָר־שֵׁעִיר & transiuimus montem Seir, Deut. 20. pro וְנָסַב. & alia multa.

Reperiuntur quoque literæ אֵיתָּו cum motione parua hiric, vel י; sequente daghes. quod daghes, in huiusmodi (quanuis dictum sit, daghes, mox præcedentis & non sequentis literæ, propriè supplere defectū) sequentis, & non præcedentis defectum demonstrat.

Cæterū, quanuis magna inter grammaticos sit cōtrouersia, an coniugationis קָל, vel נָפְעַל, sint huiusmodi verba: duabus tam. a rationibus persuasi, illa esse קָל asserimus: cum propter terminationem: (quoniam in נָפְעַל, secunda syllaba Futuri plurimum est in ׀, vt videtur Elias): tum propter significationem. nam à

ad incidendum.

Futurum

præterito effertur per ־ : Tum
 propter daghes sequēs; quod זסןבו
תסןבו
 103. venire minimè potest post ־ גסןבו
 motionem magnam, cùm illa secum accentum non
 habeat: Vel etiam (vt in Micolait) quòd secunda ra-
 dicali suppressa; ־ illius motio, retrogressa fuerit sub
 primam radicalem, expulso illius ־ ; & dicitur סבּ per
 ־ sub סּ. pro סבּ.

David Kimh'ius

Si quando tamen thematis tertia fuerit ex literis
 quæ respuunt daghes: prima litera habebit ־ . Id est,
 ex daghes, quod ad illam remitteretur, & ־ , fiet ־ . vt
 וּאָרוֹתַי & maledicã, Malach. 2. pro וּאָרוֹתַי cum daghes
 in וּ; quod non fieri solet. & similia.

Legitur etiam תַּמְנו defecerunt, Thren. 3. pro תַּמְנו,
 1 pro תַּמ subrogato. Nonnulla etiam alia sunt, quæ א ha-
 bent pro ו, vel pro סּ. vt, בּוֹאוּ, pro בּוֹאוּ, diripuerunt, Esa.
 18. & יַמְאָסוּ liquefiant, Psal. 58. pro יַמְאָסוּ. Deduci etiam
 commodius possunt, vel à בּוֹהַ, א pro ה substituto, vel
 à מַאָס.

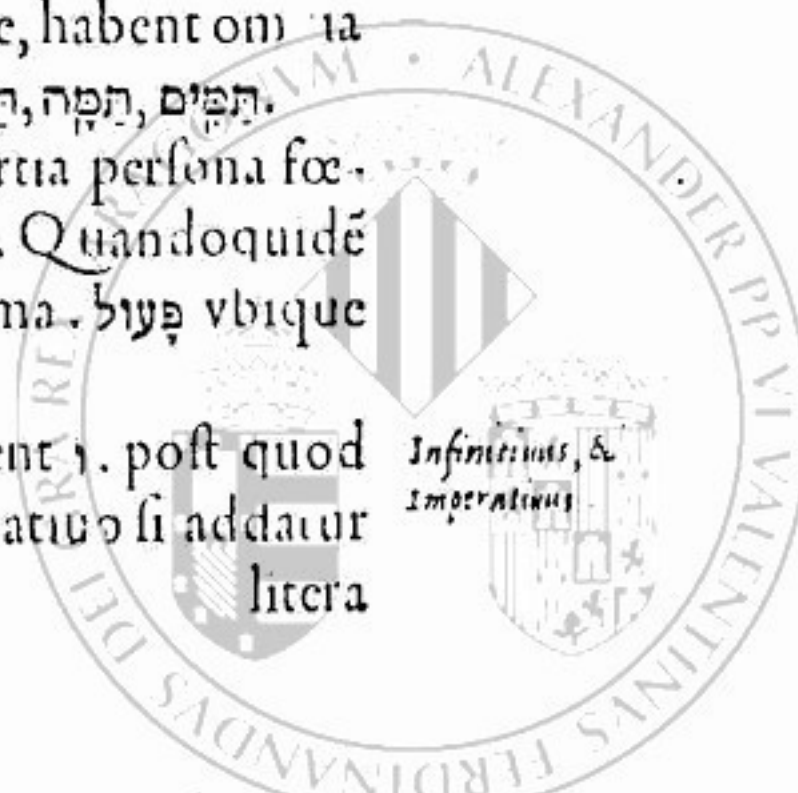
Benoni similiter ־ vbi que habet: quiescentia וּיַי ve-
 rò ־ . Sunt tamen pauca quædam potiùs adiectiua no-
 mina, quæ in singulari mascul. habent ־ . vt, תַּם, perfe-
 ctus. In plurali autem & fœm. genere, habent omnia
 huiusmodi ־ , sequente daghes. vt, תַּמּוֹת, תַּמָּה, תַּמִּים.

Benoni

Fœmineum singulare Benoni à tertia persona fœ-
 minina præteriti solo accentu differt. Quandoquidẽ
 illic in penultima est, hìc verò in vltima. פָּעוּל vbi que
 semper perfectè venit.

Infinitiuus & Imperatiuus habent וּ. post quod
 (quanuis sit motio magna) in imperatiuo si addatur
 litera

Infinitiuus, &
 Imperatiuus

22. Vel holem, (sed duntaxat in tertia persona pluralis numeri.) vt, וְנִגְלוּ כַסְפָּר, & conuoluentur, vt liber, Efa. 34. & pauca alia. Cæterùm, istæ formæ, in personis cæteris, prorsus conueniunt cum נָסַב: habêtes videlicet daghes inscriptũ tertiæ radicis literæ; quo, alterius similis indicatur defectus. vt, נִקְלוּת, contemptus fuisti, וְנִסְפוּ, dissoluti sunt, &c.

Legitur etiam נָחַת contritus fuit, Malac. 2. vbi, נ, habet hirc: thema enim est חָתַת.

Porro inueniuntur pauca quædam, daghes nullum habentia indicans defectũ. Cuiusmodi (quia pauca sunt) obseruanda, & memorię cõmendanda; ne negotiũ postcà facessant, vt, אֶבְרַקְקָא euacua-

וְעִבְרַקְקָא רִיחַ-טְעָרִים, & euacuabitur animus Aegypti, id est, animi Aegyptiorum, sapiëntia, Efa. 19. אֶבְרַקְקָא, & circumdabitur, Ezechiel. 14. אֶבְרַקְקָא, ta duit, נִקְטָה נַפְשִׁי בְחַיִּי, attædiata est anima mea in vita mea, Iob. 10. Quæ, quia non habent daghes; habent seuamobile post syllabam longam; cum alioqui - ponendum esset, sic (nam post seuamobile, vt iam dictum est, minimè poni potest daghes) נִסְבָּה נִקְטָה נִבְרַקָּה & si-

נִסְבוֹתָן	נִסְבוֹתָם
	נִסְבוֹנוּ
Particip. præf.	בִּינוּנִי
Plural.	Singul.

נִסְבִּים	נָסַב
נִסְבוֹת	נִסְבָּה
Infinitiuus	מִקְוֹר

	הִסָּב
	בְּהִסָּב
	כְּהִסָּב
	לְהִסָּב
	מְהִסָּב
Imperatiuus	צוּוּ

הִסְבִּי	הִסָּב
הִסְבֵּנָה	הִסְבוּ

Futurum	יִסְבֵּי
---------	----------

תִּסְבֵּי	תִּסָּב
תִּסְבֵּוּ	תִּסְבֵּוּ

	אִסְבוּ
	יִסְבוּ

תִּסְבֵּנָה	תִּסְבוּ
	נָסַב

hæc sunt.

doctissimis quibuscunque interpretibus cōmodiūs in sensum actiuum, vel neutrum verti solent, quān passiuum. Itaque, mihi non satis sufficiens videtur sola talis aliorum ratio: Nempè, daghes illud, defectum passiuæ literæ supplere: Cū certè ex illis quædam cum accusatiuo post se, inueniantur; vt exemplo probabimus, illorum bonam partem subiicientes. A verbo enim כָּתַת contudit; וַאֲכוֹת אוֹתוֹ & contudi illum, Deut. 9. v. וְאוֹתוֹ, pronomen est accusatiui casus. A verbo קָרַר verticem inclinavit, dicitur וַיִּקְרַר & verticem inclinavit, Gen. 2. 4. אֲרָם יָרָם tacuit, Amos. 5. אֲרָם קָרַב mala imprecatus est, אֵל * לֹא קָרַב * אֵל, quomodo mala imprecabor, cui non mala imprecatur Deus, Num. 23. אֲרָם שָׁמַם desolauit, אֲרָם שָׁמַם desolabo. & alia. Quin hæc tamen & passiuè verti possint aliquando; inficiari nolumus.

* הַ pro י pro-nomine, nō solū hic sed etiā sæpè cū nomini-bus alijs. vt Gen. zech. 12. Iere. 18. & alijs.

תְּסִינָה.

In hac persona, & secunda plurali fœminina Imperatiui; cū semper soleat esse in penultima, sedes accentus; hõlem motio magna, accentu destituta, propter daghes sequens mutatur in ם. Similiter ת, pro ך, sortitur seua, eadem ratione.

In tertijs p̄sonis huius Præteriti, eadem omnino ratione, qua in נָפַעַל quiescentiū וַיִּנְפַּע, passiuæ literæ habet ך, quod itidem in seua mutatur. Secunda motio est ך. vt, נָפַעַל; vel ם. vt, נָפַעַל dissolutus est, Psal.

Coniugatio

Exemplum:

Præteritum

נָפַעַל
נָפַעַת
נָפַעַת

נִפְעַל

Niphali

עָבַר

נָסַב

נָסַבְתְּ

נָסַבְתִּי

נָסַבְתְּ

gentes ab illis timent, Jerem. 10. Valeant igitur vani prodigiatōres, diuini, harioli, & genethliaci, cum suis constellationibus, horoscōpis, & furibundis prædictionibus. **אֵל-יִרְדָּ לְבַבְכֶם**, sic non remissum erit cor vestrum, Deuter. 20.

Quandoque etiā seruat̄ur hæc forma in aliis, quàm gutturalibus literis. vt, **וּבִי יִקְלוּ** & contemnent̄es me, abiecti erunt. 1. Samuel. 2. pro **יִקְלוּ**. sic **יִמַר שִׁכְרִי לְשִׁמְרִי** amara fiet potio (vel sicera) bibentibus illam, Esa. 24. pro **יִמַר**. & pauca alia. Quædam denique pauca sunt sine daghes, alterius similis literæ defectum supplete. vt, **וַיִּתְּכּוּ יַמֵּי בְּכִי**, & completi sunt dies fletus, Deuter. 34. pro **וַיִּתְּשׂוּ**. & alia nonnulla. Vsu venit aliquando, vt hoc futurum, in holem terminetur. vt, **וַיִּסּוּב** & auersus est, Gen. 42. & id genus alia.

Tihel

Coniugatio hæc, in isto ordine nullam abiicit literam; sed more **פָּקַד**, vel **פָּקַד** perfectè coniugatur. Quādoquidem, hanc coniugationem dicere conformem esse coniugationi **פָּעַל** quiescentium **וְ עֵין וְ**; videtur vtcunque superuacuum; & magis ingenia rudiorum cōfundere, quàm instruere: nimirum, cum vix vltimum reperiat̄ur ex his, **וְ עֵין וְ** quàm indifferentia, adferri solent, verbum; quod non significatione commodiùs, & ordinem

Coniugatio **פָּעַל**
Exemplum:

Præteritum **עָבַד**
סָבַב
סָבַבְתָּ
סָבַבְתִּי
סָבַבוּ

סָבַבְתֶּם
סָבַבְנוּ

Præsens partic. **בֹּינֹנִי**
Plural. **בֹּינִים** Singular.

מְסַבְּבִים
מְסַבְּבָה

Particip. prat. **פָּעַל**
Plural. **פָּעַלְתֶּם** Singular.

ordinem

qua alia etiam in aliis coniugationibus.

Benoni masculinum singulare, in vtraque syllaba habet ־ . vt, $\text{עִם־נָכַר תִּחְבֶּרֶר}$ cum puro purum te exhibebis (purus eris,) Plal. 18. interdum in secunda: . vt, לֵב נִמַּס cor liquefactū, Nahum. 2. Reliqua iuxta formulam coniugationis.

Benoni

Infinitiuus cum $\cdot\cdot$ venit. vt, הַמַּס יִמַּס dissoluendo dissoluetur. 2. Samuel. 17. Siquidem, quòd cum holem veniat; non mihi satis probatur: nimirum, cum exemplum הַבִּקָּק euacuari, quod adducere solent ex Esaiæ 24; commodius esse possit ordinis quiescentium וְעֵין וְו , à verbo בִּקָּק euacuauit: Et hoc dico, cum patrocinio lexicorum; ne duo verborum ordines confundantur.

Infinitiuus

Imperatiuus, vel $\cdot\cdot$ iuxta formam infinitiui habere poterit; (quem tamen minimè licuit inuenire:) vel iuxta formam futuri. Cuiusmodi vnum duntaxat in plurali reperi. vt, $\text{הִבְרִי נְטִיטִי כְּלוֹ יְהוָה}$, mundamini feretes (qui fertis) vasa Domini, Esa. 52. Vbi tamen, quia ר non est capax daghes; pro-ponitur ־ sub ב .

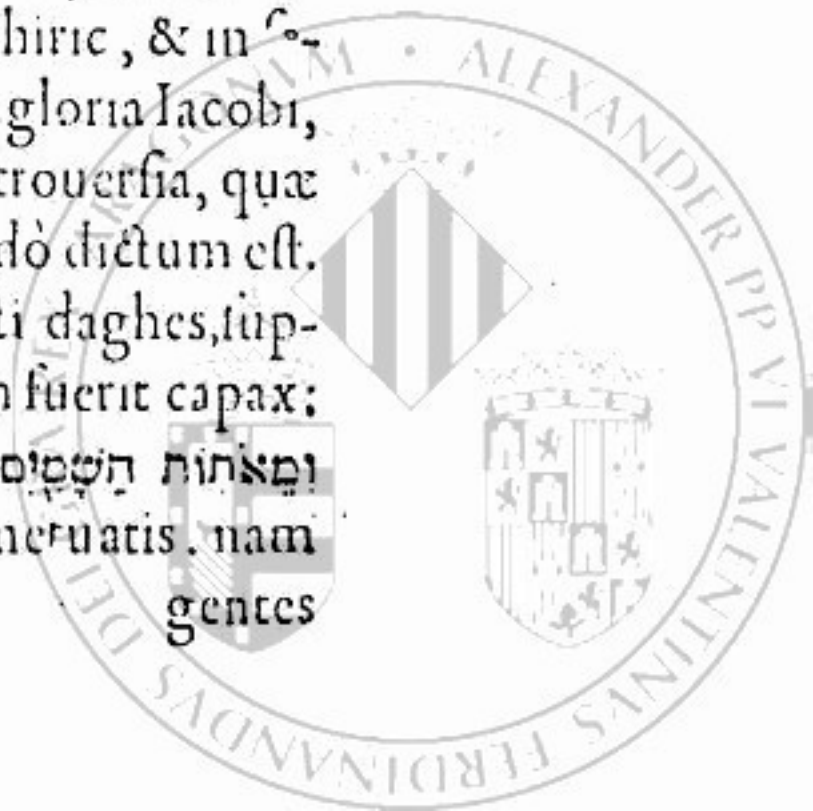
Imperatiuus

Vt differant hæc à quiescentibus הָא לְטָר (quæ cum illud perdunt; in futuro niphala, secundæ syllabæ motio est ־), hic, in prima futuri syllaba, est hirc, & in secunda. vt, יִקָּבֵר יַעֲקֹב attenuabitur gloria Iacobi, Esa. 17. Illa porrò, de quibus hic est controuersia, quæ habent holem; commodius esse לֵב , modò dictum est.

Futurū

Si quando verò prima radice, puncti daghes, supplere debentis נ palsiuam literam, non fuerit capax: literæ אֵיתָן afficientur. vt, $\text{וּמֵאֵתֹת הַשָּׁמַיִם אֶל־תִּחְתּוּ}$, & à signis cæli ne metuatis. nam

gentes

Coniugatio פָּעַל.

סָבְכוּת	סָבְכָה
Infinitiuus	סָקוֹר
	סָכוֹת
Futurum	עָתִיד
תִּסְבַּכְּ	וּסְבַכְּ
תִּסְבְּכִי	תִּסְבַּכְּ
	אִסְבַּכְּ
	וּסְבְּכוּ
וּסְבַכְנָה	תִּסְבְּכוּ
	נִסְבַּכְּ

Exemplum:

Præteritum	עָבַר	סָבַב
	סָבְכָה	סָבְכֹת
	סָבְכָת	סָבְכֹתִי
		סָבְכוּ
	סָבְכֹתֶם	סָבְכֹתֵם
		סָבְכוּ
Præsens partic.	בִּנְוִי	
Plural.		Singul.
	סָבְבִים	סָבַב

Coniugatio הִפְעִיל.

Præteriti cōiugationis huius in tribus tertiis personis vtriusq; generis & numeri, duplex est ratio. Altera, quæ in vtraque syllaba habet **, vt in hac formula conspicuum est. Altera, quæ in prima syllaba habet **, & in secunda - vt, הָמָר שָׂרִי לִי סָאֵר amari- dine affecit me omnipotēs valde, Ruth. 1. & alia. Et in plurali, הִסְכוּ אֶת-לִבֵּנוּ fregērūt animum nostrum, Deut. 1. Cæterum, in reliquis personis eadem omnino est ratio accentuum & syllabarū, quæ in quiescētibus עֵין: nisi quod illic,

Exemplum:

Præteritum	עָבַר	הִסָּב
	הִסָּבָה	הִסָּבוֹת
	הִסָּבוֹת	הִסָּבוֹתִי
		הִסָּבוּ
	הִסָּבוֹתֶם	הִסָּבוֹתֵם
		הִסָּבוּ
Præsens partic.	בִּינְוִי	
Plural.		Singul.
	מִסָּבִים	מִסָּב
	מִסָּבוֹת	מִסָּבָה
Particip. præter.	פָּעוּל	
Plural.		Singul.
	מוֹסָבִים	מוֹסָב
	מוֹסָבוֹת	מוֹסָבָה
Infinitiuus	מָקוֹר	

Ribal

Hiphil

Præteritum
vni duplex formæ

1. inuisimo-
2. vocibus,
que habent -
sub ה (vt in
Miclol docet)
3. annotatio, que
est in margine
Hiphil quiesc.
Ain vau, com-
polit. habet pa-
gina 85.

ordinum cōfusione minori,
possit esse classis quiescentiū
וְעַיִן. vt, רָמַם minus confusè
deriuatur à רוּם, quàm à רָמַם
exaltauit, eiuldē significatio-
nis. Et sic, coniugatio illa, quæ
à veteribus grāmaticis qua-
drata appellata est, (de qua su-
prà) ad quiescentia וְעַיִן per-
tinebit. Non tamen hoc dici-
mus, quin etiam inueniri pos-
sit aliquod huius ordinis in
hac coniugatione, conforme
illis, quæ quiescunt in עַיִן. Et
tunc, opus erit, propter ambi-
guitatem, cognitione radicū,
& lexico. Accidit etiam si-
militudo hæc frequentius cō-
iugationi hithpaël; vt suo videbimus loco.

Inuenitur etiam quandoque, Benoni, cum quiescē-
tibus וְעַיִן omnino conueniens. vt, מְחֹנֵן benignè a-
gens, Prouerb. 14. sic futurū. vt, וְאֶת-עַפְרָה יִחַנֵּנוּ & ter-
ræ eius miserebūtur, Psal. 102. & וַיִּהְיֶה וְסָבְכוּ & fluuיע
circundabit me (iam circundat me,) Ionæ. 2. quoruin
sanè לָקְלֵי est. וְהָיָה מִיֵּשֶׁת׃ misertus est, & סָבְכוּ. propter cuiusmodi
verba, quia pauca sunt; quæ classis quiescentium וְעַיִן
non possunt esse, sed huius; nec hîc diutius immora-
bor: sed sufficiant, quæ modò suprà dicta sunt pro il-
lis cognoscendis.

	מִסְבָּכִים	מִסְבָּכ
	מִסְבָּכוֹת	מִסְבָּכָה
Infinitiuus		מְקוֹר
		סָבַב
		בְּסָבַב
		כִּסְבָּב
		לְסָבַב
		מִסְבָּב
Imperatiuus		צְווי
	סָבְכִי	סָבֵב
	סָבְכִינָה	סָבְכוּ
Futurum		עֲתִיד
	תִּסְבֵּב	יִסְבֵּב
	תִּסְבְּכִי	תִּסְבֵּב
		אִסְבָּב
		יִסְבְּכוּ
	תִּסְבְּכִינָה	תִּסְבְּכוּ
		נִסְבֵּב

Coniugatio

DE VERB. DVPLICANT. AIN.

115 tibus עין. In vtrisque enim, literæ איתן per ך efferuntur. Illic etiam, in secunda syllaba est hirc magnum; & hic .. vt, אָסַב, &c.

107. Inveniuntur quædam etiam, in quibus (vt in נָקַל) daghes, non præcedentis, sed sequentis literæ defectum demonstrat. Vnde, habent literæ איתן - pro ך. vt, וַיָּסֹב הַמֶּלֶךְ אֶת־פָּנָיו, & conuertit rex faciem suam. 1. Reg. 8. Et adhuc magis irregulare, וַיָּסֹבוּ אֶת־אָרוֹן & reuerti fecerunt arcam. 1. Samuel. 5. Vbi, וַיָּסֹבוּ, tam ך quàm ך habet daghes. Veruntamen (vt nobis videtur) non duo daghes vnus defectū literæ supplēt: sed primum; præter consuetudinē daghes; defectū sequentis literæ ostendit: vltimū verò, (per regulā, cuius suo loco meminimus) magis ad euphoniā, & pronunciationis venustatē positū est; propter accentū distinguentem.

Foræmininum plurale, plurimū ך sub ת habet seua. vt, וַתְּחַלְּינָה & incœperunt, Gen. 41. Quod factum est, propter accentum in penultima. Nam regulariter dicendum erat וַתְּחַלְּינָה.

Cum ך conuersiuo, plurimū ך mutant .. in ::, & retrahitur accentus ab vltima in penultimam. vt, וַיָּגֵל אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל־פִּי הַבְּאֵר & reuoluit lapidem ab ore putei Genes. 29. Neque est in hoc differentia cum quiescentibus עין ך.

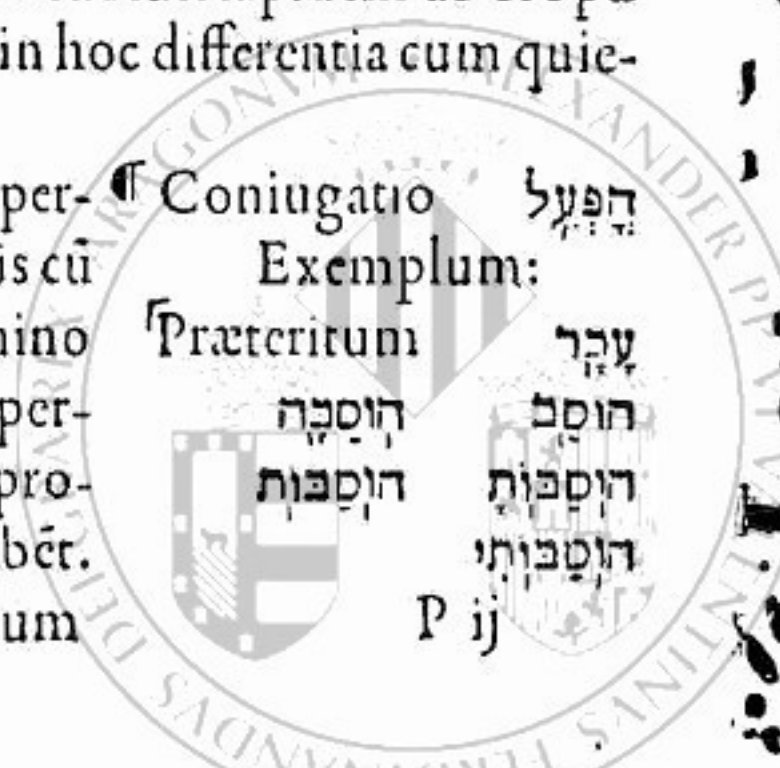
Huius præteriti tertia persona masculina singularis cū quiescentibus עין ך omnino conuenit. In aliis autem personis, satis est discriminis, propter daghes, quod hæc habet.

Futurum

Coniugatio	הַפְּעֵל
Exemplum:	
Præteritum	עָבַר
הוֹסֵבָה	הוֹסֵב
הוֹסֵבוֹת	הוֹסֵבוֹת
	הוֹסֵבוֹתַי
Futurum	P ij

in 130, dicitur est
-tunc dicitur libet.

Præteritum

DE VERB. DVPLICANT. AIN.

illic,raphe & hirie magnum:
hïc verò, (vt suppleatur defe-
ctus alterius literæ) daghes:
propter quod, hirie paruum.

Benoni, vt differre videat-
tur à quiescentibus עין; in v-
traque syllaba habet . . ; illa au-
tem, in secunda hirie magnū.
vt, טבין. In fœminino verò &
plurali; propter daghes, quod
hæc habent, satis est discrimi-
nis.

Infinitiuus, sub ה habet ך,
& sub prima . . ; etiam cum li-
teris בבלם; vt hïc in coniuga-
tione expressum habes. & confunditur cum infinit.
hiphil quiescentium ain vaf; qui aliquādo habere po-
test . . etiam cum literis בבלם. Legitur tamen, לְהַרְק, cō-
minuere faciendo. 2. Paralip. 34. quod à nonnullis di-
citur esse נפעל. Quibus doctiores non assentiunt: nam,
cū ך sit litera capax puncti daghes; deberet habere
illud inscriptum gremio suo, pro ך passiuæ literæ; non
autem reiicere illud sub ה.

In secunda masculina singulari Imperatiui, ratio est
eādem cum Infinitiuo. At in aliis personis, tertia radi-
cis daghes habet: estque accentus in penultima cum
motive magna . . vbiq; vt daghes sequenti inscri-
bi possit literæ post motionem magnam.

Cū hirie magnum, & . . , frequenter confundan-
tur: in hoc futuro magna est affinitas cum quiescen-
tibus

הַסֵּב

בְּהֵסֵב

כְּהֵסֵב

לְהֵסֵב

סֵהֵסֵב

Imperatiuus

צווי

הִסְבֵּי

הִסֵּב

הִסְבִּנָּה

הִסְבוּ

Futurum

עֲתִיד

תִּסֵּב

יִסֵּב

תִּסְבִּי

תִּסֵּב

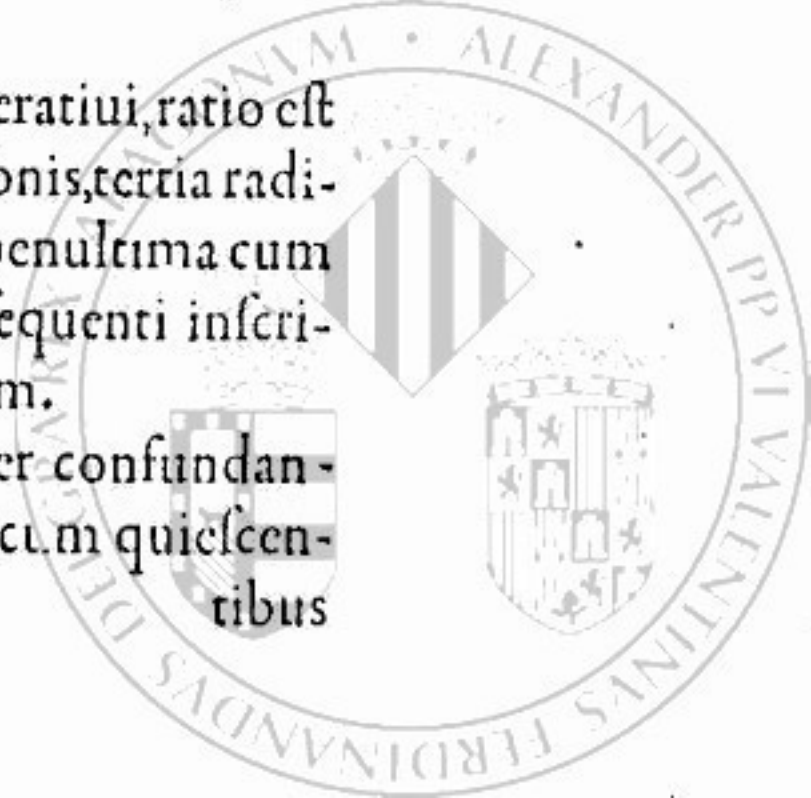
אִסֵּב

תִּסְבִּנָּה

יִסְבוּ

תִּסְבוּ

נִסֵּב

תְּתַסְבֵּב
תְּתַסְבֵּב
תְּתַסְבֵּב

VERBA COMPOSITA .

Verbis Compositis .

¶ Nam, perfectorum & imperfectorum verborum, quanta diligentia, fide, & facilitate à nobis fieri potuit, absolutis ordinibus; nos accingamus ad verba, quæ (quòd ex duobus imperfectorum participant) Composita dicuntur. In quibus (si quis imperfecta rectè norit) nihil prorsus difficultatis est. Itaque, quòd pauca sint huiusmodi numero; paucis, quæ de illis dicenda, perstringam. Siquidem, nihil aliud in his notandum; quàm, ea formam duplicis ordinis, vnde componuntur, seruare. verbi causa, תָּשָׂא tulit, & נָטָה inclinavit; prima radicis litera, spectant ad נָטָה; vltima verò, ad תָּשָׂא, & נָטָה.

¶ Eadem est etiam ratio de quiescentibus in extremitatibus. Quandoquidem, imitantur illa, prima litera; vel אָכַל, vel יָשָׁב; vltima verò, תָּשָׂא, vel נָטָה. Exemplo sunt אָכַל voluit, יָרָא timuit, יָרָה iecit.

¶ Obiter tamen commendanda est regula, memoriæ: nempe, hæc verba nunquam in Infinitiuo & Imperatiuo pati defectum primæ radicis literæ in coniugatione Cal potissimum. vt, à נָטָה, in Infinitiuo נָטָה; in Imperatiuo, נָטָה. Reliquæ voces, vt in נָטָה formantur. sic, à יָפָה decorauit, in Infinitiuo יָפָה, in Imperatiuo יָפָה. Duæ tamen degenerant radices, quæ in Infinitiuo & Imperatiuo pe. Junt primam. Hæ sunt תָּשָׂא tulit; & יָצָא egressus est. à תָּשָׂא enim, dicitur in Infinitiuo, amissa prima,

DE VERB. DVPLICANT. AIN.

הוֹסִיפוּ

הוֹסִיבוֹתֶם הוֹסִיבוֹתֶיךָ

הוֹסִיבוּ

Infinitivus מְקוֹר

הוֹסֵב

Futurum עֲתִיד

הוֹסֵב יוֹסֵב

תוֹסֵב תוֹסֵב

אוֹסֵב

יוֹסְבוּ

תוֹסְבוּ תוֹסְבוּ

נוֹסֵב

Coniugatio הִתְפַּעֵל

Hithpahal

Exemplum:

הִתְסַבַּח הִתְסַבַּח

הִתְסַבַּחְתָּ הִתְסַבַּחְתָּ

הִתְסַבַּחְתִּי

הִתְסַבַּחוּ

הִתְסַבַּחְתֶּם הִתְסַבַּחְתֶּם

הִתְסַבַּחוּ

Præsens partic. בִּינוּנִי

Plural. Singul.

מְתַסַּבֵּים מְתַסַּבֵּ

מְתַסַּבֵּיךָ מְתַסַּבֵּ

Infinitivus מְקוֹר

הִתְסַבַּח

בְּהִתְסַבַּח

כְּהִתְסַבַּח

לְהִתְסַבַּח

מִהִתְסַבַּח

Futurum post אֵיתָן habet & sub prima - . vt , לֶחֶם יוֹדֵק , panis comminuetur, Esa. 28. Frequentiùs est . sequēte daghes. vt, וְשִׂאִיהָ יִפֹּת-שַׁעַר, & de- uastatione perfringetur por- ta, Esa. 24.

Duplex est in hoc ordine, huius coniugationis forma. Altera, perfecta; vt hîc ex con- iugatione liquet. Altera, quæ quiescentia עֵין imitatur. vt, וַיִּתְמוּדָר עַל-הַיּוֹלָד & admēsus est se ad puerum. 1. Reg. 17. & מְהוֹלֵל volutans se. 2. Samuel. 20. Quorum קָל est גָּלַל, & סָרַד. & alia.

Imperatiuus	צוּו
הִתְסַבַּח	הִתְסַבַּח
הִתְסַבַּחְתָּ	הִתְסַבַּחְתָּ
הִתְסַבַּחְתִּי	הִתְסַבַּחְתִּי
Futurum	עֲתִיד
תְּסַבַּח	וְתַסַּבַּח
תְּסַבַּחְתָּ	תְּסַבַּחְתָּ
תְּסַבַּחְתִּי	אֲתַסַּבַּח
	וְתַסַּבַּחוּ

Præteritū.

In locis, quibus in hoc Præterito deficit נ, thematis vltima; eius defectū supplet daghes in ת, vel נ, aduentitiis literis, personarū formatiuis.

Si quando verò (quod raro) pereat vtraque extremitas huius Præteriti: (vt, וְאֵיכָבִי לִי תַתָּה & inimicos meos dedisti mihi. 2. Samuel. 22) tunc daghes in altero ת, defectum נ vltimi demonstrat; nullo tamē signo defectus נ primi remanente. Quandoquidem, daghes in primo ת est, nō ratione defectus (cū daghes forte, in primæ sedis litera minimè esse possit;) sed literarū כִּפַּת כִּנֵּר.

Infinitiuus

In Infinitiuo itidem perit & prima & vltima litera; sed nullis defectus relictis vestigijs. Quod tamen, nulli, propter frequentem vsū huius verbi, & quòd vnicum sit, facere negocium debet. Perfectus etiam nonnunquam reperitur. vt, נָתַן dare, Hester 2. & aliàs, iuxta formā פָּקַד & נָתַן, Nui. 20. iuxta פָּקַד &

Exemplum:

Præteritum	עָבַר
	נָתַן
	נָתַתָּ
	נָתַתִּי
	נָתַנוּ
	נָתַתֶּם
	נָתַתְּנוּ

Dedit

vel

Vtrunque participium, semper in vtroque genere & numero perfectum est. vt, פָּקַד & פִּקְדָּר.

Infinitiuus	מְקַדֵּם
	מְקַדֵּת
	מְקַדֵּת
	מְקַדֵּת
	מְקַדֵּת
	מְקַדֵּת
	מְקַדֵּת
	מְקַדֵּת
	מְקַדֵּת

Imperatiuus

	תִּתֵּן	תִּתְּנִי
	תִּתְּנָה	תִּתְּנִי
Futurum	תִּתְּנֶה	תִּתְּנִי
	תִּתְּנֶה	תִּתְּנִי
	תִּתְּנֶה	תִּתְּנִי
	תִּתְּנֶה	תִּתְּנִי
	תִּתְּנֶה	תִּתְּנִי
	תִּתְּנֶה	תִּתְּנִי
	תִּתְּנֶה	תִּתְּנִי
	תִּתְּנֶה	תִּתְּנִי

Vtrunque Participium

כִּשְׂאֵת
לִשְׂאֵת
מִשְׂאֵת

Vbi, aduenientibus literis בְּכֵלֵם, euanescit seua literæ ש; & א, more suo, ad præcedentem literam ט relêgat suum, & in illo quiescit. Inuenitur quoque interdum mobile א. vt, בְּשִׂאֵת, Exod. 17. & alias.

Nonnunquam præterea, propter frequẽtem vsum huius dictionis; daghes, quod in futuro alióqui, in supplementum א, inscribendum esset gremio ט; perit. vt, וַיִּשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים, & acceperunt sibi vxores, Ruth. 1. Quod adhuc & aliis nonnullis vsu venire solet; vt in defectiuus נון אָ annotauimus.

In Imperatiuo dicitur

שְׂאֵי	שְׂאֵ
שְׂאֵינָה	שְׂאֵי

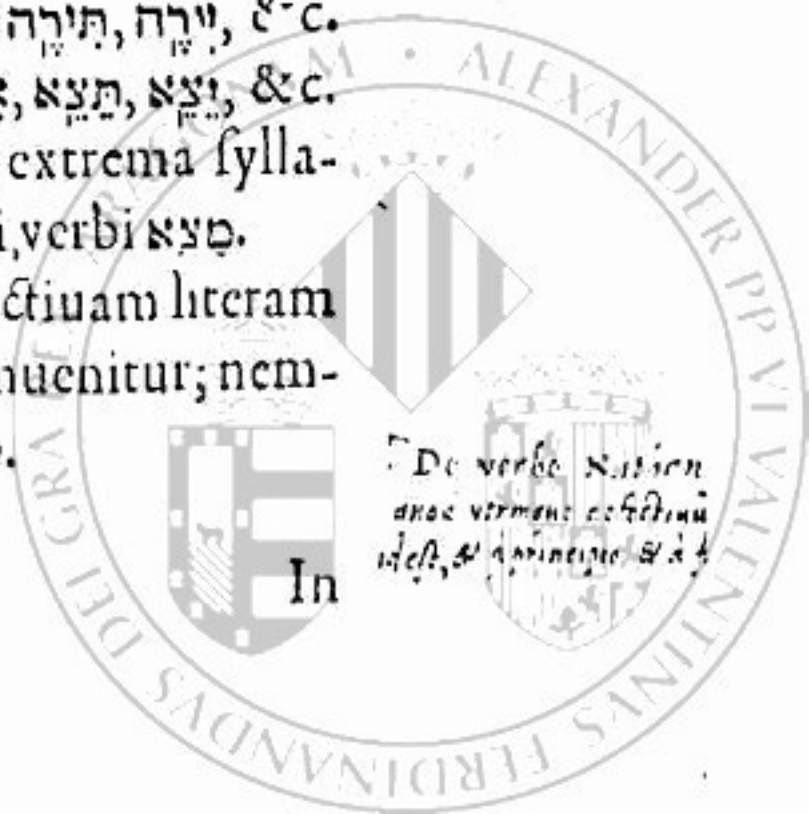
Éadem porrò est omnino. de יָצָא ratio.

Vtriusque etiam Infinitiuus, frequenter in forma perfecta. secundum puncta reperitur; præsertim, vbi Paronomasia. vt, נִשְׂאוּ נִשְׂאוּ portando portabũtur, Ierem. 10. sic, יֵצֵא יֵצֵא egrediendo egrediar. 2. Samu. 18.

Quorundam verborum huius ordinis, Futura sic formantur. A verbo enim יָרָא timuit, dicitur in futuro יִרְאָה, תִּירָה, אִירָה, & c. à יָצָא egressus est, dicitur in futuro יֵצֵא, תֵּצֵא, אֵצֵא, & c. non autem יֵצֵא, תֵּצֵא, אֵצֵא, vt par erat; extrema syllaba spectando ad proportionem futuri, verbi יֵצֵא.

Eorum porrò, quæ simul hæbet defectiuam literam in principio & fine; vnicum dũtaxat inuenitur; nempe נָתַן dedit. Cuius hæc est coniugatio.

Coniugatio נָתַן.

תַּנְתַּנְנָה

אֲנִיתוּ

יִנְתַּנּוּ

תִּנְתַּנּוּ

נִתְּנוּ

הַפְעַל

עָתִיד

יָתוּ

Hophr

Hoc futurum tantum, ex Futurum
hac coniugatione aliquot in
locis reperitur. vt, Leuitic. 11. Num. 26. & aliàs.

Est tamen regula apud grāmaticos (quos מְרַקְקִים
à verbo רָקַק , quod solùm apud magistros accurate
perquirere & examinare significat, appellant: nimi-
rum, cùm munus præcipuum grammatici sit, dictio-
num proprietates sedulò inuestigare: ab illo itidem
verbo רָקַק grāmatica dicitur) qua, habita vna voce;
in communi & quotidiano sermone formare liceat
integram coniugationem; vel inuenta actiua, passi-
uam; & contrà.

De quatuor literarum verbis.

Ex verbis quæ quatuor constant dissimilibus ra-
dicalibus literis; pauca quædam inueniuntur; nem-
pè כָּרַבַּל induit. Cuius tātum participium inuenitur,
1. Paral. 15. כָּרַסִּים ventrem impleuit, Psal. 80. in futuro.
פָּרַח expandit, Iob 26. in quò - pro hiric: & רַמַּשׁ
בָּשָׂרוֹ succulenta est caro eius, Iob. 33. quod est Præ-
teritum Pual.

Multa insuper reperiuntur, quæ suppresso ה, the-
matis tertia; & repetita prima & secūda, componun-
tur ex quiescentibus לָטַר הָא. vt, à שָׁעָה delectatus est,
dicitur שָׁעַשְׁתִּי תוֹרַתְךָ lege tua valdè delectatus sum,
Psal. 119. Cuius etiam Hithpael, codè psalmo reperi-
tur.

Q

DE VERBO NATHAN.

& alibi . sic reperitur לַתָּתִין .

ad ponendum. 1. Reg. 6, cum ׀ paragogico, pro לַתָּתִין .

¶ In Imperatiuo, ׀ primum, eodem omnino modo perditur, quo in superioribus vocibus præteriti & infinitiui.

¶ In Futuro, propter literas אֵינִי præcedentes, quæ cōstituunt primam syllabam; daghes literæ ׀ fit forte, & supplet defectum.

¶ In hac coniugatione, daghes in primo ׀, primæ radicis indicat defectum; in secundo verò, vltimæ.

¶ Coniugatio
Exemplum:

¶ Præteritum עָבַר
נָתַן
נָתַתְּ
נָתַתְּ

נִפְעַל

Niphal.

¶ Præsens partic. בִּינוּנִי
Plural. Singular.

נִתְּנִים נָתַן
נִתְּנוֹת נָתַתְּ

נָתַתְּ
נָתַתְּ
נָתַתְּ
נָתַתְּ
נָתַתְּ
נָתַתְּ
נָתַתְּ
נָתַתְּ

vel

¶ Infinitiuus סָקַר
הִנָּתֵן
בְּהִנָּתֵן
כְּהִנָּתֵן
לָהּ
מִהִנָּתֵן

¶ In Infinitiuo, Imperatiuo, & Futuro, non prima thematis per daghes suppletur; sed passiuua litera, vt in נִפְעַל defectiuorum Pe nun.

¶ Infinitiuus tamen, sine literis בְּכֵלִים, in hac forma, magis frequēs est: ità, הִנָּתֵן יִנָּתֵן בְּיַד, הִנָּתֵן מֶלֶךְ tradendo tradetur in manum regis, Ierem. 32. & 38.

¶ Imperatiuus יָנִי
הִנָּתֵן
& c. vt in perfectis.

¶ Futurum עָתִיד
תִּנָּתֵן
תִּנָּתְּנִי
תִּנָּתְּנִי
תִּנָּתְּנִי
תִּנָּתְּנִי

תִּנָּתְּנִי
תִּנָּתְּנִי
תִּנָּתְּנִי
תִּנָּתְּנִי

rarum; etiam commune est quatuor literarum verbis; ut ex interpretatione illorum supra satis liquet.

¶ Iam, verborum omnium ordinibus absolutis; quæ dicenda nunc restant de nominibus, breuitatis vinculo comprehendam. Est enim in primis animaduertendum; ex ministerialibus literis, esse sex, quarum auxilio, verbalia formantur nomina. Has habes, iuuandę memorię gratia, hac dictione artis האמנות comprehensas. Quarum functiones, eo ordine, quo in prædicta dictione scribuntur; exemplis subiectis planę fiet. Quibus etiam (vt facilius norint rudiores detrahendo ancillantes literas, tres radicales inuenire) respondebit è regione verbum; à quo vnaquęque dictionum illarum deriuatur. Ne putes tamen, nos ita hęc astricte loqui, vt ~~qui~~ velimus, duntaxat literis istis deriuari nomina à verbis. nam sunt alia, quæ non à verbo deriuata, formantur ad miniculo harum literarum. vt, ראשון primus, & ראשית principiũ, à ראש caput. & alia.

¶ Ex his, sæpenumerò, ad radicem asciscitur vna; interdum duę: & nunc præfiguntur, nunc ad finem appendent, vt exemplis illustrabitur.

¶ Ex perfectis nominibus, hoc vnicũ duntaxat ה à fronte radicis suscipit; cui etiam ת fini additum est.

¶ Quæ in ת desinunt; quàm plurima sunt fœmini. cũ accentu in vltima.

¶ א præponi solet, nũquam postponi; & afficitur $-$, vel $י$.

ה השְׁמַעוֹת à שְׁמַע ת

ה נְחֵמָה à נָחַם

ה חֲרָפָה à חָרַף

ה טַמְאָה à טָמַא

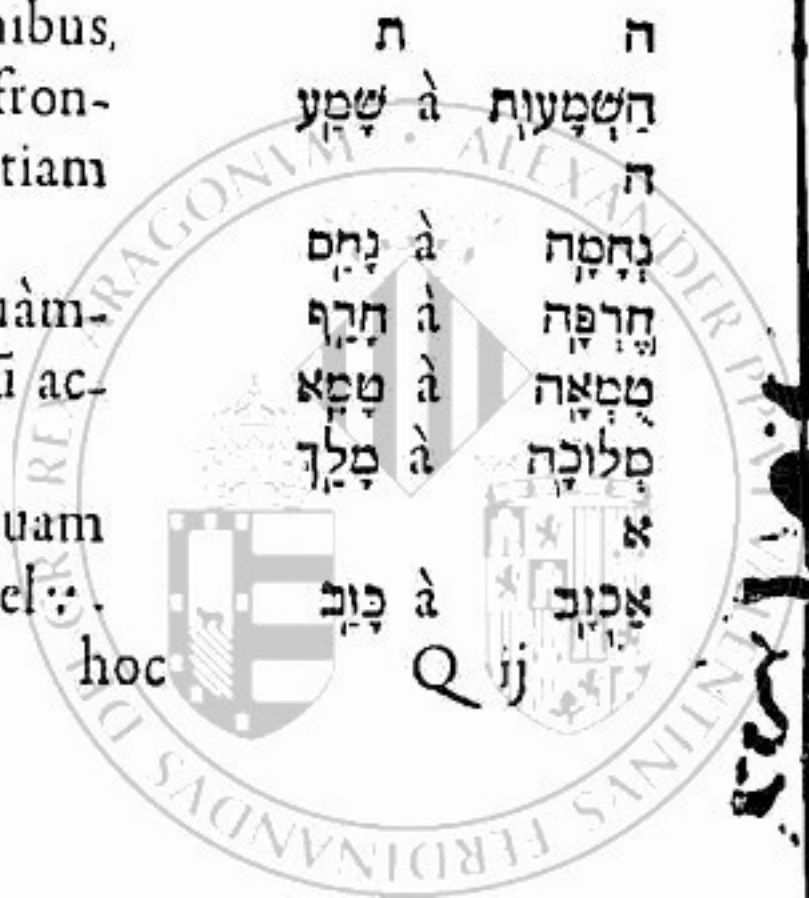
ה סְלוּכָה à סָלַךְ

ה אֲכֹב à כֹּב

hoc

Q

ן

Ex his a. Verbis. Nunc
de Nominibus

Literis Hebraicis,
easque functionibus.

tur. ſimiliter Pual, Eſa. 66. & alibi. Vel ex duplican-
 tibus ןׁׁ, repetita prima poſt ſecundam literam, vt, à
 לללל alleuauit, dicitur ללללל diligenter terſit, id eſt, a-
 cuit, Eccleſiaſt. 10. & quamplurima id genus alia.
 Quæ quidem omnia, ſunt coniugationis פעל. Inue-
 nitur etiam vnicum in Benoni, ex quieſcētibus ןׁׁ de-
 riuatum. Nam à מיל migravit, fit Benoni Piel מלמל
 demigrare faciens, Eſaie 22. & vnum, in quo tertia
 repetitur; in Pual. vt, למלל exciſus eſt, Ioel. 1. à למל
 elanguit.

¶ De verbis quinque literarum.

Quinque ſubſtantialium literarum verba, duo ſo-
 lum in Hebraiſmo à grāmaticis numerantur. Quo-
 rum alterum, המטרטר, coniugationis פעל, deriuatur à
 verbo perfecto מטרטר turbauit, requiſita ſecunda & ter-
 tia thematis litera. vt, מטרטר מעי perturbatione con-
 tracta erant viſcera mea, Thren. 2. & Iob. 16. Alterum
 ex quieſcente למטר. nam, à יפה decorauit; augendæ
 ſignificationis gratia, duplicatis prima & ſecunda,
 dicitur יפויפה מביני אדם pereleganti forma fuiſti præ
 filiis hominum, Pſal. 45. Illius enim tertia perſona eſſe
 debet יפויפה. Licet etiam (ſi velis) per grammaticos, for-
 mare integram coniugationem. Vnum porrò repe-
 ritur סחרחר circuiuit, Pſal. 38. quod eſt Cal; vt in Mi-
 clol ait; & in quo, propter geminatas duas vltimas li-
 teras, ſeu a poſitum eſt ſub prima; vel quod accentus
 nimis diſtaret à = motione loi. ga: Deducitur autem à
 סחר negociatus eſt.

Augmentum porrò illud ſignificationis dictio-
 num, propter repetitionem, ſiue geminationem lite-
 rarum;

חָשַׁב	à	חִשְׁבוֹן
שָׁלַח	à	שְׁלִיחוֹ
שָׁבַת	à	שִׁבְתוֹן
		ת

לָמַד	à	תְּלִמּוֹד
עָנַג	à	תְּעִנוּג
		ת

כָּפַר	a	כַּפְּוֹרַת
שָׁאֵר	à	שְׁאֵרִית
שָׁפַל	à	שְׁפִלוֹת
		ת

רָדַם	à	תְּרִדְמָה
פָּאֵר	à	תְּפִאֲרָה
		ת

לָבַשׁ	à	תְּלַבוּשֵׁת
פָּאֵר	à	תְּפִאֲרֵת
		י

ת, Modò præponitur, modò in fine ponitur; & etiã aliquando in vtraque dictionis extremitate locum habet; vt in his exemplis videre est.

radici præpositum, priorum nominũ est formatiuũ; rarò appellatiuorũ. vt, לָקַט à, יִלְקוּט; יְהַלֹּם, à הֶלֶם; in fine, nominum gentiliũ masculinorum; numeralium, quæ ordinalia dicuntur; & adiectiuorũ quorundam, formatiua est litera. Pro quibus omnibus, exempla ista sufficiant.

Sunt porrò gẽtilia nomina foeminina, in sing. terminata in ת, præcedẽte hirc magno; vel in יה, vt, יהוּדִית, Iehudæa mulier; אַרְמִיִת, Syra mulier; מוֹאבִיִת, moabitis foemina:

Gen. 21.	צָחַק	à	יִצְחָק
----------	-------	---	---------

Gen. 25.	עָקַב	à	יַעֲקֹב
----------	-------	---	---------

שׁ 27.			י
--------	--	--	---

יְהוּדָה	à	יְהוּדִי
----------	---	----------

אָרַם	à	אַרְמִי
-------	---	---------

נָכַר	à	נְכָרִי
-------	---	---------

יָמַן	à	יָמָנִי
-------	---	---------

שָׁלֹשׁ	à	שְׁלוֹשִׁי
---------	---	------------

רָבַע	à	רְבִיעִי
-------	---	----------

Hoc vnum etiã te obiter ad-
 moneo, lector; ne tam spectes
 primitiui in deriuatiuo signi-
 ficationem, quàm literas. nam sufficere potest, deriu-
 tiuum, radicalibus literis primitiuum imitari.

Quædam, duas asciscunt
 ancillantes literas; alterã præ-
 fixam, alteram verò additam
 fini.

* Hoc, in vsu non est. sed ab
 eiusmodi verbis obsoletis, fre-
 quenter nomina deducuntur
 à grāmaticis; seruata gram-
 matica analogia, siue pro-
 portione.

* מ, præfixum capiti dictionũ,
 frequens; in calce verò, rarum
 admodum.

* ג, initio non nisi propriis
 nominibus cõuenit. Fini au-
 tem, frequenter adiungitur.

n modò

אָרְבַּע	à	רְבַע
אֲוֶרַח	à	וְרַח
אֲשְׁכּוּל	à	שְׁכּוּל

א	ה	
אֲוֶרַח	à	וְרַח
אֲשְׁכּוּרַח	à	שְׁכּוּר
אֲצַעְרַח	à	צַעַר

מ	מ	
מֵלֶאךָ	à	לֶאךָ
מִכְאוֹב	à	כְּאוֹב
מִרְחֵב	à	רְחֵב
מִשְׁפָּט	à	שְׁפָט
מִשְׁכּוֹן	à	שְׁכּוֹן
מִשְׁלֹשׁ	à	שְׁלֹשׁ

מ	ה	
מִכְפֹּלָה	à	כְּפֹל
מִסְלָכָה	à	סְלָךְ
מִמְשָׁלָה	à	מְשָׁל
מִלְחָמָה	à	לְחָם
מ	ת	
מִחֲנֻת	à	חֲנֻךְ
מִסְכְּנוֹת	à	סְכּוֹן

נ	נ	
נִפְתָּלוּ	à	פְתָל
נִסְרוּד	à	סְרוּד
נִתְרוּן	à	תְרוּן
נִקְרָבוּ	à	קְרָב

gen. 30.

¶ Quiescentia **אלף פה** nomina nulla sunt, quia perfectorum normam sequuntur.

Quiescentia
De Iod.

¶ Ex quiescētibus per iod nominibus quædam sunt, quæ præposita litera ministeriali **מ**, vel **ת** (vt hîc vides) habent, expressum: sed motione vocali destitutum quiescens & ociosum. Maior tamen pars, formatur præfixo **מ** vel **ת**: ex **אהוי** mutua pmutatione, mutato **י** in **ו**; vt cernere est. Quorum, quæ in secunda syllaba habent **ו**, in plurali numero illud seruât: Quæ verò **ו**, mutant illud in **ב**. vt, **תושב**: In plurali **תושבים**. **מוקש**: In plurali **מוקשים**. & similia.

¶ Quædam obiter obseruanda sunt, quæ quâuis **מ** habeât sequente **ו**; non huius sunt classis, sed duplicantium **עין**. vt. **כורך** à **כרך**. & **כועל** à **כלל** (vt quibusdam placet, à **עלה**). de quibus adhuc, suo loco vivebis. Quædam etiam, vtrinque habent **ת**. Quædam, pro **י** habent **ו**. Denique, nonnulla sunt, quæ omnino nullius literæ augmento à **י** ante suscepto, abiciunt; & habent plurimum **ה** fœmininam literam. Quorum omnium exempla in hac

Quiescentia	פה יוד	
	א	מִשׁוּר
	יִשָּׂר	מִיִּשָּׂר
	א	תִּימֵן
	יִמֵן	תִּירוֹשׁ
	א	כוּעֵר
	יִעֵר	מוֹקֵשׁ
	א	מולדת
	א	תולדה
	א	תוכחה
	א	תועלת
	א	תושב
	א	מושב
	א	שבת
	א	מוקר
	א	מוצק
	א	תורה
	א	רעה
	א	רע
	א	שנה
	א	עצה
	א	צאה
	א	צא
	א	כול
	א	כול

mina: in plurali fœm. יהודים Ichudææ, per י mobili. & sic de aliis.

¶ Regula.

Literæ האמנתי, præpositæ nominibus primam radicis literam expressam & consonantem habentibus; plurimū, affectæ sunt vel -, vel :, vel hirc paruo, sequente seu a quiescente sub prima; vt ex superioribus exemplis liquidò constat. Veruntamen, quædam sunt, pauca numero, quæ non ab hac regula pendent. vt, מלאכה & מלאכה opus: quæ habet מ ante radicalē primam, affectum seu a. sic de aliis literis istis אהמנתי sentias quandoque.

¶ Nunc, de Imperfectorum nominum formis (quæ quidem tot sunt, quot & verborum; & ratione eadem cognoscuntur) eodem ordine dicamus.

De Imperfectis Nominibus

¶ Nomina augmentum מ, cum - sequente daghes, à frōte admittētia; classis sunt defectiuorum פא. Reperiuntur tantū duo, habere ה cum - sequente daghes; vt in hac serie cōspicuum est. Duo præterea alia, quæ quanuis נ primæ thematis defectum patiantur; nullū pro indice defectus, signum habent. Verū tamen, quia illa duo hīc cum suis radicibus sunt expressa; parum negocij posthac tyronibus facere poterunt.

¶ Defectiua פא נון, או, פא וור

Defectiua De Nove
ve. 10d

א	נָטַע	טָטַע
א	נָסַע	טָסַע
א	נָכַל	טָכַל
א	נָקַב	טָקַב
א	נָגַף	טָגַף
א	נָצַל	טָצַל
א	נָכַר	טָכַר
א	נָטַג	טָטַג
א	נָטַא	טָטַא
א	נָצַב	טָצַב
א	נָצַח	טָצַח
א	נָצַע	טָצַע

¶ Quiescentia

בּוֹשׁ à	}	בּוֹשֵׁת 4
		בּוֹשָׁה 4
רִיק vel רִיק à		רִיקָם 7

Quiescentia Lamed Aleph

1 Ex ordine quiescentium la-
 2 med aleph, multa sunt nomi-
 3 na, quæ duplici afficiuntur : .
 4 Nonnulla, in utraque syllaba
 habent - . quædam ׀, vel - in
 prima; & : , vel .. in secunda.
 Alia præterea sunt (classis
 illorum, quæ sibi peculiariter
 vendicant daghes) cum hirc,
 vel - sub prima, & .., vel - ,
 vel holem cum daghes in se-
 cunda. Duo demum in hac
 serie postrema, ab eadem de-
 ducta radice sunt; quorū al-
 terum, sub prima habet .., & sub secunda (breuitatis
 gratia) pro : , seu a raptum . Alterum, sub prima - , &
 sub secunda - , & daghes eidem inscriptum, quiescē-
 te ׀; quod etiam sequitur ׀ seruire.

Quiescentia לָמֶד אֵלֶף

כָּלָא à	כָּלָא 1
פָּלָא à	פָּלָא 1
<i>Illæ quæ hic ׀ in aliis clas- sibus nõ opposit. a habent vo- cē, primitivæ sunt speciei.</i>	
טָנָא	טָנָא 1
נָנָא	נָנָא 1
<i>Huiusmodi habentia duplex ׀, in singulari numero, verbo si- milia sunt.</i>	
צָנָא	צָנָא 2
צָנָא	צָנָא 2
נָסָא à	נָסָא 2
טָסָא à	טָסָא 3
	פָּסָא 4
	קָנָא 4
קָנָא à	קָנָא 4
	קָנָא 4
	קָנָא 4
חָטָא à	חָטָא 5
	חָטָא 6

Quiescentia Lamed He

In nominibus quiescenti-
 bus lamed he, quæ in ׀ fœmi-
 ninū desinunt: ne fiat cōcur-
 sus duarū similium . . cerarū
 (gutturalium præsertim) &
 hiatus seu cacophonia; eua-
 nescit ׀ thematis tertia, pro-
 pter

Quiescentia לָמֶד הֵא

טָנָא	טָנָא 1
טָנָא	טָנָא 1
פָּאָה	פָּאָה 1
טָאָה	טָאָה 1
רָעָה à	רָעָה 1

Duo prima similia sunt
 verbo, à quo derivantur:
 alia duo, primitiva.

hac formula habes.

1 Nominum quiescentium
 2 ain vau ; alia, præfixo primæ
 3 thematis ם cum ך, formantur.
 4 Alia ם, vel ן, cum seua ; vel ה
 5 cum ך; & litera foeminina ה.
 6 Alia, habent ם cum ך præ-
 7 positum . Alia, nullam literã
 à fronte ; sed dũtaxat ה foem.
 admittũt. Alia præterea sunt
 (vt hinc constat) quæ nec in
 fronte, nec in fine, ministran-
 tem assument literã: Habent
 tamen, pro quietis secundę li-
 teræ indice, cum prima radi-
 cis semper aliquã motionum
 magnarũ. Nonnulla insuper
 sunt , quæ tantũm vel ן, vel ה
 sibi in fine radice vendicant.
 Et postremò, vnicũ est , quod
 ם literę adminiculo, adhibito
 fini dictionis, deriuatur ; i ta-
 men quiescente, primæ & se-
 cundæ literæ interposito ; (vt
 etiam hĩc in nonnullis aliis)
 pro ן, ex literarum אהוי affinitate.

* * Huiusmodi, potiũs sunt themata per se.

Quiescentia

	עון וו	Quiescent	אין וא
קום à	מקום		
לון à	מלון		
נור à	מנור		
נור à	מנור		
נתה à	מנתה		
כון à	מכונה		
בוך à	מבוכה		
בוס à	מבוסה		
בון seu פון à	מבונה		
קום à	מקומה		
נות à	מנתה		
פונ à	מפונה		
סוך à	מסוך		
צור à	מצרה		
צור à	מצרה		
קון à	מקינה		
טוב à	מטובה		
צור à	מצר		
נור à	נר		
סוג à	סוג		
עור à	עור		
	ום		
	עור		

ור à	דון
שוש à	ששון
עור à	עדות

Ex

bent literas, nullis ה tertiae li-
 terae suppressae relictis vesti-
 giis. Quaedam, pro ה, ha-
 bent י mobile; cuius gremio,
 ad scripturae ornatum, ne du-
 plex י concurrat; daghes in-
 scribitur; in quo absorbetur י
 index hirc magni literae se-
 cundae radicalis; & אָנֶה pro
 אָנֶה dicitur. sic de similibus.
 Alia praetera sunt, quae, nul-
 la adhibita aduentitia litera;
 ex אָרֶי permutacione, י ocio-
 sum, vel י consonum in fine
 pro ה obtinent; vt exemplis
 huius formulae liquet.

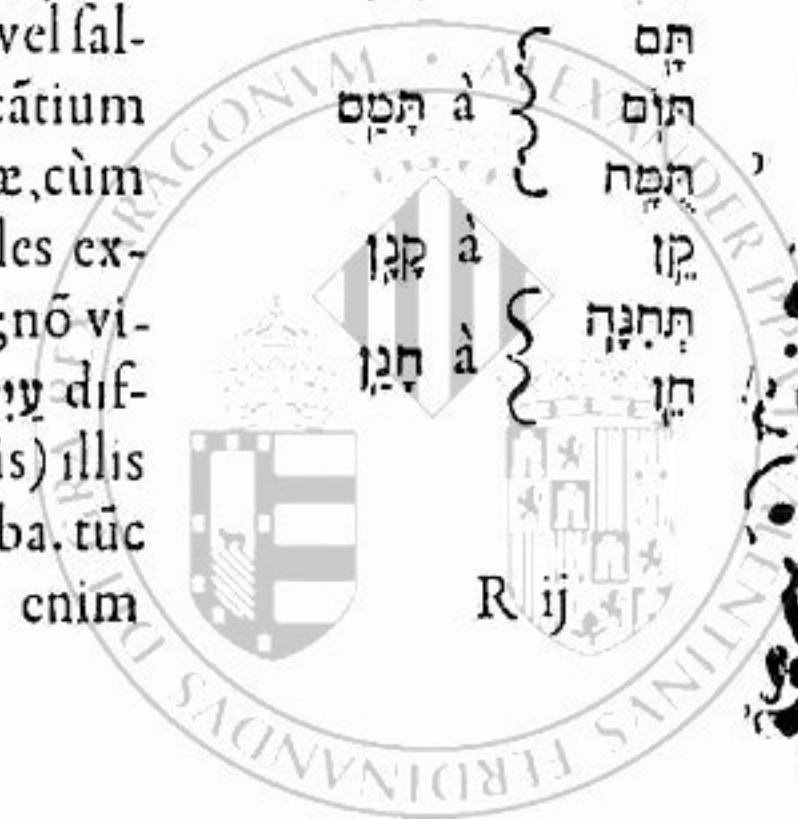
אָכָה à	אָכ
צוּה à	צו
אָנָה à	הָאָנֶה
	אָנֶה
כּוּה à	כּוּה
	כּוּי
חֻלָּה à	חֻלִי
חֻרָה à	חֻרוֹן
	חֻרִי
	נָה
נָחָה à	נָהִי
	נָי
רוּח à	רוּי
קָרָה à	קָרִי
שָׁלָה à	שָׁלוּ

Possunt etiam alia nonnulla huius ordinis, primi-
 tiuae esse speciei, sed pro omnibus, haec in praesentia suf-
 ficiant.

Cum in fine dictionis nu-
 quam inscribi possit daghes;
 nisi raro literae ex כָּפֶת הַבֵּי ha-
 benti motionem aliquam, vel sal-
 tem seua: multa duplicatium
 נַי nomina sunt, quae, cum
 duntaxat duas radicales ex-
 pressas habeant literas; non vi-
 dentur a quiescentibus נַי dif-
 ferre: nisi (vt fit in verbis) illis
 addatur litera vel syllaba. tunc
 enim

Duplicantia עֵינ.

טָלָל à	טָל
דָּלָל à	דָּל
	תָּם
תָּטָם à	תָּוּם
	תָּמָה
קָנָו à	קָו
חָנָו à	תָּחֶנֶה
	חָו

155. pter foemininum ה superad-
ditum. Siquidem, quæ ha-
bent ה radicale expressum; il-
lud præcedit ∴ vel ∵ sub se-
cunda.

* Hæc, adminiculo litera-
rum הֶאֱמַנְתִּי præpositarū, for-
mātur. Alia etiam multa, mo-
dò præpositis, modò post-
positis, aut utrobique signa-
tis huiusmodi aduentitiis li-
teris formātur: ut in hac serie
videre licet. Ex quibus tamē,
quæ habēt vel ך, vel ת in fine:
ante ipsum ך, vel ת, habēt vel
ו, vel ך quiescens, aut mobile,
pro ה substitutum: Duobus
tamen, quæ hīc enumero, ex-
ceptis; quæ ante ת, nihil ha-
bent pro ה substitutum.

צוּחַ	à	מְצוּחַ*
נַחַח	à	מְנַחַח
רָאָה	à	מְרָאָה
כָּלָה	à	מְכָלָה
פָּוָה	à	מְפָוָה
קָנָה	à	מְקָנָה
שָׁקָה	à	מְשָׁקָה
		הִרְבָּה
רָבָה	à	מְרָבִית
		תְּרַבִּית
		תְּרַבּוּת
בָּנָה	à	תְּבַנֶּינָה
גָּלָה	à	גְּלוּת
נָאָה	à	נְאוּת
		נְאוּן
שָׁקָה	à	שׁוֹקֵת
צָפָה	à	צָפַת
רָצָה	à	רְצוּן
הָרָה	à	הִרְוּן
		הִרְוִין
קָלָה	à	קְלוּן
עָלָה	à	עֵלוּן
בָּנָה	à	בְּנִין
עָנָה	à	עֲנִין
עוּהָ	à	עוּן
תָּנָה	à	אֲתָנָה
		אֲתָנָן
עָלָה	à	מְעָלָה
		מְעַל

Quædam sunt, quæ duas
primas dūtaxat expressas ha-
bent

* הַפָּאֵרָגוֹגִי, &
נֹהֶפֶטִים.

fideliter memoriæ commendans. Vnum etiam hu^c adduxi, sub ם habens - sequente daghes in prima radicis; quod defectiua Pe nun imitatur, vel in quo daghes defectum literæ sequentis indicat; sicut in quibusdam verbis, contra munus suum; vt in Cal duplicantium ןׁׁׁ iam diximus. Et alterum, quod quanuis ן foemininum habeat, non in tertia, pro secunda supplenda recipit daghes. Aliud postremò cum ם serui in fine. vt, םׁׁׁ gratis, ab ןׁׁׁ.

Nominibus Compositis

¶ Nominum compositorum, ex supradictis imperfectorum formis classes, quòd in illis parum sit negotij, consultò omittimus: Præterea, quòd ex illis immixta quædã quandoque videas ordinibus simplicium nominum.

Quatuor aut quinque

¶ Quatuor, aut quinque radicalium literarum nomina; multa sunt numero; in quibus. cum à verbo deriuantur, repètitur, (vt in huius generis verbis,) prima & secūda litera: vel (præsertim in his, quæ quinque sunt literarum) ad euphoniã; vel per epítasin, id est, augendæ significatio- nis gratia, secunda & tertia.

¶ Porrò, quæ quatuor aut quinque constant literis dissimilibus: multò pl. a sunt, potius exotica & peregrina, quæ in Hebraismum, propter rerum mutationes irreperunt. Illa lexicon suppeditat.

¶ Quatuor literarum nomina.

בְּקָק	à	בְּקָבֹק
צָלָל	à	צָלָצָל
קָרָר	à	קָרָקוֹר

¶ Quinque literarum nomina.

יְרָק	à	יְרָקָק
אָרָם	à	אָרָמָם
שָׁחַר	à	שָׁחַרְחָרַת

enim daghes, alterius similis literæ defectum supplens, in tertia thematis elucescit. vt, קן. in plurali קנים. Cū pronomine inseparabili, קנו nidus eius. Cum ה foemin. סכה. Præterea, quæ ם præfixū habēt; similiter, in singulari statu absoluto, à quiescētibus עין non differre videntur. At, cum inseparato pronomine, vel si è singulari numero in pluralē varientur; mutant illa, ך sub ם in seua: Hæc verò, illud semper inuariatum seruant. vt, מקום locus, quod est ex quiescentibus אין; cum pronomine inseparato. facit מקומו locus eius, in plurali מקומים. סגן verò, quod est huius ordinis; cum inseparato pronomine סגני, clypeus meus, in plurali סגנים. Quod, cum sui similibus, semper ך sub ם statū habet; vt latius, cū de subiunctione inseparatorum pronominum loquemur.

Aliud etiam adhuc potest esse discrimen; quòd illa, in secunda syllaba habeant holem; hæc verò, plurimum ך. Pauca præterea sunt, quorum etiam supra in quiescentibus Pe ם memini; quæ ם sequente accipiunt, vt illa solent. quare, animaduerte diligēter, ea fideliter

		עו
עון	à	מעון
		עון
		עוה
גנו	à	סגן
		סגנה
סכך	à	סכה
		סכך
		מוסך
ירך vel ררך	à	מורך
		מורך
רכך	à	רך
		רכה
שקך	à	משק
כסך	à	מכס
		מכסה

* Hęc dictio (ne erres) non à כסה deriuatur. Nam tunc habet non ה foemin. sed ה radicale expressum, quod præcedit: sic, מכסה.

quàm, nisi compositi reperiuntur.) Huius propria motio est ..; quod, quando sequenti dictioni iungitur per virgulam maccaph, quam Græci ὄφην vocant; vel quando cum pronomine (vt hîc vides) componitur; in :: commutatur. Crebrò etiam, cum pronomibus compositus, mutat .. in i; ità, vt dicere liceat. non אני, sed אני me. non אתה, sed אתה te. &c.

¶ De pronomine.

¶ Accidentia pronominis; quæ sunt, genus, numerus, persona, figura, casus, & declinatio; Exempla sequentia te satis docebunt.

¶ Primum tamen, notandum; ex Hebræorum pronomibus, alia, separata dici; quòd in oratione separatiim reperiuntur: alia, inseparata; quòd semper cum aliqua orationis parte componantur. Vnde, primum à doctissimo viro, Iohanne Reuclino (cuius memoriã libenter vsurpo cum charitate) affixa appellata sunt pronomina; quòd ità fini dictionũ semper affigantur, vt cū illis vna videatur esse dictio. *Regula.*

¶ Pronomina separata, siue integra; nūquam, nisi nominatiui, vel vocatiui casus, reperiuntur. Illa hîc subscripta vide.

*Diuisio pronomini
in separata. & affi-
xa.*

*Primum ad integrum
& separata, casus
nominatiui, aut voca-*

Masculinã.

numina.

Feminina.

Numerus pluralis.

Numerus singularis.

Prima Secunda Tertia persona.

Prima Secunda Tert. persona.

vos illi

tu ille

אתם הם

אתה הוא

nos

אנחנו

ego

אני

vos illæ

tu illa

אתן הן

אתה היא

Obliqui

¶ De הָ, id est, conſignificatiuo, tertia orationis parte.

¶ Iam duabus abſolutis partibus orationis; paucis tertiam, in qua quidē diligenter attendenti, non multum eſt negotij; perſtringam. Hac grammatici Hebræorum (vt iam ſuprà dictum eſt,) complecti ſolent articulum, pronomen, aduerbium, coniunctionem, præpoſitionem, & interiectionem. Sed cū tot omnino ſint aduerbiorum & interiectionum ſignificationes, & præpoſitionum genera, quot apud Latinos; prætereà, cū nulla, habenti lexicon, in his ſit difficultas: quæ de articulis duntaxat & pronomibus dicenda videbuntur, perſequemur.

De Milla, Tertia ſum. pt. reliquat ſter nom. & verbum, combhndens

¶ De articulis; & quibus p̄cis notentur.

¶ Articuli, apud illos, omnis generis & numeri; ſunt tantū tres.

1. ¶ הָ, quod effertur per - ſequente daghes (ſi ſequens litera fuerit illius capax. nam alióqui, plurimū habet ſub ſe -. vt, cū de officio ſeruiliū literarum, ſeptem præſertim, loquemur; videre latiùs licebit;) nominatiuo, genitiuo, vocatiuo etiam nonnūquam, inſeruit.

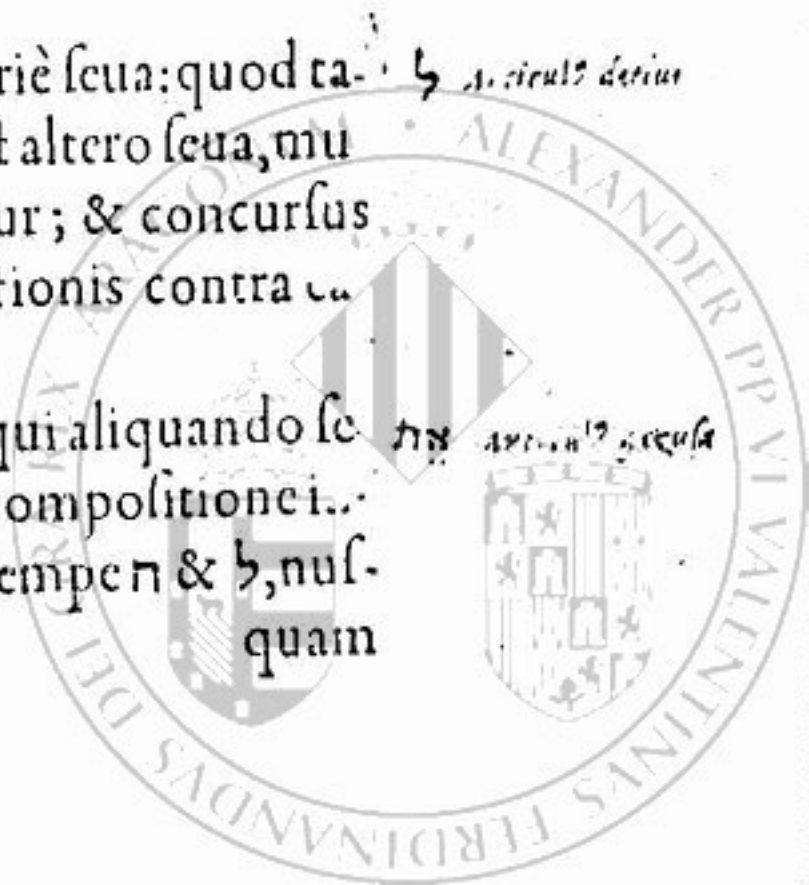
1) articulus nominatiui genitiui & vocatiui

2. ¶ הַ, datiuum indicat: & habet propriè ſeua: quod tamen, quando ſequens litera affecta eſt altero ſeua, mutatur in hiric; ne ſeua ſequens legatur; & concursus fiat duorum הַ הַ in principio dictionis contra canones grammatices.

2) articulus datiuus

3. ¶ הָ, accusatiui caſus eſt articulus; qui aliquando ſolum ſcribitur, aliquando verò in compoſitione inuenitur. vt, הָ אַתְּמָהּ וּבְכֵן (alij duo verò, nempe הָ & הַ, nuſquam

3) articulus accusatiui

Miclol; vt asperitas pronounciationis, propter daghes, si esset exprellum in ן, tolleretur. Plura vide exempla apud illum, etiam pronominis fœminini ןָהָהָ pro ןָהָ, in affixione pronominis inseparati cum voce ןָהָהָהָהָ.

Plurale est ןָהָהָ illi: & magis contractè, ןָהָהָהָ. Cui quandoque, per paragogen, additur ן; vt ןָהָהָהָ; quod plurimum, in vsu non est, nisi in datiuo casu cum ן iunctum. vt, ןָהָהָהָהָ illi, vel illis. nam, cum videatur compositum ex ן, pronomine plurali; & ן, singulari etiam pronomine: vel singularis, vel pluralis numeri, considerato sensu, esse potest. Re vera tamen, sæpius in plurali, quàm singulari reperitur: & semper, accentum habet in penultima, dictio (siue nomen, siue verbum fuerit) cum qua componitur. Similiter ex fœminino ןָהָהָ illa, fit ןָהָ; concisiuè, ןָהָ: & ascito ן, eodem modo, quo in masculino, pro ןָהָהָהָ, ןָהָהָהָ. In plurali ןָהָהָהָ illæ; vel succinctè, ןָהָהָהָ.

Observandum tamen obiter: ןָהָהָ illi, & ןָהָהָ illæ, & seorsum, & in compositione, (sed mutato in cōpositione in ::) tanquàm inseparata interdum inueniri.

ןהָהָ tu, masculini generis; & ןָהָהָ tu, fœmin. generis pronomen secundæ personæ; ab ןָהָהָ deriuatur; adhibito ן, formatiua litera secundæ personæ (sicut est in verbis:) & inscripto daghes eius meditullio, in supplementum defectus ן, sui primitiuo ןָהָהָ; ne dicamus ןָהָהָהָ, sed ןָהָהָ.

Ex hoc manat inseparatum secundæ personæ masculini ןָהָ, & fœmin. ןָהָ. Ex eius plurali mascul. ןָהָהָ vos, deriuatur ןָהָהָ eiusdem generis, numeri, & personæ. sic ex fœmin. ןָהָהָהָ vos, ןָהָהָהָ. Sed mutatur ן in ן; ne confu-

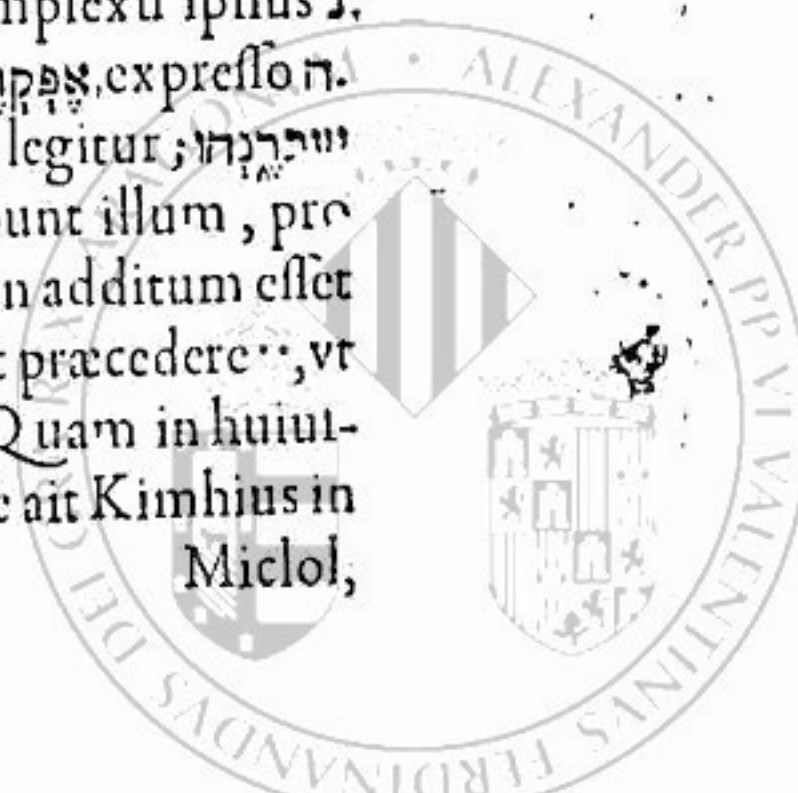
Obliqui casus (vt videbis) ex inseparatis sunt pronominibus: qui cognoscuntur ex articulis; vel præpositionibus, quibuscum componuntur.

¶ Pronomina inseparata, quæ & affixa, à situ suo dicuntur.

Numerus pluralis.			Numerus singularis.			Pronomina Affixa.
Prima	Secunda	Tertia persona.	Prima	Secunda	Tertia persona.	
	כֶּם	הֵם, ס		ךְ	נו, הו, ו, ו	Masculina.
נו			נִי, ו			Communia.
	כֶּן	הֵן, ו		ךְ	נָה, הָ, הָ	Feminina.

¶ Hæc inseparata pronomina, nihil aliud certè sunt; quàm, breuitatis linguæ causa, postpositiuæ, siue subiunctæ dictionibus literæ, vel syllabæ, ex integris separatis deductæ. Quare, non indecenter, corrupta pronomina vocari possunt. Siquidem, ex אָנֹכִי ego, factum est נִי; & præterea, magis concisè, ו. Ex eius plurali regulari, quod est אַנְּוּ; vel, immixtis ה & נ per epenthesin, אַנְּוּנוּ, siue נַחְנוּ nos; fit corruptè נו. Ex pronomine tertiæ personæ separato, הוּא ille; oritur הו; & contractiùs, ו. vt, דְּבַרְוֵי verbum eius, דְּבַרְוֵי verba eius. Huiusmodi tertiæ personæ pronomini interdum accedit נ. vnde pro הו, נְוּ. cuius ה, ad euphoniã, plurimùm tollitur de medio; & ob id, daghes in complexu ipsius נ; sic, נו. vt, אֶפְקְדֵנוּ visitabo illum; pro אֶפְקְדֵנוּ, expresso ה.

Jerem. 5. tamen, eodem versu, bis sic legitur; וּפְקְדֵנוּ præteribit illum, & יַעֲבְדֵנוּ præteribunt illum, pro יַעֲבְדֵנוּ; vt satis liquet ex ::. Nam, si non additum esset נ: dicendum esset יַעֲבְדֵנוּ, cum הו solet præcedere ::, vt in affixis cum verbis conspicuū est. Quam in huiusmodi, expressionem ה, ita factam esse ait Kimhius in Miclol,

DE PRONOMINE.

¶ Pronominis tertiæ personæ generis masculini numerus singularis.

Ablatiuus.	Accusatiuus	Datiuus	Nominatiuus
ab illo.	illum	illi	ille

* עֵבֶר. שִׁשׁ מ
au ornatum.

* כִּמְנוּ

אוֹתוֹ

לוֹ

הוּא

Numerus pluralis.

Ablatiuus.	Accusatiuus	Datiuus	Nominatiuus
ab illis.	illos	illis	illi

מֵהֶם

אוֹתָם & אֵתָם

לָהֶם & לָמוֹ

הֵם & הֵמָּה

generis fœminini

¶ Pronominis tertiæ personæ fœminini generis numerus singularis.

Ablatiuus.	Accusatiuus	Datiuus	Nominatiuus
ab illa.	illam	illi	illa

מִמֶּנָּה

אוֹתָהּ

לָהּ

הִיא

Numerus pluralis.

Ablatiuus.	Accusatiuus	Datiuus	Nominatiuus
ab illis.	illas	illis	illæ

מֵהֶן

אוֹתָן & אֵתָן

לָהֶן

הֵן & הֵנָּה

generis masculini

¶ Pronominis secundæ personæ masculini generis numerus singularis.

Ablat.	Vocat.	Accusat.	Dat.	Nominat.
à te.	ô tu	te	tibi	tu

מִפֶּנֶךָ

אַתָּה

לָךְ & לָכֶּךָ & אֶתְךָ & אֶתְכֶּכָּה

אַתָּה

Numerus pluralis.

Ablat.	Vocat.	Accusat.	Dat.	Nominat.
à vobis.	ô vos	vos	vobis	vos

מִפְּנֵיכֶם & מִפְּנֵיכֶם

אַתֶּם

אַתְכֶם

לָכֶם

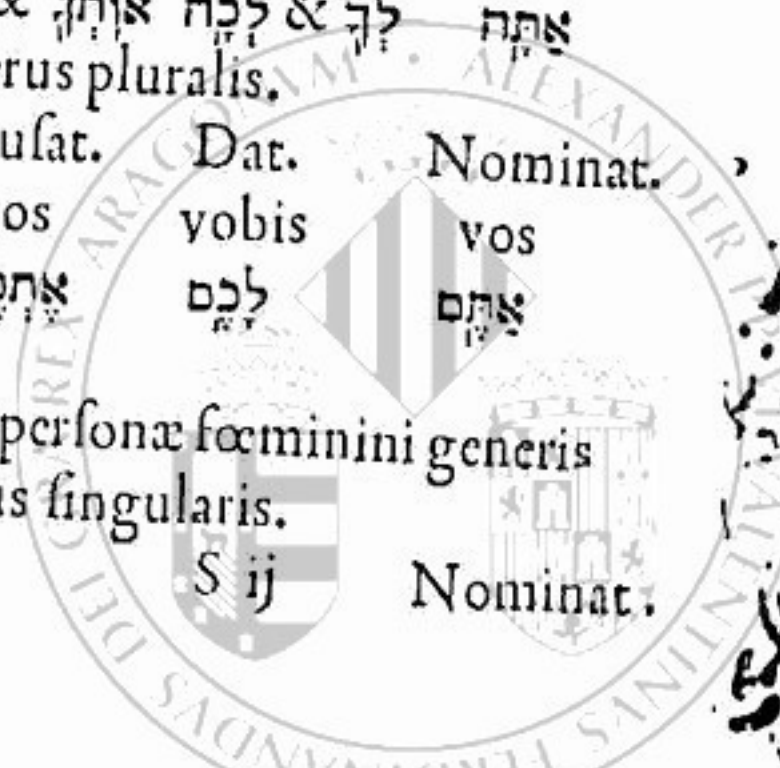
אַתֶּם

generis fœminini

¶ Pronominis secundæ personæ fœminini generis numerus singularis.

S ij

Nominat.

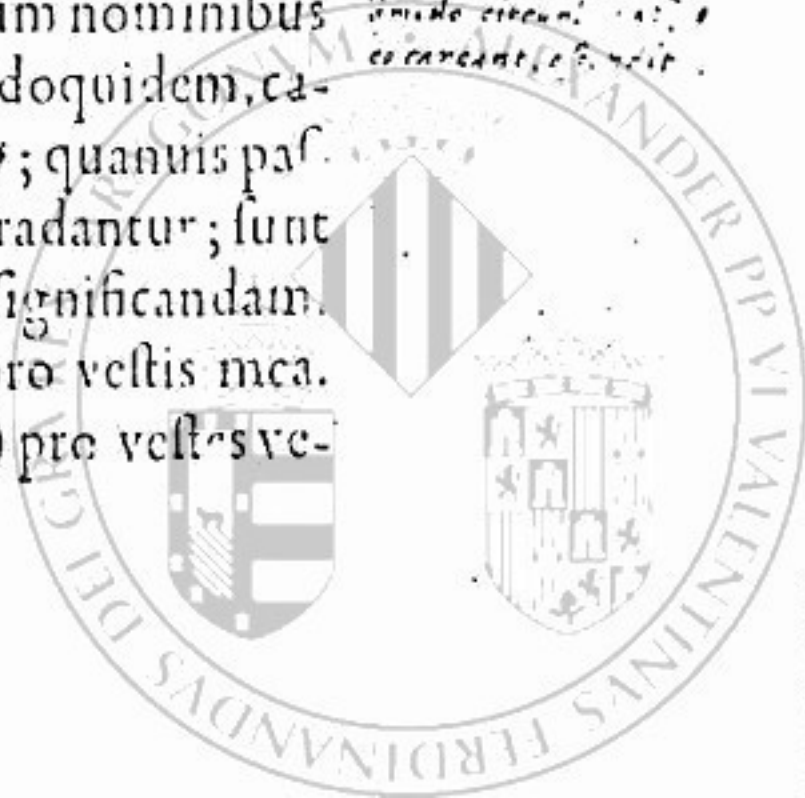

ſio & ambiguitas oriatur inter pronomina ſecundæ
 perſonæ; & ſyllabas תָּה, & תָּם, ſecundæ perſonæ præ-
 teriti formatiuas. verbi cauſa: cùm legeremus פָּקַדְתָּ
 (in qua perſona nonnunquã exprimitur הַּ ſic, פָּקַדְתָּהּ,
 quod, poſt ׀ in huiuſmodi ſæpiùs latet;) ambiguum
 eſſet, an תָּ inſeparatum eſſet pronomen ab אַתָּה tu; vel
 formatiua ſyllaba ſecundæ perſonæ ſingularis præ-
 teriti: vel, an תָּ ab אַתָּה tu, ſœmineo. Similiter in plu-
 rali. פָּקַדְתֶּם, פָּקַדְתֶּן, eſſet ambiguum, an תָּם & תָּן prono-
 mina eſſent, corrupta ab אַתֶּם, vel אַתֶּן; an ſyllabæ for-
 matiua ſecundæ perſonæ pluralis præteriti. Pro אַתָּה
 igitur, ponetur הָ; & cum הַּ, כֵּה: dicemùſque פָּקַדְךָ, vel
 פָּקַדְכָּהּ, viſitauit te virum. Pro אַתָּה, הָ: vel כִּי cum iod, bis
 2. Reg. 4. פָּקַדְךָ; vel פָּקַדְכִּי, viſitauit te, ſœminã. Pro
 אַתֶּם, כֶּם. vt, פָּקַדְכֶם viſitauit vos viros. pro אַתֶּן, כֶּן. vt,
 פָּקַדְכֶן viſitauit vos mulieres.

¶ Annotatio.

Quia dictum eſt, ſeparata, ſiue integra pronomina,
 tãtùm eſſe nominatiui vel vocatiui caſus; & obliquos,
 ex inſeparatis, compositis cum articulis, vel præpoſi-
 tiobus, fieri: notabis ob id; ne ſequentia exẽpla, quòd
 genitiuum caſum non habeant, te conturbent; in-
 ſeparata pronomina, nunquã, niſi cum nominibus
 composita, eſſe genitiui caſus. Quandoquidem, ca-
 ſus illi, qui à fronte habent relatiuum ׃; quanuis paſ-
 ſim à grammaticis, genitiui caſus eſſe tradantur; ſunt
 potiùs periphraſes ad poſſeſſionem ſignificandam.
 vt, בְּגָדֵי שְׁלִי, veſtis quæ (eſt) mihi: pro veſtis mea.
 בְּגָדֵיכֶם שְׁלֶכֶם veſtes, quæ vobis (ſunt.) pro veſtes ve-
 ſtrae. &c.

Quia vult princeps. in
 integris, que ſuper in
 tantum. Si veſtibus propo-
 ſitione per caſus obliquos e-
 re, ſter genitiui quo cau-
 ant. in omni de id ve
 ant. per turbat non vult
 velle. ut et genitiui
 ſimile circum. et
 et carant. et. et.

tionalis cōiunctio, aut temporis aduerbium, pro sensus commoditate.

Interrogatiua
in nomine, duo.

1. Interrogatiua sunt; מי, de homine duntaxat. vt, מי אתה, quis tu fili mi? Gen. 17. מה & מה de quacunque alia re, homine excepto. vt, מה אתם, quid vos? (cēsetis faciendum,) Iudic. 18. מה משה, quis (est) habitus viri? 2. Reg. 1. & c.

Quādo post hęc interrogatiua, sequitur alterū relatiuorū, expressum, vel subintelligēdū: nō interrogatiuē, sed indefinitē, p̄ is, ea, id, vertēda sunt. Quod crebrō & in bibliis, & p̄sertim Hebręorū cōmētariis, occurrit.

Quæ motiones mutationi obnoxia; & vnde oriatur illarum permutatio.

Motiones vocales mutabiles, sunt tantūm quatuor. ם, ם׃, ם׃׃, & holem: quæ, quatuor de causis mutantur.

1. Prima est סמיכות (à ספק coniunxit,) id est: syntaxis, siue regimen: quādo nomen regit genitiuum casum. vt, קדמוני משה prouerbiū antiquitatis, siue antiqui (viri.) Porro, in סופרות (à ספר dedit,) id est: statu dictio- nis absoluto, dicendum cum ם ם׃, משה prouerbiū.

Præterea, hęc notandum, apud Hebræos nomen regens genitiuum, pati mutationem; non autem (vt fit apud Latinos) genitiuū, qui regitur. Nam, cum apud hos dicis, liber Petri; liber, dictio regens, non mutatur; sed dictio recta, Petri; à nominatiuo in genitiuum.

2. Secunda, est כיווי (à כפה occultauit; quod lateant in pronomine nomina propria.) id est, pronomen inseparatum; siue pronominis inseparabilis subiunctio. vt, מלך מלך prouerbiū illius, מלך מלך prouerbiū tis, (Latine tuum) מלך מלך prouerbiū mis, (meum). vbi

S iij

vides,

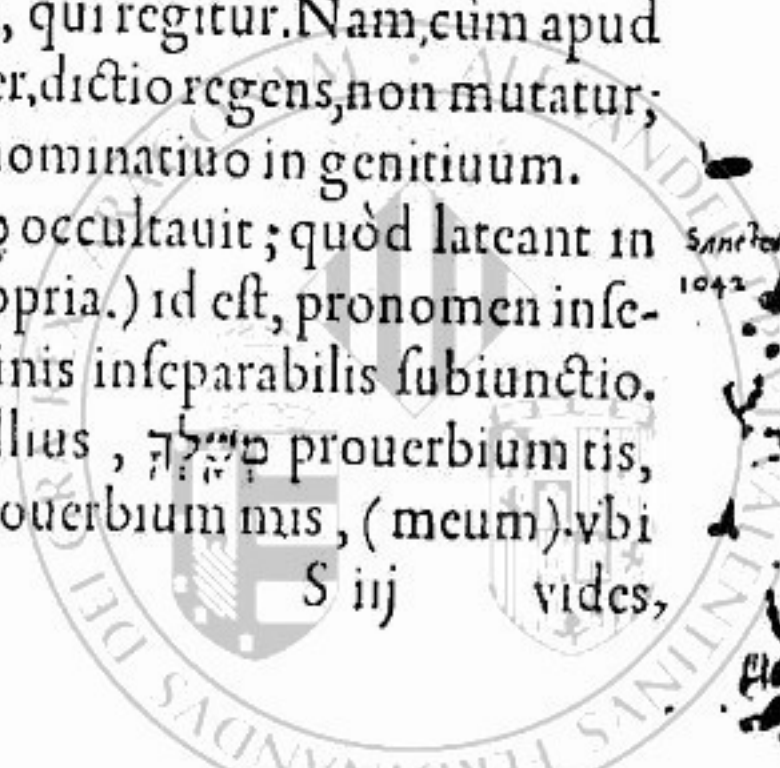
MOTIONVM
MUTATIONE

4 mutationis
in vocalium.
Regimen

Latinus.

אפיפי adinn-
sis

Sanctus
1042

Ablat.	Vocat.	Accusat.	Dat.	Nominat.
à te.	ô tu	te	tibi	tu
מִפָּנֶיךָ & מִפָּנֶיךָ	אַתָּה	אוֹתָךְ	לְךָ	אַתָּה

Numerus pluralis.

Ablat.	Vocat.	Accusat.	Dat.	Nominat.
à vobis.	ô vos	vos	vobis	vos
מִפָּנֵינוּ	אַתֶּם	אֶתְכֶם	לְכֶם & לְכֶנָּה	אַתֶּם & אַתְנָה

Pronominis primæ personæ vtriusque generis

Numerus singularis.

Pronomina primæ personæ vtriusque generis

Ablatiuus	Accusatiuus	Datiuus	Nominatiuus
à me.	me	mihî	Ego
מִפָּנֵי & מִפָּנֵי	אוֹתִי	לִי	אֲנִי & אֲנֹכִי

Numerus pluralis.

Ablatiuus	Accusatiuus	Datiuus	Nominatiuus
nobis.	nos	nobis	nos
מִפָּנֵינוּ	אוֹתָנוּ	לָנוּ	אֲנֵנוּ vel אַתְנָנוּ vel אֲנֵנוּ

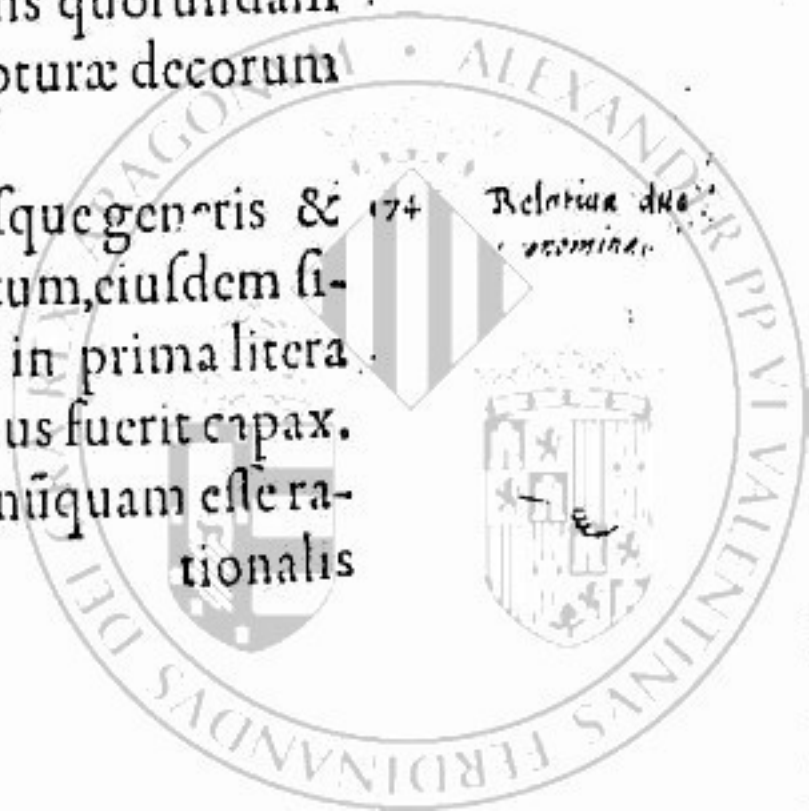
Sunt præterea aliæ quædam voces, quibus in numero singulari duntaxat, pro pronomibus demonstratiuis vtuntur. vt, הֵן, hic, iste, masculini generis.

וְזֵאת, וְזֵאת, hæc, ista, gen. fœm. & וְזֵאת, vtriusque generis.

In plurali autem pro vtriusque generis pronomine demonstratiuo habent הֵם, hi, isti, vel hæ, istæ. Cui in fine aliquando, (vt supra in obliquis quorundam pronominum) ad euphoniã, & scripturæ decorum additur ה, & daghes in ה, sic הֵמָּה.

Est illis etiam, הַאֵלֶּם, relatiuum vtriusque generis & numeri; & הַאֵלֶּם, corruptè ab illo deriuatum, eiusdem significationis; quod, daghes sequitur in prima littera dictionis, cum qua componitur, si illius fuerit capax.

Potest adhuc etiam, vtrunque, nonnūquam esse rationalis

* Quia hoc nomen singularis numeri, regit genitiuum casum; secundum præscriptos canones, mutatur ꝛ utriusque syllabæ.

Regimē קדמוני משל * *Præscribitur*
 משלה משלו
 משלה משלה
 משלו משלו
 משלן משלם
 משלכון משלכם
 משלנו משלנו

¶ Regula.

161

¶ Omne nomen, & participium masculinū, numeri pluralis; positum in statu regiminis, vel cum affixis compositum: per apocopen abiicit ם status absoluti: remanente tamen, pro indice numeri pluralis, quiescente: præter-

Numerus pluralis.

משלים
 Regimē משליו שלמה
 משליו משליו
 משליו משליו
 משליו משליו
 משליוהם משליוהם
 משליוכם משליוכם
 משליונו משליונו

quam, cum affigitur ם, primæ personæ pronomen. tunc enim; ne duo יורים concurrant; pluralis numeri index, euanesceat; & ם pronome, habet ante se literam affectam. Eadem etiā est de dualibus nominibus ratio. vt, שפתים duo labia: In regimine, שפתי ברכה labia mendacij (dolosa,) Psal. 17. עū affixis שפתיו labia illius, שפתיה labia tua: & sic cum affixis aliis frequenter.

¶ Sæpe numero etiā accidit, vt talis ם fiat apocope, si sequatur litera aliqua seruilis. vt, חוסים ברו sperantes in deo, Nahum. 1. Vide Dauidis Kimhij coramētaria in illum locum.

¶ In hoc plurali nomine משליו, & illius similibus, positus in statu regiminis, vel compositus cum pronomibus בן, כם, הן, ךָם; utrunque ꝛ numeri singularis absoluti,

vides, ^{in nominibus Masculinis} vt = litera מ, in seua commutetur, propter affixi subiunctionem.

Tertia, est רבוי (à רבב multiplicauit) pluralis numerus; id est, quando formatur numerus pluralis à singulari. vt, à משל, in plurali dicitur משלים, prouerbia.

Eadē est de numero duali ratio; vt, à שפה labium, שפתיים duo labia.

Quarta, est נקבות (à נקבה foemina,) id est, foemineū genus, siue formatio generis foeminini à masculino; vt, à יקר inclutus, יקרה inclyta.

Regula.

Subinde notandum, affixa pronomina, nominibus subiūcta, possessionem significare: hoc est; rem ipsam per nomen expressam, esse in eius possessione, vel auctoritate, quem affixum indicat. vt, בנין vestis illius, משלו prouerbum illius, &c.

De = primæ syllabæ.

Camets sub prima litera nominis; quęcunque exurgat mutationis causa, & quęcunque fuerit in secūda syllaba motio; mutatur in seua.

Mutatio Camets primæ syllabæ

De = alterius syllabæ.

Camets, secundæ nominis literæ subscriptum; quādo nomen singulare regit genitiuum casum, vel quādo componitur cum altero affixorum בן, כס; mutatur in =. Quando verò nomen plurale regit genitiuū casum, vel cum pronomibus בן, כס, הו, הם, componitur. permutatur in seua. Alias autem, itata motio est.

Mutatio eiusdē = 2^a syll. in =.

Exemplum:

Numerus singularis

procedit מלך

Quia

quidem .. habeat = vel ante se, vel post se.

* Hic ubique, hinc pro seua; propter alterum seua sequens; in quod mutatum est .. secundæ syllabæ per suam regulam.

* Vestes purpuræ.

בְּגָדֵיהֶם	בְּגָדֵיהוּ
בְּגָדֵיכֶם	בְּגָדֵיכֻן
בְּגָדֵינוּ	

בְּגָדָה	בְּגָדוֹ
בְּגָדָה	בְּגָדָה
בְּגָדוֹ	בְּגָדֵי
בְּגָדָה	בְּגָדֵם
בְּגָדָה	בְּגָדֵכֶם
	בְּגָדֵנוּ

¶ Numerus pluralis.

בְּגָדֵי אֶרֶצוֹ	בְּגָדֵי
בְּגָדֵיהֶם	בְּגָדֵינוּ
בְּגָדֵיהֶם	בְּגָדֵיכֶם
בְּגָדֵיהֶם	בְּגָדֵיכֻן
בְּגָדֵיהֶם	בְּגָדֵינוּ

2^m ¶ Exemplum, quomodo mutetur .. in -.

Numerus singularis.

* Rex Gallia.

¶ Quia .. & - motiones sunt inter se commutabiles: in his duobus exemplis, & similibus; vocalitatis gratia (ne seua sequens, in quod mutatum est .. secundæ syllabæ, fiat mobile) usu fit, ut .. primæ syllabæ hinc, nō in seua; vel - : sub gutturali exempli sequentis; sed in -, commutetur.

Numerus pluralis.

מַלְכֵי אֶרֶץ	מַלְכֵי
מַלְכֵיהֶם	מַלְכֵינוּ
מַלְכֵיהֶם	מַלְכֵיכֶם
מַלְכֵיהֶם	מַלְכֵיכֻן
מַלְכֵיהֶם	מַלְכֵינוּ

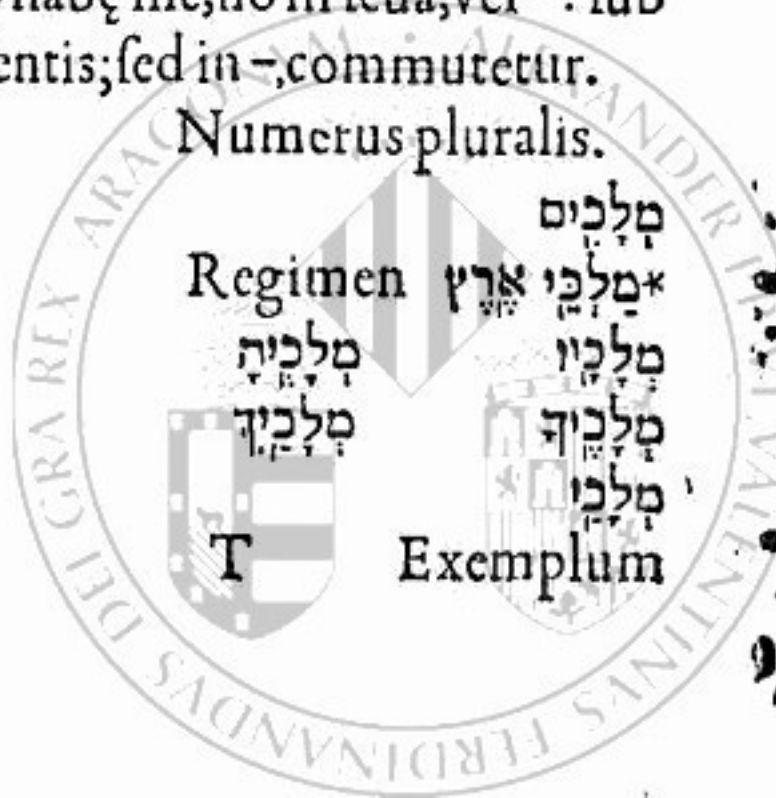
* Reges terræ.

מַלְכֵיהֶם	מַלְכֵיהוּ
מַלְכֵיכֶם	מַלְכֵיכֻן
מַלְכֵינוּ	

Regula, ad qua
duo regni max
sequenti exempla
pertinent.

144 ot

1. secūdi .i. duoru
sequentiu

in nominibus Masculinis
soluti, in seua per regulas praescriptas conuertitur.

Quod autem hic, non seua sub prima, sed hirc conspicias: non te conturbet. Siquidem, quoties duo se-uaim, in principio dictionis sunt subscribenda: semper, consonantię, siue vocalitatis gratia, seua, quod prima literę alioqui subscriberetur, migrat in hirc; vel in -, quando prima, est gutturalis: ne, contra grammatices praecipua, duo עוּאִים concurrant, initio dictionis, & vtrunque legatur. Vnde, non מְשִׁלִי, sed מְשִׁלִי; non דְּבָרַי, sed דְּבָרֵי; non, ab עֲנִיִּים mansueti, עֲנִי, sed עֲנִי (cuius singulare, est עֲנִי mansuetus, ab עָנָה humiliavit) dicitur.

Annotatio.

170. Obserua quoque diligenter in hoc nomine מְשִׁלִי, tã-quã in archetypo; quibuscumque motionibus affecta fuerit tertia thematis litera, accedentibus inseparatis pronomibus. Iisdem enim motionibus, in omnibus aliis nominibus, afficietur.

In exemplis. h. sup. pagina aucta expositis

De: primæ syllabæ. (præter regimen f.)

1. Segol primæ syllabæ; quæcumque accesserit mutationis causa; conuertetur in seua: & interdum in -. hoc quæ cur fiat, vide exēplo 2.

Mutatio Segol p^a syllabæ

De: secundæ syllabæ. (præterquam in regimine)

2. Segol secundæ syllabæ; semper mutatur in seua: præterquam in nomine plurali absoluto; vel composito cum quibuslibet affixis aliis, quàm כֵּן, כִּם, הֵן, הִם: ubi, commutatur in -.

Mutatio in seua p^a syllabæ

Regula.

Exemplum:

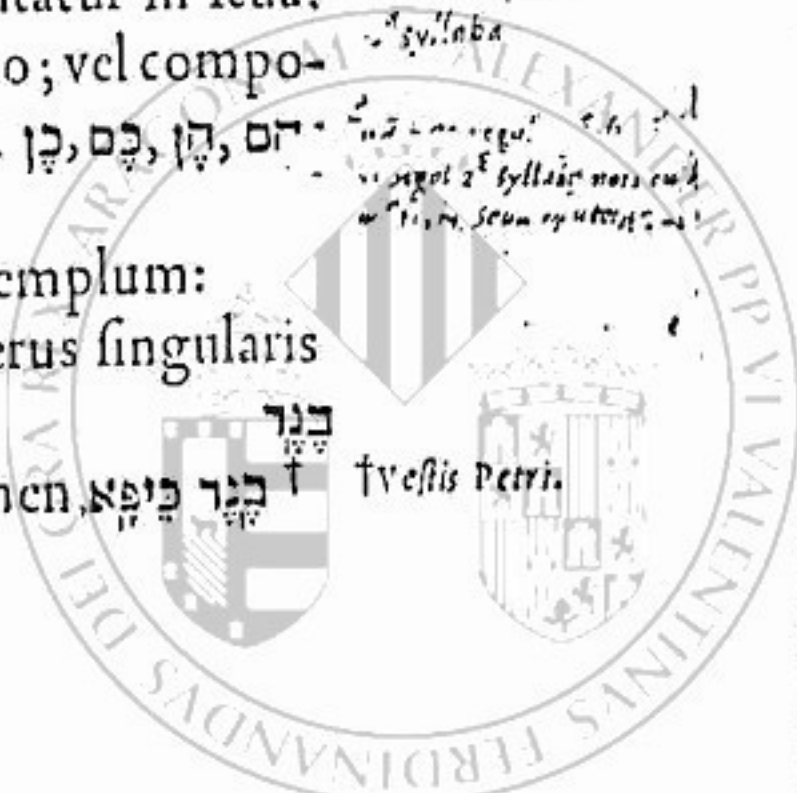
* In nomine singulari, genitiuum regente, non mutantur motiones; nisi -; & .., quod quidem

Numerus singularis

* Regimen

† vestis Petri.

In nomine singulari, genitiuum regente, non mutantur motiones; nisi -; & .., quod quidem

tutio, nulla fit alia de causa,
quàm vt facilior & clarior fit
in illis duabus densis aspira-
tionibus pronūciatio. Quādoquidem, facilius & cla-
rius -, quàm ∴, proferimus. Non igitur scribendum
ורע, sed ורע. non בעל, sed בעל. non פסח, sed פסח pascha.
non נחל, sed נחל. & c.

ורעיהו	ורעיהם
ורעיהו	ורעיהם
	ורעיהו

¶ Exemplum, quomodo, propter mediam guttu-
ralem *y*, duplex ∴ in duplex - commute-
tur. Eadem fit tibi ratio, de his, quorum
secunda est *n*. vt, נחל fluuius.

Numerus singularis.

magister, vel dominus. בעל

* Magister somniorū.

בעליו	בעליהם
בעליהו	בעליהם
	בעליהו

Regimen חלמות בעל *

בעלה	בעליה
בעלה	בעליה
	בעליה

Numerus pluralis.

בעלים

* Domini gentium.

בעליהו	בעליהם
בעליהו	בעליהם
	בעליהו

Regimen גוים בעלי *

בעליה	בעליה
בעליה	בעליה
	בעליה

¶ De ∴ primæ syllabæ.

¶ Tseri prioris syllabæ, semper mutatur in seua; mo-
dò in secunda syllaba sit ∴, vel ∴. aliàs, nunquam
mutatur.

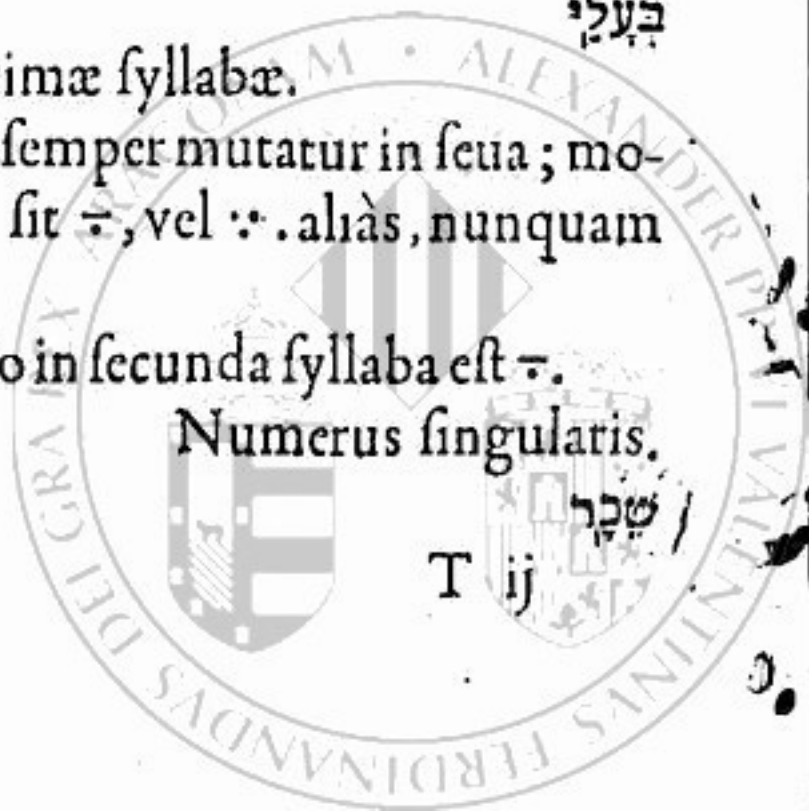
¶ Exemplum, quando in secunda syllaba est ∴.

Numerus singularis.

Vinum, vel sicera.
Vinum

טבר

T ij

nominibus masculinis

¶ Exemplum, quomodo: in -, & non in -: sub li-
tera gutturali; propter seua sequens, mutetur.

Numerus singularis.

Seruus עֶבֶר

*Seruus seruorum.

Regimen עֶבֶר עֲבָרִים

עֶבֶר עֲבָרִים
עֲבָרָא עֲבָרָם
עֲבָרָנָא עֲבָרָנוּ

עֲבָרָא עֲבָרָו
עֲבָרָא עֲבָרָךְ
עֲבָרָא עֲבָרָי

Numerus pluralis.

עֲבָרִים

עֲבָרִי עֲבָרִיךְ
עֲבָרִיךְ עֲבָרִיךְ
עֲבָרִיכֶם עֲבָרִיכֶם
עֲבָרִינוּ עֲבָרִינוּ

Regimen עֲבָרִי יְהוּה

עֲבָרִי עֲבָרִי
עֲבָרִי עֲבָרִיךְ
עֲבָרִי עֲבָרִיךְ

¶ Exemplum mutationis - substituti pro: se-
cundæ syllabæ.

Numerus singularis.

Semen זֶרַע

*Semen agri.

Regimen זֶרַע זֵרָעִים

¶ Regula.

זֶרַע זֵרָעוּ
זֶרַע זֵרָעֶךָ
זֶרַע זֵרָעֵי
זֶרַע זֵרָעִים
זֶרַע זֵרָעֵיכֶם
זֶרַע זֵרָעֵנוּ

¶ Nomina, quorum thema-
tis tertia, est ח, aut י: pro: , ha-
bent sub secūda, -. Quorum
autem ח, aut י, est secūda; in
utraque syllaba (paucis exce-
ptis) pro: :: habēt -- . quod
perinde, ac si cilet: , mutatur.

Numerus pluralis.

¶ Vnde, in huiusmodi; semper
accētus (vt in illis, quę dupli-
ci efferūtur:) in penultima.
¶ Siquidem, talis - pro: substi-
tutio,

Regimen זֶרַע זֵרָעִים

זֶרַע זֵרָעֵי
זֶרַע זֵרָעֵיךְ
זֶרַע זֵרָעֵיךְ
זֶרַע זֵרָעֵיךְ

p pars
152
partis
exemplu
na proximo
anti

quente: sub secunda litera, illud in singulari quidem numero cū affixis, in plurali regimine, quatuorque affixis כּן, כּם, הן, הם, in :: cōmutatur, ex quo propter alterū seua sequens detrahitur seua, & remanet tātūm: De hac re, latius suprā, cū de semipunctis memini. pag. 13.

Cæterū, in hoc archetypo, ubiq; in aliis vocibus, pro vides -: cū gutturalis litera, purum seua (in quod alioqui commutandum esset) in principio dictionis minimè habere possit.

Eadem est ratio dictionis חלּק, & similium.

De alterius syllabæ.

Tseri secundæ syllabæ; vel in -, vel in seua, eadem omnino ratione commutatur, qua = eiusdem syllabæ; modò in prima syllaba sit =. Quandoquidem, si priorem syllabam constituat alia motio, quàm =: hoc in seua commutandum semper venit.

Exemplum, quando = præcedit ipsum.

Numerus singularis.

Vicinus Samariæ.

שׂרין	שׂרין
שׂרין	שׂרין
	שׂרין

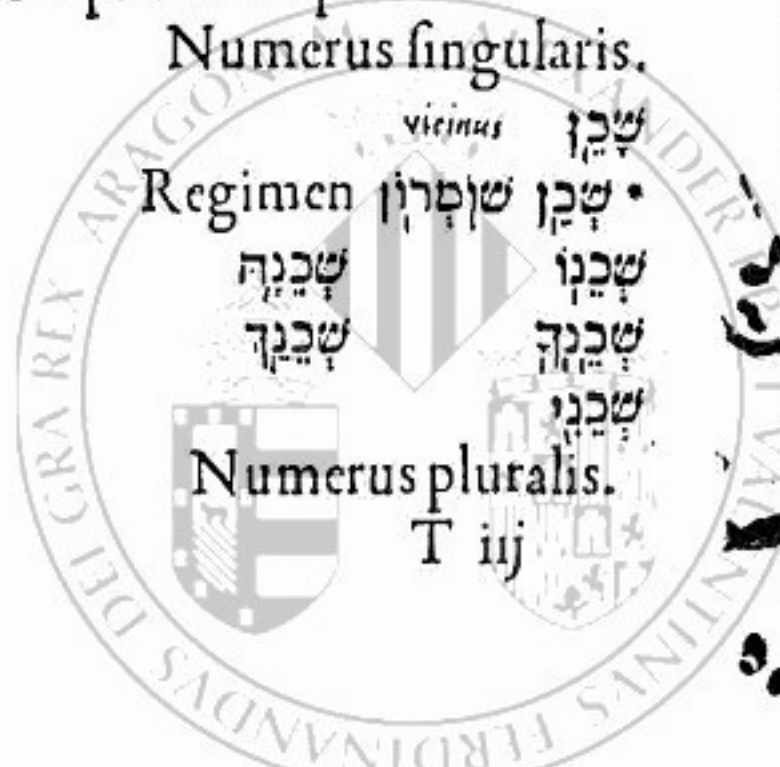
Vicini

Regimen

vicinus	שׂרין
שׂרין	שׂרין
שׂרין	שׂרין
שׂרין	שׂרין

Numerus pluralis.

T iij

mutatio .. secunda
habet

nomibus masculinis

• Vinum adulterij.

שָׁכָרִין	שָׁכָרִים
שָׁכָרִין	שָׁכָרִים
	שָׁכָרִינוּ

Regimen שָׁכָרִי נֶאֱמָר *

שָׁכָרָה	שָׁכָרוֹ
שָׁכָרָה	שָׁכָרָה
	שָׁכָרָיו

Numerus pluralis.

שָׁכָרִים

שָׁכָרִיָּהוּן	שָׁכָרִיָּהִם
שָׁכָרִיָּהוּן	שָׁכָרִיָּהִם
	שָׁכָרִיָּנוּ

Regimen שָׁכָרִי נֶאֱמָרִים

שָׁכָרִיָּה	שָׁכָרִיָּו
שָׁכָרִיָּה	שָׁכָרִיָּה

¶ Exemplum, quando in secunda syllaba est .:

Numerus singularis.

Scepterum שֵׁבֶט

• Sceptrum regni tui.

Annotatio.

¶ Scua, in quod mutatum est .: primæ syllabæ, in hirc cōuertitur; cō quòd .: secunda motio commutanda veniat in alterum scua per suū canonem.

Regimē שֵׁבֶט מֶלְכוּתָהּ *

שֵׁבֶטָה	שֵׁבֶטוֹ
שֵׁבֶטָה	שֵׁבֶטָה
	שֵׁבֶטָיו

שֵׁבֶטוֹן	שֵׁבֶטִים
שֵׁבֶטוֹן	שֵׁבֶטִים
	שֵׁבֶטִינוּ

Numerus pluralis.

שֵׁבֶטִים

שֵׁבֶטִיָּהוּן	שֵׁבֶטִיָּהִם
שֵׁבֶטִיָּהוּן	שֵׁבֶטִיָּהִם
	שֵׁבֶטִיָּנוּ

Regimen שֵׁבֶטִי מֶלְכִים

שֵׁבֶטִיָּה	שֵׁבֶטִיָּו
שֵׁבֶטִיָּה	שֵׁבֶטִיָּה

¶ Exemplum, quando prima litera est y, vel n.

Numerus singularis.

* Vitul° cōflatiōis. (cōflatilis)

¶ Quando prima thematis est vel y, vel n, & afficitur .: se- quente

Regimen עֵגֶל מִסְכָּה

עֵגֶלָה	עֵגֶלוֹ
עֵגֶלָה	עֵגֶלָה

* Mensis dierum, id est, mē-
fis integer ; constans omni-
bus suis diebus.

חַדְשֵׁיכֶם חַדְשֵׁינוּ
חַדְשֵׁיכֶן חַדְשֵׁינוּ

* Menses anni.

Quod hōlem ante alias
mōtiones quān̄, persistat
inuariatum ; vidisti sup̄a in
כָּרַם.

Si quādo verò secunda radicis litera fuerit vel א, vel
ה: specie quadā metathesis, transferetur sub illā ם, in
quod mutatur holē primæ syllabæ; ם sub prima litera
collocato.

Exemplum:

Numerus singularis.

Tabernaculū pastoris.

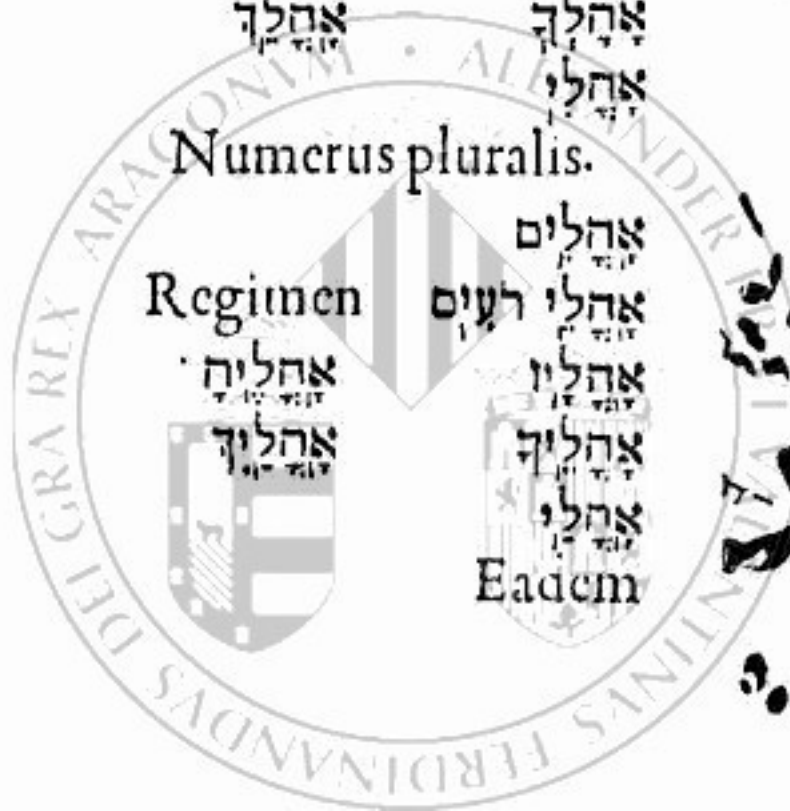
אֶהְלֵךְ אֶהְלֵם
אֶהְלִיכֶם אֶהְלִיכֶם
אֶהְלִיכֶן אֶהְלִיכֶן

אֶהְלֵךְ אֶהְלֵךְ
אֶהְלֵךְ אֶהְלֵךְ
אֶהְלֵךְ אֶהְלֵךְ
אֶהְלֵךְ אֶהְלֵךְ

Numerus pluralis.

אֶהְלִיכֶם אֶהְלִיכֶם
אֶהְלִיכֶן אֶהְלִיכֶן
אֶהְלִיכֶם אֶהְלִיכֶם
אֶהְלִיכֶן אֶהְלִיכֶן

אֶהְלִיכֶם אֶהְלִיכֶם
אֶהְלִיכֶן אֶהְלִיכֶן
אֶהְלִיכֶם אֶהְלִיכֶם
אֶהְלִיכֶן אֶהְלִיכֶן
Eadem

mimibus masculinis

* Vicini Hispaniæ.

שְׁכִינָהוּ	שְׁכִינָהֶם
שְׁכִינָתוֹ	שְׁכִינָתְכֶם
	שְׁכִינָתוֹ

Regimen. שְׁכִינֵי סִפְרָר *
 שְׁכִינָהוּ שְׁכִינָיו
 שְׁכִינָתוֹ שְׁכִינָתְכֶם
 שְׁכִינָתוֹ שְׁכִינָתוֹ

Exemplum mutationis .. secundæ syllabæ in
 seua, quando primam syllabam consti-
 tuit alia motio quàm =.

Numerus singularis.

vinitor כֶּרֶם

Regimen כֶּרֶם כְּרָמִים

כֶּרֶם	כְּרָמִי
כְּרָמָה	כְּרָמָה * כְּרָמִי
כְּרָמָה	כְּרָמִי
כְּרָמִי	כְּרָמִים
כְּרָמָה	כְּרָמָה
כְּרָמָה	כְּרָמָה
	כְּרָמָה

164

* Vinitor vinearum.

* Seua secundæ literæ in ..
 cõmutatur altero seua sequē-
 te sub tertia. Nã alioqui du-
 plex seua legeretur, sic כְּרָמָה,
 quod fieri non potest.

Numerus pluralis.

כְּרָמִי	כְּרָמִי
כְּרָמִי	כְּרָמִי
כְּרָמִי	כְּרָמִי
כְּרָמִי	כְּרָמִי

Regimen. כְּרָמִי כֶּרֶם
 כְּרָמִי כְּרָמִי
 כְּרָמִי כְּרָמִי
 כְּרָמִי כְּרָמִי

De holem.

Maatio Holem

Holem in nominibus perfectis, non mutatur; ni-
 si priorem syllabam constituat, & habeat post se ..
 Tunc autem, in omnibus causis mutandi puncta, cõ-
 uertitur in =.

Exemplum.

Numerus singularis.

mensis חֹדֶשׁ
 Mensis

Éadē est omnino ratio dictionis תָּאָרָה forma, & ſimili-
 ſimum. vt, תָּאָרָה תָּאָרָה תָּאָרָה, & c. Neque tamen turberis,
 videns non .: ſub א; ſed - , quod mutetur perinde, ac ſi
 eſſet .: . Nam poteſt intelligi illa regula paginae 146,
 (vt ex hoc exemplo videtur), de aliis gutturalibus lite-
 ris, quàm ת & י: Nempè, quòd - pro .: ſub gutturali
 ſubſtituatur, vt clarior ſit pronuntiatio.

¶ De motionum mutatione in nominibus fœmininis.

Genus fœmininū & numerus, quomodo cogno-
 ſcatur; ſatis ſuprà explicui. Super eſt igitur nunc, dūta-
 xat dicere, vt fœmininorū nominum motiones mu-
 tētur ferè ſecundum masculinorū canones: ſeclufa ta-
 mē (quantū ad motionum mutationem attinet) ſem-
 per prima ſyllaba, vt, in יִשְׁטִיטְיָ iuſtitia; non cōnumera-
 ta ſyllaba prima י; = primæ ſyllabæ, erit ſub י; & ſe-
 cundæ, ſub ק; ſic, יִשְׁטִיטְיָ. & mutabitur vtrunque, iuxta re-
 gulas præſcriptas. Quæ regula, intelligēda eſt de fœ-
 minin, pluribus, quàm duabus, conſtātibus, aut * viſis
 conſtare, ſyllabis. Nam in diſſyllabis, vel habentibus
 primā motionem per canones ſuperiores mutabilem;
 connumeranda eſt prima ſyllaba; vt in dictione שְׁנָה
 annus, in regimine שְׁנָתוֹ, cum affixis שְׁנָתוֹ, & c.

¶ Mutatio Motionū in
 nōibus fœmininis. &
 mēm de Cametz =
 uſque ſyllabe.
 REGULA.

* viſis dico,
 propter ſeu
 lectū; quod non
 facit legitur i
 illam.

¶ Exemplum mutationis = vtriuſque ſyllabæ
 in nominibus fœmininis.

¶ Regula.

¶ Quando nomen ſingula-
 re fœmininum, regit geniti-
 uum caſum, aut illi affigūtur
 inſeparata pronomina: ה lite-
 ra, fœmin. generis formatiua,
 ſemper

¶ Numerus ſingularis

Regimen יִשְׁטִיטְיָ
 יִשְׁטִיטְיָ
 יִשְׁטִיטְיָ
 יִשְׁטִיטְיָ
 יִשְׁטִיטְיָ

possunt habere numerum.

קִשְׁתֵּי
קִשְׁתָּם
קִשְׁתְּכֶם
קִשְׁתְּנוּ

Numerus pluralis.

* Arcus belli (bellici)

קִשְׁתֵּיכֶם
קִשְׁתֵּינוּ
קִשְׁתֵּיכֶם
קִשְׁתֵּינוּ

Fallit in hoc plurali nomine
fœm. regula: .: secundæ sylla-
bæ; eò quòd cū omnibus affi-
xis in seua semper cōuertatur.

קִשְׁתֹּת
קִשְׁתֹּת מֶלְחָמָה
קִשְׁתֹּתֵי
קִשְׁתֹּתֵינוּ
קִשְׁתֹּתֵיכֶם
קִשְׁתֹּתֵינוּ
קִשְׁתֹּתֵיכֶם
קִשְׁתֹּתֵינוּ

vel vel

קִשְׁתֹּתֵיהֶם
קִשְׁתֹּתֵיהֶן

fixa cū nōib' imperfectis;
duntaxat, quæ à ca-
pitibus perfectis variantur.

¶ Restat nunc dicendum, quomodo affixa subiun-
gantur nominibus imperfectis, quæ tantum degenerant à canonibus perfectorum. Nam repetere ea cum affixis, quorum mutatio patet ex superioribus; pàtere nauseam esset. Idcirco, defectiuorum pe nun. & quiescentium pe iod, aliorumque imperfectorum classes, quæ vel statas semper habent motiones, vel secūdum superiores mutantur regulas; consultò omittimus.

¶ Quorundam quiescentium וַיְעִן, à præscriptis legibus degeneratio.

¶ Ex quiescentibus וַיְעִן, pauca quædam sunt, quæ suas mutant motiones in æquivalentes. vt, טוב in regimine duntaxat singulari, mutat holem in ו; & dicitur טוב לַכֶּבֶד, bonum, siue lætitia cordis. יום dies, ראש caput; holem in plurali numero, in ם commutant. vt, ימים dies, ראשים capita. Quandoquidem, æquiualeat semper motio magna motioni magnæ, & parua parua.

cum nominibus foemininis.

הַעֲבוֹתֵיכֶם הַעֲבֹתֵיכֶן

vel vel

הַעֲבוֹתֵינוּ

הַעֲבוֹתָו

הַעֲבוֹתָם

*Mutationis holem exemplum.

Numerus singularis.

Suffixus קָטַרְתַּ

Regimē סָטִים קָטַרְתַּ *

קָטַרְתָּהּ קָטַרְתָּו

קָטַרְתָּךְ קָטַרְתָּךְ

קָטַרְתָּי

קָטַרְתָּן קָטַרְתָּם

קָטַרְתָּכֶן קָטַרְתָּכֶם

קָטַרְתָּנוּ

* Suffitus aromatum.

152 Dixi in צָרָקָה, nomina foemin. habentia ה, illud mutare in regimine & cum affixis, in ת raphatum. E' contrariò verò; vt discrimen sit inter hæc & illa; quando corrupta admittunt pronomina, habet hæc terminata in ת præcedente: ., semper cum omnibus affixis, in ת daghes. Carent prætereà (vt suprà, cum de genere foeminino dixi) numero plurali.

* Mutationis: ., vtriusque syllabæ, exemplum.

Numerus singularis.

Stultitia אֹלֶת

Regimen אִשָּׁה אֹלֶת *

אֹלֶתָהּ אֹלֶתָו

אֹלֶתָךְ אֹלֶתָךְ

אֹלֶתָי

* Stultitia mulieris.

אֹלֶתָם אֹלֶתָן

אֹלֶתְכֶם אֹלֶתְכֶן

אֹלֶתְנוּ

153 Exemplum mutationis: ., ., in nominibus foemin. habentibus ת radicale, & non aduentitium.

Numerus singularis.

Arcus קֶשֶׁת

Regimē גְּבוּרִים קֶשֶׁת *

קֶשֶׁתָּהּ קֶשֶׁתָּו

קֶשֶׁתָּךְ קֶשֶׁתָּךְ

* Arcus fortium.

154 Nomina terminata in ת radicale, præcedente: ., pluralē possunt

li itaque, cum terminationem sortitur mascul. צְבָאִים, mutatur omnino, vt מְשָׁלִים: cum verò fœmininam, צְבָאוֹת, itidem vt צְדָקוֹת.

¶ Alia huius ordinis.

Quiescentia lamed aleph adhuc quædam sunt, quæ sunt classis nominum daghesatorum: quorum omnium natura est, vt quandiu daghes seruant, nulla de causa suas mutant motiones, sed illas statas semper habeant. vt, כְּסֵא, in regimine שֵׁן כְּסֵא thronus eboris. In reliquis autem à regimine singulari posito seu a sub secunda, excidit daghes. Peculiare enim est hoc Hebraïsmo, vt frequenter daghes in seuatis literis perdatur, (vt in tractatu de literarum ministerialium functione, in litera ה videre licebit:) dicimus enim כְּסֵאוֹ, כְּסֵאוֹהָ: sic cum aliis affixis. Hoc in plurali formâ fœmininam habet כְּסֵאוֹת, & recipit inseparata pronomina, vt צְדָקוֹת.

Quæ seruat daghes; non mutationi obnoxia sunt. vt, חַטָּאִים peccatores, Psal. 1. In regimine עַמִּי חַטָּאִי peccatores populi mei, Amos vltim. Recipit etiam affixa. vt, חַטָּאוֹהָ, חַטָּאוֹ. & c. In singulari fœminin. חַטָּאוֹהָ, in regimine dicitur חַטָּאת, facta contractione duarum syllabarum in vnâ, non tamen mutatis motionibus: cum affixis, חַטָּאתִי, חַטָּאתֶךָ, חַטָּאתֵהוּ. & sic de aliis.

¶ De quiescentibus לְמַר הָא.

Ex quiescentibus lamed he: quæ habent י pro ה substitutum; cum aff. xis & in plurali habent illud mobile. vt, עֲנִי, in regimine, עֲנִי נְוֹצְרִים, pauper Christianorum: cum pronomibus inseparatis, עֲנִי, עֲנִיךָ. In plurali, עֲנִיִּם, in regimine, עֲנִי אֶרֶץ, pauperes terræ.

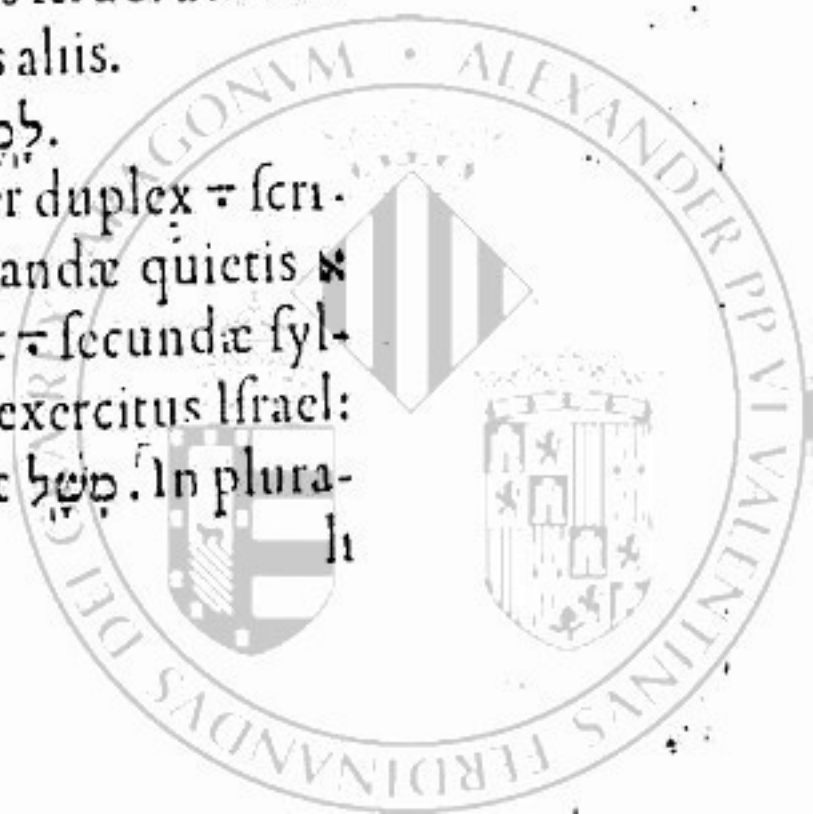
uæ. Cum affixis יָמָיו dies eius, creberrimum est, ראשֵׁוּ
capita eius, Esa. 15. similiter עִיר vrbs, quod quiescit in
ain, in plurali mutat hirc magnum in ך, dicimúsq̄
עָרִים vrbes, cum affixis עָרָיו vrbes eius: sic cum affixis
aliis frequenter, sed breuitati studétes perstringimus.

Præterea, quædam in hoc inueniuntur ordine, quæ
habent in statu singulari absoluto, ו, mobile; quod in
regimine, & cum affixis fit quiescens. vt, תּוֹךְ mors. מוֹת
medium, Iudic. 16. in regimine מוֹת יִשְׂרָאֵל mors iusto-
rum, Num. 23. תּוֹךְ מַיִם medium aquarum, Gen. 1. Et
cum affixis, מוֹתוֹ mors illius, מוֹתְךָ, mors tua, מוֹתוֹ me-
dium illius, מוֹתְךָ medium tui. & sic de aliis.

Huius classis alia denique plura sunt, quæ ו mobile
in statu absoluto; in regimine & affixis, faciunt
quiescere in ם. vt, בַּיִת, וַיֵּת, & similia. In regimine בַּיִת
domus Dei; וַיֵּת שֶׁמֶן oliua olei, id est, oliua fru-
ctifera. Cū affixis, בַּיְתוֹ, וַיְתוֹ, בַּיְתְּךָ, וַיְתְּךָ. In plurali, וַיְתִים,
in regimine, וַיְתִי; cum inseparatis pronomibus, וַיְתִיו,
וַיְתִיךָ. &c. Non tamen dicimus בַּיְתִים pro plurali, à בַּיִת,
sed בַּתִּים, posito daghes pro ו in ת. Vbi præterea sum-
ma est irregularitas; nimirum, quòd in eo post motio-
nem magnam, nullo interposito accentu, sequatur
daghes. In regimine בַּתִּי עֲבָדִים, domus seruorum. Et
cum affixis, בַּתִּיו, בַּתִּיךָ. & sic cum affixis aliis.

De quiescentibus לָמֶד אֶלֶף.

Quiſcentia lamed aleph, quæ per duplex ך scri-
buntur; in regimine singula. ו, indicandæ quietis &
tertiæ literæ gratiæ, non mutare solent ך secundæ syl-
labæ. vt, צָבָא, in regimine צָבָא יִשְׂרָאֵל exercitus Israel:
& recipit affixa cum sui similibus, vt מִשְׁלָל. In plura-

Cum affixis, עניין, עניין, &c.

Alia, quæ habent ה, præcedente: (quod ה, semper est radicale:) in regimine singulari mutant illud in .. vt שרה, in regimine מואב ager (regio) Moab. In plurali autē numero; & cum affixis, in numero utroque; euanescit semper ה thematis tertia. vt, שרי, שרה, שרהו. Siquidem ה, quod hîc vides; non est ה nominis, sed pronominis הו; quod potissimum, affigi solet huiusmodi nominibus; & omnibus verborum formis. Pluralis שרים; in regimine, שרי חסד, arua desiderij (desiderabilia); cum affixis, שרינו, שריך. Et iuxta formam fœmin. שרות; quod in regimine, & cum affixis, omnino mutatur, vt שרות in שרות.

Secunda species

171

Alia huius ordinis sunt; quæ in statu absoluto utriusque numeri, perdunt ה thematis tertiã; pro qua, in regimine, & affixis, in singulari numero (primæ personæ affixo tamen excepto) asciscitur ו.

Tertia species

Exemplum:

Numerus singularis.

Pater habitantis tabernaculum; id est, author habitandi in tabernaculis.

Regimē אביו יושב אהל
אביו

vel

אביו
אביו
אביו *
אביו
אביו
אביו

Numerus pluralis.

Patres

* Per ו hîc sub א, distinguitur à regimine.

minibus, compositis, videbuntur. Quandoquidem, ei, qui se diligēter exercuit in affixione nominum; facilis futura est. & affixio verborum.

¶ Annotatio.

¶ Obseruandum ante omnia; inseparata pronomina composita cum verbis, illum indicare, in quem actio verbi, cum quo componitur; veluti in patientē, transit. vt, פָּקַדוֹן visitauit illum. vnde fit, quod passiuā verba ab affixis abhorreant: nisi in infinitiuis interdum, qui Latinè per nomina vertendi sunt; vt suo annotabimus loco. ¶ Significant etiam quandoque actionē; siue, personam agentem referunt: Et id tantum cum infinitiuis. vt, כָּרְאוּהוּ אוֹתָם, cum vidisset ipse illos. 2. Regum 6. & alia, suo loco notanda.

Præteritum

143

¶ In præterito, adueniētibus affixis, = primæ syllabæ (vt supra in nominibus, in פָּקַדוֹן) in seua conuertitur. - verò secundæ syllabæ (quod hîc obseruandum) vbique in =. præterquam cum duobus, כָּם כֶּן: Quæ quidem, etiā in nomine, potestatem habent mutandi = secundæ syllabæ in -.

¶ Annotatio.

¶ Hoc loco etiam obseruandum; quinque esse inseparata pronom. quæ magis familiaria sunt verbis, quàm nominibus. nempe, נִי &, הָ, הָ, הוּ, הוּ. Quando-

¶ Exemplum:

Præteritum	עָבַר
	פָּקַד
פָּקַדְהָ	פָּקַדוּ
	פָּקַדְהוּ
פָּקַדְהָ	פָּקַדְהָ
	פָּקַדְהִי
פָּקַדְהָ	פָּקַדְהֶם
פָּקַדְהֶן	פָּקַדְהֶם
	פָּקַדְהֶן

פָּקַדְהָ	פָּקַדְתָּהּ	פָּקַדְתָּהוּ	Vide ante rimē, iac set
פָּקַדְתָּהּ	פָּקַדְתָּהּ	פָּקַדְתָּהוּ	d'v. iac set
פָּקַדְתָּהּ	פָּקַדְתָּהּ	פָּקַדְתָּהּ	

Quando-

X

¶ Duplicantia עין.

¶ Multa sunt ex duplicantibus עין nomina, quæ duas duntaxat habent literas expressas, quemadmodum verba. Ex quibus; quæ motione magna affecta sunt; aduenientibus affixis, vel literis formatiuis numeri pluralis, vel generis, illam mutant in motionem paruum, propter daghes sequens; quod apparere facit litera vel syllaba aduentitia. Et est talis magnæ in paruum motionem commutatio, pro discrimine inter quiescentia & duplicata. Quædoquidem habent illa, sua puncta stata: hæc verò, obnoxia permutationi propter daghes. vt תם perfectus, תמי, תמי, תמי, & c. In numero plurali תמים. Fœmininum genus תמה. sic קן nidus, קני, קני, קני, & c. In plurali קנים: itidē עין fortitudo, עין, עין, vel עין, עין, vel עין.

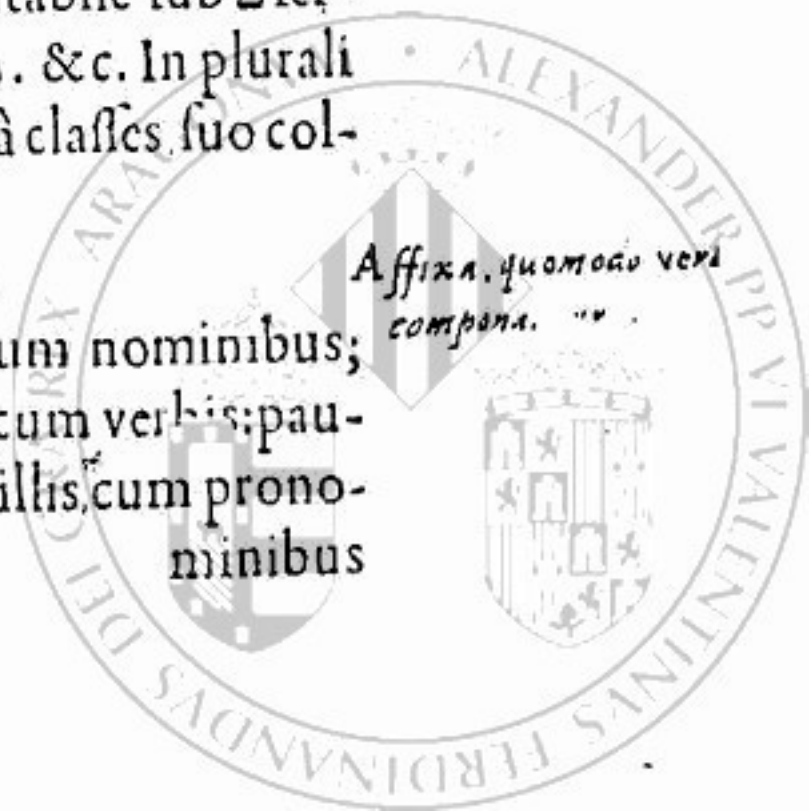
¶ Duplicantia אֵין.

¶ Quæ porro, ex literis האמנתו, habet מ præfixum radici; nusquam מ, sub tali aduentitio מ mutant. vt, מסך, in regimine רועה מסך רועה tabernaculū pastoris. Cum inseparatis pronomibus מסכי, מסכה, מסכו. Pluralis numerus, מסכים. sic מגן clypeus, מגני, מגנה, מגני, in plurali מגנים. Eadem est dictionis מעין ratio. vt, מעין, munitio eius, & c. In plurali מעינים. & in hoc, hæc à quiescentibus עין differunt; quia habent illa, מ mutabile sub מ feruili. vt, מקום locus, cum affixis מקומו. & c. In plurali מקומים. Quorum omnium, vide supra classes, suo collocatas ordine.

¶ Affixa cum verbis.

¶ Quia ferè legibus eisdem, quibus, cum nominibus; componuntur inseparata pronomina cum verbis; paucis igitur expediam, quæ dicenda de illis, cum pronomibus

Affixa, quomodo vera componant.

hîc expressimus; non ratione
secundæ personæ פִּקְרָתָא (quæ
secundæ personæ pronomina
non admittit) pronomina se-
cundæ personæ פְּנוּ, פָּם, פִּי, פִּי; sed
ratione primæ personæ פִּקְרָתִי,
quæ illa suscipit.

Sic quoque, propter secun-
dam personam פִּקְרָתָא, expres-
simus pronomina primæ personæ נִי & נוּ, quorū pri-
ma persona פִּקְרָתִי, incapax est; præterquā paucissimis
in locis. vt apud Ezechiel. 29. vbi est עָשִׂיתִי נִי, feci mi-
hi, aut feci me: quasi diceret, mea sapientia, prudentia,
ac viribus propriis; siue à meipso, sine Dei auxilio cla-
rus, & magnificus euasi rex. Sunt autem verba Parao-
nis impij, nihil laudis Deo tribuentis, sed omnia sibi.
Idcirco, non illic actionem, quæ in patientem transit,
significabit pronomem: sed actionem, quæ non extra
agentem transit. Legitur etiam, שָׁאַלְתִּיהוּ, interrogavi
eum, Iudic. 13. & שָׁאַלְתִּיו postulaui eum. 1. Samuel. 1.
mutato - in hirc, pro שָׁאַלְתִּיהוּ, & שָׁאַלְתִּיו. & alia etiam
in aliis personis. Quia interdū: , -, & hirc paruum,
inuicem commutantur.

Secunda persona pluralis vtriusque generis; cūm
adhibentur inseparata pronomina, amittit ׀ & ן; sub-
rogaturque, pro pluralis numeri indice, ן. Quando-
quidem, in præterito v. :borum, pluralis numeri sem-
per indicia sunt, vel ן, vel ׀, vel ן. Igitur, cūm eadem sit
ratio affixorum cum voce masculina & foemina: at-
tēde diligēter, quādo voces huiusmodi occurrent; an-

Quandoquidem, an usquam cum nominibus composita reperire licet; duobus הו & ה. exceptis; quæ à nominibus quiescētibus לטר הא potissimum admittuntur. Illa suprâ vide. 158 in margine exteriori.

† Tertia persona fœminina singul. cum affixis, mutat ה in ת raphatum; vt fit suprâ in צדקה. 152.

Aliquando tamen, venustatis pronunciationis causa; duę in vnam, adminiculo daghes, cōtrahuntur literæ. hoc est, ת illud aspiratum, in quod ה fœm. conuertitur; mutato ה pronominis הו vel ה, in alterum ת; absorbetur per daghes in illo, ad euphoniã: ita, vt dicere liceat פקדתה, & פקדתו (vt habes in formula) pro, פקדתהו & פקדתה, quod in vsu non est, sed tantum pro illo פקדתה; in quo, ה, quod fit ex literis הו, expressum, quiescit in ך.

* Cũ personæ פקדתו & פקדת, eadem puncta admittendo, affixa obtineant & sortiantur: hic

	פקדתני	
vel {	פקדתו	* פקדתם
	פקדתו	פקדתם
	פקדתכנ	פקדתכם
	פקדתנו	

** Hac persona, si habeat accētum in vlt. d. sinit ך. s. ve rd in penult. in -.*

	פקדת	
	פקדתה	פקדתו
vel {	פקדתהו	פקדתני
	פקדתם	פקדתו
vel aliquãdo	פקדתמו	פקדתנו

	פקדת & פקדתו	
	פקדתיה	פקדתיו
vel {	פקדתיהו	פקדתיה
	פקדתיהו	פקדתיהו
	פקדתיו	פקדתיו
vel {	פקדתיו	פקדתיו
	פקדתיו	פקדתיו
	פקדתיו	פקדתיו

† Tertia persona pluralis.

	פקדו	
פקדוה	פקדוה	פקדוה
	פקדוה	פקדוה

lius significet. sic פוקדו visitator illius ; פוקדהו visitans illū, פוקדה visitator illius fœminę, פוקדה, visitans illam, &c.

פוקדותיהם פוקדותיהו
 { vel פוקדותו }
 פוקדותם פוקדותיכם
 פוקדותינו

Participium
 prateritū

פוקדתה פוקדתו
 Reliqua adde affixa, vt supra in אולת.

פוקדות
 Regimen פוקרות
 פוקדותיהו פוקרותיו
 פוקדותיה פוקרותיה
 פוקרותי פוקרותי

Particip. praterit. פעול
 פקוד
 Regimen פקוד יהוה
 פקודה פקודו

Reliqua facillimè affiges ; nimirum, semper mutando = literæ פ, in seua ; & afficiendo ד eadem motione, qua ל in ל. In fœminino פקודה, & in plurali פקורות. In fœm. conuertitur in ת, vt in צדקה & צדקות. = que, vt illic sub ד in seua, itidem hîc cōmutatur ybique sub פ.

Infinitiuus

Suprà initio verborū cum affixis; inseparata hæc pronomena indicare actionem, que veluti in patiētem transit; diximus: Exceptis tamē Infinitiuis; quibuscum affixa composita; modò, ad personā patientem referuntur. vt, להרגני, ad occidendum me; id .st, vt me occidas (Sic enim ex contextu, Exodi. 2, elicitur). & למשחך למלך, ad unguendum te in

פקוד
 פקוד
 פקודו
 { פקדה }
 { vel פקדה }
 { פקדה }
 { vel פקדה }
 פקדנה פקדנו
 פקדה פקדתי
 פקדתי פקדתי
 פקדתי פקדתי

viri, ~~et~~ mulieris sit actio verbi.

Prima p̄sona plural.

	פְּקַדְנוּ
פְּקַדְנוּהוּ	פְּקַדְנוּהוּ
פְּקַדְנוּהָ	פְּקַדְנוּהָ
פְּקַדְנוּם	פְּקַדְנוּם
פְּקַדְנוּכֶם	פְּקַדְנוּכֶם

Hic vbiq̄ue, & in aliis nonnullis personis, secunda radicis habet -, vt seua sequens quiescat.

Præsens particip. פְּקַדְנוֹן *Participium præsens.*
Numerus singularis.

* Visitator pauperū.

פְּקַדְנוֹן	פְּקַדְנוֹן
פְּקַדְנוֹן	פְּקַדְנוֹן
vel פְּקַדְנוֹן	vel פְּקַדְנוֹן
פְּקַדְנוֹן	פְּקַדְנוֹן
	פְּקַדְנוֹן

Regimen פְּקַדְנוֹן עֲנִיִּים *Visitans*

פְּקַדְנוֹן	vel	פְּקַדְנוֹן
פְּקַדְנוֹן		פְּקַדְנוֹן
פְּקַדְנוֹן	vel	פְּקַדְנוֹן
פְּקַדְנוֹן		פְּקַדְנוֹן
	vel	פְּקַדְנוֹן

Numerus pluralis.

Regimen פְּקַדְנוֹן
Affixa omnia recipit omnino, vt פְּקַדְנוֹן;
de quo supra in 150 secunda syllaba. 150

Cum hac voce non componitur inseparata pronomina.

פְּקַדְנוֹתִי

Quia superuacaneum esset, in istis affixa singula persequi: ad suos remittimus te archetypos; vt etiam ingenij tui periculum per te facias! Hoc vnum tamē monemus: cum inseparata pronomina, verbis magis peculiaribus, componuntur cu. n. benoni; tunc illud participij significationē referre: Itā, vt פְּקַדְנוֹןִי visitator mei (meus), פְּקַדְנוֹןִי visitās me melius

hanc formam veniunt; serua-
re solent -, cum pronomini-
bus כן, כם: cum ך autē, mutāt
illud in ך, & cum aliis om-
nibus, in seua.

פִּתְחוּ	פִּתְחוּם
פִּתְחוּכֶם	פִּתְחוּכֶם
	פִּתְחוּנוּ

פִּתְחוּ	פִּתְחוּ
vel	vel
פִּתְחוּ	פִּתְחוּ
vel	vel
פִּתְחוּנָה	פִּתְחוּנוּ
פִּתְחוּךְ	פִּתְחוּךְ
	פִּתְחוּי
	vel
	פִּתְחוּנִי

Imperatiuus

Imperatiuus

Metathesin motionum,
vt infinitiuo, hīc obserua.

פִּקְרוּ	פִּקְרוּם
vel	
	פִּקְרוּמוּ
	פִּקְרוּנוּ

פִּקְרוּ	פִּקְרוּ
vel	vel
פִּקְרוּ	פִּקְרוּ
vel	vel
פִּקְרוּנָה	פִּקְרוּנוּ
	פִּקְרוּי

Exemplum Imperatiui cum -, ob secundam,
vel tertiam gutturalem.

Quæ propter secundā, aut
tertiam gutturalem, habēt in
secunda Imperatiui syllaba -;
aduenientibus affixis, mutāt
illud in ך. Est etiam eadem
futuri ratio; eò quòd ab Im-
peratiuo, præpositis אֵיתָן, for-
metur.

Firma סֵעַר סֵעַרוּ
סֵעַרְהוּ
Adiunge, si velis, cæ-
tera; vt suprā.

Vnge מִשְׁחָה מִשְׁחָהוּ
מִשְׁחָהוּ
Cætera itidem, vt
suprā, adhibe affixa.

פִּקְרוּי	פִּקְרוּי
	פִּקְרוּי
	פִּקְרוּי
	פִּקְרוּי
	פִּקְרוּי
	פִּקְרוּי

in regem; id est, vt vngerem te in regem. 1. Samuel. 15: Modò, ad personam agentem, vt, **בְּרָאוֹתוֹ אוֹתָם** cùm vidisset ipse eos. 2. Samuelis. 6. & **בְּבִרְחָהּ עִשָׂו אַחִיקָהּ** cùm fugeres tu à facie Esau fratris tui, Gen. 35. & alia multa: etiam cum paragoge **ה**; quod semper (vt in nomine **אֶסְתָּה**) cōuertitur in **ת**, adueniēte quolibet **פ** nomine corrupto, ipsi infinitiuo. vt, **בְּאַהֲבָתוֹ אֶתָּהּ** quòd amaret ipse eam, Gen. 29. & alia.

Præterea notandum, in Infinitiuo cum affixis, fieri quandam metathesin, siue motionum transpositionem. Nimirum, quòd **ו** secundæ syllabæ, in **ו**: propter affixum, mutatum, sub primam trāsponatur literam; & **ו** primæ syllabæ, in seua etiam mutatu, sub secundam. Quod satis hîc conspicuum est. *in exēplis proximè superiori*

Exemplum formæ alterius Infinitiu.

Hæc Infinitiu formæ cum his tribus duntaxat pronominib⁹, eo, quo hîc vides, modo. componitur: mutato videlicet **ו** in **ו**: & seua sub prima remanente.

Exemplum formæ Infinitiu cum **ו** in vltima syllaba; quod admodum rarum est.

Quæ in Infinitiuo iuxta hanc

פָּקַדְכֶם **פָּקַדְכֶם**
פָּקַדְנוּ

Exemplum Infinitiu cum affixis; quādo secunda litera radicis, est gutturalis.

Spernere **מָאָס**.

מָאָסְתָּה	מָאָסְתָּה
vel	vel
מָאָסְתָּהוּ	מָאָסְתָּהוּ
vel	vel
מָאָסְתָּנָה	מָאָסְתָּנָה

Et cætera omnia, seruata tali forma; pro **מָאָסְתָּה**, **מָאָסְתָּהוּ**.

פָּקַדְתָּ

2^a forma Infinitiu

פָּקַדְתָּה

פָּקַדְכֶם

פָּקַדְכֶם

פָּקַדְנוּ

3^a forma

פָּקַדְתָּ

Firmate סַעְרוּ	פְּקֻדָּה	אֶפְקֻדוּהוּ
סַעְרוּהוּ	פְּקֻדָּה	פְּקֻדוּנִי
Cætera, vt supra.	פְּקֻדוּ	פְּקֻדוּם
Vngite מְשַׁחוּ		פְּקֻדוּנִי
מְשַׁחוּהוּ		Quando media, vel tertia est gutturalis.
מְשַׁחוּנִי		

¶ Potest etiam notari per camets hatuph, vt per hiric, prima radice cum affixis; in vocibus פְּקֻדוּ, & פְּקֻדִי: vt dicere possimus, פְּקֻדוּהוּ, פְּקֻדוּהוּ, & cætera. sic, פְּקֻדוּהוּ, פְּקֻדוּהוּ: & cætera, si velis, affixa adiunges, vt supra, quando hiric expressum est; vt in Miclol annotat David Kimbius.

* Hæc persona, cum suscipit affixa; mutat syllabam נָה in ו. vnde, vt פְּקֻדוּ, admittet affixa, quæ tamen affixio, rarò admodùm contingit.

	* יִפְקֻדְנִי
יִפְקֻדוּ	יִפְקֻדְמִי
	vel
	יִפְקֻדְמוּ
יִפְקֻדְכוּ	יִפְקֻדְכֶם
	יִפְקֻדְנוּ
	יִסְעֻר
יִסְעֻרָה	* יִסְעֻרָהוּ
	יִמְשַׁח
יִמְשַׁחָה	יִמְשַׁחָהוּ

¶ Futurum

	עֲתִיר
	יִפְקֻד
יִפְקֻדָּה	יִפְקֻדוּ
vel	יִפְקֻדוּהוּ
יִפְקֻדָּה	יִפְקֻדוּהוּ
vel	יִפְקֻדוּנִי
יִפְקֻדָּה	יִפְקֻדוּנִי
יִפְקֻדָּה	יִפְקֻדוּנִי
	vel
	יִפְקֻדְנִי
	vel

* Daghes. ad ornatum. ali- Futuri quando in pro- nomine נָה

* Et cætera cum = vbique pro -, etiam in alijs omnibus futuri personis, in quibus - in vltima.

Quando

De coniugatione
Piel.

In coniugatione פָּעַל, • secunde syllabæ, propter affixum, in seua commutatur. vt, פָּקְדוּהוּ, vel in פָּ, eadem ratione, qua in nomine כָּרַם; vt, פָּקְדָה. Cætera, vbi que per te facilimè adiunges, si פָּקְדוּ in פָּ obseruaueris.

De Hiphil

In הפעיל, cum nullæ sint motiones mutationi obnoxia; nulla fit mutatio, præterquam in quiescentibus עָיִן וּ: vbi • literæ gutturalis ה, in פָּ: conuertitur: sic, הַבִּינֵהוּ, vel הַבִּינֵנִי, הַבִּינֵהוּ, הַבִּינֵנִי, &c. dummodo prima radic. gutturalis non sit. nam tunc, • literæ ה, commutatur in פָּ. vt, הָעִירוּתִיהוּ, excitauit illum, Esa. 45. Eadem etiam omnino ratio habenda est ipsius ה, in duplicantibus ain.

In Benoni, • literæ ט: & futuro etiam in coniugatione קַל & hiphil duplicantium ain; פָּ: literarum אֵיתָן; in seua conuertitur. vt, in benoni מִבִּינֵנִי, מִבִּינֵהוּ, &c. In futuro 79 יִבִּינֵהוּ, cū pronomine, יִבִּינֵנִי, &c. In futuro hiphil, יִבִּינֵהוּ, cum pronomine, יִבִּינֵנִי, intelligere faciet illum. &c.

De amplexibus
Lamer He

In quiescentibus לָמַר הָא; cūm (sicut in nominibus) propter affixa, euanescat ה radicalis tertia; facta motionum retrogradatione: seua, in quod mutandum esset פָּ primæ syllabæ, si tres radicales exprimerentur literæ; perditur, eadem seruata motione ante pronomem, quæ & in פָּקְדוּ. vt, גַּלְהוּהוּ, pro גַּלְהוּהוּ; גַּלְהוּהוּ, pro גַּלְהוּהוּ; גַּלְהוּהוּ, pro גַּלְהוּהוּ; גַּלְהוּהוּ, pro גַּלְהוּהוּ; גַּלְהוּהוּ, pro גַּלְהוּהוּ; גַּלְהוּהוּ, pro גַּלְהוּהוּ; &c.

De verbis que in
affixis admittant

Verba neutra; cō quod illorum actus, in alium non transeat; aliorum more, inseparata non admittūt pronomina: Quin, subaudienda est præpositio aliqua cōmoda. vt, יָגוּר עִמָּךָ, pro יָגוּר עִמָּךָ, habitabit tecum. Siquidem à Davide Kimhio in commentariis in quintum Psalmum ità hic locus explicatur: adducitque ex Job.

Daghes ad ornatū le- הַנְּנִי vel הַנְּנִי vel
ctiōnis hīc vbique. הַנְּנִי vel הַנְּנִי

Cum euphoniis.

¶ Præpositio את tum ¶ Affixa cum præpositione.
ad euphoniā, tum In ב. א.
vt differat ab articu- בּוּ בָּהּ, בְּךָ, בִּי, בָּם vel בָּהֶם, בָּן
lo, cum affixis recipit בָּהּ vel בָּהֶם, בְּכֶן, בְּנִי
propriè daghes in ת. ¶ את cum, à vel ab, ex, vel de.

אתו, אֵתָהּ, אֵתָךְ vel אֵתָךְ, אֵתִי, אֵתָם, אֵתְכֶם, אֵתְכֶן, אֵתְנוּ.

¶ Præpositiones quædam adhuc sunt; quæ tantūmore nominum mascul. pluralis numeri, regentium genitiuum casum, sortiuntur affixa. vt, אַחֲרַי vel אַחֲרֵי. i. Post, posteaquàm. אַחֲרָיו, אַחֲרֵיהֶם, אַחֲרֵיהֶן, אַחֲרֵיהֶם, אַחֲרֵיהֶן, אַחֲרֵיהֶן.

¶ על vel עלי suprà, contrà. עָלָיו, עָלֶיהָ, עָלֶיךָ, עָלַי, עָלֵיהֶם, עָלֵיהֶן, עָלֵיכֶם, עָלֵיכֶן, עָלֵינוּ.

¶ אל vel אלו Ad, in, apud, super. אֵלָיו, אֵלֶיהָ, אֵלֶיךָ, אֵלַי, אֵלֵיהֶם, אֵלֵיהֶן, אֵלֵיכֶם, אֵלֵיכֶן, אֵלֵינוּ.

¶ תחת Infra, sub, subtus, pro. תַּחְתָּיו, תַּחְתֵּיהָ, תַּחְתֶּיךָ, תַּחְתִּי, תַּחְתֵּיהֶם, תַּחְתֵּיהֶן, תַּחְתֵּיכֶם, תַּחְתֵּיכֶן, תַּחְתֵּינוּ.

¶ Cætera, ab usu postulanda.

¶ De septem seruium literarum כְּשֶׁחֹכְלָב functione.

¶ Cùm videris suprà, cùm de themate loqueremur; diuisionem literarum in radicales vndecim, & ministeriales totidem: atque postea in verbis, functionem literarum illarum in syllabis formatiuis personarum præteriti; quæ sunt נו, תָּן, תָּם, תָּו, תָּי, תָּת, תָּת; in infinitiuo, literarū בכָּלֵם; in futuro אֵיחָן; & in nomine, articuloꝝ,

31. גַּרְלִי pro עִמִּי גַּרְלִי adoleuit mecum (orphanus). nō enim, (vt alij nonnulli volunt) est piel coniugationis: quoniam expressum esset daghes in secunda litera. Præterea, propter affixum, .. in seua commutatum fuisset: quod quidem, pro ׀ positum esse, nemini dubium esse debet; cū motio magna motioni magnæ semper æquiualeat. Postremò, esset in prima syllaba non seua, sed hirie, more piel.

¶ Superest adhuc (vt iam finem verborum faciam) in passiuis verbis, quanuis ab affixis abhorreant; infinitiuum affixa interdum admittere: sed ita, vt (cò quòd מקור infinitiuus dicatur) per nomina commodè verti possit. vt, בְּיוֹם הַבְּרָאָה, in die (quo) creati sunt ipsi: siue, in die creationis illorum, Gen. 5. ׀ sic, בְּיוֹם הַבְּרָאָה, in die creari te (quo creatus fuisti tu) siue creationis tuæ, Ezechiel. 28. & alia.

Passiua, interdum affixa admittunt.

¶ Affixa cum partibus indeclinabilibus.

¶ Cū ex obseruatione præscriptarum regularum, facilimum sit, inseparata pronomina cum partibus indeclinabilibus componere: ac, cū rara sit compositio affixorum cum particulis his; non in huiusmodi persequendis diu immorabitur.

Affixa cum partibus indeclinabilibus.

¶ Affixa cum aduerbio.

* In pronomine primæ personæ גַּי, aliquādo in supplementum aduerbij, ponitur daghes; aliquando verò, ad euphoniā, in accentu distinguente.

אֵין vel אֵין Non
אֵינְךָ vel אֵינְךָ; אֵינְךָ; אֵינְךָ
אֵינִי vel אֵינִי, אֵינִי אֵינִי
אֵינְכֶם vel אֵינְכֶם, אֵינְכֶם
אֵינְכֶן, אֵינְכֶן, אֵינְכֶן
הֵן vel הֵן. Ecce.
הֵנִי vel הֵנִי, הֵנִי, הֵנִי, הֵנִי

Cum aduerbio

Daghes

propter soni gutturalis facilitatem assequēdam; mutatur in ם. vt, שאתה quòd tu, Iudic. 6. postremò, Ecclesiast. 3. reperitur cum seua, cum dictione parua iunctum. vt, שהם quòd ipsi, sic Ecclesiast. 2.

ה Litera hæc, ab Hebræis הַהֲרִיעָה, id est, ה connotatiuum vocatur. Sortitumque est tale nomen, quòd sæpenumerò emphasi & epítasi, vim habeat, rem notandi; id est, quòd illius expressione, crebrò in Hebraïsimo vel altior, vel vehementior desideretur significatio & intellectus, quàm verbis dixerit auctor aliquis. Post se literam seruilem non-nisi rarò admittit. Effertur autem per - . imprimitque daghes literæ sequēti, si illius fuerit capax. quòd si à daghes abhorreat litera sequens: per ם venit hoc ה efferendum. Exciipiuntur tamen ה & ה; ante quas indifferenter, vel ם, vel -perdito omnino daghes, quod illud sequi deberet, afficitur. vt הוהוה illa, הַחַרְשׁ mensis ille. quod etiam ante y fit aliquando. vt, הַעֲוִרִים ô cæci, Esa. 42. Sic bis Prouerb. 2. in correctioribus exemplaribus. & in Miclol, ה, etiam haediah, non vocandi aduerbium, habet - ante y. Itidem ante literas affectas seua, indifferenter habere potest -, sequente vel non sequente daghes. vt, יהודים Iehudæi. הַצַּפְרָעִים, vel הַצַּפְרָעִים rana.

Ad venustatē pronunciationis ה hoc (etiam quādo est interrogandi, vel admirandi aduerbiū) ante dictiones disyllabas, vel polysyllabas, in quibus prima litera est gutturalis habens ם, non rarò habet: . vt, הַחֶכֶם sapiēs ille, מֹתֵס הַהָרִים, illa arida, Aggei 2. &c. Si tamen dictio illa fuerit monosyllaba: dices הַעַם populus ille, מֹס הַהָרִים. Tollitur per syncopē etiam ה

nonnun-

Punctatur

ac literarum אָחַמְנָה; in pronomine, affixorū: Superest nunc, breuiter dicere de harum septem מְשַׁבּ וְכָלֵב, officio: cūm fortassis illarum naturā ex superioribus non satis exploratam & examinatam habeas.

D Ex integra præpositione מְ (à, vel ab; ex vel de; in, præ, ob, per, propter) factū est. vnde, quia nusquā seorsim reperitur: in supplementum נ, adfert daghes complexui sequentis literæ: diciturque מְכַוֵּן, à præda. מְכַוֵּן à visitando. Quando autem sequens litera non est capax puncti daghes: sub מְ ponendum est. sic, מְעִיר, ab vrbe. Aliquando, solūm ponitur hiric; & nihil relinquatur pro defectu נ supplendo. vt, מְחוּט à filo, Genes. 14. & nonnulla similia. Hac porro particula quomodo circūloquatur comparatiuum gradum; suprā, in annotatione in nomen, dictum est. Reliquas itidem functiones illius, ex grammatices progressu iam vidisti.

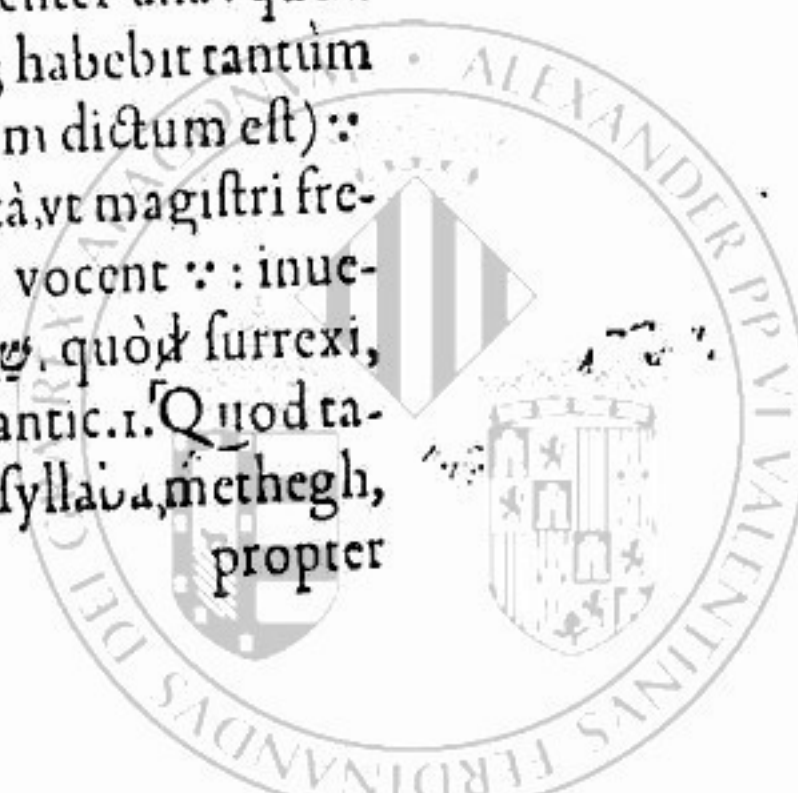
quasi dixeris, velis de præda. nam in dicitur est nun

וְ Huius literæ officij bonam partem, suprā, in fine pronominis, cūm de relatiuo meminimus; vidisti. Est enim relatiuum, æquiualens qui, quæ, quod; generis & numeri, omnis: efferturque per :: sequenti daghes; si sequens litera ab illo non abhorreat. vt, אִישׁ שְׂוֹפְקוֹר, vir qui visitabit; & frequenter alia. quod si à daghes abhorreat sequens litera; habebit tantūm ::. vt, שְׂאֵמְרָתִי, qui dixi. Et quia (vt iam dictum est) :: & - motiones sunt commutabiles; itā, vt magistri frequenter in commentariis - , paruum vocent :: inuenitur interdum וְ habere - . vt, שָׁקַמְתִּי, quod surrexi, Iudic. 5. שְׁלֵמָה אָהוּהָ, quæ cur ero, Cantic. 1. Quod tamē -, ante gutturales; vt producatur syllabā, methegh, propter

140

Punctatur

26

dura clamoré illum, qui venit ad me, Gen. 18. & pauca alia: non sequente etiam litera ministeriali. vt, הַגְּזוּל an retributio, Ioel. 3. sic הַזְּבָחִים num sacrificantes fuistis? Amos 5. Habet itidem הֵּ interrogandi, ante gutturales literas. vt, הַאִישׁ an vir? הַעֶבֶד an seruus? Reliqua הֵּ officia; nimirum, quomodo nominibus & verbis seruiat, modò à fronte, modò à tergo; vidisti in grammatica.

¶ Litera hæc, à figura ipsa nomen habet. significat enim הַיַּנְעוּם, siue harpagonem. Vnde, pro & cōiunctione copulatiua, metaphoricòs ab Hebræis vsurpatur. Aliquando etiam, causalis, rationalis, disiunctiua, & conditionalis coniunctio; præpositio cum; similitudinis, ac temporis aduerbium inuenitur. Videtur etiam frequenter redundare in principio sententiarum, in generationum enumeratione, & aliàs; vt testantur Abraham Ichudæus, Aben Ezra, & Dauid Kimhius in Miclol. Propriè afficitur seua. Sed ante literas בּוֹכָה, vel ante literas affectas seua; ad venustatem dicendi, non per seua (quo peculiariter affici solet) effertur; sed plerunque, in ו transit. vt, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, וּשְׁתֵּי, וְאֵתִי, וּפְרָעָה, וּכְשֵׁה, & Pharaoh * וּבְנֵי שֵׁתָם, & accessistis, &c. Quædam autem leguntur, in quibus ו notatur per ו, ante בּוֹכָה. vt, וּצֵא וּבֹא, egrediens & ingrediens (erat). 1. Samuel. 18. וּפְרִיחַ וּמֶלֶךְ sulphur & sal, Deuter. 29. כְּפֶתֶר וּפְרִיחַ sphaerula & flos, Exod. 25. & alia nonnulla. Habet etiam ו copuua, ו frequenter; quando præfigitur dictioni monosyllabæ. vt, וְעַם & populus: vel habenti accentum in penultima. vt, וְעָשִׂיתִי מִשְׁפָּט וְצֶדֶק, feci iudicium & iustitiã (studui æquissimis legibus,)

Punctatura ו
propriè et seua
que tamen hęc
observat. & vide
vando. & p. vid.

*seua post hoc
ו, ametsi sit
ratio magna;
non debet legi:
quia est nõ na-
turale, sed ac-
cidentalium, suf-
feciũ p. ו
pna, pna autẽ
nõ numeratur
inter decẽ vo-
calium notas.

nonnunquàm, ad euphoniàm; posito tamen p̄uncto ה̄ sublato, sub litera p̄cedente; sequente daghes, si sequens illius fuerit capax litera. vt, כִּכְהֹן, sicut sacerdos, pro כְּהֹן, & c.

"Porro הָא הַיְרִיעָה, vel verbo, vel participio p̄positum, æquiualeat relatiuo אֲשֶׁר qui, quæ, quod. vt, הַשֵּׁם נִפְשֵׁינוּ בְּחַיִּים. Qui posuit animas nostras in vitam; (qui incolumes variis in periculis nos seruauit,) Psal. 66. הַפּוֹקֵד qui uisitat, non autem uisitans ille. Quod p̄crebrum est.

"Est etiam hæc litera, הָא הַקְרִיָאָה, הַתִּימָה, וְהַשְּׂאֵלָה, id est, ה̄ vocandi, admirandi, atque interrogandi aduerbium. vt, הֲאֵינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֶרֶבְרָה, audite ô caeli, & loquar (attenti estote testes eorum, quæ dicturus sum,) Deuter. 32. הֲקָהָל הַקָּהָל אֶחָת. ô congregatio lex vna (erit,) Num. 15.

"Cæterùm, cum admirationis vel interrogationis est particula; propriè afficitur -; & componitur indifferenter cum nominibus, verbis, & consignificatiuis. vt, הֲבָתָּ נִשְׂאֵלָה אֵין? nunquid filia? an sit in ea arbor, an non? Num. 13. הֲיִסְלַטְּ? num prosperè cedet? Ezechiel. 17. & alia eodem capite.

"Quando autem p̄figitur literæ affectæ seuæ: ne in dictionis principio duo seuaim concurrant; ה̄ hoc afficitur - tantùm. vt, הֲבָתָּ אֶתְּ הָאָדָם לְךָ אָבִי, an fausta imprecatio, vna (duntaxat) est tibi pater? Gen. 27. & alia, breuitatis gratia omitta. Neque venit post hoc ה̄ affectum - (sicut post ה̄ haiediah) daghes; nisi illud sequatur litera ministerialis; idque rarè. vt, הֲבָתָּ אֶתְּ הָאָדָם לְךָ אָבִי, an in castris? Num. 13. הֲבָתָּ אֶתְּ הָאָדָם לְךָ אָבִי, an secundum

2 Secundò, על השיעור, כּפּה, ex כּ, id est, vel numeri, vel mensuræ coniecturam significat. vt, כּאַרְבַּעִים אֲלָף, circiter quadraginta milia (virorū,) Ios. 4. כּאַפְתִּים עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ ferè duobus cubitis super faciè terræ, Num. 11.

3 Tertiò, ex כּוּ, quando affirmandi, vel temporis est aduerbium; significare potest, verè, tūc, cū; pro sensus commoditate. Quomodo ׀ interdum sit pronomen; satis suprà vidisti. *pagina 137. in fine*

↳ Satis perspicuum est omnibus præpositionem hanc ל, vel ab אֶל, vel ab עַל præpositionibus deriuari. Vnde, quòd illarum significationem referat, non mirum est: quandoquidem, significare aliquando potest à, ab, in, sine, ad, super, supra, iuxta, contra.

Porro, etiam pro וְ coniunctione sumitur, Ecclesiast. 3. vbi sic legitur לְבָרַם הָאֱלֹהִים quòd delegit eos Deus. Vbi ל præponitur verbo בָּרַח composito cum pronomine; & pro quòd, vel vt, accipitur.

↳ Litera hæc אֲבִיּוֹת intus, intra; vel בֵּין in, inter, deducta: intra, intus, in, inter, per, propter: significare poterit. Significat etiam aliquando, ad, de, cum. Porro significat etiam vsque ad. vt, בְּהַשְׁמִים חֶסֶדְךָ vsque ad cœlos misericordia tua, Psal. 36. sic Thren. 4. vt in Miclol, & commentariis in psalmos, dixit Kimhius.

Caeterum (quod prætermitti non debet) trium harum literarum כּלב cadem omnino est punctorum ratio: fitque in his tribus. præpositis ipsi הָא הִירֵעָה, syncopei אֶל־us אֶל־medial; sed reiecto suo peculiari seu a; vendicatoque sibi puncto הִ syncopati. vt, כּכֹהֵן, sicut sacerdos; nõ autem, כּהֹנֵן. לְאֹרֶם, non לְהֹרֶם. כּכֹּהֵן, non כּכֹּהֵן. sic de aliis.

*Punctaturæ
אֶל & אֶל־
medialium*

Pfal. 119. & וְכַסֵּף, Hester. 1. Eodem modo fit in verbis. ut, וְעַתָּה הִנֵּה אֲשַׁתְּךָ קַח וְלֵךְ, nunc igitur ecce vxor tua; accipe(eam) & discede, Gen. 12. & id genus alia. Ha- 4
bet etiam ׀ cum particula ל iunctum; & potest tunc esse aduerbium interrogandi.

Præterea, ut cacophonia vitetur; fit duarum sylla-
barum in vnam, plurimum contractio (si syllabā con-
ficiat seua) quando ׀ præponitur, alioqui seuando. ut,
וַיְהוּדָה, pro וַיְהוּדָה. וַיְרוּשָׁלַם, pro וַיְרוּשָׁלַם; nimirum, cum
duo seuaim minimè in principio dictionis cōcurrere
possint. Eadem fit tibi ratio literarū כלבם. Fit etiā con-
tractio in hac dictione וְאֵלֵהִים, sic, וְאֵלֵהִים, pro וְאֵלֵהִים.

Quod etiam literis כלב, in hac dictione, & aliis nou-
nullis contingit. ut, בְּאֵלֵהִים, לְאֵלֵהִים, בְּאֵרְנִי, לְאֵרְנִי, &c. Plurimum enim cū huiusmo-
di seruilibus literis ita effertur hæc dicitio singularis
אֵרְנִי, vel pluralis אֵרְנִי; vel אֵרְנִי, composita cum corru-
pto pronomine; ut obseruarūt Maloritæ, Genes. 40.

Quomodo porrò ׀ cōuertat futurum in præteritum,
suprà vidisti in margine paginæ 37.

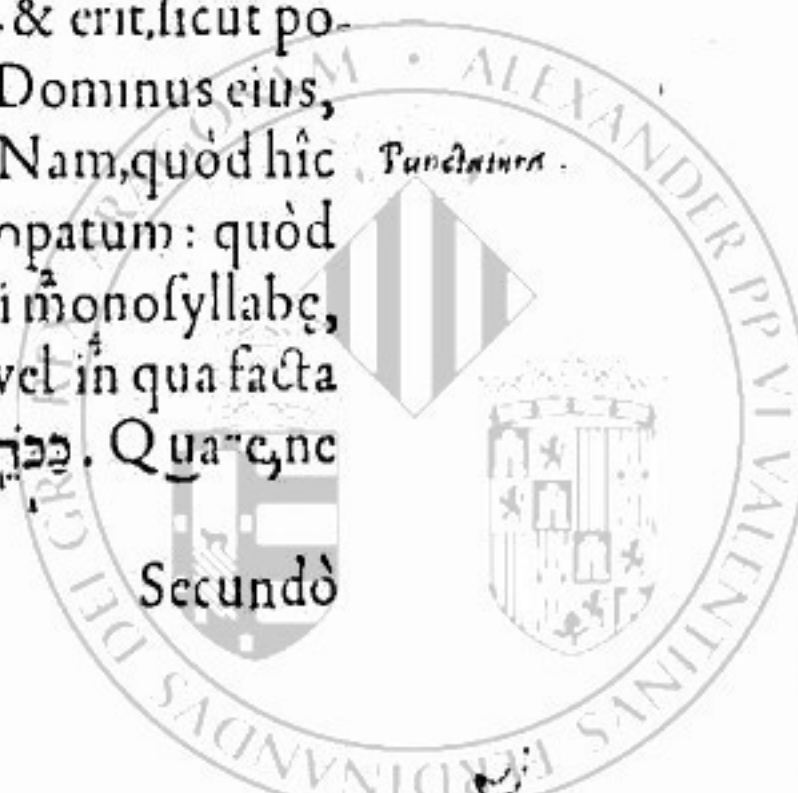
Huius particulae potestas varia esse potest. Siqui-
dem כ ex כּו deductum, aduerbium דְּמִינִי similitu-
dinis erit. ut, וְהָיָה כְּעָם כְּבָהֵן כְּעֶבֶר כְּאֵרְנִי, & erit, sicut po-
pulus, sic sacerdos; sicut seruus, sic Dominus eius,
Esa. 24. & semper per seua cfferēdū est. Nam, quòd hic
׀ habeat כ: fit propter ה haiediah. syncopatum: quòd
autem ׀; fit, quòd præponatur dictioni monosyllabæ,
vel habenti accentum in penultima, vel in qua facta
sit contractio. ut, כְּבָהֵן כְּעָם, כְּעֶבֶר & כְּאֵרְנִי. Quare, ne
conturberis.

171081

Quando seua singulae sunt
& alioqui seuando, fit in
contractio

Punctatura

Secundò

spicuum est. Hic, vocalita-
tis & breuitatis gratia, pro
שנים & שתים, legitur שנים
& שתים.

<i>Quatuordecim</i>	<i>Quatuordecim</i>
אַרְבַּע עָשָׂר	אַרְבַּע עָשָׂר
<i>Quindecim</i>	<i>Quindecim</i>
חֲמִשָּׁ עָשָׂר	חֲמִשָּׁה עָשָׂר
<i>Sextdecim</i>	<i>Sextdecim</i>
שֵׁשׁ עָשָׂר	שֵׁשָׁה עָשָׂר
<i>Septemdecim</i>	<i>Septemdecim</i>
שִׁבְעַ עָשָׂר	שִׁבְעָה עָשָׂר
<i>Octodecim</i>	<i>Octodecim</i>
שְׁמוֹנֵה עָשָׂר	שְׁמוֹנֵה עָשָׂר
<i>Nonemdecim</i>	<i>Nonemdecim</i>
תֵּשַׁע עָשָׂר	תֵּשַׁע עָשָׂר

Hæc nomina, quæ plura-
lis numeri sunt; toties decē
significant, quoties vnū in
numero singulari. Excipi-
tur עשרים: quod non centū;
sed solum bis decē; id est,
viginti, significat.

His à viginti, cum sint cō-
munis generis, digitos nu-
meros vtriusque generis iū-
ges. Deinde, seruato ordine
numerorum articulorum,
vel compositorum; multi-
plicabis in infinitum; præ-
cedet tamen sæpius mi-
nori numero maiorem. vt,
אחת ועשרים vel אחד

Communis generis.

Viginti	עשרים
Triginta	שלשים
Quadragesima	ארבעים
Quinquagesima	חמשים
Sexagesima	ששים
Septuagesima	שבעים
Octoginta	שמונים
Nonagesima	תשעים
Centum	מאה
Ducenta	מאתים
Pluries centum	מאות
Mille	אלף
Duo milia	אלפים
Plura milia	אלפים
	רבבה vel רבוא vel רבן,
Myrias.	

Numeri ordinales.

Z iij

A denario

Obiter etiã annotato; literas omnes istas משה וכלב, sæpè in contextu desiderari: sicut & dictiones aliæ; quæ facilè, ab eo qui in Hebraïsmo versatus est, sup-
plentur. Vide Miclol, in fine functionis harum litera-
rũ; ybi hoc doctissimè probatur variis scripturæ locis.

DE NUMERIS.

Cardinales numeri.

Contra communem re-
gulam, nomina numeralia
cardinalia masculina, à tri-
bus ad decem; terminatio-
nem fœmininam in ה, præ-
cedente ם, & accentu, ha-
bent. Contrà verò, fœmi-
nina masculinam.

Itẽ, numeralibus cardi-
nalibus singularis numeri,
ferè iunguntur pluralia no-
mina. vt, מַהְלַךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים,
iter trium dierum, Ionæ 3.
Pluralis numeri verò, sin-
gularia. vt, עֹר אַרְבָּעִים יוֹם,
adhuc quadraginta dies,
Ionæ cap. codẽ. vbi, יוֹם sin-
gularis numeri, pro plurali
יוֹמִים; & similia crebrò.

* Ex עשרה decem, mascu-
lino, cõiuncto cum alio nu-
mero, fit עשרתי. & ex עשר fœ-
minino fit עשרה, vt hic cõ-
spicuum

Fœminin. Masculin.

Vna	Vnus
אַחַת	אַחַד
Due	Duo
שְׁתַּיִם	שְׁנַיִם
Tres	Tres
שְׁלֹשׁ	שְׁלֹשָׁה
Quatuor	Quatuor
אַרְבַּע	אַרְבָּעָה
Quinque	Quinque
חֲמִשָּׁה	חֲמִשָּׁה
Sex	Sex
שִׁשׁ	שִׁשָּׁה
Septem	Septem
שִׁבְעָה	שִׁבְעָה
Octo	Octo
שְׁמוֹנֶה	שְׁמוֹנֶה
Nonem	Nonem
תְּשַׁע	תְּשַׁעָה
Decem	Decem
עֶשֶׂר	עֶשְׂרֵה
Vndecim	Vndecim
אַחַת עֶשְׂרֵה	אַחַד עֶשְׂרֵה
vel	
עֶשְׂרֵה עֶשְׂרֵה	Duodecim
Duodecim	
שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה	שְׁנַיִם עֶשְׂרֵה
Tredcim	Tredcim
שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה	שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵה

Finales literæ etiam interdū ab Hebræorum nonnullis pro numeris vsurpantur, sic,

900 800 700 600 500

״ ף ן ם ן

Postremò, solent literas pro numeris captas duobus apicibus acutis super signare, sic ן״״״ 1546.

De accentibus.

Accentus

Accentus, ם״״ ab Hebræis, id est, gustus, metaphoricòs appellatus est.

Distinguētes
sive Reges

Accentus, in duos diuiduntur ordines. Alij enim ם״״ reges (quos Latini distinguētes appellant) vocātur. Quorum officium est; vt, præter musices & eleuationis vocis cognitionem: tanquàm cola, cōmata, & virgulæ; perfecti & imperfecti sensus orationis etiã notitiam adferant. Non tamen eos omnes æquam in distinguendo potestatem habere dicimus. quandoquidem; septem primis sequentis figuræ exceptis; reliqui, grauitatem adferre contextui orationis magis videntur, (vt apud Latinos facit virgula) quàm distinguere. vnde, contextum, accentibus distinguētib; abundantem; cum grauitate, consideratione, & iudicio legas oportet. Siquidem non tam parui momenti est accentus cognitio, vt ~~quæ~~ conferri etiam non possit cum optimis commentariis merito possit.

non

Ministri

Alij, ם״״; id est, ministri; qui (quòd præcedāt tanquàm ministri, reges, seu distinguētes accentus; nomen famuli sortiti sunt) cōtinuātes orationē; syllabam, quã occupāt, celeritate quadã proferēdam indicant; donec ad accentū regē, qui distinguēdi vim habet, ventū fuerit. Ad ... usicā etiam faciunt isti, vt distinguētes. Estque

A denario numero, ordinales numeri non sunt; sed pro illis, utuntur numeris cardinalibus, sic. אָחַד עָשָׂר, undecim, vel undecimus, עֶשְׂרֵה אֶחָד, vel עֶשְׂרֵה עֶשְׂרֵה, undecim, vel undecima, &c. Quandoquidē, cardinalia nomina, à decē; ordinalia indifferēter esse possunt. Quare, in huiusmodi incidens; iudica, quid optime sensui conveniet.

Fœminin.	Masculin.	Numeri ordinales
Prima רֵאשׁוֹנָה	Primus רֵאשׁוֹן	
Secunda שְׁנֵי & שְׁנַיִת	Secundus שְׁנַיִ	
Tertia שְׁלוֹשִׁית	Tertius שְׁלוֹשָׁן	
Quarta רְבִיעִית	Quartus רְבִיעִי	
Quinta חֲמִישִׁית	Quintus חֲמִישָׁן	
Sexta שִׁשִּׁית	Sextus שִׁשִּׁי	
Septima שְׁבִיעִית	Septimus שְׁבִיעִי	
Octava שְׁמוֹנִית	Octavus שְׁמוֹנִי	
Nona תְּשִׁיעִית	Nonus תְּשִׁיעִי	
Decima עֲשָׂרִית	Decimus עֲשָׂרִי	

A denario numero, repete pro ordinalibus, cardinales numeros.

De numero, qui fit per literas.

17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	*Ex super- ne quadā. i- ni, 15. ex- prime- re solent Heb. pro יוּהָ; mentes, ne sic num ex ditinis nomi- nibus profa- naretur.
יז	טז	טו	יד	יג	יב	יא	י	ט	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א	
34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	
לד	לג	לב	לא	ל	כט	כח	כו	כה	כד	כג	כב	כא	כ	יט	יח	יז	
50	49	48	47	46	45	44	43	42	41	40	39	38	37	36	35	34	
נ	מט	מח	מו	מד	מג	מב	מא	מ	לט	לח	לו	לד	לג	לב	לא	לא	
500	800	700	600	500	400	300	200	100	90	80	70	60	50	40	30	20	
תק	תת	תש	תר	תק	ת	ש	ר	ק	צ	פ	ע	ד	כ	ב	א	א	
10000	9000	8000	7000	6000	5000	4000	3000	2000	1000	900	800	700	600	500	400	300	
יא	מא	חא	וא	הא	רא	הא	וא	גא	בא	א	א	א	א	א	א	א	

Et sic cum aliis literis.

Finales

Præter regulas in hoc opere sparsas situs accētuum archetypū; ad quos reducenda cætera nomina sunt:

1. Monosyllaba semper habent accentum; nisi sic iūgātur per maccaph dictioni sequēti, בן־אָרָם filius hominis. &c.

Maccaph 2.

Habent enim lineam transversam, quam maccaph vocāt; qua, præsertim dictiones monosyllabas, (vt hîc modò vidisti) cum aliis, unico grammatico accentu iungūt. Hac similiter mutatur motio magna dictionis primæ in parvā; vt hîc vides, in בן. propter maccaph, ∴ pro ∴ substituitur; sic etiam de similibus.

3. Nunquam seua vel simplex, vel compositum, accētum grāmaticum secum habere potest. vt, פְּרִי fructus, אֵמֶת veritas. &c. Nam gaia siue metheg, quando post literam affectam seua sequitur gutturalis, vel quod non notatum sit per hirc: in dextero vel sinistro latere ipsius, seua exprimi potest; cūm accentus non sit grammaticus siue naturalis, gaia, sed aduentitijs.

4. Nomina formæ, siue proportionis, בָּנָה, שָׁבַט, פָּסַח, נָעַר, תְּפֹאֶרֶת, רִבְלָה, עֵטֶרֶת, שְׁחֵלָה, פְּרֹכֶת, שְׁבֵלָה, חֹרֶשׁ, חֵלִי, נִגְנָה, נָעֵר, תְּפֹאֶרֶת, רִבְלָה, עֵטֶרֶת, שְׁחֵלָה, פְּרֹכֶת, שְׁבֵלָה, חֹרֶשׁ, חֵלִי, נִגְנָה, צִלְכֹּת, בְּחוֹ, תְּחוֹ, כְּחוֹ, בֵּית, צִלְכֹּת; habent per grāmaticam, accentum in penultima. Cætera verò omnia, quorum hîc non est suum exemplar, ad quod reducantur; accentum in vltima habebunt: nisi fortassis nonnulla reperiantur, quæ per humanam imbecillitatem non satis animaduertentur.

5. Quia affixa cum nominibus & verbis iuncta vidisti; item, verborū classes singulas in singulis coniugationibus & vocibus signatas esse in debita syllaba accentu: ne molesti videamur, nullas illorum adducemus.

Estque etiã vtriusque ordinis accētũ, quã grāmāticī sunt accētus; semper attollere syllabā in qua ponitur.

Notandũ etiā obiter; propter accentus distinguētes, (septem primos præsertim;) motionum paruarum in magnas plurimũ fieri mutationes: videlicet, - in $\bar{\tau}$, $\bar{\tau}$ in $\bar{\tau}$ & $\bar{\tau}$; in $\bar{\tau}$, $\bar{\tau}$ in $\bar{\tau}$; & seua genuini dictionis, in $\bar{\tau}$. Nam seua per accidens positum; quod variãdi dictiones gratia, aliquãdo pro nota aliqua vocalis positum est; in accentu distinguente, reuertitur in motionẽ, cuius vicem gerebat: quã, si fuerit breuis; conuertetur in longam. quã omnia facile est obseruare.

Nomina & figuræ omnium regum.

3	נְרִשִׁים	סְנוּלָה	סוּף פְּסוּק
4	טְרִשִׁים	פְּשִׁטָּא	סִילוּק
5	וְתִב	פְּשִׁט	אַחֲנַח
6	זְרִקָא	פְּסִיק	זְקַף גְּדוּל
7	פּוֹר גְּדוּל	לְנִרְטוּיָה	זְקַף קָטוֹן
8	פּוֹר קָטוֹן	נִרְשִׁ	רְבִיעַ
9	קָרְנֵי פֶאָרָה	אַוּלָא	חֲבִיר
10	שְׁלִשְׁלַת	טָרַם	תְּפִחָה
11	תְּלוּשָׁה גְּדוּלָה		טַחָא

Nomina & figuræ omnium ministrorum.

1	תְּרִין חוּטְרִים	סְחַפְּד	כּוֹנֵה
2	קִדְסָא	שׁוּפְרַת הַחֶפֶד	שׁוּפְרַת יְיָ
3	תְּרִסָא	סְאִיּוּלָא	שׁוּפְרַת הוֹלֵךְ
4	תְּלִשָׁא קָטְנָה	סִירְכָא פְּטוּטָה	עֲלוּי
5	דְּרַגָא	סִירְכָא כְּפוּלָא	סְכַרְבֵּל
6	יְרַח בְּן יוֹסֵף		Prætor

Ecclesiast. i. יִחַסֵּר יְהִי־יָדָה deficient, Esa. 51. pro יִחַסֵּר יְהִי. Non enim tales mutationes :: vel - : in seua; impediunt, quominus litera præcedens gutturalem, habeat -, vel ::, atque si gutturalis haberet ::, vel - :.

¶ De literis אָהוּי.

¶ In hirc quandoque quiescit, quando substitutum est pro ה; ut, גַּלְיָתִי מִיְגַרַּי, pro גַּלְיָתִי: vel est pars thematicis quandoque: exempla vidisti in annotationibus in futurum primæ coniugationis verborum habentium primam literam iod.

¶ Regula.

¶ Si præcedat continuata dictio (id est, dictio eiusdem clausulæ, siue sententiæ) cuius vltima, sit vna literarum אָהוּי: literæ כַּפֶּת כְּנֹר, quæ in principio dictionis proprie volunt daghes, quod lene dicitur; in principio dictionis non habent illud, sed raphe: quod lenitatem à puncto daghes immunem. Hebræi vocāt. ut, יוֹנָה בֶן-אֲמִתַּי, Ionas filius Amittai, Ionæ. i. vbi יוֹנָה, & בֶּן sunt continuatæ dictiones, siue clausulæ eiusdem. vnde ב, non habet daghes. Et infinita propemodum alia. Sūt tamē quatuor causæ, quæ omnino derogāt literis istis אָהוּי; ita, ut quanuis præcedat vna harum; literæ כַּפֶּת כְּנֹר habeant daghes in principio dictionis. Illas hîc subscriptas habes.

¶ De quatuor causis, literis אָהוּי derogantibus.

¶ Quatuor causarū, quæ derogant literis אָהוּי; id est, quæ emittunt, ut literæ כַּפֶּת כְּנֹר, quāuis illas præcedant literæ אָהוּי, in principio dictionis habeāt daghes: Prima dicitur כַּפֶּת (à Caldæo verbo כַּפַּת protulit, siue produxit,) id est, productum siue prolatum. nimirū, quā-

Aa ij do

Raphe

Mappie

mus regulas.

6 Metheg, qui gaia, & accentus rhetoricus dicitur; accentus est aduētitiuus; ad venustatem pronuntiationis, vtcunque retinens & producens syllabam motionis magnæ, quoties inter motionem magnam & accentum grammaticum interponuntur syllaba, vel syllabæ, vel seua; ne nimis celeriter & abruptè pronuntietur; vt suprâ in verbo in dictione פקודה, & pagina 12. 82. & aliàs in hoc opere vidisti.

*Metheg. qui & Gaia
& rhetoricus accentus
dicitur.*

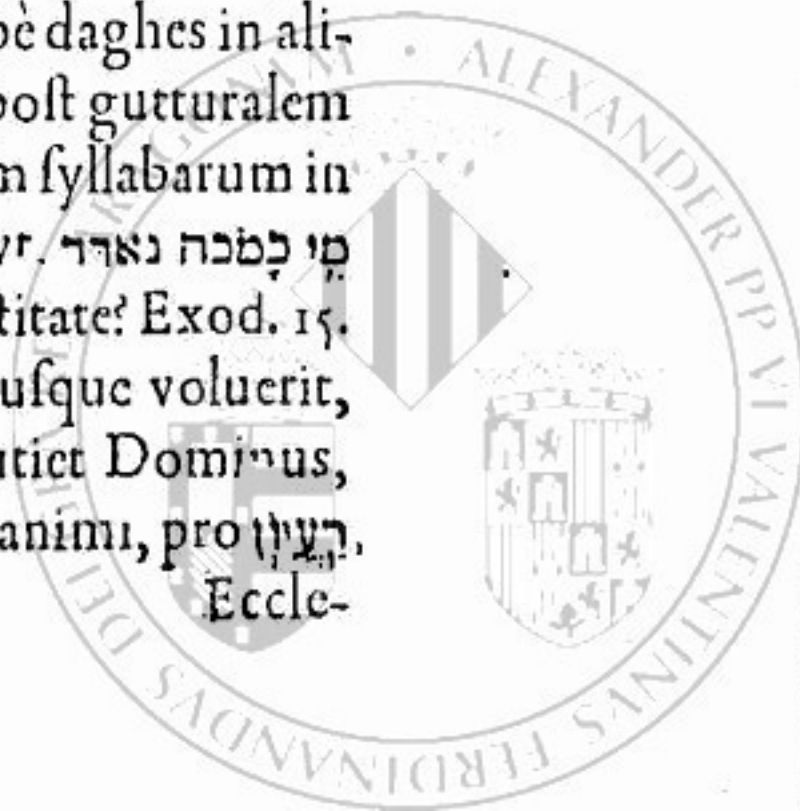
17 De seua regulæ tres.

Quando, & quomodo habere possint literæ gutturales seua purum siue simplex; tres sequentes regulæ docent.

1 Prima; si literam gutturalem præcedat grammaticus accentus: habebit illa purum seua. vt, לא ידענו זה, non nouimus hoc, Prouerb. 24.

11 Secunda; si hirc ponatur sub litera seruili. vt, יהיה, erit, Gen. 18. להיות ad esse (vt esset,) Hester 1. nam si hirc fuerit scriptum sub litera thematis; tunc litera gutturalis sequens, habebit punctum raptum. vt, כחשו, mentiti sunt, Iosue 7. ונצצוני & contemnent me, Deut. 31.

111 Tertia: aliquando etiam seua simplex tantum, sub litera gutturali relinquatur, posito sæpè daghes in aliqua ex literis כפת בגר; si veniat illa post gutturalem ipsam literam: vt fiat contractio duarum syllabarum in vnam, ad pronuntiationis decorem. vt, מי כמכה נאדר, quis, sicut tu, magnificus in sanctitate? Exod. 15. vbi נאדר pro נאדר, sic, עד שתחפץ, quousque voluerit, pro שתחפץ, Cantic. 2. יחבט יחבט יחבט, excutiet Dominus, pro יחבט, Esa. 27. רעיון רעיון רוח, fractio animi, pro רעיון, Eccle-

sequentis (quam oportet accentum habere in prima syllaba,) si incipiat dictio sequēs à litera aliqua ex בּגד כּפּת; habebit daghes litera illa, quanuis præcedens dictio in ה terminetur, vt ארצָהּ פָּנְעוּ in terrā Canaan (venerunt,) Gen. 42. Vbi dictio פָּנְעוּ accentū habet in prima syllaba, quia seua legitimam syllabam non facit.

Eadem etiam erit ratio, si lateat ה in ה, vt. פַּח-פָּרְצֶתָ. עֲלֶיךָ פָּרִיץ, cur rupisti super te rupturam? id est, membranam, qua operiebaris, vt anteuertis fratri tuo; vel, cur diuisisti diuisionem (quam feceram?) Genes. 38.

Quòd si sequēs dictio non habuerit in prima accentum; litera ex בּגד כּפּת habebit raphē. vt, וְעֵשִׂיתָ בְּרִיחִים, & facies vectes, Exod. 26. Hoc etiam in aliis literis quàm בּגד כּפּת obseruatur. vt, לִי הָיְתָה לִי, Ioclis. 2. & sæpenumerò aliàs.

Quarta est דְּחִיק (à Caldaïco verbo דְּחַק arctauit siue vrfit,) id est, arctor, quod alio nomine מְקַדּוּמָא dici potest. hoc est: quando per maccaph dictio monosyllaba desinens in ה, iungitur, seu vrgetur ad accētum dictionis sequentis, quia vna videtur ex duabus facta dictio: si sequens dictio inceperit à litera כּפּת; habebit illa daghes. vt, מַה-בְּצַע בְּדָמַי, quæ utilitas in sanguine meo? Psal. 30. & id genus alia. Quæ daghes impressio, etiam obseruatur in aliis literis quàm כּפּת; nimirum, quando per maccaph quæuis dictio terminata in ה iungitur dictioni monosyllabæ. vt, וְאֶעֱשֶׂה-לִּי עֹר, & iacia ei auiutorium, Gen. 2. & quamplurima alia.

Cæterum, si quando superiores illas quatuor regulas fallere videas; quod tamē rarissimè contingit: hoc tribuendam est vsui.

do ex tribus his literis הוי aliqua, vel est in fine consonans, vel coalescit; dicitur illa Mappic, id est, prolata & non ociosa; literæque בגר כפת sequentes, habent daghes. vt שפתי תפתח, id est, labia mea aperies, Psal. 51. & אלו פיו קראתי ad ipsum ore meo clamaui, Psal. 66. Vbi in primo exemplo post י coalescens, ת habet daghes. Est quoque eadem ratio, siue post ׀, vel holem, vel י, coalescat iod; imprimendi daghes literis בגר כפת dictionis sequentis incipientis ab aliqua illarū. In secundo exemplo, post י consonans, פ habet daghes. sic in similibus. Simile quoque fit, quando ה litera in fine dictionis est consonans nulla affectum motione, & debet audiri vt H nostrum. cuius tunc consonantiæ vt admoneamur, punctū habet in gremio; & ה mappic dicitur; id est, ה prolatum, siue consonū, & non ociosum. vt צמחה תברך, gemini eius benedices; id est, benedicere soles, Psal. 65. Vbi sonus ה, vt H audiri debet; & propterea, daghes in ת sequentis dictionis.

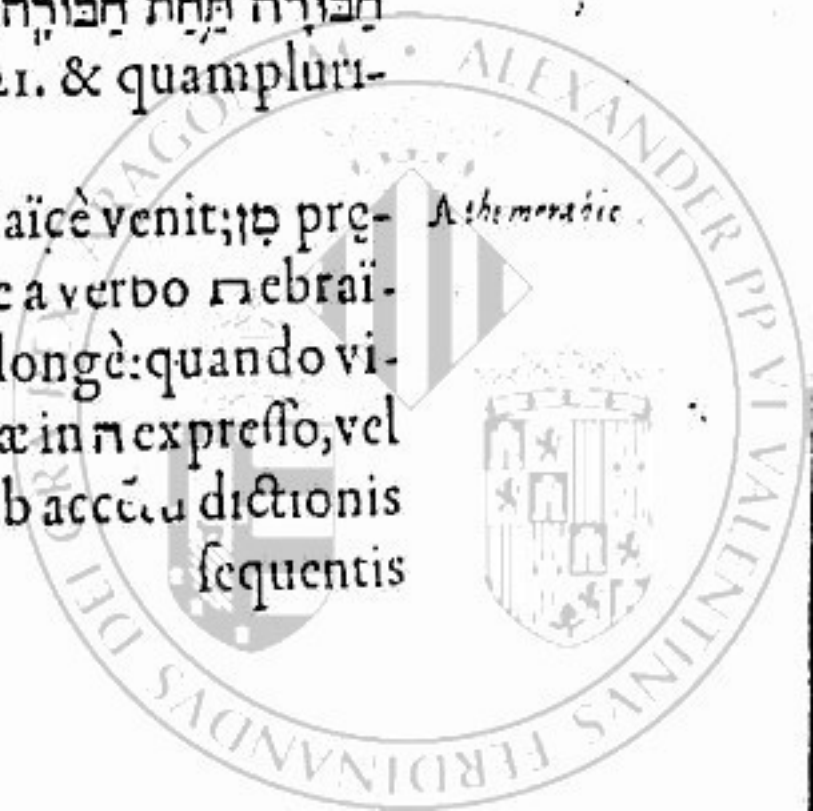
Mappic.

2. Secunda est פסקיק (à פסק Caldaicè distinxit,) id est, omnis accentus distinguens, positus in dictione terminata in aliquā literarum אחוי; efficit, vt daghes imprimatur complexui literarū בגר כפת, si ab aliqua illarum inceperit dictio sequens. vt חבורה תחת חבורה, liuorem pro liuore (dabis,) Exod. 21. & quamplurima id genus alia.

Mappic.

Tertia est סרחיק (ex סרח Caldaicè venit; סר prepositione Hebraica; & רחיק ..omine a verbo Hebraico רחק, elongauit,) id est, veniens à longè: quando videlicet accentus dictionis terminatæ in ה expresse, vel subintellecto, præcedente ׀; distat ab accē. dictionis sequentis

Athemraic.

Errata sic castigato.

- In fine paginae .19. à dextera lege Post ..
Pagina.20. linea.20. lege טם in multis exemplaribus.
25. lin. 2. in multis exemplaribus leg. proprium pro
pronomine.
27. lin. 7. leg. Primigenia.
33. in .2. annot. marginis leg. per - .
37. lin. 26. leg. Neutorum.
40. lin. 1. leg. נִפְקָדָה cum accent. in penult.
40. in annotatiuncula, quæ est circa finem, leg. in mul-
tis exemplaribus: factum est :: .
41. lin. 24. leg. פֶּעַל vel פִּעַל appellatur.
46. lin. 15. leg. ם in autoritate lib. Iud.
84. lin. 8. in quibusdam exemplaribus legendum est:
pro daghes indice.
88. lin. 7. leg. תִּלְיוֹן.
109. lin. 23. leg. וְנִבְקָה.
139. lin. 18. leg. הֵן in nonnullis exemplaribus.
173. lin. 6. leg. בָּנוּ.

De daghes regula.

Vsu venit aliquando (rarò tamen,) vt in fine sententiæ. siue clausulæ; in tertia thematis litera, ad euphoniã, siue decorem pronũciationis, ponatur daghes: quam literam etiam, propter accentum distinguentẽ, præcedit motio magna in secũda radicali. vt, בְּיִשְׂרָאֵל in Israhël defecerant, Iudic. 5. & אֶפְנֵי הַרְיִם נָזְלוּ & facie tua montes defluerent (si descenderes) Esa. 64. Vbi נָזְלוּ, cum holem, motione lōga (pro, נָזְלוּ per seua) quia est in soph passuc; id est, in finis versus accentu: alia porrò id genus exempla protulit in medium D. Kimhius in principio sui Miclol.

יתן לנו י'ו לעשות הישר בעיניו כל ומו

: חיונו אמן :

: תקוה ועמל :

Spes & Labor.

